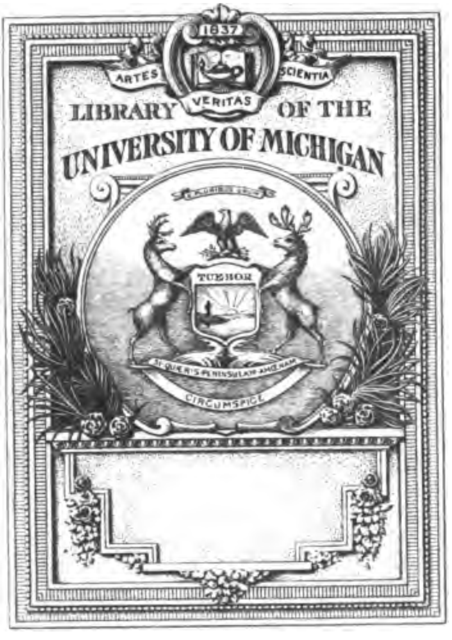

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

Aan

Mej: P. Marais

van

haaren heilbiddenden

Neef.

J. J. Marais

Leeupunt

1 Januari 1879.

HET BIDUUR.

TOESPRAKEN

TEN GEBRUIKE BIJ BEDESTONDEN,

MET

EENE VERHANDELING OVER HET GEBED.

Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijnen naam, daar ben Ik in het midden van hen.

MATTH. 18 vs. 20.

KAAPSTAD:

1877.

Posthumus
Librarian
5-11-1923

INHOUD.

TOESPRAKEN.

Vóór en Na het Kersfeest.

De week des gebeds in Januarij.

De Lijdensweken.

Het Paaschfeest.

Hemelvaart tot Pinkster.

Het Heilige Avondmaal.

Het Gebed.

Blz.

De Natuur: Het Landelijke leven.

DE TRAPPEN VAN DEN GENADETROON. [1]

„En de troon had zes trappen, en eene voetbank van goud, aan den troon vast zijnde. Desgelijks is in geen koninkrijk gemaakt geweest. — 2 Kron. 9 : 18, 19.

Er moet in het gebed een vooruitgang, een toenemen, eene opklimming zijn. Het is niet genoeg dat men op de hemelladder sta; men moet op dezelve hooger rijzen en al nader komen tot volle gemeenschap met God en den hemel. Van wege de groote verscheidenheid van Gods leidingen met de zijnen zou het moeijelijk wezen om al de verschillende gemoedsoefeningen te beschrijven zoo als zij de een op de ander volgen in het gebedsleven. Iedere ziel heeft hare eigene Jakobsladder, waar God zelf de onderwijzer en helper is. En het is alleen de oefening en de ondervinding des gebeds, die de regte kennis geeft van den vooruitgang van het gebedsleven.

En toch zijn er in de groote hoofdtrekken eenige algemeene punten van overeenkomst, waarin, volgens de lessen van Gods Woord en de leiding van Gods Geest, bijna aller ondervinding zamenstemt. En het kan de ziele somtijds nuttig wezen om haar op te wekken tot nieuwe en hoogere vorderingen, zoo de hoofdafdeelingen van den gebedsweg haar worden aangewezen.

Terwijl ik over de verschillende standen van het gebedsleven nadacht, was het mij alsof er vooral zes waren die duidelijk onderscheiden konden worden. En terwijl ik weder zocht of er geen gedeelte van Gods Woord was naar aanleiding waarvan ik dit kon voorstellen, dacht ik aan den tekst die hier boven staat. En het was mij als of ik den troon van Salomo, „desgelijks er in geen koninkrijk gemaakt is geweest," een heerlijk beeld had van den genadetroon. Ik zag voor mij den Heer op zijn troon zitten, en de ontelbare schare van bidders verdeelde zich voor mijn oog in de verschillende trappen van vordering, die zij in het gebedsleven hadden gemaakt. En in de verschillende

[1]) Uit de Gereformeerde Kerkbode, 1871.

kringen, de een boven den ander oprijzende, van de hoogsten, die, hoewel nog in het vleesch, zich verblijdden in het wezenlijk voorgevoel van den hemel, tot de laagsten die nog pas begonnen te bidden, kon ik duidelijk het tegenbeeld zien: „De troon had zes trappen, en eene voetbank van goud, aan den troon vast zijnde.”

DE EERSTE TRAP.

1. De eerste trap des gebeds is: *Het gebed om tijdelijken zegen.* „Nood leert bidden.” De uiterlijke nood is dikwijls de eerste drijfveer waardoor degene die weinig of in het geheel niet bad, zich tot het ernstig roepen tot God laat voeren. „Als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken.” De gevaarlijke ziekte van een geliefd kind, het vooruitzigt van te moeten sterven, eene verlegenheid waar de mensch geen uitkomst kan zien, was dikwijls de aanleiding om menschen tot ernstig bidden te drijven. Zulk bidden is de vrucht van eene overtuiging van Gods almagt als Schepper, en onze afhankelijkheid als schepsel, maar gaat dikwijls gepaard met verregaande onkunde omtrent de zonde of de verzoening. Het rust op de oppervlakkige vroomheid die weinig weet dan alleen dit, dat de lieve God toch naar zijne schepselen hooren zal. Het is den bidder bij zulk een bidden niet juist om God en zijne gemeenschap, maar enkel om zijne hulp te doen. En de God die de jonge raven hoort als ze roepen, hoort ook dit geroep. Heeft Hij zijnen Zoon knechtsgestalte laten aannemen om de menschen te verlossen, dan wil Hij zich ook wel laten gebruiken als dienstbaar hulpmiddel in ’s menschen nood, om daardoor aan hem een vat te krijgen, en hem verder tot zichzelven te trekken.

Van deze tijdelijke verlossing op het noodgebed van degenen die God nog niet vreezen, is vooral de geschiedenis van Israël vol. Denk aan den togt door de woestijn, (zie Psalm 77.) Of aan den tijd der Rigteren. Of aan voorbeelden als van Achab (1 Kon. 21 : 27—29). Ook Ninivé is een voorbeeld (Jona). Niet anders was het met degenen die tot den Heere Jezus op aarde kwamen met hunne ziekten. Gelijk vooral blijkt uit de geschiedenis der tien melaatschen, vroeg en verkreeg menigeen de aardsche redding, zonder dat de ziel tot gemeenschap met den Heer werd gevoerd.

Daarom is het ook verkeerd het vaste vertrouwen waarmede de mensch soms om het tijdelijke bidt, en de opmerkelijke verhooring die hij vindt, als eene wonderbare geloofskracht te roemen, als ware het een bijzonder bewijs van eene hooge gemeenschap met God. Zoo iemand heeft meermalen later getoond dat hij God niet waarlijk kende. Zulke gebedsverhooring is nog geenszins zaligmakende genade.

En toch heeft zelfs dit gebed groote waarde. Bij kinderen, bij heidenen, bij onkundigen is het menigmalen het begin van Gods arbeid aan de ziel geweest. Dat wij daarom toezien het niet te hoog, maar ook niet te gering te achten. Die tijdelijke gebedsverhooring, acht ze niet te hoog, als of dit een zeker teeken van genade was. Neen, het is noch slechts het lokaas, waarmede de Heer u tot Hem trekken wil. Maar acht het ook niet gering: „De goedheid Gods leidt u tot bekeering.” Elke uitkomst in den nood, al die hulp waarvan gij gevoelt dat gij ze aan Gods tusschenkomst te danken hebt, is Gods genadige roepstem. Gij zijt nog maar op den ondersten trap des gebeds. Het gevoel uwer zonden, dat wel eens bij u opkomt, de geheime onrust van uw hart, als gij den Heer weer verlaten hebt,—laat Gods verhooring in het tijdelijke u lokken om ook hiermede tot Hem te komen, dan leert gij waarlijk hooger te klimmen.

Om alles nog eens zamen te vatten: „Op dezen trap bidt de mensch niet om Gods wille, maar om zijn eigen wille. God is hier slechts een middel om uit den nood uit te komen, Intusschen laat God zich deze behandeling gevallen, want om den mensch te redden is Hem geene vernedering te diep. Heeft de mensch den moed zijne hand naar de hulp des Allerhoogsten uit te strekken, dan heeft de Groote Erbarmer ook de nederbuiging die hand te grijpen en te helpen. Door de dankzegging en de begeerte om zijne geloften te betalen, wordt de geroepene dikwijls een eind nader gebragt tot zijn God. En dan begint Hij, die zich eerst als een gewillig dienend middel had laten gebruiken om hulp te verschaffen, zoetjes aan Heer te spelen, en zijne heiligheid te laten gelden in de ziel tot welke Hij door de hulp in benaauwdheid toegang heeft verkregen. Een of ander schoonen morgen ligt Dagon 't onderste boven voor de arke op den drempel van den tempel. Weinig wist de mensch met wien hij te doen zou krijgen toen hij den Heere inriep om hem te helpen. De rust die hij vroeger ge-

noot wordt gestoord; de verschrikkingen van den Almagtige kondigen zich aan; en de mensch leert bidden om de zondenvergeving in Christus. Hiermede beklimt hij den tweeden trap".[1])

Ter opheldering van een en ander diene het volgende voorbeeld:

Onder de vele uitnemende schrijfsters over het geestelijk leven, die tegenwoordig in Engeland de pen voeren, is Anna Shipton eene van de eerste. In een tal van kleine werkjes worden de twee groote gedachten: de teederheid van een leven in de gemeenschap en leiding des Heeren, en de goddelijke kracht waarmede de Heer zulk een leven, tot heil van anderen, zekerlijk wil verzegelen, op de heerlijkste wijze voorgesteld. In het eerste hoofdstuk van een dezer werkjes (*The Secret of the Lord*) geeft zij het volgende verhaal van de eerste maal dat zij wezenlijk heeft leeren bidden.

„Zoo God mij niet helpt, kan niemand dat doen," deze woorden werden half wanhopig uitgesproken door een vijfjarig meisje, van een bleek en droefgeestig gelaat. Een vruchteloos zoeken naar iets dat zij verloren had liet haar overstelpt van droefheid. Zij zat alleen op den vloer, en zonder iemand op aarde om in haar leed te deelen, zag zij voor de eerste maal van de aarde op naar den hemel. Zij had bij ondervinding de les geleerd: „des menschen hulp is ijdelheid."

Wat zij verloren had was een gouden keten met een *locket* met haar moeders haar. Zij had dien gedragen van den tijd dat zij zich iets kon herinneren. Zij moest het allen avond op de tafel neder zetten, dat gezien kon worden dat het veilig was. Zij had dit verzuimd, en nu was het weg—hoe en waar, kon zij niet denken. Zij wist dat zij gestraft zou worden—maar het was niet dit, ook niet het verlies van het sieraad, dat haar bedroefde; maar haar heele rijkdom, en de vreugde van haar leven, had het moederloos kind in dat haarlokje verloren. De onverschilligen die om haar waren merkten dat zij niet at; maar de gouden keten werd niet gemist, en niemand begreep de oorzaak harer droefheid.

„Ik wou dat het Zondag was", zeide het arme kind. „Ik kon naar kerk gaan, misschien zou God mij *daar* hooren." Het kind wist nog niet dat God overal nabij is dengenen die Hem aanroepen. Dit was op den Vrijdag, en er moest nog een lange dag verloopen eer zij naar Gods huis kon gaan. Maar de langste dag heeft een einde, en eindelijk was het Zondag. Knielende in den hoek van de bank, met haar gezicht tegen den muur, ontboezemde zij de begeerte waarmede haar hart was vervuld als of het breken zou, en eindigde gelijk zij begon: „Zoo GIJ mij niet helpt, kan niemand het doen." Zij had Hem gebeden haar het verloren locket te doen terugvinden, want Hij alleen wist waar het was.

[1]) Ontleend, met vele van de hoofdgedachten van dit en de volgende stukken, aan Culmann „*Christliche Ethik*".

Toen zij ophield, daalde een vreemde stille vrede in het hart van de kleine bidster. Zij twijfelde niet of haar gebed had het oor bereikt van Hem die de wereld bestiert. Ja, genadige en almagtige God, de Vader, en ook de Moeder, der weezen, als een dien zijne moeder troost, hebt Gij haar vertroost. Gij zoudt voor haar zorgen.

Toen zij terugkeerde naar de kinderkamer was het eerste wat zij zag, de gouden keten. Haastig opende zij het, om te zien dat haar schat veilig was. De kracht des Heeren had op het geweten van den dief gewerkt, om het gestolene terug te brengen, en het was eerst dertig jaren daarna toen het uitkwam wie de schuldige was. Maar het kind wist niet Hem te danken die haar gebed had gehoord. Alleen de ziel, die verlossing heeft in het Lam dat geslagt was, weet waarlijk te danken.

Geliefde lezer! dat kind zelf is het, dat nu verhaalt van het eerst bewust teeken van de zorg van den hemelschen Vader over een arme medezondaar. Ik weet niet zeker op te geven in hoe verre deze eerste blijk van mijns Vaders zorg op mij invloed heeft gehad. Maar dit weet ik dat sedert ik Hem als mijn Verlosser en Heer gekend heb, het mij dikwijls beschaamd gemaakt heeft dat ik het eenvoudig geloof van een kind had verloren. En dat door lange jaren van zonde en onkunde de gedachte aan de teruggevonden keten mij dikwijls bevestigde in de verzekering dat de God, die de jonge raven hoort als zij roepen, veel meer zorgen zal voor de ziel die op Hem hoopt. En zoo is het nog heden mijn uitroep, gelijk toen: „Zoo Gij mij niet helpt, kan niemand het doen.”

DE TWEEDE TRAP.

1. Op de bede „Geef ons heden ons dagelijksch brood”, volgt onmiddellijk de andere, „En vergeef ons onze schulden.” En zoo leidt de Heer menig mensch van het aardsche om het hemelsche te zoeken. Bij den eenen is het de begeerte om dankbaar te wezen die hem doet zien hoe weinig hij met een onbekeerd hart in staat is dankbaarheid te betoonen. Bij een ander gebeurt het dat, wanneer God later het gegevene terugneemt, Hij door de beproeving den zondaar ontdekt hoe het niet „om niet” was dat hij God gediend had: de kastijding doet hem zien dat hij niet zoozeer God of zijne genade werkelijk gezocht heeft, als slechts zijne gaven. Het gaat hem zoo als Jacob. Te Bethel sprak hij slechts van het brood, en de kleederen, en het veilige geleide, die hij van God verlangde (Gen. 28 : 21, 22), te Pniel, 20 jaren later, moest hij inwendige zielsworstelingen met God doorstaan over zijne zonde, hij moest weenen en smeeken (Hos. 12: 5), toen eerst kon hij zeggen: „Mijne ziel is gered,” en kreeg hij den nieuwen naam van Israël.

Gelukkig degenen die zich van den eersten trap tot den tweeden laten leiden. Bij velen, helaas! geschiedt dit nooit. Zij bidden getrouw elken morgen om dagelijksche zegeningen; zij danken getrouw elken avond voor Gods goedheid; zij trachten dankbaar te wezen, al moeten zij bekennen dat hunne dankbaarheid ver te kort schiet; maar zij komen nooit verder. Met de dieren des velds deelen zij in Gods Schepperzorg; boven de dieren des velds erkennen zij van wien het alles komt; zij spreken van God liefst als „de Voorzienigheid," zij vergeten ook niet „den lieven Heiland," maar verstaan eigenlijk niets van de verzoening der zonde die Hij in zijn bloed heeft tot stand gebragt, of de zalige vergeving die Hij aan de ziele schenken en verzekeren wil.

2. Gelijk sommigen nooit van den eersten tot den tweeden trap komen, zoo kunnen er ook aan de andere zijde eenigen wezen die tot den tweeden trap als in eens en zonder den eersten komen. Terwijl degenen die als kinderen godsdienstig opgevoed worden, vaak door den eersten tot den tweeden trap gevoerd worden, leert de Heer menig roekelooze, die in het tijdelijke nooit heeft leeren bidden, in eens om genade en de vergeving van zijne zonde te vragen. Voor dezulken is de eerste trap eenvoudig de gedachte dat er een God is, van wien zij afhankelijk zijn, die aangeroepen wil worden, en verlossing geven; zij komen menigmaal in eens, als zij uit hunne zonden ontwaken, tot het gebed om vergeving en vrede.

3. Na deze twee voorloopige aanmerkingen over den Tweeden Trap, moet onze derde deze wezen: Het verschil van den tijd dien men op dezen trap des gebeds doorbrengt kan zeer groot wezen. Bij den een is die tijd somtijds zeer kort. Hij vraagt en ontvangt vergeving der zonden; hij gelooft aan de belofte Gods, en zij wordt aan hem vervuld, hij smaakt den vrede Gods, en haast zich dan om hooger op te klimmen. Bij anderen is het weder zeer lang. En dat wel om verschillende redenen.

Bij *sommigen* komt het nooit tot het genot van vergeving der zonde, omdat hun hart er niet waarlijk naar verlangt. Zij hebben zoo veel gevoel van de zonde dat zij onrustig zijn, maar niet zooveel dat zij geene rust nemen willen, tot zij genade hebben. Neen, zij meenen dat hunne onrust, hun bidden goede teekenen zijn, en zij hopen dat zij wel teregt komen zullen. Zij zijn wel bevreesd om verloren te gaan, daarom bid-

den zij om vergeving. Maar zij zijn niet gewillig de wereld los te laten, zij verlangen niet wezenlijk naar de vriendschap en den vrede met God en daarom nemen zij die nooit begeerig aan, als zij hun in het woord worden aangeboden. O ik vrees dat er velen zijn op dezen trap die zich ontzettend bedriegen, en die met al hun bidden verloren zullen gaan.

Maar dan zijn er nog *anderen* bij wie daar opregtheid in het bidden is, en die door onkunde en misverstand op den tweeden trap worden opgehouden. Zij weten niet dat vergeving werkelijk in eens gegeven wordt als eene genadegave, en dat een arme zondaar dit weten en zich daarin verblijden kan. Door eene gebrekkige onderwijzing in de godsdienst, door gemis van eene heldere Evangelieprediking, blijven zij gevangen in de strikken van de wet en de werkgeregtigheid. Weleens bidden zij om de verlossing als iets onbestemds, zonder te bedenken dat de eerste gave der verlossing is eene vrije vergeving. Somtijds willen zij eerst heiligheid verkrijgen voor zij vergeving aannemen. Zij weten niet dat de zekerheid van vergeving de ingang is tot den weg der ware heiligheid. Zij willen de inwendige vernieuwing van het hart voor zij de uitwendige verzekering van Gods vergeving in het woord aannemen; zij willen God liefhebben voor zij durven denken dat God hen liefheeft; zij willen gevoelen voor zij gelooven. En alzoo, omdat zij Gods weg niet gaan willen, missen zij wat zij zoeken, zij bidden, maar ontvangen niet, omdat zij niet gelooven. In hun aanhoudend bidden en strijden zoeken zij vooruit en al nader te komen; allengs hopen zij het te bereiken, al was het maar op hun sterfbed. Zij weten niet dat God gereed is en de gave der vergeving dadelijk en in eens kan schenken. Zij hebben het heerlijk woord niet gehoord of verstaan: „*Heden* is het de dag der zaligheid.” „Die gelooft zal ontvangen de vergeving der zonden.” (*Hand.* 10 : 43.)

Misschien denkt iemand dat het moeijelijk is tusschen *deze twee soorten* van bidders te onderscheiden. Dikwijls is dit werkelijk het geval. Maar er komt ook dikwijls een tijd dat het niet moeijelijk is. Daar is namelijk een onderscheidingsteeken. Wanneer in eene gemeente onder zulke bidders de heldere evangeliepredikking wordt gebragt, met de vrije en dringende aanbieding van het dadelijke genot der zaligheid, dan wordt het onderscheid gezien. De opregten, zelfs wanneer zij die niet dadelijk aannemen kunnen, verblijden zich in deze prediking.

Zij belijden dat het hunne schuld is dat zij den vrede der vergeving niet hebben. En velen hunner komen tot geloof. Van de anderen daarentegen ergeren zich velen. Als er zoo wordt aangedrongen op dadelijk geloof en dadelijke vergeving, dan is hun dit niet aangenaam. Zij onderwerpen zich er niet aan. Zij zoeken allerhande verontschuldigingen en uitwegen. Om met de wereld vrede te houden, willen zij liever niet al te na bij God komen: zij zijn tevreden om vergeving te bidden, zonder vergeving te hebben. God zij hun genadig!

4. Uit het bovenstaande wordt het duidelijk wat de hoofdleer is die wij elkeen, die naar licht vraagt omtrent dezen tweeden trap van het gebedsleven, zouden willen inprenten: Bij God is vergeving bereid, gij kunt die dadelijk verkrijgen; geloof in den Heere Jezus, en de vergeving is de uwe. De vergeving is in Jezus bereid, wordt in het Evangelie nabij gebragt en aangeboden; en vereischt slechts het geloof om ons eigen te worden. Niet al uw ernstig bidden zal u haar doen smaken, zoo gij niet in eene geloofsdaad haar aanneemt en u toeeigent. Gij moet niet alleen *vragen*, maar ook *nemen*. Om vergeving te *bidden*, zonder vergeving *aan te nemen* zal u niets baten. Laat het volgende verhaal u dit duidelijk maken.

De Eerwaarde Heer Earle schrijft: „Ik heb eens een heerlijk geval gehad, ter opheldering van deze noodzakelijkheid des geloofs. Een heer kreeg zulk een diep gezigt van zijne zonden, en gevoelde zoo zeer, dat, zoo hij geene hulpe kreeg, hij verloren moest gaan, dat hij laat in den nacht naar mijne kamer kwam. Hij liep rond, en riep: „Ik ga verloren! Wat zal ik doen?" Hij knielde neder bij een stoel, boog zich naderhand werkelijk met het aangezigt op den grond en riep tot God. Ik zag dat als Hij niet een inzigt kreeg van wat Jezus gedaan had, zijn bidden hem niet helpen zou. Ik zeide hem dat hij een oogenblik stil moest zijn en naar mij luisteren. Ik zeide hem dat zijne tranen en smeekingen hem niet helpen zouden, maar dat hij alles moest loslaten en Jezus in het geloof aannemen. Ik sprak van het werk van Jezus en haalde een paar verzen aan van een eenvoudig gezang, waarin gezegd werd: —

„Niets, o zondaar, niet met al,
Niets, o zondaar, neen!
Jezus stierf en deed het al,
Lang, ja, lang geleên.

En maakte hem duidelijk dat Jezus alles betaald had en dat er voor hem niets overbleef om te doen. Door zijne tranen heen sprak hij: „Is dat waarlijk zoo, Mr Earle? Is deze de weg?" „Ja, deze is de eenige weg." In eens begon hij weer te zuchten en te klagen. Ik vroeg hem weer om te luisteren, terwijl ik hem nog eens wees op het werk des Heeren, en dat Jezus alles had voldaan, en dat er niets, groot of klein, bleef voor hem om te doen. De geest gaf licht in zijn hart door het woord, en te midden zijner tranen begon hij te spreken: „Ik geloof dat Jezus alles betaald heeft. Ik dacht dat ik iets moest doen. Nu zie ik dat Jezus alles gedaan heeft, en dat ik daarom op Hem durf vertrouwen." En toen hij wegging sprak hij: „O, ik ben zoo gelukkig." Een bewijs dat al het weenen en smeeken van den boetvaardige niet helpen zal, zoo hij niet komt tot de beoefening van eene daad des geloofs in Jezus Christus.

5. Er is nog eene opmerking van belang omtrent sommigen die nooit verder komen dan dezen tweeden trap. Gelijk velen hier vertoeven zonder tot vrede te komen, zoo zijn er anderen die, zelfs na dat zij vergeving hebben, niet verder komen. Als zij maar vergeving hebben, zijn zij tevreden; naar iets hoogers streven zij niet. Zij danken weinig, en bidden als of zij nog nooit vergeving hadden. Zij verliezen ook werkelijk de zekerheid en de zalige ondervinding er van, omdat ze er niet in voortwandelen. En zij strekken anderen die op dezen tweeden trap komen tot groote hindernis, omdat zij oorzaak geven tot twijfeling en tot lastering bij degenen die opmerken hoe iemand zeggen kan dat hij vergeving der zonde heeft, terwijl hij niet leeft in de vreugde en de heiligheid des Heeren. De regte gesteldheid is van den man, die, zoodra hij vrede heeft, voorwaarts en hooger op wil, tot rijkeren zegen, en nadere gemeenschap met God. Gelijk Israël in den Paaschnacht, weet hij dat de verlossing door het bloed des Lams, door den uittogt naar Kanaän wordt gevolgd; hij houdt zich gereed op te trekken en het land in bezit te nemen. Zoodra heeft hij niet gedankt voor de vreugde der vergeving, of hij wil van den Vader nog hoogere en betere zegeningen genieten.

Christen! deze is de tweede groote les die wij omtrent dezen trap inscherpen willen. Zoodra gij vergeving en vrede gevonden hebt, dadelijk verder en hooger in het gebedsleven. Er zijn nog betere dingen voor u weggelegd.

DE DERDE TRAP.

Was op den eersten trap Gods *hulp*, en op den tweeden Gods *genade*, het groote woord, dat de ziel bezig hield, op den derden is het Gods *wil* waarmede zij vooral te doen heeft.

Uit hetgeen is gezegd blijkt genoegzaam welke verhouding er bestaat tusschen het gebed om vergeving en vrede op den tweeden, en heiligmaking op den derden trap. De orde Gods is deze: eerst zalig, dan heilig. Dat is, eerst de zaligheid als een vrij geschenk door het geloof aangenomen, daarna en daaruit dan de heiligheid. Maar dan ook — zoo naauw is het verband, en zoo zeer wordt de zaligheid geschonken om tot heiligheid te voeren, dat de regel dan weder geldt — hoe meer heiligheid, hoe meer zaligheid. Zoo zeer als de heilzoekende gewaarschuwd moet worden — de zaligheid volgt niet op de heiligheid, maar heiligheid op zaligheid — zoo zeer moet de geloovige geleerd worden te verstaan dat als hij dat eerst heeft de andere zijde niet uit mag blijven: op zaligheid volgt zeker heiligheid. Helaas! dat er zoovelen zijn die op den tweeden trap eenige mate van vrede vinden, maar dan nooit verder streven. Gelukkig degenen die het beseffen dat de zaligheid die gesmaakt wordt in de verlossing van de schuld en den vloek der zonde maar een onderpand is van de nog hoogere zaligheid, van de vrijmaking en overwinning van de magt en de smet der zonde.

De nog hoogere zaligheid van den derden trap: den meesten geloovigen is dit niet in den aanvang duidelijk. Gewoonlijk zijn het bittere ondervindingen waardoor zij van het blijven op den tweeden trap moeten opgejaagd worden. In de eerste vreugde en opgewektheid der vergeving verbeelden zij zich meestal dat het vuur van hun eerste liefde en ijver nooit verdooven kan. Zij hebben de zonde nog maar oppervlakkig leeren kennen van de buitenzijde, in hare gevolgen en de straf die zij brengt, en dientengevolge de verlossing van Jezus ook meest van die zijde aangegrepen: eene verlossing van den toorn, eene herstelling in de gunst van God. Maar de Heer voert hen verder. Sommigen verliezen door onwaakzaamheid en overtreding hun vrede, en geraken in donkerheid. Anderen worden, bij al hunne waakzaamheid, hun innerlijke onmagt gewaar, en de vreeselijke magt van het aangeboren bederf, en leeren daardoor

vragen of dat dan het beloofde leven van vreugde en overwinning is, waarheen de toezeggingen Gods hen had gewezen. Inwendig zielverlangen naar de volle verlossing wordt alzoo opgewekt, de honger en de dorst naar de inwendige geregtigheid wordt gaande gemaakt, opdat de Heer dan, naar zijnen gewonen regel, de belofte vervulle: „Hebbende het begeerig gemaakt, verrijkt gij het grootelijks.” Het dagelijks roepen der ziele gaat uit naar heiligheid, naar vrijheid van de magt der zonde, naar gelijkvormigheid aan het beeld van Jezus. Van de lessen die op dezen trap geleerd worden achten wij deze volgende van de voornaamsten: —

1. Daar is vooreerst de les dat de heiligheid niet bestaat in de goede werken die de wedergeborene doet. Dit is een zeer algemeen misverstand. De pas bekeerde gevoelt dat hij den Heer, die hem verlost heeft, dienen moet en voor Hem leven. De drang van zijn hart doet hem dit begeeren. De dankbaarheid voor de genotene verlossing, de liefde tot den Persoon des Verlossers, zijn hem zulke magtige drijfveeren, dat hij meent in de kracht van deze twee alles te zullen volbrengen. Hij ondervindt spoedig hoe ongenoegzaam zij zijn. Hij maakt nieuwe geloften, en doet nieuwe pogingen en bezweert zich bij de liefde van Christus om heilig te leven — en toch gelukt het hem niet. Het moet hem ontdekt worden dat de heiligmaking niet is, zoo als hij gedacht had, de ontwikkeling die van zelf komt uit de regtvaardigmaking, maar eene gave, die gelijk de regtvaardigmaking van den hemel moet ontvangen worden. Hij begint te merken dat de heiligheid niet ontstaat uit de goede werken die hij uit liefde en dankbaarheid doet, maar dat de goede werken uit de heiligheid die hij van boven ontvangt moeten voortkomen. Hij ziet in dat de heiligheid Godes is, en dat, zoo hij ooit heilig zàl worden, die hem van God moet medegedeeld worden. Terwijl hij in den beginne meest bad om kracht om het goede te doen en de zonde te overwinnen, om kracht die zijn zwak pogen zou ondersteunen, leert hij gevoelen dat hem iets ergers ontbreekt dan enkel zwakheid; de oude mensch in hem is Gode nog zeer vijandig, en hij verlangt om te weten of er geen belofte is, geene voorziening in Gods genaderaad, om dezen ouden mensch en zijne zonde ten onder te houden. De bidder vraagt om de openbaring van de heiligheid Gods in zijne ziel, en deelgenootschap daaraan.

2. Het antwoord komt dikwijls als eene groote verrassing.

Wat gij vraagt, dat hebt gij. En gij hebt het ook geweten, maar er niet op gelet, en er geen gebruik van gemaakt, en daarom er geen zegen van gehad. De Heilige Geest is „*de Geest der Heiligmaking.*” Nadat gij in Jezus geloofd hebt, zijt gij met den Heiligen Geest begiftigd; Hij is tot U ingekomen om in u woning te maken. Al uwe pogingen, waarvan gij meendet dat gij die als een verloste en een kind des Heeren deedt, waren in eigene kracht, in de kracht van den ouden mensch. Gij hadt wel het nieuwe leven in u dat u tot dankbaarheid en liefde en heiligheid aanzette. Maar gij wildet, als kind van God, den ouden mensch dwingen om Gods werk te doen, de oude natuur inspannen om den wagen des Geestes te trekken. En dat kan niet. Gelijk gij, om de eerste vergeving en aanneming als kind te verkrijgen, van u zelven moest afzien, om het van boven te ontvangen, alzoo met de heiligmaking. Gij moet leeren dat iederen dag, ieder uur, iederen stap de leiding des Geestes u onmisbaar is; en dat gij niet om den Geest te bidden hebt, als of hij nog niet gegeven was, maar geloovig te erkennen dat Hij in u is.

Met deze ontdekking treedt er dikwijls in het gebed van den geloovige eene geheel nieuwe wending in. En dat wel in de geloofsbeoefening. Er wordt onder de Christenen helaas! veel meer *gebeden* dan *geloofd.* En zulke gebeden helpen weinig. Men roept ernstig om heiliging, om hulp, om sterkte, om overwinning, maar schijnt niets te krijgen. Waarom? „Om uws ongeloofs wille”, zegt de Heere. Maar wanneer de christen verstaat dat hij den Geest, door wien God het antwoord op het gebed om heiligheid bewerkstelligt, reeds in zich heeft, dan gevoelt hij de noodzakelijkheid van bij elk gebed het geloof te beoefenen. Als hij bidt om heiliging, hetzij in het algemeen, hetzij in de eene of andere zonde, dan houdt hij stil in het gebed, dan dankt hij God dat hij den Geest reeds heeft, en hij spreekt het geloofsvertrouwen uit: „Vader, wat ik van U gevraagd heb — gij hebt uwen Geest, die in mij is, gegeven om het in mij te werken.” Dan maakt de ziel waarlijk vorderingen in het gebed; zij krijgt moed om zeker te wezen dat er niets is dat die geest Gods, die in haar woont, niet in haar zou kunnen werken.

Men zou kunnen denken dat degenen die bij het ontvangen van vergeving ondervonden hebben de onmisbaarheid en de kracht van eene geloofsdaad in het gebed, dat nu voor altijd

zouden onthouden. Het is echter niet zoo. Laat het u daarom zeggen, Christen! die naar de heiligheid jaagt, zie toe dat gij bij elke bede eene duidelijke geloofsdaad beoefent: Heere! ik geloof dat, wat ik U nu vraag, mij gewaarborgd is in den Heiligen Geest, dien ik in mij heb.

En als de vraag mogt ontstaan: Zal het gebed dan zoo noodig wezen, als ik geloof en weet dat de geest reeds in mij is? dan is het antwoord ook niet ver. Zoo waarlijk is de Geest binnen in ons één met den Vader daarboven, dat het alleen in gemeenschap met den Vader is, dat zijne werkingen ondervonden worden. Wij hebben het levend water in ons — maar het is in de toenadering tot, en de verbindtenis met de levensbron daarboven, dat het krachtig en overvloedig zal uitstroomen.

3. Maar er is nog een derde les, die op dezen trap wordt geleerd, gezamentlijk met en door middel van de voorgaande. Deze namelijk: dat de Heilige Geest de heiligheid in het hart werkt, door Jezus in het hart te openbaren.

Dat Christus onze heiligmaking is, zoowel als onze regtvaardigmaking, is eene waarheid welke meer dan één Christen getracht heeft aan te nemen, maar zonder vrucht. Toen zij het hoorden, dachten zij daarin het einde van hun strijd en moeite te vinden— maar zij zijn teleurgesteld. Het was omdat zij die twee dingen van elkander scheidden: Christus onze heiligmaking, de Geest onze Heiliger. De heiligmaking die er voor ons in Christus is, met andere woorden, het heilige leven van Christus, kan alleen door den Heiligen Geest ons toegeëigend worden. De gezegende arbeid van den Geest bestaat niet slechts in enkele werkingen tot sterking en heiliging, maar daarin dat Hij „Christus in ons eene gestalte" wil geven, dat Hij Christus in ons geheel openbaren en verheerlijken wil. En wanneer wij deze twee gedachten beginnen te vatten, en als eigendom te genieten, Christus in al zijne volheid, *mijne* heiligmaking, en de Geest, in al zijne kracht, om mij van oogenblik tot oogenblik die volheid te doen toekomen, en daaruit mede te deelen, dan smaken wij iets van de heerlijke zaligheid die op dezen derden trap genoten wordt. Wij leeren ons in een altijd durend eenvoudig geloof op den Heere Jezus te verlaten voor onze bewaring en onze heiliging; de verzekering is ons eigen geworden dat de Geest niet ver is, maar altijd in ons is, om het werk en het leven van Jezus in ons te openbaren; wij

klimmen zachtkens op, en komen op den vierden trap, waar de onafgebroken gemeenschap met den Heere Jezus wordt genoten door zijne inwoning in het hart.

Als voorbeeld ter opheldering diene het vervolg van de geschiedenis waarvan wij een deel reeds plaatsten:

Terwijl ik dus voortwandelde, de vrede Gods dikwijls verontrust door de zonde die ik nog deed, bragt de Heer mij onder eene andere prediking. Daar hoorde ik spreken van het Opstandings-Leven van Christus. Het was mij iets nieuws. Daar ontdekte ik dat ik weer op weg was om in mijne oude dwaling te vallen en instede van op Jezus te zien, op mijzelven te zien om de zonde te overwinnen. Daar leerde ik dat het werk van den Heiligen Geest in den Christen was om de zonde, en het zondige ik, ten onder te houden door het hart altijd op Christus te vestigen. Dit was mij eene heerlijke ontdekking, en naar dat het Woord van God mij het meer duidelijk maakte (want in het Woord van God vond ik nu altijd iets nieuws) begon ik God te smeeken mij iets te doen weten van de kracht van dit Opstandings-Leven in Christus, opdat ik er de werking van mogt genieten in de overwinning der zonde. De Heer verhoorde mijn gebed genadig, maar ik moet bekennen dat het antwoord anders kwam dan ik verwacht had. Ik vond dat het in zich sloot de geheele opoffering van mijn eigen wil, en dat ik al mijne ingebeelde regten zelfs tegenover den mensch moest laten varen. Onder ergernis stil te blijven, tegen de onverstandigen zachtmoedig te wezen, de vijanden en kwaadsprekers te vergeven, en ook niet in het minste kwaad voor kwaad te vergelden omdat mijn Heer dit alles verboden had, was meer dan waar ik op gerekend had, toen ik om gemeenschap met mijn Heer in zijn Opstandings-Leven had verzocht. Velen waren de worstelingen die ik met mijn eigen wil had, en had ik nog den strijd gevoerd zoo als voorheen, het ware mij zeker mislukt. Maar nu wist ik dat ik den Heiligen Geest in mij wonen had om mijne zwakheden te hulp te komen. De Geest deed mij nu altijd op Christus zien om kracht, gelijk vroeger om vrede, en als ik mij aan Christus vastklemde om kracht, werd ik innerlijk gewaar dat ik stil te staan en het heil des Heeren te zien had. Ik heb dikwijls verbaasd moeten staan over de werking zijner kracht in mij waar iets indruischte tegen mijn eigen wil en hoogmoed, en dat tot toorn of drift wilde opwekken. Hoe die kracht het ten onder hield! Het was niet ik, maar Christus in mij werkende door den Geest, dat die onbedwingbare humeur in toom hield, en mijn hoogmoedigen en stijven wil deed buigen voor den Vader, volkomen tevreden om niets te wezen, zoo slechts mijn geliefde Heer mij alles mogt worden.

En zoo werd de vroegste begeerte van mijn hart—heiligheid van leven— gedeeltelijk vervuld. Maar nu zoek ik het niet om mij een

regt te geven om een Christen te wezen; neen, ik zie dat het slechts de vrucht is van het nieuwe leven door den Geest in het hart gewerkt. Ik geloof ook zeker dat dit het voorregt is van elken Christen, indien instede van den Geest te wederstaan en te bedroeven hij zich aan Hem wilde overgeven. Hij zoude ondervinden dat de strijd niet onze is maar des Heeren, en dat de overwinning zeker is voor hen die zijne sterkte aangrijpen.

De volgende waarheid die mij geestelijk werd toegeeigend was door eene preek over de woorden: „Nu in Christus Jezus zijt gij, die eertijds verre waart, nabijgeworden door het bloed van Christus.” De hoofdgedachten waren: Verre, Nabij, Nabijgebragt. Welk een gezigt kreeg ik toen van wat mijn Heiland voor mij gedaan en verworven had. En hoe levend werd mij de dierbare waarheid van de eenheid van Jezus met zijn volk; dat ik met Jezus één was, en met den Vader één gelijk met den Zoon. Ik kon zoo volkomen zeggen wat in het lied werd opgezongen:

So near, so very near to God,
I cannot nearer be,
For in the person of his Son
I am as near as He.

So dear, so very dear to God,
I cannot dearer be,
The love wherewith He loves the Son
Such is his love for me.

En terwijl ik op mijn vroeger leven van ongehoorzaamheid terugzag, en dacht hoe Hij mij moest bemind hebben om mij zoo aan te nemen en met zich zelven voor eeuwig te verbinden — was het mij als of het alles te veel was: ik kon slechts zeggen, mijn Jezus, mijn Verlosser, mijn Heer. „Mijn liefste is mijne, en ik ben zijne.” En ik ging heen en leefde van de vreugde van den Heiligen Geest. Gedurende zes maanden genoot ik de vreugde des Heeren ongestoord en in volle mate, het „Abba Vader” onophoudelijk in mijn hart. Zoo sterk was die vreugde, en zoo brandend mijn hart, dat waar ik Gods kinderen ontmoette, ik mij genoodzaakt vond van mijn dierbaren Christus te spreken. Maar hoe werd ik soms teleurgesteld. De een zeide mij dat ik met mijne woorden voorzigtiger moest wezen, anderen zagen mij ongeloovig aan; ik begon bijna te denken dat mij iets scheelde. Maar eene preek die ik kort daarna hoorde over het woord „Christus is alles” maakte alles regt. Ik werd in het ongestoord bezit en het volle genot van mijnen Christus verzekerd.

Nog eene bittere ondervinding moest ik maken om mij te leeren, dat tot de heiligmaking ook de afscheiding van de wereld behoort. Ik had voor mijzelven van de vermaken van de wereld al lang afstand gedaan, maar liet mij verleiden. Er was een concert voor weduwen in eene inrigting waar mijn man meê te doen had; op zijn aandringen ging ik. Spoedig ontdekte ik dat ik mijnen Hemelschen Vriend bedroefd had. Ik kon niet denken dat ik zonde gedaan had in het gaan naar het concert, en ik wist niet welke zonde het wezen kon waarom de duisternis over mij was. En toch was mijn vreugde weg. Ik had

zeer tot den Heere om mij te toonen wat zonde het was, opdat ik ze mogt belijden, en hersteld worden. Eindelijk werd het mij duidelijk terwijl ik over Mic. VII : 7—9 bad, dat ik gedwaald had door gemeenschap te houden met de wereld en hare genoegens, nadat ik in den Heere Jezus zulk een zielverzadigend deel had gevonden. Ik zag dat de innige en volkomene gemeenschap met den Vader die ik gemaakt had niet kon onderhouden worden zonder een leven van geheele afgescheidenheid. Ik beleed mijne zonden en zijn licht ging over mij op, en ik kon zingen: „Verblijd u niet over mij, o mijne vijandin! wanneer ik gevallen ben zal ik weder opstaan". En sedert dien tijd heb ik zeer teeder voor den Heer moeten wandelen. Mijn pad is somtijds eenzaam, want ik vind niet velen die deelnemen in de onuitsprekelijke blijdschap van een wandel in de gemeenschap met den Vader en zijn geliefden Zoon. Maar aan hem heb ik genoeg. In 't zien op Jezus vind ik gedurig mijne kracht, en ziende op Jezus ga ik zingende mijnen weg.

DE VIERDE TRAP.

Gemeenschap met God, dat is de eigenlijke zegen van het gebed. Op de drie eerste trappen van het gebedsleven is deze echter voor den bidder meestal nog niet de hoofdgedachte: het vragen en ontvangen is het eerste, de gemeenschap met God de toegifte die nog boven op wordt geschonken. Van tijd tot tijd echter ontdekt de Heer aan de ziele die Hem waarlijk achternakleeft, welk eene ondergeschikte plaats het vragen om bepaalde begeerten inneemt, hoe de ware zaligheid van het gebed eigenlijk te vinden is in het persoonlijk verkeer met God. Op den derden trap vooral heeft wat zij van God in zijn *wil* heeft leeren kennen haar zóó aangetrokken, dat zij nu naar niets minder dan God zelf verlangt: de *nabijheid* Gods is haar eenig heil. En wanneer dit de ziel regt duidelijk wordt, dan bereikt zij den vierden trap: Het streven naar de onafgebrokene gemeenschap met God in Christus.

Dit is het ware biddend leven, het „bidden zonder ophouden" waarvan de Schrift spreekt. O hoe dikwijls hebben wij dien tekst hooren uitleggen, hebben wij zelven gezocht ons dien duidelijk te maken, en dan getracht het voorschrift te volbrengen. En hoe weinig is het ons gelukt! Aan dien Heer die daar zoo verre boven ons in den hemel is, altijd te denken, gedurig dóór, te midden van al onze bezigheden, Hem iets te vragen of te zeggen, wij vermogten het niet. Op twee

plaatsen tegelijk te wezen met onze gedachten, het was ons niet mogelijk, en instede van te ondervinden dat zulk een biddend leven onze rust, en sterkte, en vreugde zou zijn, was die tweestrijd eene vermoeienis en eene uitputting. En als wij ons dan weder wilden gerust stellen met eene of andere oppervlakkige verklaring der woorden, dan gevoelde ons hart dat dit toch niet wezen kon dat het ware gebedsleven, waarbij het gebed de ademhaling der ziele is, de gedurige vernieuwing harer levenskrachten, door de inademing van de frissche lucht der hemelsche gewesten.

Het is wanneer de ziel zich door geene teleurstelling, door geen te kort komen van het hooge dat zij zich voorstelde, ook door geene pogingen om het woord van God af te brengen tot de mate van ons alledaagsche leven, laat te vreden stellen, dat zij regt begint te smeeken, om wat op den vierden trap kan worden genoten—het onafgebroken verkeer met haren Heer. En de wijze waarop het haar gewoonlijk gegeven wordt is deze: Het wordt haar ontdekt dat de hemel, en het ware hemelleven niet alleen hoog boven haar hoofd is, maar dat het koninkrijk Gods met al zijne krachten en zijne levensvolheid haar nabij gekomen, ja binnen in haar is. Wat een geheel ander licht gaat haar op over een tekst als Hebr. 10:19 vv. „Dewijl wij vrijmoedigheid hebben *om in te gaan in het heiligdom* door het bloed van Jezus, op eenen verschen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door zijn vleesch, zoo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs." Menigmaal was het haar eene heerlijkheid in dit vers eene voorstelling te zien van het geloofsgebed: een wezenlijk ingaan in het allerheiligste van Gods tegenwoordigheid door het verscheurde voorhangsel. Maar toch was dit slechts de zegen van de bijzondere uren van de beoefening des gebeds. Dan moest men weder uitkomen, om de grootste helft van het leven buiten het voorhangsel door te brengen. En daar heeft de geloovige geen vrede mee. Als Priester mag en wil hij *wonen* in het huis des Heeren. Dat was het regt van den Priester. En het verscheurde voorhangsel was toch eene voorspelling dat de priesters nu zoowel als de hoogepriester tot God mogten ingaan, dat er geene scheiding meer was tusschen het Heilige en het Allerheiligste, en dat het leven van een priester des Heeren zijn mogt in de tegenwoordigheid van Hem die in het Allerheiligste woont. En op den vierden trap komt

hij er toe om te gelooven en te ondervinden dat het geene onmogelijkheid is — hij vraagt, hij gelooft, hij geniet het — een blijvende woonplaats in het verborgene van Gods tent. Hij ondervindt dat het vleesch met al de omstandigheden van dit leven in het vleesch niet bij magte is de ziel van God te scheiden — het *voorhangsel des vleesches* is werkelijk verscheurd: die groote gebeurtenis heeft den weg opengesteld tot een altijd durend leven voor het aangezigt van God.

Wil iemand weten op welke wijze dit geschiedt, dan hebben wij terug te wijzen op wat wij op den derden trap gezien hebben van de inwoning van den Heere Jezus in het hart. Het is alleen wanneer de vereeniging met den Heere Jezus regt wordt verstaan, dat de altijddurende gemeenschap met Hem kan worden genoten. Naarmate de ziel niet alleen denkt: ik word bij God als één met Jezus gerekend en aangenomen, maar weet, ik ben zoo wezenlijk en innig één met Hem als een rank met den wijnstok, als een lid des ligchaams met het hoofd, wordt zulk een tekst als Efez. 2: 6 begrepen: „Hij heeft u met Christus in den hemel gezet", of (gelijk de vertaling liever moet zijn) „in het hemelsche." De geloovige is in Christus overgeplant uit den ouden bodem, overgebragt en deelgenoot gemaakt van de hemelsche levenswijze. Hij leeft wezenlijk in het hemelsche, krachtens zijne vereeniging met Christus, den Heer des Hemels, die voor deze aarde den toegang heeft opengezet tot het hemelsche heiligdom. Zoolang nu de geloovige slechts weet van enkele werkingen van den Heiligen Geest die hem op het gebed geschonken worden, is hij nog verre van die inwoning in het hemelsch heiligdom. Houdt hij vast aan de inwoning des Heiligen Geestes, dan is hij op weg om nader te komen: de Geest verlicht inwendig, wekt verlangen, sterkt tot den strijd, en bereidt tot alles het hart voor, totdat de Heer, die tot nog toe verborgen had gewerkt, in Zijnen tempel verschijnt en zich daar kennelijk openbaart.

Dat er een zoodanige voortgang is van den derden tot den vierden trap, van de heiligmaking des Geestes tot de inwonende gemeenschap van Christus, wordt in Gods woord overvloedig geleerd. Wij wijzen op twee plaatsen. De eerste is Joh. XIV: 21—23. Daar hooren wij onzen Heer het leven zijner jongeren beschrijven zoo als dat zou wezen na de uitstorting van den Heiligen Geest (vs. 16 en 17). Het is die de geboden heeft en dezelve bewaart, die den ingang zal vinden tot het volle

genot van de liefde des Vaders, en deel krijgen aan den zegen: „Ik zal mij zelven aan hem openbaren”; „de Vader en ik zullen tot hem komen, en bij hem woning maken.” In de andere plaats (Efez. III: 16 en 17) noemt Paulus in zijn gebed voor de Efeziërs duidelijk de toenemende en meer krachtige werkingen van den Geest, die reeds in hen was, als de voorwaarde en weg tot den hoogeren zegen: „De inwoning van Christus in het hart door het geloof.” Het is waar de vereeniging met den Heere Jezus ten volle is tot stand gekomen, dat de ziele ondervindt dat deze belofte vervuld wordt. Jezus *woont in het hart:* de gemeenschap is het innigste en meest ...gebrokene dat zich laat denken. Waar de geloovige gaat ... doet, hij draagt in zich om zijnen Hemelschen [illegible] ...onuitsprekelijke nabijheid van den Heere Jezus ...f vastgehouden en genoten, die tot het ware ...n in staat stelt. Gelijk ik den aangenamen indruk ...end die bij mij is in mijne bezigheid behouden kan ...ne drukste werkzaamheid, en gesterkt word door de ... die komt van het licht zijns aanschijns, alzoo geniet ...zonder ophouden of afbreken de gemeenschap van Hem die ...mij lief heeft. Door het geloof opende ik mijn hart tot deze inwoning, en door het geloof bewaart Hij mij Zijne tegenwoordigheid. De Heer Jezus en ik zijn als twee vrienden die niet te scheiden zijn: ik leer het Paulus nazeggen, waar hij op het einde van zijne beschrijving van het geestelijk leven uitroept: „Noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel zal mij kunnen scheiden van de liefde Gods welke is in Christus Jezus mijnen Heer.” Een liefdeomgang die door geene tegenwoordige of toekomende dingen, geene bezigheid van het heden, en geene zorgen voor het morgen, voor een oogenblik wordt gebroken, maar altijd door in de blijvende gemeenschapsoefening volhardt, deze is het ware gebedsleven van den vierden trap.

Nu kunnen wij ook verstaan wat het eigenlijk zeggen wil als wij het gebed de ademhaling der ziel noemen. Wij denken meestal dat wij het zijn die in de ademhaling werkzaam zijn. Maar het woord heeft een veel dieper beteekenis. Gelijk de Heere Jezus op zijne discipelen blies, toen Hij zeide: „Ontvangt den Heiligen Geest”, zoo wordt nog de Geest van Hem uitgeademd. En gelijk op elke uitademing eene inhaling van den

adem volgt, alzoo is het gebed der geloovige ziel het terugtrekken van den adem des Heeren; de Geest die door Hem werd uitgeblazen keert naar zijn oorsprong terug. Zoolang nu de ziel niet gekomen is tot het regte volle geloofsleven, is de ademhaling, gelijk bij een kranke, een werk van zorg en pijn; heeft de Heere Jezus echter woning in het hart, o, dan is Hij zoo nabij, en is de verbindtenis met Hem zoo innig, dat de uit- en inademing van den Geest niet eene moeite en eene zorg, maar eene vreugde en eene kracht is. Zij gaat onophoudelijk voort. Bij den aanvang van het gebedsleven, was het als of het de mensch was die eerst roept, en de Heer die dan als de tweede antwoord geeft; hier wordt het verstaan dat alle uitgangen des gebeds van den Heer zijn, dat het bidden slechts het optrekken is van den mensch, door eene kracht die van boven was afgedaald. Dan wordt het eene zalige ondervinding: „Christus leeft in mij."

En dat deze onophoudelijke gemeenschap niet alleen is met den Zoon, maar ook met den Vader, is duidelijk. Toen de Heere Jezus op aarde leefde als de biddende Godmensch, was zijn gebed niet alleen het gevolg van zijne menschelijke zwakheid, maar de openbaring van het Goddelijk verkeer tusschen de personen der Drieëenheid. Het gebed was de aardsche vorm van de gemeenschapsoefening des Goddelijken Wezens. En wanneer nu de Godmensch, de eeuwige Zoon, in het door den Geest toebereide hart, als in den tempel zich ter woon begeeft, wanneer hij aan de ziel de belofte waar maakt: „Dit is mijne rust tot in eeuwigheid, hier zal ik wonen, want ik heb ze begeerd": — O dan is de Hoogepriester dag en nacht in zijn tempel om het vuur op het altaar brandend te houden, en de tempeldienst wordt nimmer afgebroken. Het woord vindt dan eene nieuwe, inderdaad zijne wezenlijke vervulling. „Hij kan *volkomen* zaligmaken, alzoo Hij altijd leeft om te bidden." Het volgende voorbeeld ter opheldering:

De rust des geloofs.

De Wel-Eerw. Heer A. B. Earle, Evangelist in Amerika, verhaalt ons hoe hij door God is geleid geworden tot de blijvende rust in Jezus, nadat hij reeds in Jezus tot vergiffenis zijner zonden had geloofd. Hij spreekt aldus:

Het is nu omtrent tien jaren geleden, dat ik een onuitsprekelijken honger begon te gevoelen naar de volle ondervinding

van de liefde van Christus. Menigmalen heb ik tijden beleefd van groote vreugde en vrede in de gemeenschap en in de dienst van Christus. Ik had het mogen beleven, dat door mij vele dierbare zielen tot de kudde des Heeren werden toegevoegd. Ik was toen ten volle overtuigd dat ik Christus toebehoorde — dat mijn naam was opgeschreven in het register zijner kinderen.

Ik had het werk der Evangeliebediening lief, maar had sedert lang eene innerlijke onrust gevoeld, eene ledigte der ziel, die nog niet was aangevuld. Tijden van groote vreugde werden gevolgd door tijden van duisternis en twijfelmoedigheid. Als ik vrede had, dan vreesde ik dat die niet zou voortduren, het was ook zoo als ik vreesde.

Vele ernstige geloovigen kwamen tot mij, en klaagden over dezelfde zaak. Hoe kon ik hen in deze zaak helpen, als ik zelf niet wist hoe het bij mij regt te krijgen. Ik bragt hen niet verder dan het zevende hoofdstuk van de Romeinen, en daar liet ik hen met de klagte: „ik ellendig mensch, wie zal mij verlossen uit het ligchaam dezes doods?" Ik zelf bevond mij daar, en ik dacht dat ik daar moest leven en sterven.

In dezen toestand had ik veel te verduren van de verzoekingen en de aanvallen des Satans. Ik nam mij herhaaldelijk en met ernst voor dat ik standvastig blijven zou, maar kon mijne besluiten niet ten uitvoer brengen. Dan zocht en vond ik weer vergiffenis, en voelde mij gelukkig, en zeide: „och dat ik altijd zulk een vrede kon smaken." Maar weldra was die vrede weêr verstoord door het eene of andere woord, of daad, of gedachte van het zwervend hart.

Zoo leefde ik vele jaren lang, dan eens gelukkig in mijne ondervindingen, dan weder ongelukkig, dan eens twijfelend en vreezend, dan weder kalm en rustig. God gebruikte mij om vele zielen te winnen, en gaf mij menig uur van zoete gemeenschap met Jezus, waarvoor ik Hem hartelijk dank zeg; maar met dit al was ik onvoldaan — ik had behoefte aan *ongestoorde rust en vrede.*

Menigmalen las ik die dierbare woorden door onzen Zaligmaker gesproken: „indien gij in mij blijft, en mijne woorden in u blijven, zoo wat gij wilt zult gij begeeren, en het zal u geschieden." Ik verlangde en smeekte er toe te komen, maar kende den weg niet. Och dat mij toen iemand den weg tot rust in Jezus had geleerd!

Dikwijls ontmoette ik geloovigen, die meenden dat zij zoo volmaakt waren, dat zij niet meer zondigden; velen van hen waren gewis ernstiger christenen, dan de geloovigen gewoonlijk zijn, maar in mijn oog waren zij niet volmaakt. De rust in Jezus, waarnaar ik verlangde, was door mij nog niet gevonden.

Eindelijk werd het mij duidelijk dat de vraag die moest beantwoord worden deze is: Kan een onvolmaakt christen liefelijk en ongestoord rusten in eenen volmaakten Zaligmaker, zonder gevoel van veroordeeling?

Hiermede liep ik eenen langen tijd in mijne gedachten. Zoo veel ik kon, las ik de ondervindingen van hen die in den innigsten omgang met Jezus schenen geleefd te hebben. Ik zocht naar licht in de Heilige schrift, en vroeg aan hen, die naar mijn oordeel door het gebed veel vermogten, om met en voor mij te bidden, dat ik toch in deze groote zaak in de waarheid mogt worden geleid. Eindelijk werd mij duidelijk dat Jezus er in heeft voorzien, dat ik en alle geloovigen in de volheid zijner liefde blijven kunnen, zonder eene enkele tusschenpoos.

Toen dit mij duidelijk was geworden sprak ik: ik heb dit noodig, ik verlang er naar, zonder dit ben ik niet een christen zooals ik wezen moet, en elken dag dat ik zonder dit leef wordt Jezus onteerd.

Ik besloot derhalve na rijp overleg, om, wat het mij ook kosten moge, dit door de hulp van mijnen Zaligmaker te verkrijgen, weinig wetende hoe ongelijk aan Jezus ik toen was, of hoeveel van noode was om mij er toe te brengen.

Het eerste wat ik deed was mij een boek te maken dat ik mijn „Toewijdings Boek" noemde, en langzaam en plegtig schreef ik op mijne knieën de volgende *Toewijding*:—

„Andover, Februarij 10, 1859.

„Heden vernieuw ik mijne toewijding met al het mijne aan Christus.

„Jezus, ik geef mij nu en voor eeuwig aan U; mijne ziel om in uw bloed gewasschen, en ten laatste in U gezaligd te worden; mijn gansche ligchaam om tot Uwe eer te worden gebruikt; mijnen mond om altijd voor U te spreken; mijne oogen om over verloren zondaren te weenen, of om op eenige andere wijze ter Uwer verheerlijking gebruikt te worden; mijne voeten om mij te brengen waar Gij mij hebben wilt; mijn hart om het gewigt der zielen te dragen, of, zoo als Gij wilt, gebruikt te worden; mijn verstand om altijd voor Uwe zaak en eere werkzaam te zijn. Ik geef aan U mijne vrouw, mijne kinderen,

mijne bezittingen, al wat ik heb, en alles dat ooit het mijne zijn zal. Ik zal U gehoorzamen in elken mij duidelijken pligt. „A. B. E.”

Ik bad toen om genade om die gelofte te kunnen volvoeren, en niets terug te nemen wat op het altaar was gelegd. Ik dacht dat ik, door deze toewijding, waaraan zoo ver ik wist niets ontbrak, spoedig zou ontvangen al wat mijn verlangen maar bevatten kon; doch hierin werd ik jammerlijk teleurgesteld.

Ik geloof dat ik toen nader tot Christus kwam. Maar hoe helderder het licht in mijn hart scheen, des te meer ontdekte ik zijne onreinheid. In mijn dagboek vind ik het volgende:—

„Boston, December 22, 1859.

„De drie laatste weken zijn mij geweest weken van een diep-ingaan in mijn hart. Nooit te voren was mijn hart mij zoo blootgelegd. Ik ontdek nijd, hoogmoed, afgunst, eigenzin, eene groote mate van ongeloof, en eene liefde tot den Heiland die zeer zwak is. En toch heb ik alles aan Christus gewijd, en kan het van het altaar niet terug nemen. O, kan zulk een onreine worm aan Christus gelijkvormig worden? Ik weet dat dit mogelijk is. En als ik ooit naar Hem gelijken zal, waarom niet nu, terwijl ik ben waar ik nut kan stichten, door anderen naar Jezus te leiden?”

Ik gevoelde mij als een zieke, die, hoewel hij in de handen van een bekwamen geneesheer is, zich wringt en kermt onder de pijnlijke kunstbewerking, die noodig geacht is om zijn leven te behouden. Maar mijne gedurige bede was: „Jezus ga grondig met mij te werk.” Menige dag van ontmoediging volgde op deze toewijding en dit ingaan in de diepten van mijn hart. Ik werd in eigen oog zwak en klein, en onwaardig.

Nu en dan kenden mijne vreugde en vrede geene grenzen. Soms was het mij als of ik den prijs greep waarnaar ik zoo ernstig joeg, maar dan ontdekte ik eene verborgene zonde in mijn hart, die mij zeer verootmoedigde en smartte. Hoe duidelijk leerde ik verstaan de woorden van J. B. Taylor, die, terwijl hij dezen zocht, verklaarde: „niettegenstaande mijne opregte belijdenis dat ik de wereld, de zonde en het vleesch gekruisigd heb, zoo heb ik pijnlijker smarten van wege de inwonende zonde ondervonden dan ik ooit voor mijne bekeering gekend heb. O, de smart die ik gevoeld heb ter oorzake van hoogmoed, nijd, liefde tot de wereld, en andere kwade bewegingen, die in mij levend werden en mijnen vrede verstoorden, en scheiding maakten tusschen God en mijne ziel.” Hoe velen hebben

dit, en nog meer dan dit alles ondervonden, terwijl zij in bangen strijd verkeerden om de blijvende rust in Jezus te vinden.

Eéne zonde die boven andere mij kwelde, en die mij moeijelijk was te overwinnen, was een ongebroken wil — eene begeerte, die bijna een vast besluit was, om mijnen zin te hebben, en alzoo zelfs om kleinigheden, om een nietsbeduidende beleediging of verongelijking, onbedacht en somtijds met scherpheid te spreken jegens hen, van wie ik wist dat zij mijne vrienden waren; in een woord ik had eenen wil die gewoon was te zeggen: dit zal ik doen, dat zal ik niet doen.

Het was mij duidelijk dat deze eigenzinnigheid overwonnen moet worden, zal ik door en door een christen zijn, en anderen tot zegen strekken. Daar het mij onmogelijk was deze eigenzinnigheid te overwinnen, zoo gaf ik de zaak in Jezus handen, wetende dat Hij mij genade geven kon om zelfs dit te overwinnen. Maar ik vond dat ik niets in Jezus handen kon geven dan door het eenvoudig geloof. Mijn geloof was zeer zwak en gebrekkig. Het was niet zoo gemakkelijk de beloften ten volle te gelooven. Ik kon aan anderen zeggen wat het is te gelooven, maar het was iets anders toen het daarop aankwam, van ganscher harte de mij aangebodene zaak aan te grijpen. Intusschen werd mijn geloof al sterker, totdat ik eindelijk er toe kwam eenvoudig te gelooven wat God in Zijn woord heeft gesproken. Ik vond in mij eerst het kruid des geloofs, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar. Ik kon de rust die ik zocht niet vinden, totdat ik eenvoudig kon gelooven al wat God heeft gezegd, en Hem geheel en al vertrouwen.

Ik voelde dat mij iets in mijn binnenste ontbrak, dat ik toen nog niet had. Voor ik met de volheid van Jezus liefde kon worden vervuld, moest ik van het eigen ik worden ontledigd. O, hoe smachtte mijn hart naar wat ik geloofde, en nu geloof te zijn, eene zoete en ongestoorde rust in Jezus! Ik geloofde dat ik haar zou ontvangen, en dat zij nabij was.

Weldra werd het mij gemakkelijker verzoekingen tegen te staan. Ik begon volkomener Christus en zijne beloften te vertrouwen.

Met deze vermenging van geloof, begeerte en verwachting, begon ik eene reeks van godsdienstige bijeenkomsten te Cape Cod te houden. Nadat ik mij, met anderen, op nieuw aan God had gewijd, was ik alleen in mijne kamer, en bad ernstig om de volle mate der liefde van Christus, toen op eenmaal een

zoete hemelsche vrede al de ledigte van mijne ziel vervulde, zoodat geen onbevredigd verlangen, geene onrust, geen gevoel van onvoldaanheid in mijnen boezem overbleef. Ik gevoelde, ik wist dat God mij in Christus geheel en al had aangenomen. Een kalm, eenvoudig kinderlijk vertrouwen nam bezit van geheel mijn wezen. Ik gevoelde dat ik duizend harten en levens, als ik ze had, aan Jezus geven zou. Toen voor het eerst in mijn leven, had ik die rust die meer dan vrede is. Ik had vroeger reeds vrede gevoeld, maar vreesde altijd dien niet te zullen behouden; nu had ik vrede zonder vrees, en dit was waarlijk rust.

Dien nacht ging ik slapen zonder de minste vrees — als een vermoeid kindje rustende in de armen der moeder. Ik geloofde dat Jezus mij aangenomen had, en dat hij mij bewaren zou. Ik vreesde niet dat ik mijne gelukkige stemming zou verliezen; deze vrees, die vroeger mijne rust had verstoord, werd mij ontnomen. Het was mij of ik in eene nieuwe wereld was, mijn last was afgevallen, mijn beker was vol, Jezus was met mij. Ik gevoelde niet alleen dat mijne zonde mij vergeven en ik gereinigd was, maar ook dat Jezus mij zou bewaren, dat ik niet noodig zou hebben om Hem te helpen mij te bewaren — zoo als ik te vergeefs getracht had te doen, maar dat ik alles aan Hem kon toevertrouwen; en dat ik nu in plaats van een, twee handen had om mede te werken. Ik was vroeger een geloovige. Ik had Jezus en zijn volk en zijne zaak lief, maar kon mij niet zonder vreeze in Zijne handen toevertrouwen. Maar het was mij of ik nu op eenmaal eenen grooten last van angst en zorg kwijt raakte.

Ik vond dat veel van mijne zorg niet alleen onnoodig, maar in den arbeid hinderlijk was, daar het mijn werk voor mijnen Heer moeijelijk en minder aangenaam maakte. Ik was gelijk geweest aan eenen reiziger met een zwaren last op den schouder, die, uitgenoodigd door eenen vriend om in zijn rijtuig te komen rijden en uit te rusten, zijne plaats in het rijtuig neemt, terwijl de last nog altijd op zijnen schouder drukt; en die op de uitnoodiging om onder het rijden zijnen last af te leggen, antwoordt: O mijnheer, gij zijt zoo vriendelijk geweest om mij te laten rijden, ik zal mijnen last zelf dragen. Ik had het niet geleerd om, terwijl ik in mijns Heeren wijngaard arbeid, op Hem mijnen last te werpen waardoor mijn werk betrekkelijk ligt en gemakkelijk zou zijn geworden.

De bijbel werd mij een nieuw boek. Ik had het te voren gelezen als met een sluijer voor mijne oogen. De gansche week arbeidde ik door, zonder vreeze om den langgezochten en nu zoo hoog gewaardeerden zegen te missen. Ik geloofde dat Jezus mij in de ure der beproeving zou bewaren, en dat ik mijne gelukkige stemming niet verliezen zou.

Deze gezegende verandering vond plaats omstreeks vijf uren op den avond van den tweeden November 1863; en hoewel ik nooit te voren mij zoo zwak en klein heb gevoeld, zoo is Jezus sedert dien tijd mijn alles geweest. [1]) Ik heb sedert geen uur van twijfel of duisternis gekend. Een hemel van vrede en rust vervult mijne ziel. Jezus is mij dag en nacht nabij. Het preeken is mij een wellust—een heerlijk werk. In het gebed is Jezus niet ver, maar bij en met mij. De Bijbel is mij nog altijd een nieuw boek. Ik heb de geloovigen meer lief dan ooit te voren. Aardsche betrekkingen zijn mij dierbaarder. Mijn huisgezin, mijne vrienden, tijdelijke en geestelijke zegeningen, worden door mij in een nieuw licht, en eene ongekende vreugde genoten. Die vreeselijke vrees en angst voor den dood is nagenoeg verdwenen. Mijn verstand is verhelderd. De waarheid is mij duidelijker dan te voren. Mijne gedachten vloeijen makkelijker. Ik heb geleerd te gelooven al wat God spreekt. Ik kan Hem vertrouwen en zelfs geblinddoekt voortgaan.

De zegen waarmede ik tot bekeering van zielen arbeid is grooter dan te voren. Mijne vreugde om aan de wereld Christus in zijne liefde te verkondigen neemt gedurig toe. Hoe meer ik de grootheid zijner liefde en de volmaaktheid van zijn karakter inzie, des te meer verlang ik als met de tong eens engels anderen te vertellen hoe lief ik Jezus heb.

Zou iemand mij vragen of dit eene zondelooze volmaaktheid is, dan zou ik antwoorden: volstrekt niet. Ik gevoel mij zeer zwak en onvolmaakt, maar ik heb geleerd Jezus geheel en al te vertrouwen. En Jezus is mij zoo nabij, dat ik in menig geval heb ondervonden, dat als ik bij overrompeling iets deed wat niet goed was, nog eer de donkere wolk van veroordeeling over mijne ziel kwam, het woord van Jezus daarin weerklonk: „Vrede zij u, wees stil.”

Ik ben niet zonder verzoeking, maar hare kracht is gebroken. Ik heb in elken nood eenen Zaligmaker bij mij. Sedert jaren heb ik Jezus vertrouwd, en het Hem overgelaten mij te be-

[1]) Earle schreef dit in Aug. 1868

waren. Hierdoor is het nu veel gemakkelijker dan vroeger, om aan de verzoeking weerstand te bieden.

Ik heb gedacht dat als ik nader bij Jezus was het kruis zwaarder zou zijn, maar het is nu veel ligter, zoo dat ik alles in een woord kan zamen vatten, en zeggen dat ik gevonden heb; niet volmaaktheid, maar *rust* — de rust des geloofs — een kalm, zoet rusten, met alles, in Christus. Deze toestand des harten wordt alleen door het geloof verkregen, en alleen door het geloof behouden — niet door Jezus te helpen ons te bewaren, maar alles in zijne handen toe te vertrouwen.

Vraagt iemand hoe een onvolmaakte christen in eenen volmaakten Zaligmaker rusten kan, zoodat hij geene veroordeeling meer gevoelt? Ik antwoord: daardoor dat Jezus al de eischen der wet voor ons heeft voldaan, op zulk eene wijze dat de ziel geen gevoel van veroordeeling meer heeft.

Veronderstel dat gij dag aan dag vele schulden te betalen hadt, en u dag aan dag er over zoudt kwellen dat gij deze regtvaardige schulden niet betalen kunt, en dat na lang u er over te hebben afgetobd, een medelijdende en rijke vriend u zou zeggen: „ik weet wat uwe schulden zijn, en dat gij ze niet betalen kunt, maar wilt gij naar mijn huis komen, en alles aan mij overlaten, dan beloof ik u dat gij, zoolang gij bij mij blijft, ongestoorde rust zult genieten, door niemand gekweld zult worden.” Gij gelooft hem, vertrouwt u aan hem toe, en gaat met hem naar zijn huis. Pas zijt gij daar, of gij hoort aan de deur schellen. Uw vriend gaat er henen. Men vraagt of gij er zijt, uw vriend zegt ja, en vraagt wat men van u hebben wil. De man aan de deur is een uwer schuldeischers, en zegt: „ik heb eene rekening van vijftig daalders, die hij mij betalen moet.” Uw vriend betaalt dadelijk de rekening voor u, zonder u er over lastig te vallen. Zoo doet uw rijke vriend met al de rekeningen die men tegen u hem aanbiedt, zoo lang gij bij hem woont. Hij wist voor hij u zijn hulp aanbood, wat hij daardoor op zich nam, en dat hij genoeg had om woord te houden.

Ziet gij niet hoe gij rusten kunt, terwijl gij weet dat uw rijke vriend dag aan dag de schulden te betalen heeft, die gij niet betalen kunt?

Deze vriend is Jezus, die sinds lang, terwijl ik bezig was mij te kwellen over mijne onmagt om mij te bewaren, of voor eene zonde te boeten, aan mij had gezegd: „Wend u tot Mij

en Ik zal u rust geven, Mij is gegeven alle magt in hemel en op aarde; Ik ben in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken juist zoo als gij zijt." Maar ik geloofde dit niet, en ik kon dit, zoo als het scheen, niet gelooven, en ging voort mij af te tobben. Maar ten laatste kon ik gelooven al wat Jezus zeide, en hem gansch en al vertrouwen, en dadelijk gaf hij mij *rust* — niet vrees — niet kwelling — maar zoete, bestendige, blijvende rust.

Terwijl ik aldus geloof en zonder twijfel mij aan Jezus toevertrouw, geeft hij mij rust. Jezus alleen, niet Jezus en mijne getrouwheid, geeft mij deze rust. Hier, bij dit punt in het geestelijk leven, wordt Jezus voor allen, die Hem zich toevertrouwen, wijsheid, regtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing. Jezus voldoet aan al wat de wet te eischen heeft; van den aanvang tot aan het einde van den weg dien wij in vereeniging met Hem bewandelen, enkel op voorwaarde dat wij Hem ten volle gelooven, en alles aan Hem toevertrouwen.

Op deze wijze kan een onvolmaakte christen, door een vast geloof, in eenen volmaakten Zaligmaker rusten, zonder het gevoel van veroordeeling. „Zoo is er dan nu geene verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den geest." Dit vast geloof wordt ons toegerekend, even als aan Abraham, als of wij elken eisch der volmaakte wet hadden volbragt. Door dit geloof worden wij verlost van den eeuwigen dood, en van vreeze en veroordeeling. Die aldus gelooven gaan — niet zullen gaan — in de rust.

Het onderscheid in de ondervinding van den geloovige voor en na deze rust in Jezus is dit: Te voren was hij altijd aan het klagen over, en het belijden van zijne afwijkingen van Jezus nu is hij vol blijdschap, en smaakt hij eene zoete rust in Christus. Zoo menigmalen hij te voren zich gelukkig gevoelde, vreesde hij die gelukkige stemming te zullen verliezen; nu is hij zeer gelukkig en zonder vrees die stemming te zullen verliezen. De wijze waarop hij tot dezen toestand is gekomen, leert hem hoe daarin te blijven.

Er is geene verandering ontstaan in zijne geloofsbelijdenis; wat hij reeds vroeger beleed te gelooven is hem nu dierbaarder dan te voren. Het onderscheid is in zijn geloof. Hij heeft alles buiten Jezus losgelaten, verlaat zich alleen op Hem om in vrede en rust te blijven, en wordt niet teleurgesteld.

Lezer, kent gij deze zoete rust door het geloof in Jezus? Zoo ja, tracht dan die u omringen, ook daar te brengen. Zoo niet, laat mij u dan bewegen, dadelijk, eer gij deze zaak uit de gedachte laat gaan, u op nieuw aan den Heiland weg te geven, en niet op te houden in het smeeken eer gij met al de volheid zijner liefde vervuld zijt.

Dan eerst zijt gij geschikt om in de genade op te wassen. Dan eerst kan uw geloof zijne wortelen ongestoord diep in de waarheid en in de liefde slaan, tot dat het wordt overgeplant op hemelschen bodem, om daar, in den hof des Heeren, voor eeuwig te groeijen en te bloeijen.

DE VIJFDE TRAP.

Op den vijfden trap wordt vooral beoefend: *De krachtige voorbidding voor anderen.*

Hier moet ik eene noodige opmerking maken. Bij de vorige trappen zal men wel gevoeld hebben dat het onderscheid tusschen twee standen niet altijd scherp geteekend kan worden: de overgang is dikwijls ongemerkt. Iemand kan in den overgang als aan twee standen gelijk behooren. Iemand kan ook dikwijls van een hoogeren trap voor een tijd tot een lageren weer afdalen. En evenzoo kan iemand op een lageren trap soms voor een korten tijd op een hoogeren geraken, zonder daar nog thuis te behooren, of zich de eigenaardigheid van den trap geheel toegeëigend te hebben.

Dit is vooral waar van onzen vijfden trap. De begeerte naar de redding van anderen, en de voorbidding voor hen, is eene van de eerste behoeften van het genadeleven. Bij degenen die op den tweeden en derden trap zijn wordt het soms veel gevonden. Maar het is meestal meer als een vrome wensch, als eene begeerte der liefde, dan een krachtig geloofsgebed, dat veel vermag. Dit is het waarvan Johannes zegt: „Indien iemand zijnen broeder ziet zondigen, die zal God bidden, en Hij zal Hem het leven geven."

Dit is een deel van het priesterlijk leven van den waren geloovige. Reeds op den derden trap leerde de christen verstaan dat hij in priesterlijk gewaad, wit en rein, en met priesterlijke offeranden, God moest dienen. Op den vierden kreeg hij het inzigt van hoe de zegen en het voorregt van den priester is — het wonen voor Gods aangezigt, eene onge-

stoorde gemeenschap met den Heilige in zijn tempel. Maar hier op den vijfden trap wordt hem ontdekt wat een priester *vermag*, welk eene kracht ten zegen de vrucht is van de gemeenschap met God. Hij begint, in gemeenschap van den grooten Hoogepriester, den oneindigen zondelast der wereld te dragen, en als een Middelaar in de bresse te treden voor degenen die voor zich zelven niet of weinig bidden. Met Paulus kan hij zeggen: „Ik vervul in mijn vleesch de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus voor zijn ligchaam hetwelk is de gemeente." „Gelijk de Zoon van God, denken de zoodanigen niet zoo zeer aan wat zij genieten kunnen, zij behagen niet zich zelven;" maar hunne kennis aan den Vader vervult ze met de brandende begeerte dat Zijne liefde alom gekend worde. En in den naauwen omgang met God hebben zij het wonderbaar geheim leeren verstaan dat hun gebed, als de werking van Gods eigen Geest in hen, wezenlijk eene van de krachten is waardoor de werking Gods op aarde openbaar wordt. Zij verstaan het dat God de wereld regeert, en zegent, door de gebeden Zijner kinderen.

Men zou verwachten dat vooral leeraars, en alle arbeiders in het Godsrijk op dezen trap zouden staan. Het is te vreezen dat dit niet zoo is. Het is te vreezen dat de verstrooijing van velerlei arbeid, dat te veel menschelijke bewegelijkheid vele dienaars des Heeren hierin hindert. Neen, degenen die op deze hoogte der gebedsoefening verkeeren zijn veelal de stillen in den lande en de verborgenen, die bij den Heere beter bekend zijn, en meer naam hebben, dan bij de menschen. Het zijn dikwijls de ongekenden, die op een ziekbed, in armoede, of in andere zware beproeving gelouterd zijn geworden, en geleerd om met God alleen te verkeeren. Zij worden bij de menschen soms weinig gerekend, zij weten met menschen niet goed te spreken; maar zij verstaan God, en God verstaat hen; zij zijn de geheime raad van den Grooten Koning, en in den grooten dag zal gezien worden dat de wereld meer aan hen te danken heeft, dan aan menigen beroemden leeraar of ijverigen werker.

En zelfs waar de Heer deze zijne gunstelingen tot werken roept, daar is hun werk veelal anders dan dat van die hen omringen. Daar is eene stilte, eene diepte, eene heilige ingetogenheid in hun arbeid die getuigt dat zij het van de middelen niet verwachten maar alleen van de verborgene kracht van den Onzienlijke, welke zij weten dat in hen krachtig werkt.

In hun wachten op de leiding des Geestes, in hun zalig rusten te midden van werken, in hun zeker weten dat het werk niet hunne maar Godes is, en dat al de verantwoordelijkheid voor Zijne rekening is, onderscheiden zij zich van het gewone Christendom.

Het is de Geest van Christus die hen in ruime mate vervult. In datgene wat de hoogste heerlijkheid van den Zoon Gods uitmaakt worden zij hunnen Heer gelijkvormig. Hun leven is nu in Christus zoo bevestigd dat zij bijna niet meer aan zichzelven denken; zij willen slechts leven om een werktuig van verlossende liefde voor de kinderen der menschen te wezen.

Wij hebben gezien op den voorgaanden trap, dat zij het altijdbiddende leven van den Zoon Gods in den hemel mede deelachtig worden. Maar gelijk Hij, de Groote Hoogepriester, altijd leeft om te bidden, niet voor zichzelven, maar voor anderen, alzoo leven deze gezalfde priesters des Heeren op aarde ook in eene zekere plaatsbekleedende betrekking op aarde. Zij kunnen met Paulus eeniger mate meespreken als hij al zijn lijden voorstelt als strekkende tot heil der gemeente (2 Cor. IV : 12, 15). Zij worden waarlijk de wachters op Jeruzalems muren bij wie er dag en nacht geen stilzwijgen is, maar die zonder ophouden den Heer doen gedenken. Zij verstaan te bidden zoo als de Heere Jezus ons geleerd heeft: het „*Uw* naam, *Uw* koninkrijk, *Uw* wil" is waarlijk het eerste en het hoogste in hun bidden.

Heerlijk zijn dan ook de gebedsverhooringen die op dezen trap worden ondervonden. De Heer geeft ze menigmalen door Zijnen Geest de belofte van de verhooring huns gebeds op een wijze die voor anderen onbegrijpelijk schijnt. Zij ontvangen de toezegging dat zielen voor wie zij gearbeid hebben hun gegeven zullen worden, terwijl de mensch geen teeken van hoop weet te bespeuren. De opoffering van het eigen belang, en de geheele overgegevenheid om dienstbaar te wezen aan de eeuwige liefde en het volbrengen van haar werk op aarde, wordt door de genade Gods op wonderbare wijze beloond. Een aandeel in de vreugde des Hemels over de bekeering van den zondaar, — gemeenschap met den Heere Jezus, waar Hij van den arbeid zijner ziele ziet en *verzadigd* wordt, dit kan in volle kracht alleen genoten en verstaan worden door hen die met den Heere Jezus gemeenschap oefenen in zijne overgave om voor anderen te leven en te sterven.

Aan voorbeelden van geloovigen die op dezen trap staan ontbreekt het geenszins. Om van die van vroegere tijden niet te gewagen, een ieder die met het leven, het werken, of het schrijven van George Muller van naderbij bekend is, gevoelt dat deze de plaats is waar hij leeft. De Vijfmaal Honderd Duizend Ponden die hij in de laatste 40 jaren in antwoord op het gebed heeft ontvangen, of de Acht-en-Dertig Duizend van het afgeloopen jaar tot onderhoud van zijne vijf weeshuizen, met twee duizend weezen, is nog maar een gering gedeelte, het uiterlijke en zigtbare van zijne geloofswerkzaamheid. De eeuwigheid zal alleen openbaren voor hoeveel duizenden van de weezen, die door zijne huizen zijn gegaan, hij een geestelijke vader is geworden, door de kracht van zijn biddend geloofsleven, gelijk ook voor hoe vele tienduizenden van Gods kinderen hij een voorganger en een zegen is geweest op den geloofsweg. De Heere geve ons, zij het ook in mindere mate en meer beperkten kring, de heerlijke ondervinding van dit leven der voorbidding.

DE ZESDE TRAP.

De hoogste trap des gebeds, waar zij verkeeren, die het naast bij God zijn, en Zijn aangezigt aanschouwen, is *de aanbidding*. Gelijk wij het „Onze Vader" eindigen met eene lofzegging: „Uw is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid" — zoo voltooit zich ook alle ware gebed in dankzegging en aanbidding.

Uit Gods Woord weten wij dat deze de eenige gedaante is waarin het gebed der aarde in den hemel zal beoefend worden — al wat er van het gebed daar zal zijn overgebleven. Het innigst verkeer met den eeuwige is daar waar Zijne heerlijkheid het schepsel zoo overstort, dat het tot niets in staat is dan bewondering en lofzegging. Het is de ware Godverheerlijking, het is de ware gelukzaligheid. Alle behoefte, alle begeerte, alle gedachte wordt verzwolgen in het volzalig genot van het volzalige Opperwezen. Het schepsel heeft zijne bestemming bereikt; het heeft zijn God, in Hem is al zijn leven, lieven, loven.

Op treffende wijze wordt ons deze opklimming in het gebedsleven te zien gegeven in het groote Gebedenboek der Gemeente des Heeren — het Boek der Psalmen. Terwijl in het eerste deel

der Psalmen de gebeden om hulp en redding eene grootere plaats innemen dan de dankzeggingen, worden deze laatsten verder meer overvloedig, totdat de laatste zes loutere lofpsalmen zijn, en de allerlaatste niets dan een gedurig herhaald Hallelujah! Heerlijke afspiegeling van den wasdom en de vrucht, en het einddoel van dat geloofsleven, welks inwendige geschiedenis in het Psalmboek door den Geest is ter neder gesteld. Alle gebed en strijd en noodgeschrei en geloofsontboezeming lost zich op in het: Looft den Heere!

Het is in overeenstemming met deze leering des Geestes, wanneer wij in de ondervinding opmerken dat deze hoogte van het genadeleven bij sommigen slechts bereikt wordt bij het naderen van den dood. Wij hebben berigten van het sterven van geloovigen, die het moesten uitroepen dat, zoo God de openbaring Zijner heerlijkheid nog meer zou doen worden, het aarden vat niet in staat zou wezen het te dragen. En in zulke oogenblikken, waarin de kracht des Heeren zoo heerlijk op hen rustte, was het geen zelfzucht dat zij die niet tot voorbidding besteedden, neen, zij hadden te doen met wat waarlijk hooger was — de heerlijkheid des Heeren te verkondigen. Voor hun heengaan liet de Heer hun toe te smaken en ons te verkondigen, wat het werk en de zaligheid des hemels zij.

En men denke toch niet dat wat voor het sterfbed en den hemel goed zij, voor dit aardsche leven met zijn strijd en arbeid minder geschikt zij. Men meene toch geenszins dat deze hoogte der aanbidding een toestand zij van werkeloos genot of van onvruchtbare aandoening. Neen, het omgekeerde. Wisten wij meer wat het is in de stille bewondering en verheerlijking van den Eeuwige te aanbidden, wij zouden geheiligd en gesterkt worden om te werken en te bidden, zooals wij dat nu weinig verstaan. Het inzigt in den alles omvattenden raad des Heeren, dien wij slechts hebben uit te voeren, de bewustheid van de innige vereeniging met den Almagtige, en van de kracht die in ons werkt, de vreugdevolle erkentenis van Gods Opperheerschappij, die in alles Zijn wil ten uitvoer brengt, dit alles plaatst ons op het regte standpunt, waar alle strijd tusschen Gods werken en ons werken verdwijnt, en beider volkomene harmonie wordt erkend. En het leven der ware aanbidding brengt rust en kracht en hemelschen zegen.

Maar helaas! de meesten van ons hebben voor deze aanbidding te weinig tijd. Er zijn dingen die, naar onze meening,

zoo veel noodiger zijn en onze krachten veel meer dringend vereischen, dat wij den tijd niet geven kunnen om dit deel van het gebedsleven te beoefenen! In den hemel zullen wij het wel leeren! — Wisten wij slechts wat wij er door verliezen. De Heer zelf geve ons het regt te verstaan.

WENKEN VOOR EEN BIDSTOND.

Wat verstaan wij door een Bidstond? Iedere zamenkomst op den dag des Heeren of een werkdag in het huis des gebeds kon genoemd worden een bidstond. Doch gewoonlijk is het meer *preekstond* dan bidstond. Men wil vooral hooren wat er gepredikt wordt, — tot bekeering van den zondaar, — tot opbouwing van den vrome. Gewoonlijk verstaat men dan door een bidstond eene zamenkomst, waarin het prediken en het hooren meer op den achtergrond treden, — waarin men vooral aanbidden, bidden wil. Zulke zamenkomsten zijn niet slechts in de groote vergadering der gemeente, maar volgens Gods Woord in de kringen der vromen, wáár twee of drie zamenstemmen (Math. XVIII : 19, 20; Maleachi III : 16–18).

Wie gaan vóór in den bidstond? Een ongeloovige kan geen voorbidder wezen voor anderen; hij mag komen in den bidstond opdat er voor hem door anderen gebeden worde. Is Gods Geest in de vergadering, dan zal hij overtuigd, getroffen worden (1 Cor. XIV : 25). Die de mond is der geloovige bidders moet zelf een geloovige wezen. Er kan geen zegen rusten op een bidstond waar men dit niet inziet. Men laat in een bidstond iemand voorgaan omdat hij den naam heeft van predikant, of ouderling, of diaken, — men laat hem voorbidden omdat hij wel ter tale is, geleerder of vrijmoediger dan anderen. Daardoor wordt Gods Geest bedroefd. Die tot God bidt als mond der geloovige bidders moet zelf een geloovige wezen.

Welke plaats komt aan Gods Woord toe in den bidstond? Men mag onderscheiden tusschen preekstond en bidstond: een bidstond is niet in de eerste plaats daar om onderwijs te geven. Toch moet Gods Woord op den voorgrond staan. Wij bidden, wij spreken tot God, wij storten ons hart uit. Maar dat hart is ledig, er is niets in, eerst moet God door Zijn Woord en Geest er iets instorten. Eerst moet ik hooren wat God tot mij spreekt door het Woord, dan kan ik gepast tot Hem spreken. Het gebed moet voedsel krijgen uit de Heilige Schrift.

Daarom moet men, voordat men bidt, eerbiedig hooren wat de Geest door het Woord tot de vergadering spreekt. Het is dan goed om een gepast stuk uit een stichtelijk boek te lezen, of eene toespraak te vernemen van een bekwamen voorganger. Hoofdzaak moet dit wezen, — Gods Woord moet tot mij spreken, eer dat ik tot God spreek.

Met het oog hierop wordt ook deze wenk gegeven ten opzigte van het gebruik der volgende toespraken: — *Men leze steeds vóór het hoofdstuk uit den Bijbel, dat aangewezen is bij het begin van de toespraak.* Dit zal veel bijdragen tot het vruchtbare gebruik van de toespraken.

Welke regels of *voorschriften dienen in acht genomen te worden door de voorgangers in bidstonden?* Veel is er dat gezegd kon worden in antwoord hierop: wij geven slechts enkele wenken.

De voorganger moet kort wezen, anders verveelt hij en de geest des gebeds wijkt uit de vergadering. In de binnenkamer kunt gij lang wezen, gij verveelt niemand, als gij opgewekt zijt, kunt gij ruimen tijd doorbrengen in het gebed dat verborgen is. Anders is het met het openbare gebed. De oorzaak waarom de voorganger heel ligt te lang aanhoudt is in iets gelegen, dat vervolgens genoemd zal worden: —

De voorganger moet vooraf denken, wat ga ik bidden? Wat moet ik vragen? Waarom moet ik danken? Een groote fout is het als de voorganger elke maal zoo wat het zelfde bidt als in een gewoon kerkgebed voorkomt. Men bidt voor land en kerk, — voor zieken en gezonden, — voor Joden en Heidenen, — voor allerlei tijdelijke en allerlei geestelijke zegeningen in het zelfde gebed. Ligt wordt zóó het gebed niet alleen lang maar ook onstichtelijk. Soms kan een christen in bijzonder opgewekten toestand verkeeren, zoodat een lang gebed niet verveelt. Gewoonlijk echter dwaalt men hierin. Broeder! gij verveelt U zelven niet, gij meent dat gij opgewekt zijt, — maar anderen gevoelen niet dat zij gesticht en opgewekt worden door uw lang gebed.

Het is soms goed om afspraak te maken tusschen de voorgangers, over de onderwerpen des gebeds. Bij voorbeeld, laat één broeder dankzegging doen wegens een grooten tijdelijken zegen waaraan allen deelen, — of dankzegging wegens christelijke voorregten en genade middelen. Laat een tweede bidden om een zegen op de prediking des woords ter bekeering van zondaars. Een

derde bidde vooral om de ware opbouwing in geloof en heiligheid van Gods kinderen. Dit wordt nu niet bedoeld als vaste regel, maar is een voorbeeld van de wijze waarop onderwerpen volgens afspraak onder de voorgangers verdeeld kunnen worden.

De beste voorschriften omtrent het gebed baten niet veel, indien de Heilige Geest, de ware geest des gebeds, in de bijeenkomsten gemist wordt. Dit is dan wat de ware christen te zoeken heeft voor zich zelven en anderen.

Vóór en na het Kersfeest.

VOOR HET KERSFEEST.

Lees: Openb. XXII.

„Ja kom, Heere Jezus!" Openb. XXII: 20.

Het laatste woord dat de Heere Jezus tot zijne gemeente spreekt, zijn afscheidswoord luidt aldus: „Ik kom haastelijk. Amen." Vooraf antwoordt zijne wachtende gemeente: „ja kom, Heere Jezus!" Laat ons in dit uur des gebeds ons vereenigen om met den Geest en de Bruid te roepen: „kom, Heere Jezus!"

Wat is de hoop en de verwachting geweest van Gods kindren sedert de ontvangst van de moeder–belofte dat het zaad der vrouw den kop der slang zou vermorzelen? Dezelve loopt door het Oude Testament tot het laatste hoofdstuk van Maleachi. Deze laatste profeet van het Oude Verbond doet de belofte dat de Heer snellijk tot zijn tempel komen zal tot troost zijner knechten, tot wraak over zijne vijanden. Tijdens de geboorte van den Zaligmaker waren er regtvaardigen in Israël, Simeons en Annas en anderen, die de vertroosting Israëls verwachtten.

Gelijk het Oude Testament sluit met de belofte van de eerste komst van den Messias, zoo sluit het Nieuwe Testament met de belofte van de wederkomst van Gods Zoon. De Zaligmaker en zijne Apostelen hebben de eerste christenen geleerd, dat die wederkomst hun steeds voor oogen moest staan als nabij zijnde. Dit hebben die Christenen ook vast geloofd; zelfs gingen sommigen zoo ver dat zij hunne aardsche beroeps–bezigheden verwaarloosden, in de gedachte dat de verschijning van onzen Heer op de wolken des Hemels binnen weinige dagen zou geschieden (2 Thess. II: 2, 3; III: 6, 11). Dezulken wor-

den door den Apostel Paulus teregtgewezen. Desniettemin bleef het de leer van alle Apostelen, dat de toekomst des Heeren genaakte (Jak. V: 8), dat het de laatste ure was (1 Col. II : 18). Het geloof van de gemeente werd uitgedrukt in het woord Maran - atha, — de Heere komt. —

En hoe is het gegaan met dit geloof in de volgende eeuwen der Kerk? In tijden van zware vervolging en nood toen de gemeente treurde als eene verlatene, eene weduwe, — in zulke dagen verlangden de geloovigen naar de beloofde wederkomst van hunnen verreisden Heer. „Kom, Heere Jezus! ja kom, haastelijk!" — dit was de bede, het verlangen, hunner zielen, afgewisseld door de klagt: „Hoe lang, hoe lang, vertoeft Gij, Heere!" In tijden van aardschen voorspoed, van gelijkvormigheid aan de wereld, daarentegen, was de Kerk van Christus zeer tevreden om de wederkomst des Heeren te vergeten. Men had genoeg aan deze wereld, de wijze maagden zoowel als de dwazen waren aan het sluimeren. Er werden gevonden spotters, gelijk voorspeld was, die zeiden: „waar is de belofte Zijner toekomst? want van dien dag, dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen alzoo gelijk van het begin der schepping" (2. Pet. III: 4). Ook zij die belijdenis doen van hun geloof in Christus en die niet openbare spotters zijn, worden bevangen door den geest der wereldsgezindheid en des ongeloofs, — zij verlangen niet naar de toekomst des Heeren, — zij zouden voldaan zijn indien alles zijn ouden gang mogt gaan in deze bedorvene wereld, — naar de herstelling en wederoprigting van alle dingen door Hem die zegt: „Ziet, Ik maak alle dingen nieuw!" verlangen zij niet.

Achttien honderd jaren zijn er verloopen sedert het vertrek van den Heer van deze aarde en sedert de prediking der Apostelen, dat de geloovigen wachten moesten en tevens haasten tot de toekomst van den dag Gods (2 Pet. III: 12). Indien het nu de pligt der eerste Christenen was om dit geloof te bewaren en deze hoop levendig te houden, hoe veel te meer komt dit te pas voor ons die zooveel later leven? Zij moesten leven als of de Heer iederen dag kon verschijnen; zoo moeten wij ook leven, maar daarbij weten wij gewis dat wij achttien eeuwen nader aan zijne verschijning zijn dan de eerste gemeente geweest is.

Hooren wij niet het geruisch van zijne voetstappen, het gedreun van de raderen zijns wagens in de beroeringen der natuur

en der volkeren? Hierop heeft de Heer zelf ons opmerkzaam gemaakt. Aardbevingen en andere schrikbarende verschijnselen in de natuur toonen ons dat deze aarde krank is. Het menschelijk ligchaam, als het oud en afgeleefd is, staat bloot voor allerlei kwalen. Deze aarde wordt oud, meer en meer geeft zij voorteekenen van hare ontbinding. Het gansche schepsel zucht en is als in barensnood, verlangende naar de wedergeboorte van de natuur (Rom. VIII: 20–22). Gods Zoon is de Schepper en ook de Herschepper der natuur: Hij, Hij alleen zegt: „Ziet, Ik maak alle dingen nieuw."

De oorlogen, de geruchten van oorlogen, de omwentelingen en beroeringen van de natiën der aarde nemen even eens toe en wijzen ons op een vrederijk, dat de mensch nooit tot stand zal brengen. Maar het is van ouds af voorspeld dat alles omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd zal gesteld worden totdat Hij komt wiens regt het is om te heerschen (Ezech. XXI: 27). Is de Heer bezig om alle koningrijken der aarde te bewegen, wat is dit anders dan de voorbereiding voor de stichting van een onbewegelijk Koningrijk, het gezegende duizendjarige rijk (Hebr. XII: 26–28)?

Gelijk de politieke beroeringen en nooden der volkeren bij den Christen het verlangen moeten opwekken naar de wederkomst van den Heer, zoo ook de treurige gesteldheid van de Christelijke Kerk. De verdeeldheden en scheuringen onder Christenen, het toenemen van het openbare ongeloof aan Gods Woord, — de verspreiding daarbij van het Roomsche bijgeloof, — de zwakheid van de Kerk om het zendingswerk naar behooren te verrigten onder de Joden en de Heidenen, — zietdaar eenigen van de kwalen en gebreken, die den nadenkenden Christen tot weemoed, soms tot moedeloosheid brengen. En hoe menigmaal grijpt de Christelijke Kerk niet naar vleeschelijke wapenen, naar eigendunkelijke maatregelen, om het verkeerde regt te maken! Zij wil in eigene kracht en met eigene wijsheid het Koningrijk Gods oprigten. Te vergeefs: er is slechts *Een* die het Rijk Gods hier op aarde oprigten zal, die is Koning in dat rijk: Hij, Gods Zoon, moet zelf komen, dan eerst zal zijn Rijk zegepralend worden opgerigt op deze wereld.

Christenen! hooren wij steeds het afscheidswoord van onzen voor een tijd verreisden Koning: „Ziet, Ik kom haastelijk!" Laat ons op de hoede wezen tegen het geheime zoowel als het openbare ongeloof, dat zegt: Waar is de belofte Zijner toe-

komst? Laten onze lendenen omgord, de kaarsen brandende zijn, als van getrouwe knechten, die de komst huns Heeren verwachten. — Het gezigt zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen: zoo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven (Hab. II: 3). Nog een zeer weinig tijds, en Hij die te komen staat zal komen en niet vertoeven (Hebr. X: 37).

Niet alleen als het Kersfeest op handen is, waarop wij aan de eerste komst van Gods Zoon op aarde denken, maar gedurig-lijk moet bij ons leven het verlangen naar Zijne tweede komst. Christenen! niet alleen moet het geloof bij ons levendig wezen, vooral moet de liefde brandende zijn. De bruid verlangt naar de komst van haren afwezigen bruidegom. Mijne ziel moet Jezus vurig liefhebben, ik moet weten dat Hij mij lief heeft, dan ben ik niet onverschillig omtrent zijne komst, veel minder nog voor de zelve bevreesd. De Geest en de Bruid zeggen: „kom!" Die Geest moet in mij wonen en werken, tot die Bruid-kerk moet ik waarlijk behooren, dan ook zal ik gedurig roepen: „kom, Heere Jezus, ja kom haastelijk!"

1. Hoe zal ik U ontvangen,
   Hoe wilt Gij zijn ontmoet,
   O, 's werelds hoogst verlangen,
   Des stervlings zaligst goed?
   Dat ons uw Geest verlichte!
   Houd zelf den fakkel bij,
   Die, Heer! ons onderrigte
   Wat U behaaglijk zij!

2. Uw Sion strooit U palmen
   En twijgen voor den voet,
   En ik breng U in psalmen
   Mijn jubelenden groet;
   Mijn hart zal 't feestkleed dragen
   Van altijd jeugdig groen,
   En van uw lof gewagen
   Zoo veel mijn lied kan doen.

3. Ver van den troon der troonen
   En 's hemels zonneschijn,
   Wilt G' onder menschen wonen,
   Der menschen broeder zijn!

Met God wilt G' ons verzoenen;
Tot God heft G' ons omhoog,
En onder millioenen
Hebt Gij ook mij in 't oog.

4. 'k Lag magteloos gebonden:
Gij komt en maakt mij vrij;
Ik was bevlekt met zonden:
Gij komt en reinigt mij.
Het leven was mij sterven,
Tot Gij mij op deedt staan;
Gij doet mij schatten erven,
Die nimmermeer vergaan.

5. Wat deedt uit 's Hemels zalen,
O Heer der heerlijkheên!
Op aard' U nederdalen?
Uw groote liefd' alleen,
Uw eindeloos erbarmen
Met onzen grooten nood,
Dat als met zeegnend' armen
En reddend ons omsloot!

6. Ja, schrijf dat in uw harte,
Gij diep bedroefde schaar!
Bij 't nijpen van de smarte,
Bij 't barnen van 't gevaar:
Al scheurde 't kruis uw schouder,
Al doofde 't laatste licht,
De Trooster en Behouder
Staat voor uw aangezigt!

7. Nu hebt gij niet te vragen,
Of God wel vrede biedt:
„In menschen welbehagen!"
Zoo klinkt het Englenlied.
't Klinkt voort, waarheen w' ook zwerven,
Uit Bethlem Ephrata;
Het klinkt ook onder 't sterven
Nog in ons harte na!

8. Hoe d' afgrond ons bestrijde,
De wereld ons verschrikk',
De Heer staat ons ter zijde
Tot onzen jongsten snik.

Zijn magt is alvermogen,
En ieder vijand vliedt
Voor d' opslag van zijn oogen,
Waar Hij als Vorst gebiedt.

9. Nog eenmaal zal Hij komen
Als Rigter van 't heelal,
Die 't moede hoofd der vromen
Voor eeuwig kroonen zal.
Nog is die dag verborgen:
Wacht hem geloovig af,
Terwijl de groote morgen
Reeds schemert boven 't graf!

HET KERSFEEST.

Lees: Lukas I: 46–55; 67–79.

„En van stonde aan was er met den Engel eene menigte des hemelschen heirlegers, prijzende God en zeggende: Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen." Luk. II: 13, 14.

Opmerkelijk is het hoe de geboorte van Gods Zoon allerwege begroet wordt met gezang. Menschen en Engelen wedijveren in het lofzingen. Elk zingt een nieuw gezang den Heere, dien God die wondren doet. Maria zingt, Zacharias zingt, Simeon zingt, Anna zingt, de hemelsche legerscharen zingen. Laat onze gebeden in dit uur ingerigt worden in overeenstemming met den lofzang der Engelen.

Wat is dan hoofdzaak, wat wordt het eerst vermeld in den Engelenzang? — De eere van God, — die zal tot in de hoogste hemelen vermeld en verheerlijkt worden ten gevolge van de geboorte te Bethlehem; ook op aarde zal die eer gehandhaafd worden. Dat God in menschen een welbehagen heeft, — dit zal op aarde erkend worden en hiervoor Hem eere worden toegebragt.

Eere zij God in de hoogste hemelen. — Maar de eer van God blinkt dáár heerlijk genoeg, dáár is geene zonde om die eer te verdonkeren gelijk op aarde, — waarom dan wordt gezegd dat de geboorte van Gods Zoon het middel is om in de hoogste hemelen Gode eer toe te brengen?

Toen de eerste schepping voltooid was, toen God met welgevallen zag op al wat Hij gemaakt had, omdat het zonder zonde was, toen hebben de morgensterren te zamen vrolijk gezongen, en al de kinderen Gods gejuicht (Job. XXXVIII: 7). De Engelen hebben God geloofd om de openbaring van Zijne magt, wijsheid en liefde in de toebereiding van deze schoone aarde; gewis hebben zij Hem niet het minst geloofd om wat Hij ten toon spreidde in het meesterstuk van Zijne handen, — den mensch.

Maar, helaas! de kroon is ons van het hoofd gevallen, wee ons! wij hebben gezondigd. Wij hebben Gods Engelen droefenis, bezorgdheid verwekt door onzen diepen val. Het geloof van Gods Engelen wordt op de proef gesteld, wanneer zij zien dat Gods vijand meester is geworden op deze aarde, dat Gods eer hier verdonkerd is, Zijn liefdewerk schijnbaar verijdeld. Wat is er hier overgebleven van de heerlijke trekken van Gods beeld waarmede Adam gepronkt heeft? Wat is er hier te zien van den vrede, de zaligheid, de liefde Gods welke er wonen moesten in de harten, in de huizen, in de maatschappijen? Hoe is deze aarde, Gods aarde, tot een voorhof der helle ontaard?— Het verstand nu der Engelen is eindig en beperkt, alle diepten Gods kunnen zij niet doorgronden, nederbukkend begeeren zij de diepten van Gods wijzen, soms ondoorgrondelijken raad in te zien (1. Pet. I: 12).

Maar het donkere, pijnlijke raadsel is te Bethlehem opgelost. Van nu voortaan is er niet slechts in een droom te zien een ladder, langs welken Gods Engelen nederdalen op aarde en weer opklimmen. Niet slechts eene voorbijgaande verschijning, als van den hoogen verbonds Engel aan de Aartsvaders, zal er vergund worden aan de vromen. Niet slechts een haast voorbijgaand bezoek zal God nu en dan vergunnen aan den mensch, die van zijn God verbannen is. Niet langer zal de noodkreet den mensch ontperst worden: „och, dat Gij den hemel scheurdet, dat Gij nederkwaamt” (Jes. LXIV : 1).

Neen, God wil nu waarlijk bij menschen wonen, in menschen Zijn welbehagen toonen. Het kindje, dat uit Maria is geboren, is het hoofd, de Koning der Engelen, zoowel als der menschen, ja meer, Gods eigen zoon. Engelenverstand schoot te kort en kon geen plan beramen ter handhaving van de goddelijke eere op deze aarde. Gelijk God de afgevallene Engelen verstiet en naar den afgrond verbande, zoo scheen het als of Zijne regtvaardigheid een einde moest maken aan het geslacht der gevallene menschen, er was geene hoop op redding. Maar Gods wijsheid schoot niet te kort, God wist Zijne eer te handhaven zonder het menschengeslacht hoopeloos over te geven aan zonde en Satan. De eenige Zoon van God bood zich aan, zeggende: „zie, Ik kom' om Uwen wil te doen, O God! Slagtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij het ligchaam toebereid” (Hebr. X : 5–7). In ons ligchaam, in onze menschelijke natuur verschijnt Gods eigen Zoon te Bethlehem om Gods wil

2. Deze zon verdwijnt niet weder,
Zij straalt steeds nieuw op 't menschdom neder,
Dat zonder haar verkwijnen zou.
Waarheid straalt voor alle volken,
Haar glans verdrijft de donkre wolken
Van zond' en dwaling, wee en rouw.
Gij, volken! neemt Hem aan!
Hij wijst de regte baan.
Halleluja!
Maak U bereid!
Uw Heiland leidt
U tot uw eeuwge heerlijkheid.

3. Heerlijk ruischen d' Eng'lenklanken;
Laat ons den Heer met d' Eng'len danken;
Welaan, ons Hem geheel gewijd!
Tot dit feest laat God ons nooden;
Zijn volheid wordt ons aangeboden;
O, neemt zijn vreed in uwen strijd;
Gelooft en hoopt en mint!
De Vader geeft zijn Kind.
Halleluja!
De jubeltoon
Klimm' tot Gods troon!
Hij geeft ons 't licht, Hij geeft zijn Zoon.

BIJ DE WISSELING DES JAARS.

(Op den laatsten of den eersten dag des jaars.)

Lees: Psalm XXXIX, XC of CIII.

„Leer ons alzoo onze dagen tellen, dat wij een wijs harte bekomen. Ps. XC: 12.
Ziet dan, hoe gij voorzigtiglijk wandelt niet als onwijzen, maar als wijzen, den tijd uitkoopende dewijl de dagen boos zijn". Efeze V: 15, 16.

Onlangs ging ik het graf van een vriend bezoeken, maar dat bezoek was mij onuitsprekelijk treurig. De oorzaak van mijne treurigheid was deze: ik had mijn vriend slecht behandeld en ik was van plan om hem vergiffenis te vragen, maar ziet, ik had uitgesteld en weer uitgesteld. Ondertusschen kwam hij te sterven. Nu was het te laat en ik had mij zelven te verwijten, dat ik zoo slecht met hem gehandeld en hem nooit om excuus gevraagd had. Ik kon niet meer doen dan zijn graf bezoeken, hoe weemoedig deze pligt mij ook stemde.

Wanneer de mensch een levensjaar afgelegd heeft, dan is het hem als of het oude jaar ten grave is gedaald. De vrolijkheid van een nieuwjaarsdag verhindert hem niet om terug te zien op het gestorvene oude jaar. En hoe nu, indien dat oude jaar niet goed besteed was? Indien ik dien trouwen vriend, dien God mij gegeven had tot mijn nut, slecht behandeld heb, welk een zelfverwijt moet er niet bij mij opkomen als ik terugdenk aan het oude jaar?

Maar het zelfverwijt baat niet veel. Laat ons liever vergeten wat achter is en ons strekken tot het geen vóór is. Vernemen wij in dit uur van den Apostel lessen der wijsheid, opdat wij van nu voortaan voorzigtig wandelen niet als onwijzen, maar als wijzen, den tijd uitkoopende.

Wij willen deze lessen overwegen om daardoor opgewekt

te worden tot het doen van de bede van Mozes, den man Gods: „Leer ons alzoo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen". Daartoe willen wij vooral letten op de woorden, — *den tijd uitkoopende.*

Hoe is deze uitdrukking te verstaan? Hoe kan ik met mogelijkheid tijd uitkoopen? Bij voorbeeld, is het mogelijk dat ik van iemand anders tijd koope, om dien te voegen bij mijn eigen leeftijd? Zekerlijk niet. Of wanneer ik een jaar verbeuzeld, verloren heb, is het mogelijk om dien tijd terug te koopen? Onmogelijk is dit. Wat de Apostel leert komt hierop nêer: — den bekwamen tijd of de gelegenheid om het werk Gods te doen moeten wij ons verschaffen; — ten spijte van vijanden en dieven, die onzen tijd wegstelen en vermoorden, moeten wij dien tijd als een kostbaren schat beschouwen en gebruiken. Gelijk iemand die de waarde van het geld kent alle verkwisting vermijdt, zoo moeten wij als wijze rentmeesters zuinig omgaan met onzen tijd.

Ten einde dan ons op te wekken tot opvolging van de les, koopt den tijd uit, — is het goed dat wij ons bij het einde of ook bij het begin van een jaar voor den geest roepen de waarde van den tijd.

Denken wij daartoe aan iets dat zoo even aangestipt is, — *onze leeftijd, en de tijd in het algemeen, eens voorbij zijnde is onherroepelijk voorbij.* Anders is het gesteld met sommige aardsche bezittingen. Een verkwister, die een kostbaar stuk erfgoed verloren heeft, kan met vlijt, en inspanning, en volharding, dat erfgoed zijner vaderen welligt terug krijgen. Maar een verloren jaar, een verloren leeftijd is verzwolgen in den oceaan der eeuwigheid; met geen goud, met geene tranen of gebeden, kan de mensch zijn verloren tijd terugkoopen. Stellen wij ons een handelaar voor, die op zekeren dag een kans had om duizenden van ponden te verdienen en die daarbij wist, dat hij nooit weer zulk eene schoone gelegenheid zoude hebben om voordeel te maken. Hoe secuur zou de man niet te werk gaan, — hoe naauwkeurig zou hij niet letten op zijn tijd, — hoe voorzigtig om dien schoonen kans niet te laten voorbijgaan! Hij kent de waarde van den tijd en daarnaar gedraagt hij zich. Evenzoo dient de zedelijke onsterfelijke mensch zijn leeftijd, zijn genadetijd op prijs te stellen, wetende dat hij slechts één kans heeft. De Apostel zegt: „het is den mensch gezet slechts éénmaal te sterven, en daarna het oordeel" (Hebr. IX: 27);

de mensch wil soms leven als of hij tweemaal te sterven had, als of hij van den dood kon terugkeeren naar de wereld om goed te maken wat hij verzuimd had, en dan weer ten tweedemaal uit de wereld te vertrekken. O dwaasheid der dwaasheden!

Eene tweede overweging welke ons de waarde van den tijd moet doen gevoelen is deze: *God geeft ons den tijd slechts bij de kleinste mate, oogenblik bij oogenblik.* Het geld geeft Hij sommigen bij handvollen, bij hoopen: iemand verdient in eén oogenblik groote sommen, of zonder zijn toedoen erft hij een ontzaggelijk vermogen. Maar hoe meet God ons den tijd toe? Geeft Hij iemand het leven in kracht gedurende zeven jaren of twintig jaren, gelijk een stuk vast goed soms voor een langen tijd verhuurd wordt? Neen, geen uur zijn wij van ons leven zeker. Ieder oogenblik kan de bode komen die ons aanzegt, deze aardsche tabernakel moet afgebroken worden. Kostbaar is die tijd die ons zoo bij droppelen geschonken wordt, van oogenblik tot oogenblik. Dezelve kan vergeleken worden bij éen medicijn die zoo schaars zoo kostbaar is, dat ieder droppel met goud betaald moet worden. Zulk eene medicijn zal door niemand vermorst, weggesmeten worden. Handelen de menschen even voorzigtig, even zuinig met den kostbaren leeftijd, die hun bij droppelen toegemeten wordt?

Denken wij daarbij aan de *kortheid van den tijd vergeleken met de grootheid van het werk dat afgedaan moet worden.* Gods beeld moet in de ziel hersteld worden, — zondige gewoonten moeten uitgeroeid worden, het werk der heiligmaking moet begonnen en voortgezet worden, aan de zielen van anderen moet er gearbeid worden, — voor dat alles is het langste leven niets te lang. Het werk dat hier gedaan wordt moet gedurende de lange eeuwigheid proef houden. Hij, die waarlijk wijs is, vindt dat hij al zijn tijd noodig heeft om zijne groote taak te volbrengen. De dwazen hebben volop tijd, klagen dat de tijd hun verveelt, doen moeite om den tijd te dooden: zij kennen niet de waarde van den tijd.

Om van niets meer te spreken, herdenken wij nog dit: *Wat zou eene verlorene ziel in de eeuwigheid willen geven om den verbeuzelden genadetijd terug te bekomen?* Van sommige dienaars der zonde wordt de leeftijd doorgebragt in het moedwillig bedrijf van ongeregtigheden. Bij velen is het echter anders. Het geoorloofde vermaak, de geoorloofde tijdkortingen, de geoorloofde, noodzakelijke bezigheden vervullen hun tijd en

hun hart. Deze onschuldige dingen verhinderen hen om eerst het Koningrijk Gods en zijne geregtigheid te zoeken, en alzoo wordt dat wat onschuldig is de schuld van des menschen verderf. Eens komt het uur wanneer het heet: doe rekenschap van uw rentmeesterschap; doe rekenschap van uwe levensjaren, dagen, uren; doe rekenschap van uwe Sabbatdagen, van zoo menig gezegend oogenblik, waarin de Heilige Geest aan uw hart gearbeid heeft. Indien de mensch ontrouw is geweest, de talenten van zijn Heer in de aarde begraven of verkeerd besteed heeft, — indien hij zijn genadetijd kwalijk gebruikt heeft, — o wat zal het naberouw bitter zijn! Wat bergen van goud zou de verlorene niet willen geven, indien mogelijk, in ruil voor één genadedag op aarde, om weêr goed te maken wat verzuimd was! Doch te vergeefs. De tijd is onherroepelijk voorbij, wat verloren is kan dan niet meer goed gemaakt worden. Welk een besef van de alles te bovengaande waarde van den tijd dient deze overweging ons niet te geven!

Indien wij de waarde van den tijd beter willen kennen, en den tijd steeds uitkoopen, dan dienen wij ook op de hoede te wezen tegen al wat ons den tijd ontstelen wil.

IJdele gezelschappen, tijdroovende en geestverstrooijende vermaken, onnuttige bezigheden, om niet te spreken van dat wat bepaald zondig is, — zietdaar eenige vijanden van den tijd. Niet het minste dienen wij ons aan te gorden tegen den rampzaligen geest van uitstel, die ons verleidt om tot morgen, en nog eens tot morgen uit te stellen den pligt, welke heden betracht moest worden.

Christenen! het is ons niet genoeg om te hooren welke redenen er zijn om den tijd op prijs te stellen, en tegen welke vijanden van onzen tijd wij te waken hebben. De aangeborene dwaasheid van ons hart wordt niet door zulke redeneringen genezen. Zedelessen hebben uit zich zelven de kracht niet om ons ware levenswijsheid te leeren. Nemen wij de toevlugt tot het gebed om de verlichting van Gods Geest. Maken wij tot het onze het gebed van Mozes, den man Gods: „Leer Gij ons onze dagen tellen, opdat wij een wijs hart bekomen!” Die zijn geld lief heeft, telt zoo gaarne zijne gouden ponden; dit behoeft niemand hem te leeren. Maar wij hebben eenen goddelijken leermeester noodig om ons te genezen van onze aangeborene dwaasheid, om ons te leeren hoe wij onze dagen tellen zullen als onze kostelijkste bezittingen.

1. Komt, laat ons zamen nederknielen
Voor Hem, die ons geschapen heeft!
Hem zij d' aanbidding onzer zielen,
Die 't leven is en 't leven geeft!
Hij strooit de jaren voor zich henen,
Gelijk de landman 't koren strooit;
De tijden kwamen en verdwenen,
Der tijden God verandert nooit.

2. Ja ook Uw liefd', o God van zegen!
Is eeuwig, wijl Gij liefde zijt!
Gij leidt ons op de regte wegen,
Gij sterkt ons in den goeden strijd!
Als w' in den geest al 't heil verzaamlen
Dat G' in één enkel jaar ons schenkt,
Dan buigen w' ons in 't stof en staamlen:
„Wie zijn wij, Heer! dat G' ons gedenkt?"

3. Schoon wij de starren tellen konden,
Uw gunstbewijzen telt niet één!
Wij, wij vermeerdren onze zonden,
Maar Gij Uw goedertierenheên;
Ik ben geringer, Heere, Heere!
Dan al het heil, dat mij weêrvaart;
Uw goedheid, die ik heden eere,
Is wel een eeuwig danklied waard!

4. In 's Heilands naam kom ik U smeeken:
Vernieuw m' Uw liefd' in 't nieuwejaar,
Laat m' Uw vertroosting niet ontbreken,
Omring mij met Uw Englenschaar;
Breng ons terug van elke dwaling,
Maak van de dienst der zond' ons vrij,
En geef dat ieder' ademhaling
Een lofzang aan Uw liefde zij!

5. Wil door Uw zegen ons verblijden,
Zoo ons de blijdschap heilzaam is;
Of wel, beschikt G' ons kruis en lijden,
Zoo heilig ons door droefenis;
Laat ons geen wereldsch goed bejagen;
Dat met de wereld henendrijft,
Maar naar dien waren rijkdom vragen,
Die onverderflijk overblijft!

6. Versterk ons hart bij alle nooden,
   Verkwik de ziel, die angstig vreest,
Bescherm Uw Evangelieboden,
   En zalf de vorsten met Uw' Geest;
Wees Gij der armen troost en rader,
   Der zwakken steun en hulp in nood,
Der weêuwen man, der weezen vader,
   Ons allen 't leven uit den dood!

7. En mogt dit jaar mijn laatste wezen,
   Geef dat het ook mijn beste zij!
Die alle wonden kan genezen,
   Hij balsem' en geneze mij!
Wees Heiland, mij van God gegeven!
   Het licht, waar 't brekend oog op staart:
Dan wordt mijn sterven mijn herleven,
   En 't uur mijns doods mijn hemelvaart.

De week des gebeds in Januarij.

ZONDAG.

(Het vereenigd gebed).

Lees: PSALM XXXIV.

„Indien er twee van U zamenstemmen op de aarde, over eenige zaak, die zij zouden mogen begeeren, dat die hun zal geschieden van mijnen Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen. Math. XVIII: 19, 20.

Zij hebben op Hem gezien, ja Hem als een waterstroom, aangeloopen; en hunne aangezigten zijn niet schaamrood geworden" Ps. XXXIV: 6.

In de maand Januarij van het jaar 1861 is er geweest eene vereeniging tot het gebed gedurende eene week, waaraan vele christenen in verschillende landen deel hebben genomen. De uitnoodiging er toe is uitgegaan niet van hoog geplaatste personen, of een invloedrijk kerkgenootschap. Eenige Amerikaansche Zendelingen te Lodiana in Oost-Indië gevoelden zich gedrongen om hunne mede-Christenen alom op te wekken tot het gebed, vooral het *gemeenschappelijke* gebed om den zegen des Heiligen Geestes over de Christenheid, vooral over het zendingswerk. De uitnoodiging vond weerklank in vele harten die bewogen werden tot het *eenparige* gebed. Groot is de zegen geweest welke er gerust heeft op deze uitnoodiging, naar de ervaring van vele kinderen Gods. Sedert dien tijd schrijft de Evangelische Alliantie in Engeland ieder jaar zulk *eene week des gebeds* uit, zoodat de viering er van eene bijna algemeene instelling onder Evangelische Christenen geworden is. Ook in Zuid-Afrika neemt men er deel aan.

Voor iederen dag dier week is er het eene of andere bepaalde onderwerp, dat de aandacht en de gebeden der Christenen bezig houdt. Beginnen wij deze week door ons bezig te houden met *den zegen welken Gods Woord verbonden heeft aan het vereenigde gebed.* Op het gebed van den enkelen bidder, die in de eenzaamheid tot God roept, is er al zegen beloofd. Maar met nadruk wordt gezegd, dat God nog eerder hoort waar zijne kinderen *eenpariglijk* bidden, al zijn het slechts twee of drie, die daartoe zamenstemmen. De eenzame bidder wordt bemoedigd, hij gevoelt zich sterk als hij niet meer alleen staat, maar gedragen wordt door de gebeden van zijne medegeloovigen.

Hoe moeten wij ons dan niet gesterkt gevoelen door eene vereeniging tot het gebed, welke over de gansche aarde uitgebreid is! Dan kunnen wij gevoelen wat het is te belijden: ik geloof eene heilige, algemeene Christelijke kerk, — de gemeenschap der heiligen.

Laat ons opzettelijk hierover nadenken; laat het gelezene psalmwoord: zij hebben Hem als een waterstroom aangeloopen, ons daarin leiden.

Wat is niet de kracht van een waterstroom! Soms vernielt hij in zijne vaart met onwederstaanbare kracht huizen, wallen, dammen, — al wat de mensch oprigten kan. Daarom wordt het oordeel van God over den zondaar soms voorgesteld als eene overstrooming, die alle schuilplaats en alle toevlugt der leugenen wegvaagt (Jesaja XXVIII: 17, 18). Geheel anders is het echter in het psalmwoord, — daar zijn onze gebeden een waterstroom, die op den Heer aanloopen en Hem overmogen.

Vragen wij nu, waaruit toch wordt gindsche waterstroom in eene rivier zamengesteld? Uit enkele kleine regendroppelen, waarvan ieder een op zich zelf onbeduidend is en niets vermag. Enkele droppelen, ja duizenden als zij ver verspreid zijn uit elkander en niet te gelijk op de aarde vallen, brengen geene vochtigheid en geene vruchtbaarheid te weeg. Maar hoe geheel anders is het als duizenden droppelen te gelijk vallen, te zamen komen in een waterloop. Zij vullen een watervoor, of maken een straal water uit. En vele straaltjes water zamenkomende maken een grooten stroom uit, die zegen en vruchtbaarheid verspreidt, welligt eene magtige rivier waarop schepen kunnen varen.

Zietdaar een beeld van wat het *vereenigd* gebed van vele kinderen Gods beteekent. De geloovige die alleen staat gevoelt zich klein en onbeduidend. Hoe min zegen kan hij voor de

wereld met zijne zwakke gebeden te weeg brengen! — Zoo meent hij ten minste. Hij durft niet denken dat de bekeering van zondaren, de verlevendiging van Gods kinderen, het gevolg zal wezen van zijne eenzame gebeden. Maar, ziet, hij bidt in den broederkring met andere geloovigen, en dadelijk gevoelt hij dat hij niet alleen staat. Zijn gebed mag klein wezen als een droppel; maar er zijn andere droppelen; er zijn gezelschappen, gemeenten van bidders door het gansche land, ja over geheel de wereld. Het vurige, dringende gebed van vele kinderen Gods zal veel vermogen; zij loopen Hem aan als een waterstroom en hunne aangezigten zullen niet schaamrood worden. Zoo mag, zoo moet het zijn, ook gedurende de week des gebeds in de maand Januarij.

Maar laat ons ook wat anders opmerken omtrent den waterstroom. Een ieder weet wat gedaan wordt als een stroom te zwak is, bij voorbeeld, om een molen te drijven, of ander werk te doen. Opdammen, dat is, schijnbaar tegenstaan, stuiten in zijn loop, daardoor vergadert de stroom kracht.

En wat doet de Heer soms met de gebeden van zijn volk? Hij schijnt ze tegen te staan, te stuiten, Hij geeft geen antwoord. Maar dit geschiedt juist om ze te beproeven, om de gebeden sterker te maken. Zoo werd het gebed van de Kananeesche vrouw dubbel sterk, toen de Verlosser haar schijnbaar afwees, haar vergelijkende bij een hond.

Zietdaar een landbouwer bezig om een zwakken stroom op zijne plaats te stuiten, hij legt den stroom hinderpalen in den weg, hij gaat hem tegen met een dam. Een onnoozel mensch die dat niet begrijpt zal zich verwonderen, — hij zal zeggen dat de landbouwer verkeerd doet door den stroom zoo te stuiten. Maar wij weten beter; juist om kracht te vergaderen is het dat men zoo den stroom opdamt.

En hoe nu wanneer onze gebeden schijnbaar geene verhooring vinden, — wanneer de Heer dezelve schijnt te stuiten? Onnoozele kinderen die wij zijn, om dan te zeggen dat het gebed ijdel is! De Heer weet beter: onze zwakke gebeden moeten ernstiger, dringender, zij moeten *geloovig* worden; dan zijn zij onwederstaanbaar. Zoo wil Hij ons opvoeden om te bidden als Jakob: „ik laat U niet varen ten zij dat Gij mij zegent" (Gen. XXXII). Wij moeten ons vorstelijk leeren gedragen met God en overmogen. De Emmausgangers vreezen dat de Heer weggaat; zij dwingen Hem zeggende: „blijf met ons! want het is bij den avond

en de dag is gedaald"! en Hij ging in en bleef met hen (Luk. XXIV). Christenen! Leert de lessen, welke de waterdroppelen en de opgedamde waterstroom ons leeren kunnen.

Als een kind van God spreekt: „Het komt er niet op aan of ik ook medebid: mijn gebed is maar een nietige droppel", — dan doet hij zonde. Hoe zoude het gaan als alle kinderen Gods zóó zouden spreken? Dan zouden alle regendroppelen wegblijven, de wereld zou met dorheid en onvruchtbaarheid geslagen worden.

Kind van God! het ware gebed begint in de binnenkamer en moet altoos dáár voortgezet worden. Maar het blijft niet beperkt tot die heilige plaats. Denk aan de belofte des Heilands aan twee of drie, die zamenstemmen en zamenvergaderen. Denk aan de les van de duizenden, millioenen regendroppelen die zamenwerken. Zorg dat gij niet achterblijft, al is uw gebed maar eene geringe bijdrage tot den waterstroom.

Laat ons deze week geloovig handelen volgens het woord: „zij hebben Hem als een waterstroom aangeloopen en hunne aangezigten zijn niet schaamrood geworden".

Maar laat het niet ontbreken aan lof en dank bij al ons vurig, gemeenschappelijk bidden om zegen. Ps. XXXIV is van David als hij zijn gelaat veranderd had voor het aangezigt van Abimelech, die hem wegjoeg dat hij door ging. Deze ellendige, David, riep en de Heer hoorde, en verloste hem uit al zijne benaauwdheid (vs. 7). En hoe begint de Psalm? „Ik zal den Heer loven te aller tijd! Zijn lof zal geduriglijk in mijn mond zijn". Alle godvreezenden roept hij toe: „maakt den Heer met mij groot, en laat ons Zijnen naam zamen verhoogen".

Onze ziel vergete niet om den Heer te loven en groot te maken. [1])

---

[1]) De wekker, Januarij 1862.

MAANDAG.

(*Schuldbelijdenis en dankzegging*).

Lees: DANIEL IX.

„En de Heer zeide tot hem: Ga door, en teeken een teeken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden". Ezech. IX: 4.

Telkenmaal wanneer de Christen tot God nadert in het gebed, past het hem om zulks te doen met schuldbelijdenis en met dankzegging. Bijzonder past het ons als wij in gemeenschap met mede-geloovigen over de gansche aarde bidden willen om groote zegeningen voor ons zelven en anderen, dat wij ons zelven eerst voor God verootmoedigen met belijdenis van onze en anderer zonde, en dan ook indachtig zijn aan Gods groote genade waarvoor wij danken moeten.

Het hoofdstuk uit den profeet Daniel, dat voorgelezen is, dient als een treffend voorbeeld van de ootmoedigste schuldbelijdenis wegens de zonde van een gansch volk, terwijl het tekstwoord uit Ezechiel ons doet weten, dat God met bijzonder welgevallen ziet op hen, die zuchten en uitroepen over al de gruwelen, die in het midden van Jeruzalem, de stad en gemeente Gods, geschieden.

Ezechiel immers krijgt te zien zes mannen, opzieners der stad, Engelen des verderfs, elk met zijn verpletterend wapen in de hand (vs. 2). In het midden van hen is er een met onderscheiden kleederdragt, — hij is met linnen bekleed en heeft aan zijne lendenen eens schrijvers inktkoker en gereedschap, gelijk nu nog in het Oosten te zien is. Tot dezen schrijver zegt de Heer, dat hij doorgaan moet door het midden der stad en een teeken zetten op het voorhoofd van degenen, die niet bezoedeld zijn door Jeruzalems gruwelen, maar die des wegens zuchten en uitroepen. Daarentegen ziet de profeet dat

aan de overige zes mannen bevel wordt gegeven om door de stad te gaan, beginnende bij het Heiligdom, en zonder verschooning te dooden alle zondaars aan wier hoofd het onderscheidende teeken niet te vinden is. Dit bevel ziet hij dan ten uitvoer gebragt.

Dit gezigt leert ons dan, onder anderen, dat de Heer opmerkzaam gadeslaat die belijders van Zijn naam, die te midden van het heerschend bederf, hunne kleederen onbesmet bewaren, — die stillen in den lande die zich onderscheiden van de luidruchtige menigte, — ja die getrouwe belijders, die niet alleen in het verborgene zuchten, maar die openlijk uitroepen over al de gruwelen die er gedaan worden. Als het oordeel beginnen zal aan het huis Gods en doorgaan tot allen die het Evangelie ongehoorzaam zijn, dan zal gezien worden het onderscheid tusschen den regtvaardige en den goddelooze, tusschen dien die God dient en dien die Hem niet dient. De Heer toch merkt er op en hoort, en er is een gedenkboek voor Zijn aangezigt geschreven. Een bijzonder eigendom zullen zij Hem zijn, allen die Hem vreezen, en Hij zal ze verschoonen gelijk een man zijn zoon verschoont, die Hem dient (Mal. III: 16–18).

Hoe de vrome zucht en uitroept over de gruwelen die in den lande gedaan worden, zien wij in de schuldbelijdenis van Daniel. Die gruwelen waren daaraan te danken dat de Koningen, de Vorsten, en al het volk niet gehoorzaam waren aan de woorden van Gods Profeten. Aan de afgoderij maakten zij zich gedurig schuldig, en daaruit vloeide voort alle zedebederf. Bij den Heer was de geregtigheid, — de Profeet erkent dat de Heer niet onregtvaardig was in zijne straffen: bij het volk was de beschaamdheid des aangezigts en al de schuld.

Laat ons evenzeer denken aan de zonden van ons land en volk, om ons deswegens te verootmoedigen.

Is er niet bij ons het beginsel van den afval van God te zien in de openlijke verwerping van het gezag van Gods Woord? Wordt het ongeloof niet rondborstiger beleden? Zijn er niet steden en dorpen waar onverschilligheid omtrent de openbare godsdienst zigtbaar toeneemt? Hoe gaat het met de heiliging van den gezegenden Rustdag? Is de zucht naar wereldsche pracht en tijdverstrooijende vermaken niet te zien dáár waar vroeger eenvoudigheid en huiselijkheid geheerscht hebben? Klaagt men niet over het toenemen van de dronkenschap?

Bij het toenemen van den handel in ons land, is er geene reden om te vreezen dat de oneerlijkheid en het bedrog ook toenemen? Deze vragen moet een ieder overwegen.

En zijn er niet zonden waaraan bepaaldelijk gemeenten schuldig zijn? Bij voorbeeld, gebrek aan ijver voor de toebrenging tot Christus van de Heidenen, — tevredenheid met eene uitwendige gedaante der zaligheid zonder de kracht derzelve?

Hoe is het gesteld met onze huisgezinnen? En hoe met onze eigene personen?

En weer, er is gevaar dat wij zuchten en uitroepen over de gruwelen waaraan *anderen* schuldig staan, terwijl wij ons eigen aandeel aan de zonde des lands ontkennen. Anders deed Daniel: hij zegt (vs. 20): „Ik beleed *mijne* zonde, en de zonde mijns volks". Daarom dienen wij ons heden te begeven niet alleen tot het biduur, maar tot de binnenkamer, om in het licht van Gods Geest, dat in de eenzaamheid ons beschijnen wil, te ontdekken wat onze eigene zonden zijn.

Is er bij ons niet de eigengeregtigheid welke tot een ander zegt: „naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij", (Jes. LXV : 5), maar de teederheid van een schuldgevoelend, gebroken hart dat zijne eigene kwalen erkent? — dan, dan alleen, kunnen wij waarlijk schuldbelijdenis voor onze kerk, voor ons land, voor ons volk doen. Dan verheffen wij ons niet boven de gruwelijke zondaars, maar met priesterlijk deelnemen dalen wij tot hen af, rekenen ons zelven mede tot de zondaars, en lijden in onze zielen smart voor anderen, ook voor de onverschilligen die voor zichzelven niets gevoelen.

Letten wij nu op het gevolg van Daniels diepe en waarachtige schuldbelijdenis. Nadat hij zich alzoo vernederd heeft, wordt hij verwaardigd met eene van de heerlijkste openbaringen van het Oude Testament. De Engel Gabriël deelt hem mede dat zijn gebed verhoord is; zijn volk zal niet slechts uit Babel verlost worden, maar eene veel heerlijker verlossing zal eens geschieden. Over zeventig weken, dat is vier honderd en negentig jaren, zal de Messias verschijnen om uitgeroeid te worden, doch niet voor hem zelven. Deze zou de ongeregtigheid verzoenen en eene eeuwige geregtigheid aanbrengen (vs. 24, 26).

Zoo toont de Heer Zijn welgevallen in de opregte schuldbelijdenis en voorbidding van Zijne dienaren. Dat wij heden door dit voorbeeld van Daniel ons laten bemoedigen en aansporen.

Maar Gods woord leert ons ook dat de dankzegging steeds

gepaard moet gaan met de smeekgebeden en de schuldbelijdenis. Willen wij in deze week groote zegeningen begeeren, laat ons niet ondankbaar vergeten wat de Heer ons geschonken heeft. De ondankbaarheid maakt ons ongeschikt om nog meer te ontvangen.

Gedenken wij dan aan velerlei tijdelijke zegeningen waarmede God ons land, onze huisgezinnen en personen bezoekt. Een ieder denke na. Niet het minst denken wij aan geestelijke zegeningen. Het licht van Gods woord beschijnt ons, de kandelaar is niet uit zijne plaats geweerd. De arbeid van den Heiligen Geest wordt bij het woord gevoegd, God heeft ons niet aan volslagene geesteloosheid overgegeven. Uit andere landen vernemen wij soms verblijdende berigten. Uit ons eigen land vernemen wij soms berigten, die ons regt geven om te gelooven dat de Heer nog onder ons een uitverkoren volk heeft dat Hij vergadert, vermeerdert en bewaart ten eeuwigen leven. In onze eigene gemeente, in onze eigene huisgezinnen dienen wij op te merken, welke teekenen van de genadige werkingen van Gods Geest er te bespeuren zijn, opdat wij, bij het gebed om meerderen zegen, niet ondankbaar vergeten wat de Heer alreeds voor ons gedaan heeft.

De diepste en innigste schuldbelijdenis moet gevolgd worden door den danktoon: „Loof den Heer, mijne ziel! en vergeet geene van zijne weldaden” (Ps. CIII).

DINGSDAG.

(Voorbidding voor Geloovigen.)

Lees: Colos. 1.

„Om deze oorzaak buig ik mijne knieën tot den Vader onzes Heeren Jezus Christus, uit wien al het geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt; opdat Hij U geve, naar den rijkdom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door Zijnen Geest in den inwendigen mensch; opdat Christus door het geloof in uwe harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt; opdat gij ten volle kondet begrijpen met alle de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte en hoogte zij, en bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot alle de volheid Gods.

Hem nu, die magtig is meer dan overvloedig te doen boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt, Hem, (zeg ik), zij de heerlijkheid in de gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot in alle eeuwigheid! Amen." Efeze. III: 14-21.

Voor dat wij bidden om de bekeering van zondaars, — om de toebrenging tot het Evangelie van Israël en van de Heidenen, — worden wij opgewekt om te bidden voor onze medegeloovigen, voor het gansche ligchaam van Christus op aarde. En dit niet zonder grond. Immers, wanneer God de wereld zegenen wil, dan doet Hij zulks gewoonlijk door middel van Zijne gemeente. Zal het licht des Evangelies wijd en zijd over de aarde verspreid worden, zullen zondaars tot ware bekeering komen, dan moet de gemeente daartoe bezocht worden met het licht, het leven des Heiligen Geestes; zij is het licht der wereld; van haar moet uitgaan zegen, licht, leven voor degenen die tot hiertoe buiten zijn.

Als rigtsnoer voor onze voorbidding willen wij thans gebruiken een voorbeeld, ons door den Apostel Paulus gelaten; wij willen

vernemen wat hij van den Heer gebeden heeft voor zijne medegeloovigen te Efeze.

Hij buigt zijne knieën tot den Vader van onzen Heere Jezus Christus, uit welken al het geslacht in de Hemelen en op de aarde genoemd is, — tot Hem die de zalige Engelen en de verloste menschen tot één geslacht vereenigen wil, — opdat Hij aan de Efeziërs geve, naar den rijkdom Zijner heerlijkheid, *met kracht versterkt te worden door Zijn Geest, naar den inwendigen mensch* (vs. 14–16).

Het eerste dan dat Paulus voor hen afsmeekt is *kracht*, — met kracht versterkt te worden. De Efeziërs waren immers jonge beginners in de school van Jezus, onlangs bekeerd uit de gruwelijke onreinheid van het Heidendom. Zij waren zwak, in gevaar om verleid te worden door allerlei onrust der leer, in gevaar om terug te vallen in het Heidensche leven waaruit zij onlangs gered waren. Derhalve moesten zij niet blijven zwakke kinderen, maar tot mannelijke rijpheid en kracht ontwikkeld worden (IV : 14–17). Die kracht van den inwendigen mensch nu konden zij verkrijgen alleen door den Heiligen Geest, die het goede werk der bekeering en heiligmaking begonnen had.

Zietdaar dan het eerste dat wij heden te vragen hebben voor alle kinderen Gods, — dat zij met kracht versterkt mogen worden door den Heiligen Geest naar hun inwendigen mensch.

De Apostel gaat voort om te bidden (vs. 17) *dat Christus door het geloof in hunne harten wonen moge.* Zij waren geloovig geworden, maar gelijk pas bekeerden, gelijk diegenen die nu nog door den arbeid van een getrouwen Zendeling uit het Heidendom overgebragt zijn, waren zij slechts zwak in het geloof. Christus had hen bezocht, had den weg weten te banen voor Zijn woord in hun hart, maar eene vaste, bestendige inwoning in hun hart als bij een vergevorderden geloovige, daaraan ontbrak het hun nog. Dit toch is de heerlijke bestemming van den geloovige: hij moet niet nu en dan tot Christus komen, maar in Hem blijven gelijk de rank in den wijnstok (Joh. XV). Christus moet niet nu en dan hem een bezoek geven, bij voorbeeld, in elk uur van droefenis om te troosten, of aan het Heilige Avondmaal om zalige vreugde mede te deelen; neen, Christus moet bestendig, onafgebroken *woning* maken in het hart.

Christenen! verstaan wij wel wat het is, om deze eer, dit voorregt, te begeeren voor al onze medegeloovigen, ook voor de zwakken, ook voor ons zelven?

De Apostel gaat voort, hij begeert dat de geloovige Efeziërs *in de liefde geworteld en gegrond mogen zijn* (vs. 17). Een dubbel beeld gebruikt hij hier, geworteld als een boom, gegrond als het fondament van een gebouw. De ziel moet dieper, vaster wortels slaan in de liefde van Christus. Beneden den grond is er de rots der eeuwen; laat nu den boom zijne wortels van alle kanten om die rots slaan en hij staat vast als de storm hem losrukken wil. In lossen, ondiepen grond geplant wordt een boom ligt uitgerukt door den wind. Onze ziel moet diepe wortels slaan om Christus, de rots, en wij staan pal.

De Christen is een levende steen, gelegd op het fondament Christus. Meer en meer moet hij vast groeijen aan Christus; hij is immers geen doode steen? Hij moet gegrond wezen in de liefde. Dit moet het element wezen waarin de ziel adem haalt en zich versterkt. Vóór zijn heengaan sprak de Heiland niet slechts: „blijft in mij", maar, „blijft in mijne liefde" (Joh. XV : 9).

Hooren wij Paulus verder (vs. 18, 19), hij bidt: *Opdat zij ten volle konden begrijpen met al de heiligen, welke zij de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte, en bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat.* Zoo hoog als Gods troon is de liefde van Christus, van dáár is Hij nedergedaald tot onze verlossing. Diep als de hel is die liefde, want tot de diepte van onze zonde en verdoemenis is Hij afgedaald. De breedte en lengte dier liefde is onmetelijk als het heelal. De Apostel moet erkennen, dat de liefde van Christus eigenlijk de kennis te boven gaat, en toch bidt hij dat de Efeziërs, te zamen met alle heiligen, ten volle mogten begrijpen de breedte en de lengte, de hoogte en de diepte dier liefde.

Deze vlugt van den Apostel is al hoog genoeg, maar zelfs hiermede is hij niet te vreden; hij bidt verder: *dat zij vervuld worden tot al de volheid Gods* (vs. 19). Ons arm hart is te klein om Gods liefde te bevatten, dat hart moet verruimd worden om te verstaan en te genieten die zalige liefde. De vrome belooft dat hij in den weg van Gods geboden vaardig loopen zal, wanneer zijn hart door God *verwijd* is (Ps. CXIX : 32). Wanneer de Apostel nu zegt dat wij vervuld moeten worden tot al de volheid Gods, zoo vergeet hij niet dat wij eindige menschen zijn en blijven zullen, die nooit al de volheid Gods bevatten kunnen; hij begeert slechts dat ons verstand en

ons hart, al onze vermogens, zoo verruimd, veredeld, geheiligd worden dat wij, naar de mate onzer vatbaarheid, Gods oneindige liefde verstaan, waardeeren, genieten mogen.

Het slot van Paulus gebed is eene verhevene lofzegging op den volzaligen, aanbiddelijken God, dien hij aangeroepen heeft: *Hem nu, die magtig is meer dan overvloedig te doen, boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht die in ons werkt, Hem zij de heerlijkheid in de gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot in alle eeuwigheid! Amen.* Groote dingen heeft de Apostel begeerd voor zijne Efeziërs; denken wij aan de zwakheid van die nieuwe bekeerlingen uit het Heidendom, dan meenen wij bijna dat zijne wenschen en verwachtingen wat al te stout zijn. Maar anders oordeelt de Apostel zelf. Hij heeft te doen met een God, die magtig is meer dan overvloedig te doen boven al wat wij bidden of denken. Groot is Zijne magt, maar even groot is Zijne genadige gewilligheid om Zijne kinderen te zegenen. Paulus meent niet dat hij te groote dingen begeerd heeft, omdat Gods liefde ruimer is dan onze ruimste, stoutste verwachtingen.

Welk eene les is deze tot onze bemoediging in het gebed, ja tot beschaming van ons klein geloof, dat zoo weinig vraagt en verwacht!

Maar nog iets is er waarop de Efeziërs gewezen worden als een waarborg voor de verhooring van het gebed, als een onderpand, dat de Apostel niet te groote dingen gevraagd heeft. Hij zegt: „God is magtig meer dan overvloedig te doen, boven al wat wij bidden of denken, *naar de kracht die in ons werkt*". Welk eene kracht toch had er gewrocht in de Efeziërs? Welk eene kracht was in staat geweest om hen op te wekken uit den geestelijken dood in de zonden en misdaden van het afschuwelijkste Heidendom? (Efeze II : 1). Niets minder, zegt hij zelf, dan de sterkte dier magt, die Christus opgewekt had uit de dooden en Hem gezet aan Gods regterhand (I : 19, 20). Had Gods magt zooveel alreeds voor hen gedaan, dan hadden zij in hunne eigene ervaring een bewijs, dat de Vader van onzen Heer Jezus magtig en gewillig was om meer dan overvloedig voor hen te doen boven wat de Apostel gebeden had.

Geloovige Christenen! wij ook zijn opgewekt met Christus, uit den dood overgegaan in het leven; wij ook hebben de ondervinding van eene goddelijke kracht in onze wedergeboorte. Niets minder dan goddelijke genade en goddelijke almagt was

in staat om onze bekeering en vernieuwing te weeg te brengen. Wij verstaan dus wat Paulus bedoelt als hij schrijft: *naar de kracht die in ons werkt.* Welk eene aansporing hebben wij daarin tot de meeste vrijmoedigheid in het gebed. Niets is te groot, te wonderbaar voor den Heer om aan ons en onze medegeloovigen te doen, nadat Hij dit gedaan heeft, — namelijk, ons overgebragt uit den dood in het leven. Laat ons derhalve volkomen staat maken op de beloften des Woords, geloovig daarop pleitende en wij zullen ontvangen wat wij vragen.

Toen Paulus dezen brief aan de Efeziërs schreef was hij in de gevangenis te Rome. Hij heeft niet gewacht op tijding uit Azië om te hooren, of zijn gebed wel verhooring had gevonden bij den Heer. Zoo lang heeft hij niet gewacht om te danken. Neen, nu reeds, terwijl hij schrijft, als bij voorbaat dankt hij. Wat anders is die toeschrijving van alle heerlijkheid in de gemeente aan den Hoorder des gebeds, die magtig is meer dan overvloedig te doen boven wat wij bidden of denken.

Christenen! eindigen wij onze gebeden, onze bedestonden, op dezelfde wijs als Paulus, toebrengende heerlijkheid aan onzen God. Vrolijk vertrouwen, blijde moed dienen in ons te leven wanneer wij bidden tot zulken God, als den Vader van onzen Heere Jezus Christus.

1. Laat m' in U blijven, groeijen, bloeijen,
   O Heiland, die de wijnstok zijt!
Uw kracht moet in mij overvloeijen,
   Of 'k ben een wis verderf gewijd;
   Doorstroom, beziel en zegen mij,
   Opdat ik waarlijk vruchtbaar zij.

2. Wat vruchten zal de landman plukken,
   Die blaadren, maar geen bloesems ziet?
Leer mij de zelfzucht onderdrukken,
   Die niet dan wilde loten schiet!
   Des landmans wijsheid snijd' en snoei',
   Opdat de druif te voller bloei'.

3. Ik kan mij zelf geen wasdom geven:
   Niets kan ik zonder U, o Heer!
In Uw gemeenschap kiemt er leven
   En evensvolheid meer en meer!
   Uw Geest zij in mij uitgestort;
   De rank, die U ontvalt, verdort.

4\. Daarom herhaal het duizendwerven,
Herhaal het, Heer! van uur tot uur:
„Die zich aan Mij niet houdt zal sterven,
„De doode ranken zijn voor 't vuur."
Geef, dat ik naauwer m' aan U bind,
Hoe zwakker ik mij zelven vind.

5\. Neen, Heer! ik wil van U niet scheiden,
'k Blijf d' Uw' altijd! blijf Gij de mijn'!
Uw liefde moet alom mij leiden,
Uw leven moet mijn leven zijn,
Uw licht moet schijnen in mijn huis:
Bij kruis naar kracht, en kracht naar kruis.

6\. Dan blijft mijn ziel voor U gewonnen,
Dan wint mijn ziel door U in kracht!
Het werk, in needrigheid begonnen,
Wordt dan in heerlijkheid volbragt!
Wat in de windslen sliep, ontbot,
En komt in 't licht, en rijpt voor God.

WOENSDAG.

(*Voorbidding voor onbekeerden.*)

Lees : Exod. XXXIV.

„Een krachtig gebed des regtvaardigen vermag veel." Jac. V : 16.

Gisteren hebben wij gebeden voor onze medegeloovigen, Gods volk alom op aarde verspreid, dat zij met kracht versterkt worden, — dat Christus door het geloof in hunne harten wone, — dat zij in de liefde geworteld en gegrond worden, — dat zij kennen mogen die liefde Gods, welke de kennis te boven gaat, — opdat zij vervuld worden tot al de volheid Gods. Ook voor ons zelven smeeken wij om dit alles.

Waartoe nu deze hooge mate van geestelijken wasdom? Waartoe moeten geloovigen versterkt worden met kracht, vervuld met liefde? Is het welligt opdat zij nu zich verlustigen in het zelfzuchtig genot van hunne eigene zaligheid? Gewisselijk niet. De hooge liefde Gods vervult de ziel niet met zelfzucht, zij breidt het hart uit om in liefde uit te gaan tot den medemensch, om aan anderen mede te deelen het heil, dat de eigene ziel ontvangen heeft. Zoo worden wij geroepen om met onze medegeloovigen heden te bidden voor de onbekeerden, opdat zij ook mogen bekend worden met de zaligmakende liefde Gods. De liefde van Christus zal ons dringen tot de voorbidding; de kracht waarmede wij versterkt zijn in den inwendigen mensch zal ons aanzetten tot den arbeid aan anderer zielen.

Welke voorbeelden levert ons niet de Heilige Schrift van de voorbidding? Abraham, gevoelende dat hij stof en asch is, onderwindt zich toch om te bidden dat Sodom en Gomorra gespaard worden. Indien er vijftig regtvaardigen worden gevonden, dat is zijne eerste bede, spaar de stad. Maar tot zes malen toe houdt hij aan, eindelijk belooft de Heer om te sparen indien er tien regtvaardigen gevonden zullen worden (Gen. XVIII).

Gelijk God aan Abraham, Zijn vriend, Zijn voornemen bekend

maakt, zoo buigt Hij zich neer om tot een Mozes te zeggen, na de zonde met het gouden Kalf: „laat mij toe, dat Mijn toorn ontsteke tegen hen, en hen vertere, zoo zal Ik U tot een groot volk maken”. Mozes bidt dat de Heer zich afkeere van de hittigheid Zijns toorns: waarom zouden de Heidenen lasteren tegen den Heer, alsof Hij het volk, dat uit Egypte verlost was, niet kon brengen in Kanaän? En nog eens bidt Mozes, dat God hunne zonden vergeven mogt: en zoo niet, dan wilde hij zelf uitgedelgd wezen uit Gods boek. Eigen belang, eigene eer bewoog hem niet, — de eer van God, het heil van zijn volk (Exod XXXII).

David heeft gezondigd in het tellen van Israël; de zonden van Koningen en regenten worden nu nog aan het volk gestraft; zoo was het ook hier; eene pestilentie werd er gezonden. Als David den verdervenden Engel zag, gereed om ook Jeruzalem te slaan, sprak hij tot den Heer: „zie, ik, ik heb gezondigd en ik, ik heb onregt gehandeld, maar wat hebben deze schapen gedaan? Uwe hand zij toch tegen mij en mijn vaders huis” (2 Sam. XXIV).

Deze voorbeelden zijn vooreerst genoeg om ons te wijzen op de roeping van den waren Christen, om voorbidder te zijn voor de wereld. Hij is een licht om de duisternis te verlichten. Hij is het zout dat de menschelijke zamenleving van het verderf moet bewaren. Hij is voorbidder om wiens wil God den zondaar spaart in den genadetijd, op wiens gebed God menigmaal den Heiligen Geest der bekeering geschonken heeft. De wereld weet niet wat zij te danken heeft aan de voorbidding van de stillen in den lande, regtvaardigen wier krachtig gebed veel vermag. Zij verstaat het niet, zelfs de verlichte geloovige kan het niet doorgronden, hoe God zich bindt aan de gebeden van Zijne kinderen, aan de wereld zegen onthoudt of zegen schenkt naar dat Zijne uitverkorenen vertragen of volharden in het gebed.

De Apostel Paulus is in een schip met honderden van menschen. Er is geene hoop op redding: de ervarenste zeeman wanhoopt reeds. Paulus is goeds moeds, hij weet dat zij allen behouden zullen worden. Weinig weet dat groote gezelschap hoeveel zij te danken hebben aan dien gevangene, aan Paulus. Van achteren hebben zij het geweten en geloofd, want hij deelt hun mede dat de Engel van dien God wien hij diende, hem verschenen was, zeggende: „vrees niet, Paulus! God heeft U geschonken allen, die met U varen!” (Handl. XXVII).

Zietdaar dan, Christenen! onze roeping. Niet in het algemeen slechts om bekeering van zondaars over de wijde wereld, maar bepaald voor degenen die in hetzelfde schip, hetzelfde huis, dezelfde plaats als wij zich bevinden, moeten wij voorbidders zijn. Wij hebben te vragen dat God tot bekeering brengen moge degenen die ons omringen, — dat Hij door Zijn Geest zegene het woord dat zij hooren maar tot hiertoe verwerpen, — opdat Hij het woord brenge tot degenen aan wie wij het niet brengen kunnen.

En wat behoort er tot ware, krachtige, veel vermogende voorbidding voor de onbekeerden?

Vooreerst ware liefde. Gods liefde moet ons vervullen om uit ons over te loopen in anderen. Die liefde zal ons ootmoedig, zachtmoedig maken jegens den zondaar, — wij weten immers wat wij geweest zijn, en nog zijn, hoeveel verdraagzaamheid God jegens ons gebruikt. Die liefde maakt deelnemend, medelijdend. Als Paulus spreekt van menschen, die hij noemen moet vijanden van het kruis van Christus, dan doet hij zulks weenend (Filip. III: 18). De Geest van Hem, die geweend heeft over Jeruzalem, leefde in Paulus. De ware Christen is een priester, die medelijden heeft met anderen (Hebr. V: 1, 2). Hij gevoelt hoe heilig God wel is, hoe zwaar Gods toorn zal zijn over hem die verloren gaat: omdat de zondaar zelf dit niet gevoelt, daarom gevoelt de Christen priesterlijk voor hem en in dezen geest bidt hij voor hem. Ach! als men koud, onverschillig, uit de hoogte bidt voor een zondaar, dan doet men meer kwaad dan goed: anders is het als men zich zelf kent als zondaar, die groote vergeving heeft noodig gehad, om dan deel te nemen, gelijk Christus het gedaan heeft, met den zondaar die voor zich zelven niet bidden kan.

Het geloof is een tweede vereischte bij de ware voorbidding. Geloof aan de kracht van het Woord; geloof aan de beloften van het Woord waarop men pleit. Dat geloof geeft kracht ook om vol te houden, wanneer het gebed schijnbaar onverhoord blijft.

Is onze voorbidding waarachtig geboren uit het geloof, bezield door de liefde, dan zal zij ons tevens aanzetten tot gepasten arbeid aan de zielen met wie wij te doen hebben. Tot een beweldadigde, die zich aan Zijn gezelschap wilde sluiten en rondgaan door het land, zeide de Heer: „keer weder naar uw huis en vertel, wat groote dingen U God gedaan heeft" (Luk. VIII: 39).

Door ons woord ter regter tijd, op de regte plaats, in den regten geest gesproken hebben wij te arbeiden aan degenen voor wie wij bidden. Zonder woord, zegt een Apostel, door haren liefelijken, godzaligen wandel, kan eene geloovige vrouw haren ongeloovigen man voor Christus winnen (1 Pet. III: 1). Vriendelijk, zegt Paulus, moet ieder dienstknecht des Heeren zijn, met zachtmoedigheid handelende jegens hen die tegenstaan, of hun God te eeniger tijd bekeering gave tot erkentenis der waarheid (2 Tim. II: 24, 25). Hooren wij nog een anderen Apostel: „Broeders! indien iemand onder U van de waarheid is afgedwaald, en hem iemand bekeert; die wete, dat degene, die eenen zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, eene ziel van den dood zal behouden, en eene menigte der zonden zal bedekken" (Jac. V: 19, 20).

DONDERDAG.

(*Het Christelijke Huisgezin*).

Lees : Efeze V : 22 — VI : 8.

„Daarna zeide de Heer tot Noach: Ga gij en uw gansche huis in de ark. Gen. VII : 1.
Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis". Hand. XVI : 31.

Het is ligt te zien waarom het Christelijke Huisgezin gewigtig genoeg wordt geacht, dat wij op dezen dag een onderwerp des gebeds er uit maken zullen.

Het menschelijke geslacht is uit één huisgezin gesproten, het gezin van Adam. Dit vindt nogmaals plaats met het huisgezin van Noach, waarvan ons geslacht afstamt. Telkenmaal zien wij hoe een huis zich uitbreidt tot een stam, die stam wordt verder eene natie. De vader wordt grootvader, stamvader, en langzamerhand wordt de voornaamste stamvader koning.

Gelijk dus op natuurlijken weg eene natie uit een huisgezin geboren wordt, zoo merken wij op uit de Schrift, dat God Zijne kerk ook opbouwt uit huisgezinnen. Tot Noach zeide Hij : „ga gij en uw gansche huis in de ark" (Gen. VII : 1). Het huisgezin moet gered worden in den Zondvloed. Maar het gansche huisgezin van Noach wandelt niet in zijn geloof, Cham vooral is ontaard; later geven ook de kinderen van Sem en Jafet zich over aan de afgoderij. Nu doet de Heer op nieuw eene keus: Hij zoekt een huisgezin uit als de kiem, de kern van de ware Kerk, het is Abrahams huisgezin, daarna de huisgezinnen van Izaäk en Jakob, terwijl Ismäel en Ezau voorbijgegaan worden. Uit het huis en het geslacht van Jakob zal dan het heil der wereld geboren worden.

Tot Abraham en van hem tot de aartsvaders komt steeds de belofte, niet slechts Ik zal U zegenen, Ik zal uw God zijn, maar ook, Ik zal de God zijn van uw zaad na U (Gen. XVII : 7 enz).

Letten wij op Gods handelwijze met de menschen onder het Nieuwe Testament, dan zien wij hetzelfde; als de Christelijke gemeente op den Pinksterdag gesticht wordt, als duizenden uitroepen: wat zullen wij doen? — dan denken zij vooreerst niet aan hunne kinderen en huisgezinnen. Maar de Heer denkt er aan, daarom zegt Petrus omtrent de belofte des Heiligen Geestes, U komt de belofte toe *en uwen kinderen* (Hand. II: 39). En zoo verder. Als de stokbewaarder te Filippi in radeloosheid uitroept: „lieve heeren! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" — wil hem de Heer meer geven dan hij vraagt. De Apostelen antwoorden: „Geloof in de Heer Jezus Christus en gij zult zalig worden, — gij niet alleen, maar gij en uw huis." Menigeen in die dagen verheugde zich, dat hij geloovig was geworden met geheel zijn huis (Hand. XVI: 30, 31, 34).

En menig geloovig huisgezin is in die dagen de kiem geweest, waaruit eene Christelijke gemeente ontstaan is. Menige groetenis doet Paulus in zijne brieven aan den een of anderen Christen en aan de gemeente die in zijn huis is. Kerkgebouwen had men niet; het waren vergaderingen van geloovigen in de woonhuizen den broederen. Het godzalige huisgezin was het middenpunt waartoe men aangetrokken was.

De volgende opmerkingen mogen ons dan besturen bij het gebed van dezen dag voor het Christelijke huisgezin:

1. *Het groote gewigt van het huisgezin voor de maatschappij en voor de kerk dienen wij te gevoelen.* Wat boven gezegd is kan ons dit reeds doen gevoelen. Voegt daarbij het volgende. — Het is dikwijls opmerkelijk welk een zegen er aan godzalige huisgezinnen verbonden is van geslacht tot geslacht. In de eene of andere buurt, in de eene of andere gemeente is het soms zeer voelbaar welk een gezegende invloed er uitgaat uit enkele huisgezinnen of geslachten. Het verborgene gebed van godzalige stamouders in vroegere dagen is niet bij den Heer vergeten. Het godzalige voorbeeld, dat het bewijs was van de opregtheid des gebeds, leeft voort bij het nakroost. Omgekeerd, hoe ziet men niet de ongodsdienstigheid van sommige huisgezinnen erfelijk worden. God is magtig om uit de meest bedorvene stammen Zich zelven een volk te vergaderen. Maar gewoonlijk ziet men dat Zijne genade, als ware het, natuurlijker, gemakkelijker werkt, waar de bodem toebereid is door de godsvrucht van vroegere geslachten. Welk eene aansporing voor ieder vrome om niet te berusten in zijne eigene bekeering,

maar om te arbeiden aan zijn huis! Welk eene aansporing voor Christenen om te bidden voor de huisgezinnen der vromen!

2. Laat ons letten op de vele beloften voor het zaad van Gods volk. Sommigen zijn alreeds genoemd. Daar zijn er nog meer. Bij voorbeeld: „In plaats van uwe vaderen, zullen uwe zonen zijn; gij zult hen tot vorsten zetten over de gansche aarde" (Ps. XLV: 17). „Mij aangaande, dit is mijn verbond met hen, zegt de Heer, mijn Geest, die op U is, en mijne woorden, die Ik in uwen mond gelegd heb, die zullen van uwen mond niet wijken noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de Heer, van nu aan tot in eeuwigheid" (Jes. LIX: 21).

3. *Vergeten wij niet wat de woorden en het voorbeeld van den Verlosser ons hieromtrent leeren:* „Laat de kinderkens tot mij komen!" was Zijn woord. Het voorbeeld van de Kananeesche vrouw, wier gebed Hij schijnbaar afwijst om hetzelve daarna heerlijk te beantwoorden, — het voorbeeld van den vader des kinds, dat van den duivel was bezeten, tot welks genezing de apostelen niet in staat waren, — bemoedigen ons wanneer wij bidden om de bekeering van onze eigene kinderen, — of om de bekeering van anderer kinderen.

4. *Het zedenbederf der groote steden in Europa, dat ook in ons land navolging vindt, strekke ons tot waarschuwing.* De losmaking van huisselijke banden is dáár een van de grootste oorzaken van het zedenbederf. Mannen en vrouwen beide zoeken vermaak buiten het huis; het stille huisselijke leven, het reine huisselijke geluk, — daarin heeft men geen behagen. Alles wil uithuizig leven. In ons land is er nog meer eenvoudigheid van zeden, meer huisselijkheid. Maar wij moeten opmerkzaam wezen op het gevaar. Wij moeten bidden dat de Geest van Christus het huisselijke leven meer en meer doordringe en heilige.

5. *Vergeten wij de dienstbaren niet.* In het Nieuwe Testament zien wij, hoe de slaven door den Apostel Paulus niet vergeten worden. Wreed, onmenschelijk, was de denkwijze der oude Heidenen, zelfs der beschaafde Grieken en Romeinen, omtrent de slaven. Hierin kwam verandering door het Evangelie. Wij zijn verpligt om niet alleen billijk en menschlievend omtrent dienstbaren te zijn, wat hun uiterlijk welzijn aangaat, maar ook ten aanzien van hun eeuwig heil. Denkt aan het voorbeeld van Bijbelheiligen. God had Abraham gekend, opdat hij niet alleen zijne kinderen maar zijn geheele huis na hem

zou bevelen om den weg des Heeren te houden (Gen. XVIII : 19). Laat ons trachten om onze bedienden met den Heiland bekend te maken.

6. *In den hemel zal het zijn één groot huisgezin rondom éėne kindertafel, rondom Gods tafel.* Laat ons bidden en arbeiden om velen daarheen te lokken, huisgenooten, kinderen in de eerste plaats. Mogen wij, die ouders zijn, dáár verschijnen zeggende: „zie hier ik en de kinderen, die Gij mij gegeven hebt" (Jes. VIII : I8)! Laat het ons bepaald gebed wezen: Geén een mijner kinderen buiten gesloten.

1. Welzalig 't huis, O Heiland onzer zielen!
Waar Gij de vreugd, waar Gij de vriend van zijt;
Waar allen zaam voor God als Vader knielen,
En aan Zijn dienst zich ieder heeft gewijd;
Waar aller oog blijft aan Uw wenken hangen;
Waar aller hart voor U van liefde slaat;
Waar aller mond U groot maakt met gezangen;
Waar aller voet op Uwe wegen gaat.

2. Welzalig, waar Uw liefd', o Heer! de band is,
Die man en vrouw ten naauwste zaâm verbindt;
Waar beider ziel op 't innigste verwant is,
Daar iedre dag hen aan Uw voeten vindt;
Waar zij in U zich eeuwig één gevoelen
En, vast aan U in lief en leed verkleefd,
Geen hooger heil begeeren noch bedoelen,
Dan dat in God zijn bron en oorsprong heeft.

3. Welzalig 't huis, waar men de huwlijkspanden
Met biddend hart U, Heer! in d' armen draagt
En van Uw mild' en liefderijke handen
Voor 't kinderhoofd reeds vroeg Uw zegen vraagt;
Waar zij reeds vroeg zich om Uw schoot verzaâmlen
En luistren, wat Uw liefdestem verkondt;
Waar zij, hoe jong, reeds Gode 't loflied staamlen,
Dat lieflijk schoon klinkt in der kindren mond.

4. Welzalig 't huis, waar U de dienstbren eeren
En, wetend dat Uw oog hen gadeslaat,
Hun arbeid doen, als d' arbeid hunnes Heeren,
Uw naam ter eer en met een blij gelaat;
Waar ieder werk met U wordt ondernomen
En iedre taak, al wat hun hand verrigt,
Met d' eigen trouw wordt heilig nagekomen,
De kleinste last, gelijk de zwaarste pligt.

5. Welzalig 't huis, dat rijk met vreugd gezegend,
U niet vergeet, maar zich in U verblijdt.
Welzalig 't huis, door ziekt' en smart bejegend,
Als Gij, o Heer! daar Arts en Trooster zijt:
Dan zullen w' eens, aan d' avond van ons leven,
Ontslapen in 't vertrouwen op Uw kruis,
En 't aardsche huis, ons hier ter woon gegeven,
Verwisslen met Gods heerlijk Vaderhuis.

VRIJDAG.

(Gebed voor Israël.)

Lees: Hozea II, III.

„De kinderen Israëls zullen vele dagen blijven zitten, zonder Koning, en zonder Vorst, en zonder offer, en zonder opgerigt beeld, en zonder Efod en Terafim. Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeeren, en zoeken den Heer, hunnen God, en David hunnen koning; en zij zullen vreezende komen tot den Heer en Zijne goedheid, in het laatste der dagen. Hozea III : 4, 5.

„Broeders! de toegenegenheid mijns harten, en het gebed, dat ik tot God voor Israël doe, is tot hunne zaligheid.” Rom. X : 1.

Door de gelijkenis van eene vereeniging tusschen den Profeet Hozea en eene slechte vrouw wilde de Heer het volk van Israël onderwijs geven omtrent Zijne toekomst. Wij hebben niet te gelooven, dat de profeet eigenlijk en werkelijk zulk een schandelijk huwelijk heeft aangegaan als vermeld wordt (Hoofdst. I : 2; III : 1). Dit alles ziet hij in een gezigt; door gelijkenissen moet hij het volk bestraffen wegens deszelfs ontrouw aan zijnen God, maar ook leeren omtrent dat wat nog in de toekomst was.

Zegt de profeet (III : 3) tot de overspelige: „gij zult vele dagen na mij blijven zitten (gij zult niet hoeréren, noch eenen anderen man geworden) en ik ook na u”, — dan wordt ons verklaard wat dit beteekent (vs. 4.): „De kinderen Israëls zullen vele dagen blijven zitten, zonder Koning, en zonder Vorst, en zonder offer, en zonder opgerigt beeld, en zonder Efod en Terafim.

In den tijd na de Babylonische gevangenschap had het volk nog prinsen, vorsten, voor een deel uit Davids geslacht. Tot op den tijd van Christus hadden zij hunne offeranden in den tempel. Hier voorspelt de profeet, dat zij vele dagen zouden zitten, niet hoererende achter valsche goden, maar toch niet den waren God waarachtig dienende. Eerst later (vs. 5) zouden

zij zich bekeeren, en zoeken den Heer hunnen God en David hun koning.

Eene treffende beschrijving is ons hier gegeven van den toestand van het joodsche volk sedert den tijd dat hun tempel verwoest is, volgens de voorspelling van den Zaligmaker. Geen Koning hebben zij en geen Vorst, al zijn er millioenen van hen en daaronder geldvorsten, zoodat zij wel in staat zouden zijn om ergens een land en een koningrijk te verkrijgen. Zij hebben geene offeranden, hoewel Mozes dit bevolen heeft en zij toch aan Mozes gelooven. Zij hebben Synagogen en Rabbi's, doch geen tempel en geene priesters. Geen Efod, — geen priesterlijk kleed, is er bij hen; maar ook geen Terafim, dat is, geen afgodsbeeld, gelijk men in den tijd van Hozea gaarne zulke heidensche beelden gebruikte, ook om daardoor de toekomst te weten te komen. Ook dit is waar van de Joden, — zij verfoeijen de afgoderij en gebruiken geene beelden bij hunne godsdienstoefeningen.

Dit is het eerste dat de profeet omtrent Israël voorspelt. Het is letterlijk vervuld. Hooren wij nu het tweede dat hij voorzegt. *Daarna na vele dagen*, zullen zich de kinderen Israëls bekeeren, en zoeken den Heer hunnen God, en David hunnen Koning; en zij zullen vreezende komen tot den Heer en Zijne goedheid in het laatste der dagen.

Vele dagen zouden zij dan zitten zonder Koning, Vorst of offerande, Efod of Terafim. Maar daarna zouden zij zich bekeeren, zoekende den Heer en hunnen Koning David Maar David leeft er niet meer, en geen afstammeling van David kan men onder de Joden aanwijzen om hem koning van Israël te maken. Hoe is het mogelijk, dat de joden nu nog zoeken kunnen naar David hunnen koning? Op ééne wijze slechts is dit te verklaren. De Heer Jezus Christus, de ware Zoon van David, de ware Koning van Israël, is door dat volk verworpen toen zij uitgeroepen hebben: „kruisch hem! wij hebben geenen koning dan den keizer". De prediking van de Apostelen na den Pinksterdag gaf hun nog een kans om zich te bekeeren. De groote menigte van het Joodsche volk bleef ongeloovig. Daarop werd hun tempel en stad verwoest en het volk verstrooid over den aardbodem, om alom vertrapt en veracht te worden van de Heidenen, gelijk Mozes en de Profeten voorspeld hadden. Enkelen slechts in alle eeuwen hebben in den Heere Jezus geloofd; het volk in zijn geheel verwerpt nog zijn waren Koning David.

Maar de profeet voorzegt dat dit anders zal worden; het volk moet nog bekeerd worden. En hierin stemt hij overeen met wat andere profeten voorspeld hebben. Ezechiël, bij voorbeeld, in zijn gezigt van de vallei vol doodsbeenderen, welke door den adem van Gods Geest levendig gemaakt worden, verkondigt die herstelling van het gansche huis Israëls. Zij moeten gehaald worden uit de heidenlanden, gereinigd van al hunne verfoeiselen, en zullen te zamen éénen Herder hebben, namelijk David, den Knecht des Heeren (Ezech. XXXVII: 1–11, 21–24).

De voorzeggingen van het Oude Testament worden ons verklaard en bevestigd door het onderwijs van den Apostel Paulus in het Nieuwe Testament. Ten aanzien van de verwerping van den Heere Jezus door Zijne broeders naar het vleesch, leert hij dat hun val geworden is tot voordeel van de Heidenwereld, want de Apostelen keerden zich steeds tot de Heidenen, toen de Joden niet gelooven wilden. Indien dit zoo is geweest, veel meer, zegt de Apostel, zal hunne aanneming als een leven uit de dooden wezen voor de Heidenen (Rom. XI: 12–15). Zij hebben wel gestruikeld als een volk, maar voor eeuwig zijn zij niet verworpen, zij zijn nog bemind van God om der Vaderen wil. Dit zal gezien worden, wanneer de volheid der Heidenen zal ingaan en gansch Israël zalig worden (Rom. XI: 25–28).

Hieruit maken wij op dat, als het Joodsche volk eens tot den waren Messias bekeerd wordt, dit als een leven uit de dooden voor de Heidenwereld wezen zal. De geloovige Joden zullen de beste zendelingen, predikers van het Evangelie, onder alle volkeren worden.

In onze dagen is er nog zeer weinig te zien van eene algemeene bekeering der Joden tot Christus. Maar dit neemt niet weg dat het onze pligt is om te bidden en uit te zien naar die bekeering, waarvan Profeten en Apostelen hebben gesproken. Paulus, de Apostel der Heidenen, moet ons een voorbeeld wezen. „Broeders!" zegt hij, „de toegenegenheid van mijn hart en het gebed, dat ik tot God voor Israël doe, is tot hunne zaligheid." Hun ongeloof was hem eene groote droefheid en eene gedurige smart, zoodat hij de stoute taal durft uitspreken: „Ik zou zelf wel wenschen verbannen te zijn van Christus, voor mijne broederen, die mijne maagschap zijn naar het vleesch" (Rom. X: 1; IX: 2, 3).

Christenen! wij bidden gedurig om de bekeering der Heidenen,

maar vergeten te veel, dat wij ook te bidden hebben om de bekeering van Israël. Laat ons opmerkzaam wezen op dat wat ons in de Heilige Schrift geleerd wordt omtrent Israëls wederaanneming als volk, omtrent zijne bekeering tot den waren Messias. Laat ons met belangstelling gadeslaan de bekeering van de enkele Joden, die ook in onzen tijd bewogen worden tot het geloof in onzen Zaligmaker; en met biddende belangstelling ook gadeslaan den moeijelijken zendingsarbeid welke er, al is het zonder veel vrucht, aan de Joden besteed wordt. Laat ons, daartoe in de gelegenheid zijnde, onze penningen uitreiken voor de zaak der Evangelieprediking onder Israël. Ja, laat ons door de liefde gedrongen den armen Jood met een vriendelijk woord uitnoodigen, om deel te bekomen aan het heil van Jezus, den waren Messias.

1. „Waterstroomen wil ik gieten",
   Spreekt de Heer, „op 't dorre land;
Koele bronnen zullen vlieten
   Door 't verschroeijend Oosterzand:
   Waar nu pelgrims smachtend gaan,
   Zal een hof des Heeren staan".

2. Nog drukt d' aard een bange stonde;
   Duisternis voert nog gebied;
Nog doolt Israël in 't ronde,
   Vraagt naar zijnen Koning niet;
   Maar zijn Koning vraagt naar hem...
   Kom, verdoolde! hoor zijn stem!

3. 's Heeren heilwoord kan niet falen:
   Als Zijn Geest den hof doorwaait,
Zal het lichten in de dalen,
   Rijpen wat de hoop nu zaaït,
   Schiet het veld, nu naakt en dood,
   Volle halmen uit zijn schoot.

4. Toont U moedig, uitverkoornen!
   Doet Gods werk, maar in Gods kracht;
Leidt de blinden, redt verloornen
   Uit des afgronds bangen nacht;
   Roept heel Isrel tot den Heer,
   Tot de hoop der vaadren weêr!

5. Brengt u d' aanvang luttel zegen,
Mist volharding schijnbaar 't loon,
God zal onzen arbeid wegen,
En 't geloove wacht de kroon.
Waakt en ijvert, bidt en strijdt:
Kent God niet Zijn eigen tijd?

6. Heer der Heeren! hoor ons staamlen,
Laat ons, vol van Uwen Geest,
Velen uit Uw volk verzaamlen
Tot Uw hemelsch bruiloftsfeest!
Och! werd ook door ons aanschouwd,
Hoe G' uw Sion, Heer! herbouwt!

7. Ziet, Hij komt eens met de wolken,
Wien dan d' aard als Koning groet!
Rijz' 't Hozanna! jubelt volken!
Strooit uw palmen voor Zijn voet!
Christnen, Joden, Heidnen zaâm
Knielen dan in éénen naam!

ZATURDAG.

(De natiën der aarde.)

Lees: Ps. II, LXXII.

„Is God een God der Jôden alleen? En is Hij het niet ook der Heidenen? Ja, ook der Heidenen". Rom. III: 29.

Wij hebben gebeden bepaald voor het volk van Israël; vervolgens denken wij aan de overige volkeren der aarde, Christenen en on-Christenen: in de Heilige schrift worden zij genoemd Heidenen.

Wij hebben te bidden niet voor de millioenen van enkele, afzonderlijke personen slechts, maar voor de natiën als zoodanig en voor hare regeringen. De Heer in Zijn Woord laat ons zien, dat Hij niet alleen te doen heeft met enkele personen alsof die van elkander los waren, — maar met een huisgezin als een geheel, — met een volk als een geheel, — met het menschdom als een geheel.

Zullen wij bidden voor de volkeren en hunne regeringen? De Apostel wil dat dankzeggingen en smeekingen gedaan worden voor alle menschen, vooral voor Koningen en allen die in hoogheid zijn, opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen onder hun bestuur in alle eerbaarheid en godzaligheid (1 Tim. II: 2). De Christenen leefden toen onder eene onchristelijke regering, de Romeinsche, die zware vervolgingen tegen de gemeente aanrigtte. En toch zegt de Apostel van zulk eene regering dat zij is Gods dienares, het zwaard dragende in Gods naam, en dus geregtigd om de gehoorzaamheid te ontvangen van den Christen in alles, dat niet tegen Gods Woord strijdt (Rom. XIII: 1–7; Hand. IV: 19). Zoo moesten ook ten tijde van het Oude Testament de Joden, die gevankelijk gevoerd werden naar Babel, zoeken den vrede dier stad en voor haar bidden tot den Heer (Jerem. XXIX: 7).

Wat zullen wij vragen voor de volkeren en hunne regeringen? In de eerste plaats dat zij den Heer Jezus leeren erkennen als Koning der volkeren, Koning der Koningen. Dit geschiedt niet bij de Heidensche volkeren. Zelfs onder de Christen–volkeren zijn er staatslieden genoeg, die zeggen dat de politiek niets te doen heeft met de godsdienst, — dat Jezus Koning mag wezen in het huis en in de Kerk, maar niet in het Parlement en de Raadszaal. De tijd zal komen wanneer Koningen zullen zijn voedsterheeren en Koninginnen de zoogvrouwen der Kerk (Jes. XLIX : 23), wanneer Gods Woord de wet zal zijn niet alleen van de Kerk, maar ook van de Regering. Hierom hebben wij te bidden.

Zoo ook bidden wij voor verschillende inrigtingen in de maatschappij, bij voorbeeld, voor de scholen. Ook dáár moet Gods Woord meer en meer wet worden. Christenen hebben te bidden en te werken, dat de volksschool niet in handen gerake van de vijanden der godsdienst. Zij hebben te bidden, dat Gods Heilige Geest ruste op onderwijzers, dat er overal ontsta een geslacht van godvreezende onderwijzers, die een zegen zullen zijn voor de jeugd.

Voor het tijdelijk belang, de welvaart, de goede orde en rust van het eigen land en andere landen bidden wij ook.

Insgelijks dat de oorlog ophoude. Gods Woord leert dat de oorlog blijven zal als een geeselroede voor de natiën; dat er nooit blijvende, ware vrede zal zijn totdat Christus zelf komt om het eeuwige vrede–rijk te stichten. Dit houden wij in het oog als wij bidden om den vrede.

Ten aanzien van de Heidensche volkeren bidden wij bepaaldelijk, dat het Evangelie onder hen moge verkondigd en geloofd worden. Wij denken aan het verzuim van de gemeente, die in zoo groote mate zelfzuchtig tevreden is geweest met het genot van het Evangelie voor zich zelve, —, die niet in den geest van Christus met zelfverloochening gearbeid heeft om den schat aan anderen mede te deelen. Wij denken aan den arbeid van Zendings– en Bijbelgenootschappen. Wij danken voor den zegen, die er reeds geschonken is op hun werk. Wij bidden vooral voor de arbeiders, die door ons eigen kerkgenootschap uitgezonden zijn.

De Verlosser geeft ons het gebod: „Bidt den Heer des oogstes dat Hij arbeiders uitstoote in Zijnen oogst (Math. IX : 38). Laat ons bidden dat de Heer alom, ook in ons land, uit onze

kinderen, zich arbeiders kieze om die uit te stooten, — onderwijzers der jeugd, zendelingen, leeraars van Christengemeenten.

Terwijl wij zóó bidden voor de Zending onder de Heidenen, houden wij in het oog, dat Israël bekeerd moet worden vóór dat alle Heidenen in Christus geloovig worden. Wij gedenken dat de gemeente het Evangelie prediken moet aan alle volkeren *hun tot een getuigenis*, opdat zij het aannemen of verwerpen (Math. XXIV : 14); maar dat de toebrenging van alle Heidenen, dat het bedekken van de aarde met de kennis des Heeren, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken (Jes. XI : 9), het werk zal zijn, niet van de kerk en de Zendingsgenootschappen, maar van den Heere Christus zelven in Zijne wederkomst.

„Om Zions wil zal ik niet zwijgen en om Jeruzalems wil zal ik niet stil zijn; tot dat hare geregtigheid voortkome als een glans, en haar heil als een fakkel die brandt.

„O Gij, die des Heeren doet gedenken! laat geen stilzwijgen bij U lieden zijn, en zwijgt niet stil voor Hem, tot dat Hij bevestige, en tot dat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde" (Jes. LXII : 1, 6, 7).

„Ik zal van het besluit verhalen: de Heer heeft tot mij gezegd: gij zijt mijn Zoon, heden heb ik U gegenereerd! Eisch van Mij, en Ik zal de Heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uwe bezitting" (Ps. II : 7, 8).

„Alle Koningen zullen zich voor Hem nederbuigen; alle Heidenen zullen Hem dienen" (Ps. LXXII : 11).

„Zekerlijk, zoo waarachtig als ik leef! zoo zal de gansche aarde met de heerlijkheid des Heeren vervuld worden" (Num. XIV : 21).

„Onze Vader, die in de hemelen zijt! Uw Koningrijk Kome!" (Math. VI : 9, 10).

„Ja, Ik kom haastelijk. Amen. Ja kom Heere Jezus!" (Openb. XXII : 20).

„En de zevende Engel heeft gebazuind, en er geschiedden groote stemmen in den hemel, zeggende: de Koningrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijnen Christus, en Hij zal als Koning heerschen in alle eeuwigheid" (Openb. XI : 15).

1. Wachter op de heilge muren,
   Wachter! wijkt nog niet de nacht?
Ach, wij tellen rustloos d' uren
   Tot ons d' ochtend tegenlacht,

Als 't gesternte gaat verbleeken,
Als het duister is geweken
   En de zon op berg en dal
   Warme stralen werpen zal.

2. Ziet! vertoont zich uit het donker
   Niet alreê der bergen top?
Gaat met zacht en rein geflonker
   Ginds de morgenster niet op?
Heidnen houden op te dwalen
In de doodsche schaduwdalen;
   Met ontsluijerd aangezigt
   Groeten zij het rijzend licht.

3. Wie, o God van magt en sterkte!
   Moet niet opgetogen staan
Over 't geen Uw trouw bewerkte,
   Over Uwe liefdedaân?
Hoe ontsluit Uw hand de deuren!
Troost bereidt Gij hun, die treuren,
   Nu w' alom in 't Heidenland
   't Kruis des Heeren zien geplant.

4. Blijf, o God! in onze dagen
   Voortgaan met Uw heerlijk werk;
Doe ons moedig steenen dragen
   Tot den opbouw Uwer Kerk.
Geef ons met een rein vertrouwen
Op een vasten grond te bouwen;
   Niet van eigen doen en kracht,
   Slechts van U zij 't heil verwacht!

5. Welk een zegen zal ontspruiten
   Door de werken Uwer hand!
Waar G' Uw bronnen wilt ontsluiten
   Groent alras het dorre land.
Alle volken zullen komen
En Uw poorten binnenstroomen,
   Knielen voor Uw aangezigt,
   Juichen in Uw eeuwig licht.

ZONDAG.

(*Het Hoogepriesterlijk Gebed.*)

Lees: JOHS. XVII.

> **„Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij gelooven zullen; opdat zij allen één zijn, gelijkerwijs Gij, Vader! in Mij en Ik in U, dat ook zij in ons één zijn; opdat de wereld geloove, dat Gij mij gezonden hebt." JOH. XVII: 20, 21.**

Wij eindigen deze week des gebeds met de betrachting van het allerheiligste gebed dat er ooit op deze aarde gedaan is, het hoogepriesterlijk gebed, van onzen gezegenden Verlosser in Zijn laatste lijden. Hier vooral moeten de schoenen van de voeten, want het is heilige grond waar wij staan. Zenden wij een iegelijk op het stille gebed:

Heere Jezus Christus! het zij niet kwaad in Uwe oogen als Uwe geloovigen het wagen om eerbiedig een blik te slaan in Uw Middelaarshart, terwijl Gij voor hen tot den Vader bidt. Moge de Trooster, de Heilige Geest, voor ons de uitlegger van Uwe heilige woorden en gedachten wezen. Mogen wij als een priesterlijk volk in Uwe voetstappen wandelende, ook binnentreden in het binnenste heiligdom van des Vaders eeuwige liefde. Amen.

In dit gebed letten wij *vooreerst* op hetgeen de Heer van den Vader bidt voor Zijn eigen persoon, *daarna* op hetgeen Hij voor Zijne gemeente bidt.

Voor Zich zelven bidt Hij: „Vader! verheerlijk uwen Zoon. En nu verheerlijk Mij, Gij Vader! bij U zelven met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was." Hij had den Vader bekend gemaakt, verheerlijkt op aarde: Hij had voleindigd het werk, dat de Vader Hem opgedragen had. En nu eischte Hij als loon op den arbeid Zijner ziel, dat de Vader Hem verheerlijken zou: als eene zaak van regt en geregtigheid vorderde Hij dat, wat Hem van den Vader beloofd was.

Het is de lust des Vaders om den Zoon te verheerlijken. Van den Heiligen Geest had de Verlosser gezegd: Die zal Mij verheerlijken (Joh XVI : 14). Het is de vreugd van alle Engelen om den Zoon te verheerlijken. Dit moet zijn onze lust, onze vreugd, ja ons doel met eene week des gebeds, waarin wij vragen om de bekeering van Jood en Heiden, om de opbouwing der geloovigen, om andere dergelijke zegeningen.

Maar het is niet zelfzuchtig, niet in Zijn eigen belang dat de Middelaar bidt: „Vader, verheerlijk Uwen Zoon!" want Hij voegt er dadelijk bij: „opdat ook Uw Zoon U verheerlijke!" Reeds had Hij in Zijne vernedering op aarde den Vader verheerlijkt. Nu Hij de aarde verliet wilde Hij nog veel meer den Vader verheerlijken. Indien de Vader Zijne regtvaardige zaak volkomen handhaafde voor de wereld, indien Hij Zijn Zoon met goddelijke heerlijkheid bekroonde voor het oog van Engelen en menschen, dan wilde de Zoon die verheerlijking aanwenden om den Vader groot te maken. De volkomenste harmonij der liefde bestaat er dus tusschen de drie personen van het goddelijke wezen.

Met weinige woorden bidt de Verlosser voor Zich zelven in dit hoogepriesterlijk gebed, zeer uitvoerig daarentegen bidt Hij voor Zijne gemeente. Op de volgende bijzonderheden, als hoofdzaken in Zijne voorbidding, letten wij achtereenvolgens: —

Dat Zijn volk bewaard worde van den Booze, —
Dat zij geheiligd worden in de waarheid, —
Dat zij vereenigd worden in de liefde, — en
Dat zij hiernamaals met hun Heer en Hoofd verheerlijkt worden.

„Heilige Vader! bewaar ze in Uwen naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als wij. Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik ze in Uwen naam!" En wederom: „Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den Booze" (vs. 11, 12, 15).

De deelnemende Heiland wist wel aan welke gevaren, aan welke verzoekingen, Zijne discipelen zouden blootstaan na Zijn heengaan. Hij zelf had over hen de wacht gehouden als een getrouwe Herder. Nu beveelt Hij ze den Vader aan. Hij bidt niet, dat zij weggenomen mogen worden uit de wereld; zij moeten wezen het licht, het zout der aarde, zij zijn onmisbaar voor de verheerlijking van Zijn naam, voor de redding van al wat nog gered kan worden. Niet vlugten uit de wereld in een woestijn

of in een klooster, gelijk later zoo dikwijls is geschied, maar blijven in de maatschappij, doch bewaard van al wat boos is. De ware Christen, die een handelaar is, moet in de wereld zijn, doch niet van de wereld; de stipte eerlijkheid, die van alle slinksche streken, van alle leugen en bedrog een gruwel heeft, moet hem in zijn handel kenmerken. Is hij een staatsman, een rechter of een ambtenaar, die over anderen is gesteld, dan dient hij in die betrekking uit te munten boven den onchristen in burgerlijke deugden, — door regtschapenheid, door eerlijkheid, door belangstelling in het welzijn van de zamenleving. Al het booze, waarvan de wereld zoo besmet is, moet van den Christen verre blijven.

Doch de Heer wil niet alleen dat wij het booze nalaten, ook het goede moeten wij doen. Hij bidt niet slechts: „Bewaar ze van den Booze", maar „Heilig ze in Uwe waarheid" (vs. 17). Van Zich zelven betuigde de Verlosser: „Ik heilige mij zelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid" (vs. 19). Door geheel Zijn gehoorzaam leven, door Zijn verzoeningsdood vooral heiligde de Verlosser Zich zelven aan het werk hunner verlossing, hunner heiligmaking. Bij Zijn heengaan is het Zijn gebed tot den Vader: „Heilig ze in Uwe waarheid, Uw woord is de waarheid." Dat woord, gebruikt door den Heiligen Geest, die te komen stond, zou het groote middel zijn hunner toenemende heiligmaking.

Herhaaldelijk bidt de Heer, dat Zijne discipelen één mogen zijn in de liefde: „Bewaar ze in Uwen naam, opdat zij één zijn, gelijk als wij (vs. 11); Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij gelooven zullen, opdat zij allen één zijn, gelijkerwijs Gij, Vader! in Mij en ik in U, dat ook zij in ons één zijn (vs. 20, 21); Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als wij één zijn, Ik in hen en Gij in Mij, opdat zij volmaakt zijn in één" (vs. 22, 23).

Zoo omvangt de Hoogepriester dan in Zijn gebed al Zijne geloovigen tot aan het einde van de wereld, opdat zij allen één zijn. En hoe hoog is de maatstaf, waarnaar hunne eenheid moet ingerigt worden! Niet één in taal, in uiterlijke gewoonten, in maatschappelijke inrigtingen, maar één gelijk de Vader en de Zoon één zijn. Hoe volkomen is de eensgezindheid van Vader en Zoon! De Zoon wil verheerlijkt worden, opdat Hij des te beter den Vader moge verheerlijken. Nooit zocht Hij

eigene eer, slechts de eer des Vaders. Eenheid in doel, in gezindheid, in liefde moet de discipelen des Heeren kenmerken.

Helaas! welke tweedragt in huizen, in gemeenten, tusschen kerkgenootschappen bedroeft niet het Christenhart, dat met den Verlosser bidt om de eenheid aller geloovigen! Laat ons echter moed vatten. De week des gebeds, waarin millioenen van Gods kinderen op aarde zich vereenigen in één gebed, is ons een verblijdend voorteeken van betere tijden. Christenen gevoelen den drang naar vereeniging in het gebed, in de liefde. De vervulling van des Heilands voorbidding moet eenmaal plaats vinden. De wereld zal het nog zien en erkennen: Hij heeft gebeden om die eenheid, — opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt en hen liefgehad hebt, gelijk Gij mij liefgehad hebt (vs. 23).

Het laatste waarom door den Heer gebeden wordt is de verheerlijking der Zijnen: „Vader! Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad, vóór de grondlegging der wereld." (vs. 4). Merkwaardig woord: „Vader, Ik wil!" In Gethsémané bidt Hij: „Niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede!" maar dáár geldt het Zijne eigene zaak, — het voorbijgaan van den drinkbeker. Hier geldt het niet Zijne eigene zaak, maar de zaak van Zijne gemeente. Het is beloofd, dat Hij vrucht zien zal van den arbeid Zijner ziel, en dat Hij verzadigd zal worden (Jezaja LIII). Nu eischt Hij van den Regtvaardigen Vader als Zijn wettigen loon, dat Hij niet alleen zij in heerlijkheid, maar dat Zijne duurgekochte gemeente ook dáár moge wezen, om te deelen in Zijne Heerlijkheid. Hoogheerlijk, volzalig woord: „Vader! Ik wil, dat waar ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad, vóór de grondlegging der wereld."

„Die Gij Mij gegeven hebt," dit woord vinden wij meer in het hoogepriesterlijk gebed. Bij voorbeeld (vs. 9): „Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe." Christenen! is er iemand van ons, die welligt met kommer en twijfel vragen wil: Ben ik wel een van die uitverkorenen, die gegeven zijn aan den Zoon door den Vader? ben ik wel een van die uitverkorenen, voor wie de Zoon bidt, terwijl Hij hier voor de wereld niet

bidt? — De zoodanige verneme tot zijn onderrigt het volgende: *Vooreerst*, aan het kruis bidt de Verlosser ook voor zijne moordenaars; dit geeft hoop aan den grootsten zondaar. *Ten tweede*: gij zijt bekommerd om te weten of gij deel hebt aan het gebed: „Vader! Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij mij gegeven hebt?" Mijn Broeder of Zuster! zijt gij ernstig verlangend om deel te hebben aan het voorgaande gebed: „Bewaar ze van den Booze! Heilig ze in Uwe waarheid?" Is het u waarlijk te doen om heilig te wezen? Zoo ja, dan is dit een teeken, dat Jezus voor u bidt, dat zijne voorbede ook verhoord wordt. Iemand die alleen verlangt om hiernamaals zalig, verheerlijkt te worden, mag wel onrustig wezen over zich zelven. Hij daarentegen, die waarlijk verlangt om aan Gods Zoon gelijkvormig te wezen in de heiligmaking, mag het vertrouwen koesteren: Zijn Geest werkt in mij, Zijn hoogepriesterlijk gebed voor mij vindt verhooring bij den Vader.

En gij gevoelt toch ook liefde voor Gods volk, er is toch een trek in uw hart naar een waar kind van God. Dit is een teeken, dat de Hoogepriester ook u insluit in het gebed: „opdat zij allen één zijn, gelijk Gij Vader in Mij en Ik in U." Gebruik dan de vrijmoedigheid welke u toekomt, en bekommer u niet onnoodig met vragen over Gods verborgen raad.

Christenen! het heerlijkste, het heiligste gebed in den Bijbel hebben wij nu overdacht. Moge de Heilige Geest ons dieper en dieper inleiden in dat heerlijke Heiligdom van het hoogepriesterlijk gebed! Dan alleen zullen wij in gemeenschap bidden, niet alleen met millioenen van vromen op aarde, maar met den grooten Hoogepriester op den troon daarboven. Dan zullen de vereenigde gebeden van Gods kinderen in eene week des gebeds gevolgd worden door toenemenden zegen voor de gemeente en voor de wereld.

1. Behoed Uw kerk, zet uit, o God! haar palen;
Zij kenn' eerlang geen grenzen meer;
Dat elk in naam van onzen Heer
De knieën voor U buig', en alle talen
Uw lof herhalen!

2. Door Hem gekocht, door Hem verlost, zijn w' allen
In Hem uw kindren, één gezin:-
Ontgloei' heel d' aard in broedermin!
Moog elke muur, die nog haar duizendtallen
Vaneen scheidt, vallen!

3. Blijf door Uw trouw ons zwak geloof beschamen;
Ontfermend Vader! d' aard word' één
In Uwen Zoon, door Hem alleen!
Breng in Uw huis eens al Uw kindren zamen
Voor eeuwig: Amen!

De lijdensweken.

GAAT HET ULIEDEN NIET AAN?

Lees: Ps. XXII.

„Gaat het Ulieden niet aan, gij allen, die over weg gaat? schouwt het aan en ziet, of er eene smart zij gelijk mijne smart, die mij aangedaan is, waarmede de Heer mij bedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns"? Klaagl. 1: 12.

Zijne klaagliederen heeft de Profeet Jeremia gedicht naar aanleiding van de jammeren, waaronder het volk van Israël gebukt ging ten tijde van Nebucadnezar. Stad en tempel waren verwoest, velen waren gevankelijk gevoerd naar Babel, het achtergeblevene deel van het volk zuchtte onder den druk van Heidensche veroveraars. In zijn eigen naam, in naam van de heilige stad Jeruzalem, en in naam van het gansche volk, spreekt de Profeet de aandoenlijke klagt uit: „gaat het Ulieden niet aan, gij allen die over weg gaat? schouwt het aan en ziet, of er eene smart zij gelijk mijne smart, die mij aangedaan is, waarmede de Heer mij bedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns?"

Deze woorden willen wij thans beschouwen, als of zij gesproken waren door den gezegenden Verlosser in de laatste dagen en uren van Zijn leven op aarde. Maar wat regt hebben wij daartoe? Het Nieuwe Testament zegt nergens, dat deze klagt van den Profeet eene voorspelling is van den Messias. Hierop antwoorden wij, dat alle lijden van Israël eene voorbereiding is voor het hoogste lijden van Israëls koning, — dat in Christus de vervulling is niet alleen van enkele uitspraken der Profeten, maar van de gansche voorafgaande geschiedenis van het Oude Testament; alle profeten, priesters, koningen, alle godzalige lijders onder het Oude Testament zijn voorafschaduwingen van den grooten Profeet, Priester, Koning en Lijder. Zoo wordt Mozes gezegd

de versmaadheid van Christus te hebben gedragen in Egypte (Hebr. XI: 26). De Engel van Gods aangezigt, de Engel des Verbonds, die niet anders is dan Gods Zoon, was mede benaauwd in al de benaauwdheid van Gods volk (Jes. LXIII: 9). Op deze gronden gebruiken wij de vrijheid, om het woord uit Jeremias Klaagliederen onzen gezegenden Verlosser in den mond te leggen.

De smart van Jeruzalem wordt door den Profeet gezegd de allergrootste te wezen, die er te bedenken was. Geene stad was zoo diep vernederd, zoo zwaar geplaagd als de stad des grooten Konings. Wij zeggen nu op grond van het Nieuwe Testament, — *geen menschelijk lijden is er ooit geweest zoo zwaar, als het lijden van den Heer Jezus.*

Alle soorten van menschen werken er toe mede. Openbare vijanden gebruiken geweld tegen Hem; anderen gebruiken list en verraad. Jood en Heiden, anders tegen elkander vijandig, vereenigen zich. Herodes en Pilatus worden vrienden. Honderden van menschen zijn er in Jeruzalem, wien Hij weldaden heeft bewezen door de genezing van hunne kranken: de ondankbaarheid dier beweldadigden doorboort Hem het hart. Zijne geliefde discipelen vlugten, Hem alleen latende. Petrus schaamt zich om te erkennen, dat Jezus zijn meester is. Judas verkoopt Hem voor een handvol geld. De menschelijke zonde in de meest verschillende gedaanten moet zich ontlasten op Zijn onschuldig hoofd.

Bedenken wij daarbij, dat de Heiland eene reine, teêr gevoelige menschelijke ziel heeft. Bij ons is het gevoel grootendeels door de zonde verstompt, bij Hem niet. Als ons hart gegriefd wordt door ondankbaarheid, ontrouw, laster, — hoeveel te meer moet Hij geleden hebben, die vlekkeloos rein was, die in zoo hooge mate vatbaar was voor elke echt menschelijke aandoening!

Meer dan dit, het zijn niet menschen slechts of duivelen, die Hem doen lijden. De Profeet spreekt van smart, welke de Heer hem aangedaan heeft ten dage van de hittigheid Zijns toorns. Onze gezegende Heiland moet het zelfde klagen. Hij is Borg, die in plaats van anderen lijdt: wat Hij niet geroofd heeft, dat moet Hij betalen (Ps. LXIX: 5). Aan den strengen eisch der goddelijke geregtigheid moet Hij voldoen. Het zwaard der straffende geregtigheid wordt op Gods bevel uit de schede getrokken om te slaan den man, die Gods medgezel, Gods

gelijke is (Zach. XIII : 7). Aan het kruis is Zijne klagt geene andere dan deze: „mijn God! mijn God! waarom hebt gij mij verlaten?" Dat was wat anders dan de verlating van de Apostelen. Gewis, nimmer was er op aarde smart geweest gelijk de smart van Jezus, Hem door den Vader aangedaan.

„Gaat het Ulieden niet aan, gij allen, die over weg gaat?" Toen de Heer aan het kruis hing, gingen er sommigen voorbij, die het hoofd schudden en Hem bespotten, alsof zij zeiden, ons gaat het weinig aan!

Wij willen anders denken en gevoelen. Wel degelijk gaat het ons aan: wij trekken ons die smarten ten zeerste aan. En wel in de eerste plaats omdat de menschen, die den Heiland al die smarten aan doen, onze natuurgenooten zijn, deelhebbers aan dezelfde zonde als wij. Petrus menschenvrees, die den Heer verloochent, is onze menschenvrees: hebben wij nooit gezwegen waar wij moesten belijden? nooit gezegd, ik ken den mensch niet? — Pilatus wereldliefde, welke niet gaarne de gunst van den Keizer verliest, is onze wereldliefde: hebben wij nooit lafhartig de zaak van den Heer Jezus in de steek gelaten, om de gunst der wereld te behouden? — De eigengeregtigheid van Schriftgeleerden en Farizeën heeft het meest er toe gedaan, om den Heer over te leveren aan den dood: er was bij hen geen diep gevoel van behoefte, geen schuldgevoel om hen uit te drijven naar een Zaligmaker van hoeren en tollenaren, daarom ergerden zij zich aan Hem. Maar wat is dieper ingeworteld in onze natuur, dan de eigengeregtigheid, de tevredenheid met onze eigene braafheid, waardoor wij verhinderd worden om ons zelven als goddeloozen, als verdoemelingen aan te merken?

Bedenken wij dat Kajafas, en Herodes, en Pilatus, en Judas, en Petrus menschen waren van gelijke bewegingen als wij, dan durven wij niet zeggen, die smarten van den lijdenden Jezus gaan ons niet aan, alsof zij in eene andere wereld dan de onze geleden waren. Neen, wij zullen verstaan hoe gepast en waar de woorden van het lied wel zijn, dat wij in de lijdensweken zingen: —

Ja, ik kost Hem die slagen,
  Die smarten en dien hoon:
Ik doe dat kleed Hem dragen,
  Dat riet, die doornenkroon.
Ik sloeg Hem al die wonden
  Voor mij moet Hij daar staan,

Ik deed door mijne zonden
  Hem al die jamren aan. (Gez. CXXIII: 2).

Gaat het Ulieden niet aan? — Wij willen bidden, dat de Geest van Christus ons dieper inleide in de zondigheid van het eigen hart, dat in gevaar komt om den Zoon Gods ten tweedemaal te kruisigen. Maar dan ook dat Hij ons dieper inleide in de zalige waarheid, Gods Zoon is gestorven om ons te verlossen van de magt der zonde daarbinnen.

Gij Gezegende, die daar hangt! laat Uw beeld onuitwischbaar in ons hart gegraveerd zijn!

1. O hoofd, bedekt met wonden,
  Belaân met smart en hoon!
O hoofd! ten spot ombonden
  Met eene doornenkroon!
Eertijds gekroond met stralen
  Van meer dan aardschen gloed,
Waarlangs nu drupplen dalen!
  'k Breng zeegnend U mijn groet!

2. Gij, edel aangezigte,
  Waar 't Godlijk' over zweeft,
Waarvoor in 't jongst gerigte
  Eens heel de wereld beeft!
Wat deed U dus verbleeken?
  Wat heeft dat vriendlijk licht
Der oogen U doen breken,
  Waar elke glans voor zwicht?

3. De levensblos der wangen,
  Der lippen lieflijk rood,
Zijn thans door 't blaauw vervangen,
  De loodkleur van den dood;
't Is alles U ontnomen
  Wat sieraad gaf voorheen;
Uw doodsuur is gekomen,
  Uw laatste kracht verdween.

4. Van al den last dier plagen,
  Met goddelijk geduld,
O Heer! door U gedragen,
  Heb ik, heb ik de schuld!
Och, zie hoe 'k voor Uw oogen
  Hier als een zondaar sta,
En schenk, vol mededoogen,
  M' een blik van Uw genâ!

5. Wat stof tot zielsverblijden,
Hoe zalig is 't en goed,
Dat 'k in Uw bitter lijden
Mijn redding vinden moet!
Och, mogt ik U, mijn leven!
Daar 'k bij Uw kruishout kniel,
Mij zelv' ten offer geven:
Wat winste deed mijn ziel!

6. U zij de dank mijns harten,
U, Jezus, dierbre vriend!
Voor 't doorstaan van die smarten,
Alleen door mij verdiend!
Och, blijv', — wat troost ik derve, —
De hoop op U mij bij,
Opdat, wanneer ik sterve,
In U mijn einde zij!

7. Als 'k eens van d' aarde scheide,
Och, wijk dan niet van mij!
Als ik den doodsnik beide,
Och, sta dan aan mijn zij'!
En wordt mijn strijd het bangste,
Laat dan in angst en pijn
Uw doorgeworsteld' angste
Mij tot verstroosting zijn!

8. Verschijn dan aan mijn sponde;
Schenk laafnis in mijn nood!
Wijs m' in mijn laatste stonde
Op Uw verzoeningsdood!
'k Houd dan in stervenssmarte
Den blik naar 't kruis gerigt,
En klem dat vast aan 't harte:
Zóó valt het sterven ligt!

GETHSÉMANÉ.

Lees: MATTH. XXVI: 36–46.

„Toen ging Jezus met hen in eene plaats genaamd Gethsémané, en zeide tot de discipelen: zit hier neder, tot dat ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben. En met zich nemende Petrus, en de twee zonen van Zebedéüs, begon hij droevig en zeer beangst te worden. Toen zeide hij tot hen: Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met mij. En een weinig voortgegaan zijnde, viel hij op zijn aangezigt, biddende en zeggende: Mijn vader! indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan! Doch niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt. En hij kwam tot de discipelen, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: kunt gij dan niet één uur met mij waken? Waakt en bidt, op dat gij niet in verzoeking komt! De geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak. Wederom ten tweedenmaal henengaande, bad hij, zeggende: Mijn Vader, indien deze drinkbeker van mij niet voorbij kan gaan, ten zij dat ik hem drinke, Uw wil geschiede! En komende bij hen vond hij hen wederom slapende: want hunne oogen waren bezwaard. En hen latende, ging hij wederom henen, en bad ten derden maal, zeggende dezelfde woorden. Toen kwam hij tot zijne discipelen, en zeide tot hen: slaapt nu voort, en rust! Ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren. Staat op, laat ons gaan, ziet, hij is nabij, die mij verraadt". Math. XXVI: 36–46.

Wanneer wij het wagen om een blik te werpen in de heilige ziel van den Verlosser in Zijne vernedering in Gethsémané, — wagen om getuigen te zijn van de verbaasdheid, den angst, den zwaren zielstrijd van Gods Zoon, dan dienen wij wel met vrees, met eerbied vervuld te zijn. Moge Gods Heilige Geest ons zóó leiden, dat wij tot zegen van ons zelven en ter verheerlijking van onzen God en onzen Heiland het lijden in Gethsémané betrachten!

Weinige uren te voren had onze Heer Zijn hoogepriesterlijk

gebed uitgesproken (Joh. XVII). Daar verkeerde Hij nog in de heerlijke bewustheid Zijner volkomene eenheid met den Vader. Hij wist dat Hij nu verheerlijkt zou worden met de heerlijkheid, welke Hij bezeten had vóór de grondlegging der wereld. Hij durfde tot den Vader zeggen: al het mijne is het Uwe en het Uwe is het mijne. En ziet, welk eene ontzettende verandering is er nu voorgevallen! Hij, die kort te voren zijne discipelen had vertroost: uw hart worde niet ontroerd! is zelf ten hoogste ontroerd. Hij, die zich kende als bezitter van koninklijke, goddelijke heerlijkheid, worstelt in het stof, is verbaasd, beangst, bedroefd tot den dood toe. Van waar toch deze verandering? Zijn er niet Heidensche wijsgeeren en krijgshelden geweest, die den dood onverschrokken te gemoet gingen, en hoe is dan Jezus, de Vorst des Levens, zoo beangst nu Hij zijn stervensuur in het aangezigt ziet? Zijn er niet duizenden van Christelijke martelaren geweest, die den wreedsten dood op den brandstapel juichend hebben begroet, en zij zijn toch oneindig minder in waarde en kracht, dan hun Heer en Koning, die in Gethsémané zoo vernederd is?

Trachten wij nu eene verklaring van deze raadselen te geven. — Die Heidensche wijsgeeren of krijgshelden, van wie wij daar spraken, hadden geen begrip van wat Gods heiligheid is, van wat de zonde is, van wat de dood is als openbaring van Gods regtvaardigen toorn over de zonde. Daarom ziet men nu ook soms een roekeloozen mensch den dood zonder vrees te gemoet gaan. Die Heidenen waren niet allen roekeloos, doch zij waren onverlicht, zij hadden geen diep inzigt in de goddelijke heiligheid, zij begrepen niet hoe vreeselijk Gods misnoegen over de zonde zich openbaart in den dood. Jezus daarentegen wist wat de goddelijke heiligheid beteekent, want Hij was zelf zonder zonde. Fijngevoelig was Zijne ziel voor de minste aanraking met de zonde; Hij gevoelde zich pijnelijk gekwetst wanneer de verzoeker van buiten af tot Hem naderde om Hem tot zonde te verleiden. De minste gedachte aan het kwaad was Hem een smart en een gruwel. En ziet, nu staat Hij voor Zijn Kruislijden. De zonde van het menschdom in al hare afzigtelijkheid, de toorn van God in al deszelfs vreeselijk gewigt, stonden Hem voor den geest: Hij zag ze zoo als geen mensch ze zien kon.

Dat die vrome martelaren, van wie wij daar even gewaagden, in staat zijn geweest om zoo over de vreeze des doods te triumferen, hebben zij juist te danken gehad aan het lijden en den dood

onzes Heeren. Ja meer, indien wij zelven, Christenen! kalm en zalig sterven zullen, erkennende den ernst der zonde, maar wetende dat de zonde voor ons overwonnen is, dan zal dit te wijten wezen aan het lijden onzes Heeren, waarvan Gethsémané ons zulk een belangrijk gedeelte aanwijst. Laat ons dit nader overwegen.

Onmiddellijk voor Zijn ingang in den hof had de Heer Zijne jongeren gewezen op eene profecy van het Oude Testament aldus luidende: „Zwaard! ontwaak tegen mijnen herder, en tegen den man, die Mijn medgezel is, spreekt de Heer der heirscharen; sla dien herder en de schapen zullen verstrooid worden" (Zach. XIII: 7; Math. XXVI: 31). Wat is nu te verstaan door dit zwaard, dat op Jehova's bevel slaan moet zijn herder, den man die Zijn medegezel is? Het is niets anders dan Gods straffende geregtigheid, welke, volgens de Schrift, gekeerd is tegen den man die meteen Gods medgezel, Gods gelijke is. De onschuldige, de volmaakt heilige wordt geslagen. Maar God is niet onregtvaardig, en hoe dan kan een onschuldige gestraft worden? Jezus lijdt toch straf, — de straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem (Jes. LIII: 5). De Messias wordt uitgeroeid, maar niet voor hem zelven (Dan. IX: 26). Het Nieuwe Testament geeft antwoord op die vraag. Immers, Hij, die geene zonde gekend heeft, wordt tot zonde voor ons gemaakt, Hij wordt behandeld als ware Hij zelf niets dan zonde, opdat wij zouden worden regtvaardigheid Gods in Hem. God was in Christus de wereld met zich zelven verzoenende, hunne zonden hun niet toerekenende (2 Cor. V: 19–21). Neen, die zonden werden Christus toegerekend, daar Hij vrijwillig ingenomen had de plaats van Middelaar, borg van zondaren. Hij de Gezegende des Vaders wordt een vloek gemaakt voor ons, om ons te verlossen van den vloek der wet, welke wij geschonden hadden (Gal. III: 10–13). Zóó alleen is het ons begrijpelijk hoe onze Heiland in Gethsémané bij het naderen van Zijn sterfuur, zoo verslagen daar nederlag. De last, welke Hem ter neder wierp op de aarde, was geen ander, dan de last van onze zonde, welken Hij vrijwillig op zich genomen had.

Daarbij dienen wij niet te vergeten, dat onze Heer een strijd moest doorworstelen met den Satan, den aartsvijand van God en mensch. Na de verzoeking in de woestijn vernemen wij, dat de vijand van onzen Heer geweken is voor een tijd, niet voor altoos (Luk. IV: 13). Wedergekeerd is hij voorzeker

wanneer er hem de beste kans scheen, om den Zaligmaker te overrompelen, afvallig te maken van het werk der verlossing, hetwelk Hij op zich genomen had. Kort voor het lijden in Gethsémané had de Heer zelf verzekerd, dat de Overste dezer wereld nu komen zou om zijn uiterste te beproeven (Joh. XIV : 30). Dadelijk na dat lijden verklaarde Hij, dat het nu was de ure van de magt der duisternis (Luk. XXII : 53). In de woestijn wilde de vijand Hem verleiden door in Hem te wekken begeerte naar spijs, begeerte naar den rijkdom en de heerlijkheid dezer wereld. Hier in den hof wil Hij zijne list op eene andere wijze beproeven. Al de verschrikkingen van den dood worden Hem voorgesteld, ten einde Hem zoo mogelijk te bewegen om af te zien van het werk onzer verlossing. Liever willen wij niet gissen, welke bijzondere gedachten de vijand getracht heeft om in de ziel van onzen Heer te werpen, welke vurige pijlen hij op Hem afgeschoten zal hebben. Genoeg is het ons te weten, dat de booze bij deze gelegenheid zijn uiterste beproefd heeft tegen den oversten Leidsman onzer zaligheid.

Bedenken wij daarbij, dat onze Heer bij deze gelegenheid waarachtig als mensch strijdt. Het is niet als gewapend met goddelijke almagt dat Hij strijdt en overwint. Neen, in dienstknechtsgestalte verschenen, heeft Hij zich ontdaan van Zijne goddelijke heerlijkheid (Philip. II : 8). Hoewel onzondig, toch was Hij zwak mensch. Hij had behoefte aan de gemeenschap met vrienden, daarom verzocht Hij zijne drie uitgelezene Apostelen Petrus, Johannes en Jakobus, om bij Hem te blijven en te waken. Dat de Vader, in antwoord op Zijn gebed, Hem vertroost en versterkt door een Engel uit den hemel is ook een bewijs, dat het Zijne waarachtige menschelijke natuur is welke hier lijdt en strijdt. Met goddelijke magt strijdende zou Hij gewis geene behoefte hebben gehad aan de versterking van een Engel. Neen, een Apostel leert ons dat Hij, die deze behoefte had, een weinig minder dan de Engelen geworden is van wege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou (Hebr. II : 9).

Dit alles in overweging nemende, zijn wij nu beter in staat om het geheimzinnig gebed van onzen Heer te verstaan: „Mijn Vader! indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbij gaan! doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.” Te voren reeds had Hij tot Zijne discipelen gesproken van zijn laatste lijden als een beker, welken Hij drinken moest (Matth.

XX : 22). Als Hij dan terugdeinst voor den bitteren beker, dan bedoelt Hij voorzeker niet eenig ligchamelijk lijden op zich zelf genomen, ook niet de stervenspijn op zich zelve beschouwd. Dit zou Hem niet zoo ondragelijk zijn voorgekomen; er is voor Hem zooveel in dien dood gemengd, dat in rekening moet genomen worden. Het is een zondaarsdood, een verzoeningsdood welken Hij gaat sterven. Hij gevoelt dat die dood de bezolding is der zonde; Hij verstaat beter dan de Apostel, die zulke woorden gebruikt, wat het zegt: de prikkel des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet (1 Cor. XV : 56). Gods regtvaardige toorn over de zonde, welke Zijne wet geschonden, Zijne heiligheid beleedigd heeft, ziedaar de bittere, ondragelijk bittere druppel in den lijdensbeker, welken Hij uitdrinken moet.

En wat hebben wij, vervolgens, te denken aangaande de verhooring van het tot driemaal toe herhaalde gebed? Het moet vast staan, dat ieder gebed van Gods heilig kind Jezus verhoord wordt: Hij zelf heeft tot den Vader gesproken: „Ik wist, dat Gij mij altijd hoort” (Joh. XI : 42). Elders lezen wij, dat Hij, die in de dagen Zijns vleesches gebeden en smeekingen, met sterke roeping en tranen geofferd heeft tot dengene, die Hem uit den dood kon verlossen, werkelijk verhoord is geworden (Hebr. V : 7). Zijn gebed is dus verhoord geworden, en toch zien wij Hem dien vreeselijken zondaarsdood ondergaan, — toch hooren wij Hem dadelijk na het lijden in den hof spreken: den drinkbeker, dien mij de Vader gegeven heeft, zal ik dien niet drinken (Joh. XVIII : 11). De bede, deze beker ga voorbij, is verhoord, en toch moet Hij hem uitdrinken tot den droesem toe.

Om dit te vatten dienen wij te letten op het groote onderscheid tusschen het bidden van Christus en menig gebed dat de mensch tot God opzendt. Onze gebeden zijn dikwijls, helaas! eigenzinnig. Gelijk een kind bij zijn Vader dwingt om zijn zin te krijgen, zoo wil de mensch bij God dwingen, biddende: Vader! mijn wil geschiede! Het tegenovergestelde hiervan zien wij bij den Zaligmaker: Niet mijn wil, maar de Uwe geschiede! — zóó bidt Hij. Als kinderen leeren wij bidden, onze Vader die in de hemelen zijt! Uw wil geschiede. Zeer gewoon dus is ons deze bede; maar wij moeten leeren verstaan, dat het hoogste, soms het moeijelijkste gebed, dat de Christen doen kan, aldus luidt: Uw wil geschiede. Veel heeft het den Heiland

in Gethsémané gekost om dit te bidden: soms kost het den waren Christen ook veel om dit waarachtig te bidden.

Maar de Heere Christus heeft het waarachtig gebeden, daarom is Hij verhoord, want Gods wil is geschied, welke niets anders was dan Jezus eigen wil. Van eeuwigheid af had Hij gesproken: zie, ik kom om Uwen wil te doen, O mijn God! en Uwe wet is in het midden van mijn ingewand (Ps. XL. Hebr. X.) In Zijne vernedering spreekt Hij hetzelfde. Den zondaarsdood ontwijkt Hij niet, Hij wordt een vloek gemaakt voor ons; maar Hij wordt versterkt om alles te dragen en te doen, wat noodig was tot onze zaligheid en tot verheerlijking van den Vader.

Christenen! laat ons waken en bidden, opdat wij verlost worden van de gezindheid welke spreekt: Vader mijn wil geschiede, niet de Uwe.

Christenen! laat ons gewaarschuwd wezen door het voorbeeld van Petrus, die niet heeft gewaakt en gebeden, en derhalve tot den diepsten val gekomen is.

Christenen! laat ons met en voor elkander bidden, dat Gods Heilige Geest ons inleide in het lijden van Gethsémané, — dat wij de zonde op nieuw leeren haten, daar zij onzen Borg en Middelaar zoo zwaren strijd gekost heeft.

DE DOODING VAN DEN HEERE JEZUS IN ONS LIGCHAAM OMGEDRAGEN.

Lees: 2 Cor. IV.

„Altijd de dooding van den Heere Jezus in het ligchaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons ligchaam zou geopenbaard worden". 2 Cor. IV: 10.

De Apostel Paulus weet zich zoo innig met den Heer Jezus vereenigd, dat hij gedurig zulke uitdrukkingen als de volgenden gebruikt: Ik ben met Christus gekruist. Ik vervul in mijn vleesch de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus. — Wij zijn met Hem begraven door den doop in den dood. — Wij zijn met Hem ééne plant in de gelijkmaking Zijns doods. (Gal. II: 20, Col. I: 24, Rom. VI: 4, 5). Wat bedoelt nu de Apostel als hij zegt, dat hij allen dag sterft, altijd de dooding van den Heere Jezus in het ligchaam omdragende?

Het lijden van den Heere Jezus moet beschouwd worden ten aanzien van deszelfs strekking en uitwerking op Zijn eigen persoon, en verder ten aanzien van de uitwerking er van op de menschen, die Hij wilde zaligmaken. Zoo ook moet het lijden van den waren kruisdrager, Paulus of wie ook, beschouwd worden in betrekking tot den persoon van den Christen zelven, en dan in betrekking tot anderen.

De Heere Christus lijdt ieder dag van Zijn aardsch leven, steeds draagt Hij het kruis. In den brief aan de Hebreën leeren wij, wat de Heiland voor Zijn eigen persoon gewonnen heeft uit zijn lijden. Hoewel Hij Gods Zoon was, zoo moest Hij gehoorzaamheid leeren uit hetgeen Hij geleden heeft. Het betaamde God den Vader om Jezus, den oversten Leidsman onzer zaligheid, door lijden te heiligen (Hebr. II: 10; V: 8). Zijne menschelijke natuur was van de geboorte af onbevlekt, rein, toch moest zij geoefend worden door strijd en lijden, Hij moest geheiligd worden door lijden, anders kon Hij voor ons

niet wezen een volmaakt voorbeeld, een overste Leidsman tot zaligheid. [1])

Indien de Heere Jezus nu, die geen ouden mensch der zonde in Zijn binnenste had, niet zijne menschelijke natuur tot volkomene heiligheid kon brengen zonder lijden, hoeveel te meer is de lijdensschool onmisbaar voor een Paulus, voor iederen Christen? Het is voor den Apostel niet genoeg om te gelooven, dat zijn oude mensch eenmaal met Christus gekruisigd is (Rom. VI : 6), dagelijks wil hij met Christus sterven, het eigen ik Gode ten offer brengen, het vleesch met zijne begeerlijkheden kruisigen. Wat hem daartoe helpt is het lijden. De vervolging van de Joden die ongeloovig zijn, — de miskenning van sommige geloovigen, — al het ligchaamlijk lijden dat hij in zijnen arbeid ondervindt, — meer dan één scherpe doorn in het vleesch, — daardoor wordt Paulus voor hoogmoed bewaard, daardoor leert hij zachtmoedigheid en ootmoed beoefenen, daardoor wordt hij geheiligd in gelijkvormigheid aan den Heere Christus. Hem leert hij alzoo kennen in de gemeenschap zijns lijdens.

Wij zijn niet Apostelen als Paulus, wij zien niet den marteláarsdood gedurig te gemoet gelijk hij, wij worden niet gegeeseld, gesteenigd, naar het ligchaam mishandeld als hij, omdat wij Christus belijden. En toch moeten wij als hij de dooding van den Heere Jezus omdragen in het ligchaam. Indien wij getrouw uitkomen voor de zaak van onzen Heer, indien wij op den gepasten tijd de zonde van de wereld bestraffen, — dan moeten wij het voor lief nemen om bespot, uitgelagchen, gehaat te worden van de wereldlingen. De geest, de gezindheid van Paulus, den martelaar, moet in ons leven. Ook wij moeten Christus belijden voor de menschen, opdat Hij ons niet verloochene voor Zijn Vader en de heilige Engelen (Matth. X : 32, 33).

Maar ook de gewone rampen des levens, de ziekten die ons ligchaam teisteren, de tegenspoed der wereld, — dit alles kan zóó door ons worden gedragen, dat het een middel wordt om ons aan Christus gelijkvormig te maken. Wanneer de Geest van Christus in ons heerscht en ons bestuurt in het lijden, dan kunnen wij ook gezegd worden de dooding van den Heere Jezus in het ligchaam om te dragen.

---

[1]) Zie Huisprediker, Leerrede over Hebr. II : 10.

Immers, alle lijden is eene vingerwijzing naar onze zonde. Het is wel verkeerd om te meenen, dat iedere ramp eene straf is voor de eene of andere bepaalde zonde bij ons zelven of anderen (Luk. XIII : 1–5), des niet te min is het waar, dat de zonde oorzaak is van het lijden der wereld, dat alle lijden ons opmerkzaam moet maken op de zonde in ons binnenste. In Gods wijzen raad is het nu bepaald, dat het lijden, dat eerst eene vrucht is der zonde, veranderd moet worden in een geneesmiddel er tegen. De zondaar wordt door dat lijden soms verhard, hij blijft er onverschillig onder, hij zoekt troost in de vertrooijing en de ijdelheid. De ware Christen gebruikt dat lijden, met hulp van Gods Geest, als een middel om zich van de wereld te spenen, — om ootmoediger, geduldiger, zachtmoediger, heiliger te worden. Hij wordt er door gelijkvormig gemaakt aan het beeld van Gods Zoon. Hij leert altijd in het ligchaam omdragen de dooding van den Heere Jezus.

Maar de Heiland heeft niet alleen geleden om daardoor geheiligd te worden, om daaruit voor zich zelven winst te doen. Voor anderen heeft Hij geleden; medelijden had Hij met de smarten en het lijden van het menschelijke geslacht; tot verzoening van de zonde heeft Hij geleden, is Hij gestorven. Hij is de ware Hoogepriester, die medelijdt (Hebr. II : 17).

Paulus nu behoort tot een koninklijk priesterdom, hij lijdt in zijne ziel de diepste smart voor de zonden van anderen. Gelijk Christus geweend heeft over Jeruzalem, zoo is het weenende dat Paulus van menschen spreekt, die hij noemen moet vijanden van Christus kruis (Filip. III : 18). In dit opzigt ook is de dienstknecht gelijkvormig aan den Heer, draagt hij altijd om in het ligchaam de dooding van den Heere Jezus. De smarten, het kruislijden van Jezus waren plaarsvervangend. Paulus lijdt in zijn ligchaam, en vooral in zijne ziel, in plaats van anderen.

En wij hebben hetzelfde te doen. Wee ons! indien wij geen hart hebben voor het gebrek, de smart, het velerlei lijden van onzen natuurgenoot. De Geest van Christus leeft dan niet in ons. Het ligchaamlijk lijden van anderen trekt zich de Christen aan.

Nog veel meer trekt hij zich aan den zielsnood, het zielsgevaar van anderen. Hij kent Gods heiligheid en regtvaardigheid, hij heeft er voor geleefd als schuldig aan de wet. Maar de Christen is verlost van Gods toorn. Hij is verzoend met God,

en nu roemt hij en verheugt hij zich in Gods heiligheid (Ps. XCVII: 12). Maar hij ziet den medemensch daarheen wandelen in zorgeloosheid, zonder besef van wat Gods toorn beteekent. De zondaar moest smart gevoelen over zijne zonde, hij doet het niet. Hij moest lijden in zijne ziel uit vrees voor Gods regtvaardige straf, hij doet het niet. Maar de ware Christen behoort tot een priesterlijk geslacht (1 Pet. II: 5). Hij voelt in zijne ziel diepe smart voor anderen, die niet voelen kunnen en niet voelen willen. Dit geeft aandrang aan zijne voorbidding voor anderen; dit geeft kracht, de kracht der liefde, aan het woord van vermaning dat hij tot den zondaar spreekt. Zoo draagt de Christen om in het ligchaam de dooding van den Heere Jezus.

Of zou hij nu gerust, en te vreden leven met de gedachte, ik ben buiten gevaar, ik ben een geloovige, voor mij is er geene verdoemenis, ik verwacht den hemel in te gaan? — Zou hij koel en onverschillig kunnen aanzien het ontzettende gevaar van zondaars, die niet met God verzoend zijn, zelfzuchtig te vreden zijnde indien zijne eigene zaligheid slechts vaststaat? — Zou een opregt kind van God, bezield door den Heiligen Geest van Jezus, zelfzuchtig zijn Paradijs op aarde genieten en zich niet aantrekken het lijden en gevaar van anderen? — Zou hij zich te huis gevoelen en vergenoegd leven op aarde te midden van al de oneer, die God aangedaan wordt, terwijl hij dagelijks ziet hoe Gods Zoon hier ten tweedemaal gekruisigd wordt? — onmogelijk.

Christenen! wat zullen wij voor elkander bidden in de lijdensweken? Wat anders dan dit, dat wij Christus regt kennen mogen in de gemeenschap Zijns lijdens, Zijnen dood gelijkvormig wordende? Wat anders dan dit, dat wij indringen mogen in den zin van Paulus als hij verklaart, dat hij altijd omdraagt in het ligchaam de dooding van den Heere Jezus? Op deze voorwaarde alleen kunnen wij deelen met Christus in Zijne heerlijkheid. Hij heeft gezegd: die zijn leven lief heeft, zal hetzelve verliezen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven, (Het leven haten, dat is het vleeschelijke leven afsterven, omdragende de dooding van den Heere Jezus in het ligchaam); zoo iemand mij dient, die volge mij, (dat is als een waar kruisdrager); en, waar ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn, en zoo iemand mij dient, de Vader zal hem eeren (Joh. XII: 25, 26).

1. Laat ons zaâm met Jezus wandlen,
   Volgen wij dien Heiland na
In ons denken, spreken, handlen,
   Waar de reis ook henen ga.
Laat ons moedig voorwaarts streven,
   Voer' ook 't pad door een woestijn,
Reeds op aarde hemelsch zijn,
   Door 't geloof in liefde leven;
Trouwe Herder! blijf ons bij!
   Waar Gij voorgaat, volgen wij.

2. Laat ons zaâm met Jezus lijden,
   In ons dulden Hem gelijk.
Uit het lijden kiemt verblijden,
   Armoê hier maakt ginds ons rijk.
't Tranenzaad spelt heil en zegen,
   Welk een smart ons hier ook beid';
Hoop schenkt troost bij lijdzaamheid;
   't Zonlicht straalt weêr na den regen:
Wie U volgt door smaad en hoon,
   Volgt U, Heer! eens op den troon!

3. Laat ons zaâm met Jezus sterven,
   In wiens dood ons leven is;
Die ons, zondaars, doet verwerven
   Vrijspraak en behoudenis.
Dooden wij in ons het kwade,
   Sterven wij der zonden af,
Dan voert ons de weg naar 't graf
   Tot den troon van Gods genade;
Wie in 't sterfuur, Heer! U beidt
   Sterft niet meer in eeuwigheid.

4. Laat ons zaâm met Jezus leven,
   Dien het graf niet houden kon,
Die, tot levensvorst verheven,
   Al de magt des doods verwon.
Zijt G' ons Hoofd, dan zijn w' Uw leden,
   Dan, met U ook opgestaan,
Lacht ons 't nieuwe leven aan,
   Heer! dat w' in Uw dienst besteden;
Leef in ons, dan leven wij,
   Overwinnaars zoo als Gij!

GEMEENSCHAP MET CHRISTUS.

LEES : Filip. III.

„Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijnen dood gelijkvormig wordende." Filip. III : 10.

Jezus gekruisigd! Jezus begraven! Jezus verrezen! — Drie gedachten — beelden, waardoor de ziel aangetrokken wordt, en waaraan zij zich hecht, tenzij dat zij zich aan de wereld en het verderf hecht.

Jezus aan het kruis, is voor den dierlijken (natuurlijken) mensch, dat is: voor den mensch, die wel ziel maar geen geest heeft. (Judas vs. 19; 1 Cor. II : 14, 15). Jezus in het graf is voor den vleeschelijken Christen; Jezus uit het graf is voor den geestelijken geloovige.

Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in eeuwigheid!

Jezus sterft aan het kruis. — Ken ik dat kruis? Ben ik met Christus gekruisigd? Ben ik voor de zonde dood, of leef ik nog als dierlijk mensch? Ben ik, door den dood van Christus, wedergeboren tot een geestelijk leven? Heb ik God boven alles — alles — lief? Of bemin ik mij zelven vóór en boven alle dingen? Zijn mijne begeerten de teugels waardoor ik mij laat bestieren; of is het de wil van God? Is de eigen wil in mij gedood? Is er geestelijk licht in mijn verstand? Ben ik gereinigd van bederf? Ben ik . . . ben ik een geholpen, gered mensch, die de gelukzaligheid te gemoed ga; of ben ik een rampzalige, die den last des vloeks drage naar de plaats der eeuwige pijn? — Ach! welligt is niets mij zoo wenschelijk, dan dat Jezus — de onmisbare Jezus — om mij gemarteld worde aan het kruis. Te sterven met Christus is mij het eerste noodige. Eigene ik mij dan ook Zijne marteling toe en sterve ik met Hem! Laat u, o mijne ziel! door deze verbazende tusschenkomst van God ten uwen behoeve, helpen en behouden.

Jezus Christus is begraven, — Hij is uit het midden dergenen, die in de wereld leven, weggenomen. De wereld ziet Hem niet; Hij ziet de wereld niet. Zijne oogen zijn gesloten in den dood. De wereld bekommert zich om Hem niet meer. Hij lijdt om de wereld niet meer. Hij wordt nu zoo min verontrust als vereerd van de wereld. Dat oog, weleer zoo waakzaam; dat oor, weleer zoo oplettend; die mond, weleer zoo welsprekend; die handen, weleer zoo bedrijvig; die voeten, weleer zoo bereidvaardig; dat hart, weleer zoo gevoelig; — het is alles verstijfd en versteend onder de bevriezende hand des doods. Het zwijgt alles als het stille graf. Het werktuiglijk zamenstel is verbroken, de zinnen zijn vernietigd, de hartstochten hebben opgehouden.

Maar ik! ...... ben ik als de begravene, wiens dood ik gelijkvormig moet zijn gevorden, zoo de toorn Gods niet nog op mij is blijvende? Of ben ik vleeschelijk, zinnelijk en wereldsgezind? — Zijn mijne oogen afgewend van de bekorende beelden des vermaaks? Zijn mijne ooren gesloten voor de stemmen der verleiding? Bedwing ik mijne handen van de werken, en houde ik mijne voeten terug van de wegen der wereldlingen? Is mijn hart ongevoelig geworden voor het schoone en behagelijke, het verlokkende en innemende, het schitterende en bedwelmende, waarmede de zonde het rampzalig lokaas der begeerlijkheden tooit? Heb ik geleerd te zwijgen van ijdele, vergankelijke en onheilige dingen; althans er niet van te spreken, dan om mijne minachting er voor en afkeer er van te kennen te geven? Zoo ik met Christus begraven ben, wat begeer ik dan nog naar geld, goed, vermaak en eer? Wat bekommer ik mij nog over vele dingen, terwijl dat alles voor mij nutteloos is, en terwijl ik het ééne noodige heb, de geliefde Doode bij mij, ik in Hem en Hij in mij is?

Kan het waar zijn, dat ik met Christus begraven ben, zoolang ik door traagheid omtrent het geestelijke en vaardigheid omtrent het tijdelijke, zoolang ik door lust en levendigheid in de wereldsche bemoeijingen, en onlust en doodigheid omtrent de geestelijke aangelegenheden, zoo lang ik door eeniger mate tevreden te zijn met het eigene en de wereld, en niet te dorsten naar het zijne en den hemel, duidelijk bewijs, — dat ik in de wereld en de wereld in mij leeft?

Christus, begraven, leeft niet op de aarde, leeft niet onder de aarde, Zijn geest leeft...... maar leeft in het Paradijs.

Och! of mijne ziel niet meer in het aardsche leefde, en even zoo min in die hel, welke de vormelijke, de wettische en de vermaakzuchtige belijders als hunne zaligheid aanmerken! Mijn leven zij met Christus verborgen in God! Mijn aandeel zij in de hemelen!

Belangrijk graf des gezegende! Het is mij somtijds als of ik mij, stil, in vrede en onbezorgd in te bevinde. Wanneer de ondervinding mij beheerscht, zie ik in haar uw beeld, of liever u zelf. Het is mij als of ik door eenen steenen vloer, verwulf en wanden — als of ik door eene rotswoning — van de verderflijke voor mij zoo gevaarlijke wereld gescheiden ben. Het is mij dan als of een Engel-wacht — onzigtbaar maar onoverwinnelijk werkzaam, de stroomen der wereldzee van mij afweren, en mij, zoo als weleer aan Israël geschiedde — eenen weg door de verradelijke diepten banen. Ondervinding, kom mij gedurig te hulp! Rustplaats des gezegende! Versterk mij met uwe stilte, met uwen vrede, met uwe ongevoeligheid, wanneer de oude gevoeligheid, de boezemzonde, de trek naar Egypte teekenen van leven in mij geeft.

Jezus Christus is opgestaan! — Hij was dus slechts een gevangene der aarde voor eenen korten tijd, om Zijne kracht en hare broosheid te bewijzen. Daar staat Hij, de overwinnaar, en ligt zij bevende onder zijne voeten. Matth. XXVIII: 2. Wat deert Hem nu de zonde — de zonde der wereld — die Hem onlangs deed weenen in Gethsémané, klagen op Golgotha? Wat schaadt Hem nu het oordeel der wereld, die zelfs door Zijne dienaars — de verschenen Engelen — veroordeeld wordt? Wat hindert Hem de haat der aardsche magten, die hier, in hare dienaren — de wachters — verslagen zich wentelen in het stof en verbaasd wegvlugten van het graf? Jezus Christus heeft overwonnen; Hij gevoelt het; en als edelmoedig overwinnaar wijdt Hij Zijne aandacht aan het hoogere en betere, aan Zijnen overwonneling. Hij leeft niet meer in den onreinen dampkring der stervelingen. Hij leeft nu op zijne eigene wijze, rein — uitwendig zoowel als inwendig, — daar de zonde een gedaagen en verantwoord zijnde, Hem niet meer aankleeft. Hij leeft verheven en gelukzalig.

Maar ik!...... ben ik, gevoel ik mij — uit den dood — in Christus? Zie ik de wereld overwonnen, door haar noch te begeeren, noch te gehoorzamen, noch te genieten? Gevoel ik mij uit de zonde, en de zonde verwijderd van mij? Gevoel ik

mij eenen opgewekte, eenen geest, levende door den koning der geesten, in het geestenrijk en met de regtvaardige geesten? Ik verloochen mijn regt en verwerp mijne bezitting zoo ik mij door bederf en schuld laat ontrusten. Geene wereldsche bemoeijingen en hebbelijkheden mogen de reinheid, den vrede en de vreugde, die ik, in Christus opgewekt zijnde, verkregen heb, bezoedelen of verstoren. Welaan! handhave ik dan mijn regt: of liever, werke de Geest van Christus in mij dat gevoelen, dat ik vrij van bederf en schuld zijn moet, nademaal ik, wat de zonde betreft, met Christus gestorven en begraven zijnde, met Hem leve om rein te zijn, vrede te hebben en vreugde te genieten. Werke de Heilige Geest in mij eene gedurige opstanding tot reinheid, vrede en vreugde; opdat ik mij, aan de hand van mijnen opgewekten Hoogepriester, bevinde eene levende, heilige en welbehagelijke offerande in het vuur der Goddelijke liefde! — Ik moet met de wereld en het graf, alles verlaten hebben, wat hinderlijk kan zijn aan het geestelijke leven: zelfs de grafkleederen. Die op de aarde leven maken, als ware het, een verdrag met den dood, door de dooden te versieren en lijken te bekleeden. Zij verbergen de akeligheid des doods onder lijkgewaden. Zoo schikken zich de begravenen met Christus naar de vooroordeelen van hen, die in de wereld leven, door zekere, zoo als men het noemt, onschuldige en welvoegelijke gebruiken op te volgen, om niet als menschenhaters, enz. gehaat te worden. Maar de inschikkelijkheid is iets gedwongens, iets onnatuurlijks in de geloovigen. Zij heeft een treurig aanzien. Zij is een lijkgewaad. Zij is hinderlijk voor hen, die, opgewekt zijnde met Christus, uit het graf leven. Nu, in Christus levende, voegt mij strenge regtvaardigheid, en geene toegeeflijkheid voor het bevlekte, want mij passen kleederen des heils en het gewaad des lofs.

Daar ik niet meer der tegenwoordige wereld toebehoore, maar der toekomende, moet ik niet in de tegenwoordige denken, gevoelen en begeeren. Ik moet mij de toekomst vertegenwoordigen door de hoop, de verwachting, de gebeden en het aanschouwen. Welhaast zal het nu nog toekomstige tegenwoordig zijn. Welhaast verschijnt Hij, de Opgewekte, en verschijnen allen, die in Hem opgewekt zijn, voor het oog eener veroordeelde en verbaasde wereld, en zóó wordt welhaast, ook naar de letter, het woord vervuld; „die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven.”

O mijn God en Zaligmaker! vervul mij zóó, en neem mij zóó tot U op, en doe mij zóó in U blijven, dat ik het zeggen kan zonder twijfeling: „het leven is mij Christus: ik ben met Christus gekruisigd en ik leve niet meer, maar Christus leeft in mij.”

Gekruisigde! verschijn mij, wanneer ik zondig, wanneer ik onverstandig, wanneer ik ijdel ben; wanneer ik de dingen dezer wereld zoeke; wanneer ik meen genoeg te hebben in de wereld; wanneer ik Uwe afwezigheid kan verdragen; wanneer er tegenzin in mij is tegen godsvrucht en godvruchtigen. Laat mij dan Uwe zijde, handen en voeten zien; opdat ik uit de bedwelming opwake en wete, dat ook ik gekruisigd — met Christus gekruisigd moet worden; dat ik sterven moet om tot de wedergeboorte, de opstanding en het leven te komen.

Begravene! verschijn mij zoo dikwijls als ik mijne onwaardigheid, onmagt en afhankelijkheid vergete; zoo dikwijls als ik op mij zelven, mijne goede voornemens, mijne gemoedsgestalte of bevindingen begin te vertrouwen; zoo dikwijls als ik tot zelfverheffing, geestelijken hoogmoed of werkheiligheid overhel. Verschijn mij zoo dikwijls als ik, bij het sluimeren van het geloof, de godsvrucht tracht na te bootsen, en mij met de gedaante voor het wezen vergenoege. Verschijn mij zoo dikwijls als, door deze of andere verfoeisels, de oude mensch teekenen van leven geeft.

Verschrik mij door de strenge ongevoeligheid des doods en het ontzaggelijk zwijgen des grafs. Ik moet van U, mijn voorbeeld, leeren, dat ik nog eerst of nog wederom van de wereld moet afgezonderd worden, en van alle wereldsche bewegingen en kwellingen verlost worden.

Verrezene! verschijn mij, wanneer ik ter neer ben en in moedeloosheid gezonken bij het gezigt van al wat mij nog ontbreekt....... Vertoon mij Uw hemelsch leven. Doe mij opmerken dat er in dat leven wijsheid, reinheid, kracht en vreugde is; — een overvloed, welke niet vermindert door van zich mede te deelen! Maak mij, armen, rijk, door mij Uwen rijkdom als mijne bezitting te vertoonen. Verschijn mij, wanneer ik gevaar loop om mij door de wereld te laten bekooren of verslaven; opdat ik van U, den Overwinnaar, verneme, dat zij geen regt heeft op mijne neigingen en diensten. Verschijn mij, wanneer ik met de moeijelijkheden dezes levens worstele of deszelfs smarten gevoele; en versterk mij dan door „de gezigt van

de zaligheid des Heeren" om onderworpen, geduldig, blijde te zijn in de verdrukking: gelijk, toen Gij leedt, een straal uit den hemel U in Gethsémané versterkte. Zeg mij, dat dit lijden tot mijne erfenis, in U, behoort, en een bewijs is, dat ik met U opgewekt en voor mondig verklaard ben, aangezien ik reeds een deel der erfenis verkregen heb.

Herinner mij, dat Uwe smarten onafscheidelijk zijn van Uwe geregtigheid: zoodat, wanneer de laatste toegerekend wordt, ook de eerste ondervonden worden: en dat ik, ik U levende, niet anders kan dan U gelijkvormig worden in lijden zoowel als in heerlijkheid, en door lijden in heerlijkheid moet ingaan.

Zoo geniete ik en worde ik bevestigd in dat, hetwelk, als het wenschelijkste, reeds in mijne vroegste kindsheid, toen ik den waterdoop ontving, voor mij van den Heer gevraagd is geworden: „dat God mij in genade mogt aanzien en door den Heiligen Geest Zijnen Zoon, Jezus Christus inlijven; opdat ik met Hem in zijnen dood begraven wierde, en met Hem mogt opstaan in een nieuw leven: opdat ik mijn kruis, dagelijks Hem volgende, vrolijk dragen mogte, Hem aanhangende met waarachtig geloof, vaste hoop, en vurige liefde."

Zal er iemand (onverschillig van welke belijdenis, redelijke gesteldheid of mate van werkzaamheid), zal er iemand „dit leven, om Christus wil, getroost verlaten, en ten laatsten dage voor Zijnen regterstoel, zonder verschrikking verschijnen", in wien deze bede niet vervuld is, die niet met Christus gekruisigd, begraven en opgewekt is?

. . . .

Belangrijke, voor ons, schuldige en veroordeelde stervelingen, aller belangrijkste vraag! Hebt gij, Lezer, deze vraag ooit gedaan en beantwoord? Zoo niet, dan is er geene onwetendheid grooter en jammerlijker, dan de uwe. Alware het, dat gij alle nieuwsbladen gelezen en van buiten geleerd hadt; alware het, dat gij alle volksvergadering–aanspraken gehoord, in het geheugen geprent of zelfs gedaan hadt; alware het zelfs, dat gij U alle dergelijke wetenschap der wereldlingen eigengemaakt hadt, dan nog zoudt gij — onbekend met het noodigste voor uwe onsterfelijke ziel — den naam verdienen, dien zij, die U veroordeelen kunnen, namelijk de „heiligen der hooge plaatsen" U ook ongetwijfeld geven, den naam van armzalig weetniet!

Vraag het dan nu nog; vraag uw geweten. Is het antwoord niet voldoende? Vraag dan Gods onbedriegelijk woord. En

........laat het antwoord overheerschenden invloed hebben op uwe denkwijze, gevoelens en gedrag. [1])

1. Gij, leven van mijn leven!
Gij, dood van mijnen dood!
Gij, die U hebt gegeven
Voor mij in bitt'ren nood,
In lijden, angst en sterven,
Uit echten liefdegloed,
Om 't heil mij te verwerven,
Dank zij U, hoogste goed!

2. Duld, dat ik U mag volgen
Naar 't bloedig Golgotha:
God toont zich dáár verbolgen,
Maar groot ook in genâ.
Wil mij die gunst verleenen,
Dat ik vol liefdesmart,
Bij U, Lam Gods! mag weenen
Uit een bewogen hart.

3. Ziet, welk een' mensch! geduldig
Staat Hij daar, als een lam,
En nu wordt Hij onschuldig
Verhoogd aan 's kruises stam.
Daar zie ik Jezus boeten,
Daar stroomt Zijn heilig bloed,
Uit handen en uit voeten,
Dat voor mijn' schuld voldoet!

4. Gij bidt voor wreedgezinden;
Mijn Jezus! wie was ik?
Gij zorgt voor Uwe vrinden;
O, gun ook mij een blik!
Den moorder, op zijn' bede,
Belooft G' Uw eeuwig rijk;
Dat geeft mij troost en vrede,
Mij, zondaar, hem gelijk.

5. Gij klaagt, vol angst des harte:
„Mijn God! verlaat Gij mij?"
Gij dorst in bange smarte,
En niemand staat U bij.

[1]) G. W. A. van der Lingen, Kerkbode 1849.

Nu roept Gij, van 's doods banden
  Verlost: „Het is volbragt!"
Beveelt in 's Vaders handen
  Uw geest met volle kracht.

6. Ik zie mijn Jezus hijgen
  Naar Zijnen laatsten snik;
Ik zie Zijn hoofd nu neigen,
  O zalig oogenblik!
Gij sterft, mijn Borg! ik leve;
  Hoe groot mijn' schuld ook zij,
Gij, wien 'k mij overgeve,
  Gij gaaft U eerst aan mij.

7. Bewaar mij Uwen vrede
  En 't zalig heilgenot:
Dat is mijn wensch en bede
  Tot U, mijn Heer en God!
Dan zal ik eens daar boven,
  In 't hemelsch Paradijs,
U voor Uw' zoendood loven,
  U brengen dank en prijs.

Het Paaschfeest.

WAT WIJ TE DANKEN HEBBEN AAN HET LEVEN VAN GODS ZOON?

Lees: Rom. VIII.

„God bevestigt Zijne liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren. Veel meer dan, zijnde nu geregtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn. Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven" Rom. V : 8—10.

Veel, zeer veel hebben wij te danken aan den dood van Gods Zoon. Maar veel meer hebben wij te danken aan Zijn leven. Ons geloof aan onzen Heiland, onze ingenomenheid met Zijne verlossing zullen versterkt worden, indien wij letten op het betoog van den Apostel in deze verzen. Hij wil ons doen gevoelen dat, indien wij reeds zooveel te danken hebben aan den Kruisdood onzes Verlossers, wij nog veel meer te danken hebben aan Zijn voortgezet leven voor ons in den hemel.

Voor wie is Christus gestorven? Niet voor vrienden, maar voor vijanden, zegt de Apostel. De mensch was in opstand tegen God, een rebel met de wapenen in de hand. Voor dezen vijand stort Christus zijn bloed, Hij overwint de vijandschap, Hij brengt verzoening te weeg tusschen God en ons. Hij voldoet aan al de eischen der goddelijke geregtigheid.

Ieder mensch, die het Evangelie van dien zoendood gelooft, houdt op om een vijand te zijn van God. Het harde, koude hart wordt verteederd, verbroken door dat alles te bovengaand

bewijs van Gods ontferming. De vijand kan niet een vijand blijven, als hij gelooft aan de zoo groote liefde Gods in Christus geopenbaard. De vijand is verzoend: hij is een vriend geworden.

Ik heb zoo oneindig veel van Christus verkregen toen ik een vijand was, hoe veel kan ik niet van Hem verwachten nu ik zijn vriend ben geworden? Stellen wij ons het volgende geval voor ter opheldering. Ik heb mij zeer slecht gedragen jegens een van mijne bekenden; ik heb hem als een vijand behandeld; op de schandelijkste wijze heb ik hem beleedigd en benadeeld. En ziet, daar kwam ik in de uiterste ongelegenheid, mijn leven zelfs was in gevaar. Niemand kon mij redden dan juist die mensch, dien ik zoo slecht behandeld had. Ik had geen het minste regt om zijne hulp in te roepen. Maar ziet, op de meest edelmoedige wijze vergeet hij al het kwaad dat ik hem gedaan had. Voor mij, zijn vijand, offert hij zijn geld op, ja, hij waagt zijn leven er aan, om mij uit levensgevaar te redden.

Hierdoor ben ik beschaamd gemaakt, ik ben door zijne liefde overwonnen, ik ben nu niet meer zijn vijand maar zijn vriend. Kom ik ooit weer in ongelegenheid, dan weet ik toch wie hij is. Voor mij, zijn vijand, heeft hij zoo veel over gehad. Veel meer zal hij mij bijstaan, terwijl ik nu zijn liefhebbende, getrouwe vriend ben.

Gods Zoon stierf voor mij, om mij te redden van den toorn, toen ik Zijn vijand was. Nu ben ik Zijn vriend. Nu mag ik alles verwachten wat noodig is voor mijne eindelijke, volkomene zaligheid.

Maar nog meer dan dit. Die edele menschenvriend, van wien daar even gesproken is, heeft mij zoo groote weldaden bewezen, niet slechts toen ik zijn vijand was, maar toen hij zelf in de eene of andere ongelegenheid was. Ik verging van dorst in eene woestijn; hij zelf had slechts een enkel dronk waters overig; dien kon hij niet missen; en toch heeft hij mij het kostbare vocht toegereikt om mijn leven te redden. Of misschien was het geldelijke verlegenheid, waarin ik verkeerde; die menschenvriend was niet schatrijk, neen, hij zelf leed gebrek, maar de drang der liefde was zoo sterk, dat hij zijn eigen belang geheel uit het oog verloor, — zijn laatste stuiver offerde hij op om mij, zijn vijand, uit den nood te redden.

En ziet die dagen zijn voorbij. Die edele menschenvriend verkeert niet meer in armoedige omstandigheden. Hij is schat

rijk; als hij mij nu uit de eene of andere ongelegenheid moet helpen, dan gevoelt hij het niet eens; hij zal nooit missen wat hij besteedt aan mij, zijn vriend. Mag ik niet op hem rekenen? Toen hij zelf gebrek had, offerde hij alles voor mij op, en nu heeft hij geen gebrek, maar overvloed. Ik ben zijn boezemvriend geworden; het kost hem niets om mij te helpen; nu toch mag ik op hem rekenen.

Past deze gelijkenis toe op Gods Zoon. In de akeligheden van Gethsémané en Golgotha, in bangen strijd met de magten der helle, heeft Hij aan mij gedacht. Zijn bloed heeft Hij gestort voor Zijn vijand. Maar nu leeft Hij in Heerlijkheid; Hij strijdt, en lijdt, en sterft niet meer. Het kost Hem niets om uit Zijn goddelijken overvloed mij toe te reiken, al wat ik noodig heb. Derhalve, zóó redeneert de Apostel, indien Hij door Zijn dood reeds mij met God verzoend heeft, veel meer zal Hij mij volkomen behouden, alle zaligheid schenkende, daar Hij nu in heerlijkheid aan des Vaders regterhand is gezeten.

Geloovige Christen! versta en besef dan, wat gij te danken hebt aan den zoendood des Heilands. Uwe schuld is betaald, uwe straf is gedragen, uwe vijandschap is vernietigd, gij zijt veranderd in een vriend van God.

Maar versta en besef veel meer dan dit. Hebt gij zooveel te danken aan dien kruisdood, hoe veel te meer bekomt gij niet alle heil en zaligheid uit het leven aan Gods regterhand van uwen opgewekten Zaligmaker. De gaven van den Heiligen Geest, de verzegeling en verzekering van een kind Gods, de kracht om heilig te leven, de genade om in God te roemen zelfs te midden van verdrukking, — wat zijn niet heerlijk de regten en voorregten van een geloovige die weet, dat hij niet een dooden, maar een levenden Heiland heeft!

Wees niet te vreden met de ootmoedige hoop, dat gij verzoend zijt door den dood van den Heiland. Verstout U om te gelooven, dat Hij, die leeft aan Gods regterhand, ook voor U verworven heeft al de zaligheden, welke de Apostel U voorstelt in het achtste hoofdstuk van den Brief aan de Romeinen. [1])

[1]) Chalmers Lectures on Romans.

CHRISTUS LEEFT IN MIJ.

Lees: Rom. VII.

„**Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, die mij liefgehad heeft en zich zelven voor mij overgegeven heeft.**" Gal. II: 19, 20.

Vóór Zijn sterven had de Heiland tot Zijne jongeren gezegd: Ik leef en gij zult leven (Joh. XIV: 19). Was de Heer Jezus in het graf gebleven, een doode Heiland, dan kon Hij ons ligchaam en onze ziel niet levend maken. Maar neen, Hij is opgestaan. Een nieuw leven vangt bij Hem aan, en dat leven deelt Hij door Zijn Geest mede aan een ieder, die in Hem gelooft. Ik leef en gij zult leven: dat wil zeggen, omdat Ik leef, zult ook gij leven.

Hooren wij nu, hoe dit woord vervuld is in de ervaring van den Apostel Paulus. Hij leeft ter eere van God een nieuw leven, maar eertijds was het anders bij hem. Eertijds zocht hij ook heilig te leven door de vervulling van Gods wet. Doch dit was mislukt. De wet kon hem niet geestelijk levendig maken: integendeel de wet heeft hem verdoemd als een overtreder, de wet heeft hem gedood. Ik ben door de wet der wet gestorven, zegt hij. Uitvoerig heeft hij ons dit uitgelegd in den brief aan de Romeinen, hoofdstuk VII. Eertijds leefde hij wel tevreden met zich zelven als een regtvaardig mensch, meenende dat hij kracht genoeg had om de wet te volbrengen en de zonde te dooden, maar toen het gebod gekomen is in al deszelfs geestelijkheid, toen hij een inzigt kreeg in de heiligheid der wet, toen is de zonde regt levendig geworden, en toen is Paulus gestorven (vs. 9).

Ik ben der wet gestorven, zegt hij. In hetzelfde hoofdstuk legt hij dit uit onder de gelijkenis van een huwelijk, dat opge-

lost wordt wanneer een der echtgenooten komt te sterven. Paulus was, als het ware, getrouwd aan de wet, maar het was een huwelijk waaruit geene goede vrucht geboren werd. Toen is hij als aan de wet gestorven en hij is eens anderen mans geworden, hij is vereenigd met Christus, den bruidegom zijner ziel. (Rom. VII: 1–6).

Ik ben door de wet der wet gestorven. Het eigen ik, de eigengeregtigheid in Paulus, die meende Gods wet te kunnen volbrengen, is gedood. Paulus wanhoopte aan zich zelven. Hij onderging in zijn geweten de straf der wet; het vonnis der verdoemenis werd over hem uitgesproken. Maar hoé kreeg hij verlossing van dat akelige vonnis, van den verdienden dood? Hoe anders dan door den Heere Jezus Christus, die hem liefgehad en die zich voor Paulus in den dood overgegeven had?

Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Maar hoe kon hij waarlijk ter eere van God leven, die zoo onmagtig was om de wet te volbrengen? Hij antwoordt: Ik ben met Christus gekruist, en nu leef ik.

En wat bedoelt Paulus als hij zegt: Ik ben met Christus gekruist? — Ziet, Christus kwam niet om de wet afteschaffen, te ontbinden, maar om die te vervullen (Matth. V: 17). Hij betaalde iederen penning, dien de wet regtmatig vorderen kon van den zondigen mensch. Hij had God lief met geheel Zijn hart, geheel Zijn verstand, geheel Zijne kracht, en Zijn naasten als zich zelven. Hij leed in Zijn leven, en vooral in Zijn sterven al de straf, welke er bedreigd was door de wet. Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet. Christus onderwerpt zich hieraan: Hij wordt voor ons een vloek (Gal. III: 10–13). Hij wordt gekruist, Hij sterft, Hij wordt begraven, opgesloten in de gevangenis totdat alles betaald zal zijn.

Als Paulus dan zegt: Ik ben met Christus gekruist, dan geeft hij te kennen: *vooreerst*, de Heere Jezus is in mijne plaats gestorven, in mijne plaats heeft Hij alle geregtigheid volbragt, in mijne plaats alles betaald. Het is zoo goed als of ik zelf betaald heb. Maar *ten tweede*, Zijn Heilige Geest leeft zóó in mij, dat ik de zonde afsterf, dat mijne oude mensch gekruisigd is; Jezus overwinning over de wereld en de zonde beleef ik door den Geest der heiligmaking, dien ik van Hem ontvang, want ik heb deel niet alleen aan den Kruisdood van mijn Heer, maar ook aan Zijn leven.

Ik ben met Christus gekruist en ik leef: ik ben met Hem opgestaan uit het graf, wedergeboren tot eene levende hoop door de opstanding van Jezus uit de dooden (1 Pet. I: 3).
Ik leef, want vóór zijn sterven sprak Hij aldus: Ik leef en gij, mijne geloovigen, zult leven. Ik, Paulus, die voorheen mij verbeeld heb, dat ik heilig leven kon, maar die beter geleerd heb sints de wet mij verdoemd heeft en ik mijne onmagt heb leeren kennen, ik, Paulus, leef nu waarachtig een nieuw, heilig leven. Ik leef, doch niet meer ik in eigene kracht, zoo als voorheen, maar Christus leeft in mij. Ik heb een nieuwen levensgeest ontvangen; de Heilige Geest, die Jezus heeft levend gemaakt (Rom. I: 4; VIII: 11), leeft in mij; hij is de bron, de kracht, het beginsel van mijn geestelijk leven.

Hetgeen ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof in den Zoon van God. Ik leef op aarde nog in het vleesch, maar niet naar het vleesch. Want zoo iemand naar het vleesch leeft, zoo moet hij sterven, het vleesch zal zijne ziel den eeuwigen dood kosten. Neen, hij, die eeuwig leven wil, moet door den Geest het vleesch kruisigen, de werkingen des ligchaams dooden (Rom. VIII: 13). Hetgeen ik, Paulus, in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, die mij liefgehad en zich voor mij overgegeven heeft. Ziedaar de band, welke den Apostel verbindt aan zijn Heer, — het geloof. Paulus is stout genoeg om te gelooven zonder schroom en zonder twijfel: Gods Zoon heeft liefgehad niet alleen den beminnelijken Johannes, maar mij den godslasteraar, den vervolger, Paulus. Eenmaal, voor het eerst in zijn leven, heeft hij geloofd. Toen is er een band gelegd tusschen den Heere Jezus en zijne ziel, onverbreekbaar. Hij is niet voldaan met die eerste daad des geloofs, hij gelooft ieder dag, ieder uur, ieder oogenblik van zijn leven. De rank moet niet alleen eenmaal ingeënt zijn op den waren wijnstok, neen, maar daarin blijven. Paulus blijft in Christus, hij leeft geen oogenblik in eigene kracht. Hij teert niet van een kapitaal, dat hij van Christus gekregen heeft op den dag zijner bekeering. Neen, bestendig, aanhoudend ontvangt hij uit Christus de kracht tot een nieuw leven in heiligheid.

Laat ons bijzonder letten op de kracht van dat sterven der natuur bij Paulus. Als hij zegt: ik ben met Christus gekruist, mijn oude mensch is met Hem gekruist, ik ben der wet ge-

storven, — dan geeft hij iets meer te kennen dan dit, dat de booze lusten van het vleesch, — hoogmoed, gierigheid, onreine begeerlijkheid en dergelijken overwonnen zijn. Dit zegt hij wel. Want zij, die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden (Gal. V: 24). Onze oude mensch is reeds met Hem gekruist (Rom. VI: 6). Er is iets dat moeijelijker is om af te sterven als de ongeregtigheid: het is de eigengeregtigheid. Voorheen wilde Paulus heilig leven in eigene kracht: die kracht moest gebroken worden, hij moest wanhopen aan zich zelven. Deze goede dienst heeft de wet hem bewezen; zij heeft hem gevonnisd als in alles schuldig, zij heeft hem tot den rand der wanhoop gebragt, zij heeft als een strenge tuchtmeester hem tot Christus uitgedreven (Gal. III: 24, 25).

Nadat hij geloovig is geworden, wil Paulus niet bandeloos, wetteloos leven, zooals de Joden hem beschuldigen. Neen, hij wil heilig leven, en hij kan en zal heilig leven, wat hem te voren ondoenlijk was, onmogelijk. Immers, eene nieuwe kracht is hem nu geschonken: Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij. De Geest en het leven van Christus zijn in hem, nu is het hem gemakkelijk om heilig te leven. De eigene kracht is bij hem gebroken, hij behoeft niet meer door eigene inspanning de zonde te overwinnen, de geregtigheid te volbrengen. In het geloof rust hij op de armen van Christus; door het geloof vloeit de levenssap van den waren wijnstok natuurlijk, gemakkelijk, van zelf over in de rank.

Christenen! er zijn twee dingen welke wij doen moeten op dezen Paaschdag.

Het *eerste* is om met vrijmoedigheid te gelooven met Paulus: Gods Zoon heeft niet alleen anderen, maar *mij* liefgehad en zich voor *mij* overgegeven. Er zijn heilbegeerige, godzoekende menschen, die beschroomd zijn om dit uittespreken. De Heiland vraagt ze na Zijne opstanding, als Petrus eenmaal: Hebt gij Mij lief? Zij antwoorden, al is het beschaamd en beschroomd: „Heer! gij weet alle dingen; gij weet dat ik U lief heb, al is het met veel gebrek". Maar de Heiland vraagt hen ook: „Gelooft gij, dat ik u lief heb?" Hij toont hun Zijne doorboorde handen, Zijne doorstokene zijde. Zullen wij nu nog aarzelen, zullen wij ongeloovig wezen? Onmogelijk! Laat ons vrijmoedig antwoorden, gelijk Paulus in den tekst: Gods Zoon heeft mij liefgehad en zich voor mij overgegeven. Dit moeten

wij niet alleen in het geheim gelooven, maar uitspreken en belijden, daardoor wordt ons geloof sterker.

Er is eene *tweede* zaak, welke wij heden en van nu voortaan te doen hebben. Wij hebben te leven niet ons eigen leven, maar Christus leven door het geloof. Niet alleen moet onze ongeregtigheid, maar onze eigengeregtigheid gespijkerd worden, gedood, aan Christus Kruis. *Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus in mij*, dit moet de regel, het rigtsnoer van onze godsdienst wezen. Helaas! het vleesch, de oude mensch in ons sterft niet zoodra wij opregt bekeerd en geloovig worden. In fijne vormen, in schoone gedaante handhaaft zich het vleesch in onze godsdienst. Het vleesch wil beschaafd, met deugden versierd worden, en zóó God dienen. Maar dit behaagt God niet. Gods wil is het, dat het vleesch gedood zal worden, en dat wij uit het graf van Jezus opstaan in de kracht des Geestes, om Hem in den Geest te dienen. De godzoekende mensch, die de vergeving van zonde uit vrije genade om Christus wil zoekt, wil menigmaal de heiligmaking zoeken door eigene werken. Zijn ijver, zijne waakzaamheid, zijn berouw, zijne tranen, zijne inspanning van kracht om zich op te winden tot geloof en heiligheid, — ziedaar eene bedrijvigheid, eene werkzaamheid, welke soms meer uit het vleesch dan uit den Geest is geboren.

Gods Heilige Geest leere ons heden verstaan, wat het is te zeggen: niet meer ik, maar Christus in mij.

Hemelvaart tot Pinkster.

HEMELVAARTSDAG.

(De aanbidding van den Koning).

(Lees: Ps. II, CX).

„En het geschiedde, als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel. En zij aanbaden Hem, en keerden weder naar Jeruzalem met groote blijdschap". Luk. XXIV : 51, 52.

Sedert eenige jaren is het in sommige gemeenten van ons land gebruik geworden, dat de Christenen gedurende de dagen van Hemelvaart tot Pinkster dagelijks te zamen komen tot het gebed. Men had een tijd van groote opgewektheid doorleefd, men gevoelde sterken aandrang tot het gemeenschappelijk gebed om den zegen des Heiligen Geestes. Het voorbeeld der eerste Christenen, die dagelijks, eendragtig, volhardend bij elkander waren om te bidden, dat de Heer, die ten hemel was gevaren, Zijne belofte vervullen mogt en den Trooster zenden, — dit voorbeeld wekte onze Christenen op tot zulke dagelijksche bidstonden. De zegen, die er op gerust heeft, is soms zeer kennelijk geweest: van daar dat de geloovigen in sommige gemeenten grooten prijs stellen op de geregelde waarneming van de biduren gedurende die tien dagen.

Een biduur op Hemelvaartsdag, — wat moet dit beteekenen? Waarom bidden de geloovigen vooral op dien dag?

Stellen wij ons in de plaats der discipelen op den Olijfberg, als de Heer van hen afscheid neemt en ten hemel vaart. Wat is het eerste gebed, dat zij doen na Zijn vertrek? Het berigt van Lukas zegt ons, dat zij niet in de eerste plaats het eene of andere verzoek doen in het gebed: neen, *zij aanbidden Hem*, den ten hemel gevaren Koning.

Ruwe soldaten hadden Hem als een spot-koning mishandeld; maar Hij had bewezen, dat Hij waarlijk een Koning is. Hij had getriomfeerd over de wereld, over de zonde, over den dood, over den duivel. Glorierijk was Hij opgestaan uit het graf, Koning over het doodenrijk. Geene ijdele taal had Hij gesproken als Hij zeide: Mijn Koningrijk is niet van deze wereld; als Hij het gebed verhoorde van den moordenaar die bad: gedenk mijner als gij in Uw Koningrijk zult gekomen zijn. En nu was Hij ten hemel gevaren om de vervulling te genieten van het woord des Vaders: zit aan Mijne regterhand. Alle Engelen en Archangelen bragten Hem eere en aanbidding toe, wegens de overwinning, welke Hij behaald had over de magten der hel. Wat eens in Jeruzalem was gezongen geeft een flaauw denkbeeld van wat daarboven gezongen werd bij de huldiging van onzen Koning. — „Heft uwe hoofden op, gij poorten! en verheft u, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der eere inga. — Wie is de Koning der eere? De Heer, sterk en geweldig, de Heer, geweldig in den strijd. Heft uwe hoofden op, gij poorten! ja heft op, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der eere inga. Wie is Hij, deze Koning der eere? De Heer der heirscharen, die is de Koning der eere (Ps. XXIV).

Gelijk daarboven Cherubim en Serafim, Engelen en Aartsengelen, zoo hier beneden de nederige discipelen, — zij aanbaden hunnen Koning. Dien Jezus, die in dienstknechtsgestalte, in het gewaad der armoede, omgewandeld had op aarde; — dien Jezus, die armer was geweest dan de vogelen des hemels, daar Hij geene plaats had om Zijn hoofd neer te leggen; — dien Jezus, die uitgeworpen was door Gods volk als eene schande en een vloek — dien Jezus aanbaden nu Zijne vrienden.

En dit is wat ons, Christenen, vooral betaamt op den Hemelvaartsdag, als wij bidstond houden. Wij willen onzen gekroonden Koning hulde, eere, aanbidding toebrengen.

Wij aanbidden Hem niet slechts als Gods Zoon, eenswezens met den Vader; wij aanbidden Hem niet alleen omdat Hij van eeuwigheid God is en dus aanbiddenswaardig; met de Apostelen aanbidden wij Hem, die onze broeder is, deelgenoot van onze menschelijke natuur. Op den troon van het gansche heelal is er gezeten een, die onze natuurgenoot is, die zich niet schaamt om ons Zijne broeders te noemen. Wij denken laag van ons zelven en van het stof der aarde, waaruit wij genomen zijn. Maar hoe hoog moeten wij denken van dat stof der aarde

en van de menschelijke natuur, wanneer wij beseffen dat onze Koning een waar menschelijk ligchaam opgenomen heeft ten hemel. Verbazende gedachte! met het ligchaam van den Heere Jezus, dat aan Gods regterhand is verhoogd, is tevens het stof der aarde ten hemel gevaren. Met eerbied mogen wij aanschouwen dat stof der aarde, dat menschelijke ligchaam, hetwelk wij hier omdragen.

Dat wat geschied is met het ligchaam van den Heere Jezus, zal eens geschieden met het ligchaam van Zijne geloovigen. Het zal verklaard, verheerlijkt opstaan uit het graf en opgenomen worden ten hemel. Die overwint zal met Hem zitten op Zijn troon, gelijk Hij overwonnen heeft en gezeten is met Zijn Vader op Zijnen troon. Verdient onze Koning niet onze aanbidding, ook wanneer wij denken, wat Hij eenmaal schenken zal aan Zijne ware navolgers?

Maar ook dat, wat wij reeds hier van Hem ontvangen, dringt ons tot die aanbidding. Het onderpand der aanstaande heerlijke erfenis, den Heiligen Geest geeft de verhoogde Koning aan Zijne geringe volgelingen. De Apostelen aanbidden Hem bij de Hemelvaart, nog vóór dat zij den beloofden Geest hebben ontvangen. Wij, geloovigen, hebben alreeds de eerstelingen des Geestes ontvangen (Rom. VIII: 23). Het nieuwe leven des hemels is ons reeds medegedeeld, al moge het zijn in geringe mate slechts. De eigen goddelijke levensgeest, welke Jezus bezield heeft op aarde en nu nog bezielt, heeft onzen geest levendig gemaakt, zoodat wij een goddelijk leven deelachtig zijn geworden. Zullen wij onzen Koning niet aanbidden, die ons van Zijn troon zulk een zegen geschonken heeft?

Wanneer wij Hemelvaart vieren, dan kunnen wij niet vergeten welk eene vernedering vooraf is gegaan, wat onze Koning al geleden heeft op den weg, die naar Zijne heerlijkheid leidt. Gethsémané, Gabbatha, Golgotha, — alles staat ons nog levendig voor den geest. Nimmer kunnen wij vergeten, wat Hij om onzent wil niet heeft verduurd. Nimmer vergeten wij, dat niets dan vrije, onverdiende liefde Hem bewogen heeft, om dat alles voor ons te ondernemen en uit te staan. En zal onze ziel niet enkel dank en aanbidding wezen op den Krooningsdag van onzen Koning? Zijne liefde heeft onze vereering, onze aanbidding rijkelijk verdiend.

De discipelen aanbaden Hem en keerden terug naar Jeruzalem, niet vol zorg en kommer, maar met groote blijdschap. Zij

wisten wat zij hadden in den opgewekten en ten hemel gevaren Heiland. Moedeloos, ja wanhopig waren zij geweest bij het verlies van hun Meester in den dood. Toen begrepen en geloofden zij nog niet, dat zij in Hem den eeuwig levenden Zoon van God hadden. Nu was het anders: Zijn heengaan naar den hemel vervulde hen niet met droefenis maar met blijdschap.

Wij, geloovigen, die den Heiligen Geest ontvangen hebben, weten meer van wat wij aan Jezus hebben, dan de Apostelen vóór het Pinksterfeest. Indien zij dus groote blijdschap gevoelden bij het vertrek van den Heer, hoeveel te meer dienen wij dan niet ons te verheugen bij de gedachte aan de Hemelvaart van onzen Koning! — Is de kroondag van een aardschen Koning een dag die met vreugdebedrijf wordt gevierd, veel meer moet het Krooningsfeest van onzen gezegenden Koning een dag wezen van ware blijdschap voor Zijne dienaren en vrienden.

1. Nu klinkt ons vrolijk lofgeschal:
   De Heer is opgestaan!
Nog wandlen w' in het aardsche dal,
   Vol zorgen, vol bezwaren;
Maar blij en moedig treên wij voort;
   Aan 't einde wacht ons 't heerlijk oord,
Waarop wij nu reeds staren.

2. Het leven is aan 't licht gebragt,
   De hemel staat ons open;
De Heer ontsloot hem, rijk in magt,
   De Heer, op Wien wij hopen.
De plaats werd dáár bereid door Hem
   Voor wie hier luistren naar Zijn stem,
Getrouw Zijn loopbaan loopen.

3. Wie hier niet treedt op 's Heilands baan,
   Mag nooit Zijn volger heeten;
Geen hemel zal hun opengaan,
   Die hier Zijn wil vergeten;
't Opregt geloof in 's Vaders Zoon
   Is d' eenge weg naar 's hemels troon,
Waar Christus is gezeten.

4. Hier treên wij reeds den hemel in,
   Als wij den Vader vinden
En, vrij van zond' en wereldzin,
   Ons aan Zijn dienst verbinden.

Wij slaan de blikken naar omhoog;
  De Vader rigt op ons het oog
En roept ons tot Zijn vrinden.

5. O dag, aan groote vreugde rijk!
  Wanneer toch zien w' u komen?
God maakt ons aan Zijn Zoon gelijk,
  Elk leed wordt ons ontnomen.
Heil ons, wanneer w' in heerlijkheid
  Ons 't deel der heilgen zien bereid
Bij d' eeuwge levensstroomen.

VRIJDAG NA HEMELVAART.

(*Koninklijke gaven.*)

Lees: Johs. XVI.

„Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te deelen onder de menschen; ja ook de wederhoorigen om bij U te wonen." Ps. LXVIII: 19.

„Indien dan gij, die boos zijt, weet Uwen kinderen goede gaven te geven, hoe veel te meer zal de Hemelsche Vader den Heiligen Geest geven dengenen, die Hem bidden." Luk. XI: 13.

Een aardsche vorst heeft door lijden en strijden zich den weg gebaand tot den troon. De langverwachte dag van zijne krooning is eindelijk daar. Dat krooningsfeest viert hij welligt door rijke belooningen toe te kennen aan degenen, die hem getrouw hebben bijgestaan in den tijd van zijne vernedering, die hem geholpen hebben om zijn troon te beklimmen. Menigmaal gebeurt het echter dat een vorst te vreden is met onder zijne vrienden uit te deelen hoogklinkende eeretitels, vorstelijke waardigheden, ridderorden en dergelijke belooningen, waaraan slechts weinig geldelijk voordeel verbonden is. Ligt gebeurt het dat voor de weinigen, die hij te vreden stelt met zijne gaven, er velen te vinden zijn, die teleurgesteld worden, die niet ontvangen datgene, wat zij meenen te hebben verdiend.

Onze Koning Jezus Christus is door lijden tot Zijne heerlijkheid ingegaan. Na een zwaren strijd tegen de magten der hel is Hij gekroond als Koning over Zion, Koning over de Koningen der aarde, Koning over het gansche heelal. Van Zijn Krooningsfeest melding makende zegt ons de Schrift, dat ook Hij gaven genomen heeft om uit te deelen onder de menschen kinderen. Welke zijn die gaven?

Op verschillende wijzen kan men op deze vraag naar de Schrift antwoorden. Bij voorbeeld op ééne plaats lezen wij aldus:

God heeft Hem door Zijne regterhand verhoogd tot eenen Vorst en Zaligmaker, om aan Israël te geven bekeering en vergeving der zonden (Hand. V: 31). De bekeering en de vergeving der zonden zijn dus de groote gaven van onzen Koning.

Wanneer wij de laatste gesprekken van onzen Heer met Zijne Apostelen lezen, dan vinden wij dat Hij gewag maakt van de gave des Heiligen Geestes als het groote geschenk, dat Hij van Zijn hemeltroon zoude zenden. Dit is de belofte des Vaders, waarvan zij de vervulling moesten verwachten (Luk. XXIV: 49).

Maar was de Heilige Geest dan niet reeds onder het Oude Testament werkzaam aan het hart van alle ware vromen? Hoe kan de Heer dan spreken van de gave des Geestes als iets nieuws, dat de discipelen ontvangen zouden na Zijne Hemelvaart? Hoe hebben wij te verstaan de woorden van den Evangelist Johannes, dat de Heilige Geest toen nog niet was, namelijk, gedurende de vernedering van den Heer op aarde? De Heiland immers had bij zekere gelegenheid gesproken, — zoo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stroomen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeijen. Van dit woord zegt de Evangelist: — Dit zeide Hij van den Geest, den welken ontvangen zouden, die in Hem gelooven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was (Joh. VII: 37–39).

Het is volkomen waar, dat reeds onder het Oude Testament Gods Heilige Geest werkzaam was in de heiligmaking der vromen. David bidt na zijn val: neem uwen Heiligen Geest niet van mij (Ps. LI: 13). Maar toch hadden de vromen onder het Oude Testament slechts droppelen van den Geest, vergeleken bij den overvloedigen stroom, welke onder het Nieuwe Verbond uit het verheerlijkte hoofd der gemeente, Jezus, vloeijen zoude. Wanneer nu in het Oude Testament beloofd wordt, dat Gods Geest uitgestort zal worden in rijken overvloed, dan wordt er bedoeld de bedeeling van den Geest onder het Nieuwe Verbond (Jesaja XLIV: 3; Ezech. XXXVI, XXXVII; Joël II: 28). Onder het Oude Testament staat de Heilige Geest meer buiten den vrome, kloppende aan zijn hart en geweten door de tucht van Gods wet. Soms wordt de Geest over hem vaardig, hem als het ware met onwederstaanbare kracht aangrijpende. Onder het Nieuwe Testament is het anders. De Geest wordt niet slechts gezegd *bij* den Christen te zijn (dat

kan nog zijn *buiten* Hem hoewel *nabij*), maar zelfs *in* Hem (Joh. XIV : 17). Onder het Oude Testament wordt de vrome niet genoemd een tempel, waarin Gods Geest bestendig woont, deze eerenaam wordt aan den geloovige onder het Nieuwe Testament geschonken.

De Zoon van God was mensch geworden, had alzoo onze menschelijke natuur gereinigd, verheerlijkt, bekwaam gemaakt om in de naauwste gemeenschap met den Heiligen Geest van God te leven, — eene gemeenschap waartoe onze natuur niet in die mate vatbaar was vóór die menschwording. Nu echter kan de goddelijke Geest bestendig woning maken binnen den geest des menschen.

Onder het Oude Testament was er nog geene ware verzoening van de zonde, het rantsoen was niet betaald, geene voldoening voor de zonde was er geschied. Maar Gods Zoon had die voldoening geleverd; Hij had al de eischen der wet vervuld, en nu kon Hij voor den Vader verschijnen met den billijken eisch, dat, als een loon op den arbeid Zijner ziel, de Heilige Geest geschonken zou worden in vollen overvloed. Niet meer de geest der dienstbaarheid tot vrees, maar de Heilige Geest der aanneming tot kind Gods mag en kan wonen in het hart van den geloovige (Rom. VIII : 15). Onder het Oude Testament waren de vromen slechts voor een deel verlost van den Geest der dienstbaarheid, hoewel zij door het geloof uit vrije genade de hoop der regtvaardiging hadden. Toch waren zij onmondige kinderen, weinig of niets verschillende van dienstknechten, gebonden onder de tucht van de wet; eerst met de volheid des tijds is de Geest van Gods Zoon gezonden in het hart van den geloovige, roepende Abba, Vader! (Gal. IV : 1–7).

Denken wij nu aan de kostelijke beloften van den Heere Jezus omtrent de zending van den Heiligen Geest na Zijn heengaan. Gedurende Zijne omwandeling op aarde was de Heilige Geest in den persoon van den Heiland. Uit Zijn persoon sprak en werkte de Geest op het verstand, het hart, den geest van de Apostelen. Zoo was de Heilige Geest, als het ware, gebonden aan het ligchaam van den Heer, aan de plaats waar Hij was. Daarom was het hun nuttig dat Hij wegging, dat Zijn ligchaam niet meer op aarde was. Nu zou de Heilige Geest niet meer gebonden wezen aan Zijn ligchamelijke tegenwoordigheid, maar vrij en onbelemmerd alom werkzaam zijn. Nu zou de Heilige Geest woning maken binnen het hart des geloovigen. Het

heilige ligchaam van Jezus was tot nog toe de eenigste tempel bewoond, vervuld van den Geest. Na Zijn heengaan zouden er alom zulke tempels ingewijd worden. En het ligchaam, én de ziel van ieder opregten Christen zijn bestemd, om niet nu en dan vereerd te worden met een bezoek van Gods Geest, maar om bestendig er van bewoond te worden.

De gunstelingen van een aardschen vorst weten, hoe gebruik te maken van huns konings krooningsfeest, — zij zoeken de gaven en gunsten, welke Hij als dan uitdeelt. De Hemelvaart is het Krooningsfeest van onzen Koning, waarop Hij de gave van Zijn Heiligen Geest mededeelt. De eerste gemeente heeft den regten weg ingeslagen om die gave te ontvangen. Wij moeten haar voorbeeld volgen, opdat wij verrijkt worden met denzelfden uitnemenden zegen.

Bidden, — wachten, — verwachten, — gelooven, — zietdaar den weg, welken zij ons aanwijzen.

1. Bron der hoogste zaligheden,
   Allerreinste hemelgloed,
Trouwe Leidsman hier beneden,
   Beid' in vreugd en tegenspoed!
   Geest des Heeren, steun der Kerk,
   Zegel van 't verlossingswerk,
Aller vromen hoogst verlangen!
Heilig, heilig onze zangen!

2. Uit den hoogen wordt G' als regen
   Overvloedig uitgestort;
En een rijke hemelzegen
   Kiemt, waar Gij gezonden wordt.
   Keer tot mij, tot mij ook in,
   Reinig mij, vernieuw mijn zin,
Heilig al mijn geesteskrachten!
'k Blijf altijd Uw hulp verwachten!

3. Gij, Gij zijt de beste gave,
   Die een hart verlangen kan:
Aardsche rijkdom, schat of have
   Hebben daar geen schaduw van.
   Kruisig Gij mijn ouden zin;
   Neem geheel mijn boezem in,
En vernieuw mij telken dage:
Dat ik Jezus' beeldtnis drage!

ZATURDAG NA HEMELVAART.

(*Het werk van den H. Geest*).

Lees: Johs. XIV.

„De Trooster, de Heilige Geest, welken de Vader zenden zal in mijnen naam, die zal u alles leeren, en zal u indachtig maken alles, wat ik u gezegd heb. Joh. XIV: 26.
Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van geregtigheid, en van oordeel. Joh. XVI: 8.
Die zal mij verheerlijken; want hij zal het uit het mijne nemen en zal het u verkondigen." Joh. XVI: 14.

Uit de afscheidswoorden van onzen Heer Joh. XIV, XV, XVI, willen wij vernemen, wat het werk zou wezen van den Heiligen Geest, die na Zijn heengaan tot den Vader komen zou. Wat zou Hij doen voor de geloovigen, — wat voor de ongeloovige wereld, — wat voor den Zoon van God?

De troost, die den Apostelen toegesproken wordt in hunne droefenis bij het afscheid van den Meester, was vooral dit: eenen anderen Trooster zou de Vader hun zenden, die niet een aantal jaren op aarde zou vertoeven, om dan te vertrekken, neen, maar die altoos blijven zou. Die Trooster, de Heilige Geest zou niets buiten den discipel wezen, gelijk tot hiertoe de Heer Jezus als afzonderlijk persoon buiten Zijne geloovigen heeft gestaan; — neen, Hij zou binnen in hen Zijne woning maken.

Waren de Apostelen bevreesd, dat zij de Goddelijke woorden van den Meester mogten vergeten, gevoelden zij dat er zooveel was dat zij niet regt begrijpen konden, — daarvoor was raad. De Geest zou hen indachtig maken aan Jezus woorden, Hij zou hen leiden tot het regte inzigt in al de waarheid.

Gevoelden zij vrees, onrust, droefenis bij het vooruitzigt van Jezus vertrek, de verzekering wordt hun gegeven, dat Hij weder komen zou door den Geest om hen te troosten, — om eene blijdschap in het hart te geven, eenen vrede, welken de

wereld niet geven en ook niet wegnemen kon. Hunne droefheid zou tot blijdschap worden. Eene vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl hare ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, zoo gedenkt zij de benaauwdheid niet meer, om de blijdschap, dat een kind ter wereld geboren is. (Joh. XVI : 20-22.)

Ziet de Apostelen zouden eene nieuwe geboorte ondergaan, zij zouden geheel nieuwe menschen worden; geen menschelijke geest van licht, of vreugde, of kracht zou tot hen komen, maar de Geest van God, die in Jezus woonde, die zou zich vereenigen met hun menschelijken geest. Eene verbazende, eene zalige verandering zouden zij dan ondergaan bij de komst van den Heiligen Geest.

Wat de Apostelen geweest zijn vóór den Pinksterdag, dat is nu nog de godzoekende mensch, die de wereld en de zonde wil verlaten, die begint te luisteren naar het woord van Jezus, die verlangt om eene wedergeboorte te ondergaan en een geheel nieuw mensch te worden. Al wat zulk een mensch ontbreekt is dit, — hij moet nog zijn Pinksterfeest beleven. De Heilige Geest, die aan zijn hart en geweten klopt, moet binnengelaten worden, om in hem te wonen en hem te wederbaren tot een nieuwen mensch. Zalig oogenblik, wanneer een godzoekend mensch tot het geloof komt: de Heilige Geest wil niet alleen daar buiten staan, om mij te bestraffen als een Regter, neen Hij wil binnen als Trooster, als Inwoner van mijn hart! Zalig oogenblik, wanneer de mensch dit niet alleen inziet, maar naar dat inzigt handelt, en de deur opendoet om den Geest binnen te laten.

Geheel anders dan troosten, blijdschap geven, is het werk dat de Geest, volgens Jezus woorden, aan de ongeloovige wereld doet. Niet vriendelijke Trooster, maar strenge Regter zou Hij wezen. Hij moest de wereld overtuigen van zonde, — omdat zij Gods Zoon niet geloofde. De Joden hadden er geen begrip van, hoe groote zonde zij deden in de verwerping van den Heere Jezus: tot dit begrip zou de Heilige Geest hen brengen. Van geregtigheid zou Hij overtuigen, dat is, van de regtvaardigheid van de zaak van Jezus, omdat Hij heenging tot den Vader.

Op glorievolle wijze zou de eer van den Heere Jezus, de regtvaardigheid van Zijne zaak gehandhaafd worden. De wereld meende dat Hij dood, begraven, verloren was. Zij zou over-

tuigd worden, dat Hij gezeten was aan Gods regterhand, door de krachten die in Zijnen naam geschiedden. De Heilige Geest zou overtuigen van oordeel, omdat de overste dezer wereld nu geoordeeld zou worden. Niet langer zou hij triomferen over den Heere Jezus, zijn rijk zou hem ontnomen worden, de sterkgewapende ontwapend door een sterkeren dan Hij, en al zijn buit verdeeld.

Als strenge regter om te overtuigen, om te vonnissen, om te straffen zou de Geest optreden tegenover de wereld, die niet geloofde. En toch was dat strenge oordeel over de wereld een werk der barmhartigheid. Wanneer de zondaar door den Heiligen Geest geleerd wordt, om zich zelven te vonnissen als des doods waardig, dan geschiedt dit, opdat hij voorbereid worde voor de reddende liefde des Heilands. De Geest wil den mensch doen wanhopen aan eigene geregtigheid, opdat hij tot Christus geregtigheid de toevlugt neme. Het vonnis des doods spreekt Hij in het geweten, opdat de mensch de toevlugt des geloofs tot Jezus neme, om door Hem vrijspraak, pardon te verkrijgen.

Zalig de zondaar, die zich onderwerpt aan de tucht van den Heiligen Geest. Rampzalig de mensch, die verkiest om den Geest tegen te staan, om ongeloovig in Jezus te blijven.

De Heiland leert in Zijne afscheidswoorden niet alleen, wat de Heilige Geest doen zou voor de discipelen, en voor de ongeloovige wereld, — maar ook wat voor Gods Zoon. Die Geest zou niets anders zoeken, dan de eer van Gods Zoon, Hij zou van zich zelven niet spreken, maar zoo wat Hij zou gehoord hebben, dat zou Hij spreken. Hij zoude Jezus verheerlijken, want de Geest zou uit het Zijne nemen en dat aan de discipelen verkondigen (Joh. XVI : 13, 14). Hij zou van Jezus getuigen, en ook de discipelen in staat stellen om te getuigen (Joh. XV : 26, 27).

Op aarde was Gods Zoon verschenen in nederigheid, een wortel uit eene dorre aarde, zonder gedaante of heerlijkheid (Jes. LIII). Verheerlijkt zou Hij worden eerst nadat Hij volbragt had het werk, hetwelk Hij als knecht van God ondernomen had. De regtvaardige Vader zou Hem geven loon op den wettig volbragten arbeid Zijner ziel; in den Hemel zou Hij gekroond wezen met heerlijkheid voor het oog van alle engelen. Maar ook op aarde zou Zijne heerlijkheid gehandhaafd worden, en dit zou zijn het ambt, het werk des Heiligen Geestes.

Dit zou vooral geschieden op de volgende wijze. De Geest

zou nemen uit dat, wat Jezus eigen is, en dat aan de discipelen verkondigen, mededeelen. In Jezus woont de volheid der Godheid ligchaamlijk (Colos. II : 9). Die volheid is echter verborgen voor den mensch, die te blind is om er iets van te zien. De Heilige Geest nu wordt genoemd de Geest der wijsheid en der openbaring, die geeft verlichte oogen des verstands, opdat men wete de heerlijkheid van Christus, — den rijkdom der heerlijkheid van Zijne erfenis in de heiligen, en de uitnemende grootheid Zijner kracht aan ons, die gelooven (Efeze I : 17–19). De liefde van Christus, Zijne wijsheid, — Zijne geregtigheid — Zijne levenskracht, — Zijne heerlijkheid, dat alles maakt de Heilige Geest bekend aan den mensch, wiens oogen Hij geopend heeft. Hij maakt zulks niet alleen aan den geloovige bekend als eene vreemde zaak, waaraan men geen deel heeft, maar Hij deelt aan den geloovige mede van dien onnaspeurlijken rijkdom van Christus. Zóó wordt Christus verheerlijkt daardoor, dat Zijne rijke gaven uitgedeeld worden onder Zijne geloovigen, niet tot hunnen roem, maar tot Zijnen roem.

De Geest getuigt alzoo van Christus, maar door Zijne mededeeling stelt Hij den geloovige in staat, om ook van Christus te getuigen, gelijk de Heer zegt: „Gijlieden zult ook getuigen." De Heilige Geest zoekt niet eigen eer, maar de eer van Christus. De geloovige, die door de band des Geestes uit Christus genade en volheid ontvangen heeft, zoekt evenmin zijne eigene eer, — de eer van Christus alleen zoekt hij. Alle gaven, welke hij ontvangen heeft, zoekt de geloovige te besteden ter verheerlijking van Christus.

Zietdaar, Geloovigen! wat wij in onze bidstonden te vragen hebben, — dat het werk des Heiligen Geestes met kracht onder ons verrigt worde. Jezus moet verheerlijkt worden door de mededeeling uit Zijne volheid aan Zijne geloovigen in eene mate, die zij nog niet kennen. Weinig hebben zij ontvangen, veel wil de goede Geest Gods geven. Vrolijk, onbeschroomd moeten zij voor Christus getuigen in de wereld, — niet vreesachtig en beschaamd. Vrede en blijdschap in God moeten zij genieten, in plaats van de onrust, de troosteloosheid, waarmede de godsdienst zoo dikwijls vergezeld gaat.

Diezelfde Geest moet tot eene nieuwe geboorte brengen de bekommerden, de ontwaakten, degenen die geene rust in de wereld hebben, maar die toch niet in Christus rust hebben

gevonden. Godzoekende menschen, die jaren lang trachtten om Christus te volgen, maar die nog nooit een waar Pinksterfeest hebben beleefd, moeten door den Geest gebragt worden tot een blijmoedig geloof, hetwelk Christus aanneemt, en het hart opensluit voor de bestendige inwoning van den Geest.

De onbekommerden, de vleeschelijk gerusten, de mondbelijders moeten overtuigd worden van hunne groote zonde, — deze namelijk, dat zij niet waarachtig in Gods Zoon gelooven.

Het zij ons gebed: „Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, gij arm des Heeren! ontwaak als in de verledene dagen, als in de geslachten van ouds!" Doen wij dat gebed geloovig en volhardend, dan zullen wij ook reden hebben om te juichen: „De Heer heeft Zijn heiligen arm ontbloot voor de oogen aller Heidenen; en al de einden der aarde zullen zien het heil onzes Gods" (Jes. LI : 9; LII : 10).

ZONDAG NA HEMELVAART.

(*Blijft in Jeruzalem.*)

„Ziet, Ik zende de belofte mijns Vaders op u; maar blijft gij in de stad Jeruzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte". Luk. XXIV : 49.

Iets groots zoude er met de Apostelen gebeuren, niets minder dan dit, — Gods Heilige Geest zou op eene te voren ongekende wijze nederdalen van den hemel, om zich te vereenigen met den menschelijken geest, om in den mensch woning te maken. Wat konden nu die zwakke menschen er aan doen, om zulk een zegen te verkrijgen? De Heiland had gezegd: Ik zal den Vader bidden en Hij zal u eenen anderen Trooster geven (Joh. XIV : 16). Het gebed van den Heer was dus de verdienende oorzaak van de groote gave, niet de gebeden der discipelen. Hij zelf zou heengaan tot het binnenste heiligdom des hemels met de offerande van Zijn bloed; van dáár zou Hij den Geest doen nederdalen. De discipelen konden zich niet verheffen tot in den hemel, zij konden niet van dáár den zegen des Geestes nederbrengen. Wat dan moesten zij doen, hoe moesten zij zich gedragen na het heengaan van den Meester?

Blijven in de stad Jeruzalem, — dit was de groote pligt, welke hun wordt voorgeschreven. Schijnbaar zeer eenvoudig, en toch niet zoo gemakkelijk was nu die pligt. Jeruzalem toch was een moordenaarshol. De Meester was er vermoord, en de discipelen waren in levensgevaar. Hoe ligt kon niet bij hen de gedachte opkomen: laat ons liever gaan naar ons geboorteland Galiléa, dáár is het veilig, dáár zijn er meer aanhangers van onzen Heer dan in Judéa, dáár zullen wij wachten tot dat wij ontvangen de beloofde kracht uit de hoogte. De Meester had gezegd, dat zij Zijne getuigen moesten wezen tot aan de einden der aarde, dat zij heengaan moesten om alle volkeren te onderwijzen. Wat gevaar was er nu, dat de voortvarende Petrus den

raad zou geven om maar dadelijk uit te gaan en alom het Evangelie te prediken! Neen dat mogt niet, — stil blijven, wachten, en dat wel in Jeruzalem, ziedaar de roeping der discipelen.

Zoo als zij daar op het oogenblik waren bij het vertrek van den Heer, waren zij nog niet bereid voor de ontvangst van den Heiligen Geest. Zij moesten geoefend worden in gehoorzaamheid, in lijdzaamheid, in het gebed, in het volhardend geloof. Niet welsprekende leerredenen houden, niet verbazende wonderwerken doen, maar stil zijn, geloovig wachten, zich oefenen in gehoorzaamheid aan het bevel Blijft: in de stad Jeruzalem, — dat was de weg langs welken zij wandelen moesten, om bekwaam te worden voor den zegen des Geestes.

Indien er ergens eene ziel is die vraagt, wat kan ik er aan doen om den onmisbaren zegen van den Heiligen Geest te ontvangen? — dan is het antwoord gegeven in de woorden van den Heiland aan de jongeren: Blijft in de stad Jeruzalem. Gij, Christen! kunt er niets aan doen om de gave des Geestes te verdienen. Zeg niet in uw hart, hoe zal ik ten Hemel opklimmen, om van dáár den Geest te halen? Hoe zal ik in den afgrond nederdalen, om van dáár Christus of Zijn Geest op te brengen (Rom. X : 6, 7)? Klaag dus niet over uwe onwaardigheid of uw onvermogen, om uzelven eenigen geestelijken zegen te verschaffen. De Heer heeft van Petrus en de apostelen niet geeischt, dat zij het Koningrijk Gods zouden gaan stichten, vóór dat zij de gave des Geestes ontvangen hadden. Evenmin heeft Hij verwacht, dat zij in eigene waardigheid of kracht zich die gave zouden verschaffen. Wachten in Jeruzalem, — dit heeft Hij van hen gevorderd, dit vordert Hij van den godzoekenden mensch.

De Heer heeft een ieder onzer zijn post aangewezen, waar wij staan moeten. Als goede krijgslieden staan wij, houden wij wacht, doen wij juist wat ons geboden is, niets minder en ook niets meer. Waar die post is, welke pligt er aan verbonden is, — dat kan een ieder voor zich zelven te weten komen. De huisselijke, de burgerlijke, de godsdienstige pligt waartoe wij geroepen zijn, — daarbij moeten wij eenvoudig en gehoorzaam blijven, ten einde meerder genade, meerder zegen des Geestes deelachtig te worden.

Er is, bij voorbeeld, het onderzoek van Gods woord. Als iemand verklaart, dat hij verlangt naar den zegen des Heiligen

Geestes en zich niet de moeite geeft om vlijtig, aanhoudend, biddend Gods woord te lezen, dan is hij niet op zijn post, wáár de Heer tot hem komen wil met den zegen des Geestes. Immers, de Heiland heeft gezegd: „de woorden, die Ik tot ulieden spreek, zijn geest en zijn leven" (Joh. VI : 63). Door Christus woorden komt de Heilige Geest alleen tot mijn hart. Buiten het woord komt de Geest niet. Hij, die het woord zonder nadenken, zonder ernstig onderzoek leest, ontvangt niet den Heiligen Geest.

Van geen minder gewigt is het gebed. Duidelijk is de belofte: Ik zal mijnen Geest geven in het binnenste van u; maar even duidelijk is de voorwaarde: Hierom zal ik verzocht worden van het huis Israëls, dat Ik het hun doe (Ezech. XXXVI : 27, 37). God de Heer volbrengt niet de belofte om den Geest te geven, of het huis Israëls moet er om verzoeken. Zoo wil de Heer nu nog zien of de mensch prijs stelt op Zijne gaven, of het hem der moeite waardig is te volharden in het gebed. Anders is de zondaar onbereid voor den zegen; kwam de Geest tot hem, hij zou die gave niet kunnen gebruiken.

Gelijk met het gebed, zoo is het gesteld met elke deugd, of elken pligt, welken wij beoefenen moeten. Hooren wij des Heilands woord wederom: Indien gij Mij liefhebt, zoo bewaart mijne geboden. En ik zal den Vader bidden, en Hij zal u eenen anderen Trooster geven (Joh. XIV : 15, 16). De Vader moet geven, de Zoon moet bidden, maar de discipel moet uit liefde de geboden bewaren, — dan komt de zegen. Is er iemand die vlijtig de schrift onderzoekt en daarbij veel bidt om den Geest, terwijl hij de eenvoudige, duidelijke geboden des Heeren verwaarloost, — de zoodanige bedriegt zich zelven, als hij hoopt om den Heiligen Geest te ontvangen. Welke spotternij met God om te zeggen: Ik verlang naar den Heiligen Geest, terwijl ik in vijandschap met mijn naaste leef, — of mij bedien van leugen en bedrog in mijne nering of mijn handel; — of op andere wijze een stellig gebod van God veracht.

Blijft in Jeruzalem, — elk in het zijne, elk op de post, welke hem aangewezen is. Laat ons nog één ding voegen bij het gezegde, — één ding, dat tot het blijven in Jeruzalen onmisbaar is, — het geloof. De Heiland vroeg steeds naar geloof bij de menschen, die genezing verlangden: zij moesten gelooven, dat Hij beide gewillig en magtig was om te helpen, waar het de kwalen van het ligchaam gold. Niet minder waar

het de zielskwalen geldt, met al onze behoefte aan den Heiligen Geest. De discipelen moesten vast gelooven aan de magt en de gewilligheid van den ten hemel gevaren Koning, om den Geest te zenden. Dat geloof alleen gaf moed om te blijven in Jeruzalem. En wij hebben hetzelfde geloof noodig omtrent den Heiligen Geest. God eischt van mij niet een groot geloof om mirakelen te doen, om het werk van een apostel te verrigten. Vóór het Pinksterfeest eischte de Heer zulk een groot geloof ook niet van de Apostelen. Maar dit eischt Hij, — ik moet eenvoudig en hartelijk gelooven: Hij is magtig, Hij is gewillig, Hij is zelfs verlangend om mij naar mijne behoefte te zegenen met de gave des Geestes. Geloof ik dat niet, dan doe ik God oneer aan, ik maak God tot een leugenaar, en Hij kan mij niet zegenen met den zegen des Heiligen Geestes (1 Joh. V : 9, 10).

1. Gezalfde Heer en Koning,
   Die bij den Vader leeft
En uit Uw hemelwoning
   Des hemels schatten geeft!
   O, zend ons Uwen Geest;
Doe ons den zegen vinden,
Die neêrdaald' op Uw vrinden,
   Op 't heerlijkst Pinksterfeest!

2. De Geest, dien Gij doet dalen,
   Brengt hier getuigenis
Aan kindren, die verdwalen,
   Dat God hun Vader is.
   Hij schenkt ons 't kindrenlot;
Hij, die 't geloof verzegelt,
Der zwakken schreden regelt,
   Brengt ons op 't pad tot God.

3. Wat is de Geest des Heeren?
   De liefde — liefd' alleen;
Mogt Hij tot ons zich keeren
   En maken allen één!
   Welzalig wie gelooft;
Hij heiligt de gemoedren
En maakt ons allen broedren,
   Vereenigd met ons Hoofd.

4. Moog ons die Geest doordringen!
   Dan wordt het ons gewis,
Dat met Zijn zegeningen
   De Christus in ons is.
   Blijf in ons allen, Heer!
Laat zóó uw Geest ons sterken,
Dat wij het goede werken,
   Als Gij, tot 's Vaders eer.

MAANDAG VOOR PINKSTER.

(*Eendragtig, volhardend bidden.*)

„Deze allen waren eendragtelijk volhardende in het bidden en smeeken, met de vrouwen, en Maria, de Moeder van Jezus, en met Zijne broederen." Hand. I: 14.

De elf Apostelen met de geloovigen, mannen en vrouwen, geven ons een voorbeeld, waarover wij nadenken willen; na de Hemelvaart zijn zij eendragtig, volhardend in het bidden en smeeken om den beloofden zegen van den Trooster.

Eendragtig bidden. De Verlosser had te voren de belofte gegeven, indien er twee van U zamenstemmen op de aarde, over eenige zaak, die zij zouden mogen begeeren, dat die hun geschieden zal van Mijnen Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijnen naam, daar ben Ik in het midden van hen (Math. XVIII: 19, 20). Ieder een der geloovigen had ook kunnen gaan naar de binnenkamer om dáár, volgens het bevel van den Meester, te bidden. Dat hebben zij ook gewisselijk niet verzuimd. Maar het is hun hier te doen om ééne zaak, om dezelfde zaak, waarbij allen belang hebben. Er zijn niet uiteenloopende inzigten, begeerten, behoeften. Neen, de gave des Geestes is de ééne groote zaak, waarnaar allen verlangen. De Geest is vooral de band van alle geloovigen, de Geest der gemeenschapsoefening onder alle ledematen van Christus ligchaam. Bijzonder gepast is het dan dat twee, drie, en nog meer zamenkomen en naar de belofte *zamenstemmen* over de zaak, welke zij van den Hemelschen Vader begeeren zullen. Hoe geheel anders was een der gebeden, die vroeger gedaan waren! Johannes en Jakobus met hunne moeder gingen tot den Heer begeerende, dat zij de hoogste eereplaatsen aan Zijne regter- en linkerhand in Zijn Koningrijk mogten innemen. Als de andere tien dat hoorden, namen zij het zeer kwalijk van de twee broeders (Math. XX: 20–24). Na de Hemelvaart denken zij niet aan eigen belang, — één gemeenschappelijk belang vervult hun de ziel. De eigene eer

is vergeten, zij verlangen naar den Geest, opdat zij de eer van hun Koning alom op aarde mogen verkondigen. Van daar het eendragtig bidden, waarop de Zaligmaker zooveel prijs stelt.

Wij Christenen dienen door dit voorbeeld te worden opgewekt tot het gemeenschappelijke gebed. Een aardsche vader laat zich bewegen door het verzoek zijner gezamentlijke kinderen. Iets groots zal hij niet geven of doen als één kind er om vraagt, als een tweede er tegen, en een derde onverschillig is. De Hemelsche Vader ziet gaarne, dat Zijne kinderen op aarde eenstemmig, uit één hart en éénе ziel, vragen om een grooten zegen.

Volhardend ook was het gebed der gemeente na de Hemelvaart. Deze allen waren eendragtelijk *volhardende* in het bidden en smeeken. Het is op onzen Donderdag dat de Heer van den Olijfberg heen ging. Vrijdag is Zijn sterfdag. Zal de Geest nu geschonken worden? Zóó vragen zij misschien. De Zaturdag, de Joodsche Sabbat, volgt: zij hopen en wachten. De dag gaat voorbij, hun gebed is nog niet verhoord. Nu komt de Zondag, de eerste der week, de gezegende opstandingsdag. Op dien dag der week had de opgewekte Heiland meermalen de jongeren bezocht, op dien dag had Hij op hen geblazen, zeggende: ontvangt den Heiligen Geest (Joh. XX: 22). Ligt denken nu de geloovigen, — Hoe gepast, hoe natuurlijk, dat wij juist op dezen eersten dag der week den beloofden Trooster ontvangen! Zij houden vol, maar de dag gaat voorbij, en de Geest komt niet. Verliezen zij nu den moed? Twijfelen zij of de Heer het werkelijk zóó bedoeld heeft, dat zij wachten moeten in Jeruzalem in het gebed totdat de Trooster gegeven wordt? Neen, zij gelooven, zij zijn stil, zij wachten zich voor het ongeloof, waardoor zij gezondigd hadden toen de Heiland begraven was en schijnbaar voor hen verloren. De een sterkt den ander door te wijzen op de gewisse beloften, die Hij gegeven had in Joh. XIV, XV, XVI. Zij zijn sterk in het geloof, want zij bidden eendragtig. Daarom zijn zij ook volhardend. Zij houden aan van dag tot dag, totdat de gezegende Pinksterdag gekomen is. En nu wordt hun blijven in Jeruzalem, nu wordt hun eendragtig, volhardend gebed heerlijk beloond. De Heilige Geest daalt neer.

Leerzaam voorbeeld voor ons. Deze *allen* eendragtig, volhardende in het bidden en smeeken. Eens was het anders geweest. Thomas was niet op zijne plaats in het gezelschap,

de Heer verschijnt er, de anderen worden uit hunne droefenis opgebeurd, maar Thomas moet acht dagen lang in twijfeling, in duisternis blijven. Niet alzoo na de Hemelvaart. Ook de zwaarmoedige Thomas is op zijn post, ook hij houdt vol, niet in het minst wil hij de broeders wankelmoedig maken door bezwaren te opperen. Gezegende eendragt! Allen volharden in het eendragtige gebed. Leerzaam voorbeeld voor ons in onze bidstonden.

Vooral in de bidstonden, welke gehouden worden tusschen Hemelvaart en Pinkster. De geloovigen, op wie de Heiland reeds geblazen heeft, zeggende: ontvangt den Heiligen Geest! gevoelen behoefte aan ruimer mededeeling van den zegen. Die behoefte wordt niet door één slechts, maar door velen gevoeld. Hoe natuurlijk nu dat velen te zamen komen, gelijk de eerste Christenen, ten einde eendragtig en volhardend te bidden. Er is veel dat ons afleiden kan, er is veel dat ons tot moedeloosheid kan verleiden. Dat gezelschap in Jeruzalem was niet volmaakt in het geloof. Menschen van gelijke bewegingen als wij, menschen die nog niet den Pinksterzegen hadden ontvangen, — er behoorde veel toe om zich eenvoudig vast te klemmen aan het woord der belofte. Dat deden zij, dat willen wij doen. Wij willen groote dingen van onzen gekroonden Koning verwachten. Niet in ongeloof, maar geloovig willen wij te zamen bidden om de vervulling van onze ééne groote behoefte.

Nooit kan 't geloof te veel verwachten,
  Des Heilands woorden zijn gewis:
't Faalt aardschen vrienden vaak aan krachten,
  Maar nooit een vriend als Jezus is:
Wat zou ooit Zijne magt beperken?
  't Heelal staat onder Zijn gebied,
Wat Zijne liefde wil bewerken,
  Ontzegt Hem Zijn vermogen niet.

Gez. CLXXXIX: 4.

DINGSDAG VOOR PINKSTER.

(*Moeten ook wij bidden om eene uitstorting des Geestes?*)

Lees: Ezech. XXXVI.

„Ik zal hierom verzocht worden van het huis Israëls, dat Ik het hun doe." Ezech. XXXVI: 37.

Wanneer er spraak is van het gebed der geloovigen onder ons om eene uitstorting van den Heiligen Geest, dan kan ligt, onder anderen, het volgende bezwaar geopperd worden. Men zou kunnen zeggen, de Heilige Geest is reeds uitgestort; eenmaal is de Heer Jezus ten hemel gevaren om te verwerven en om te zenden Zijn Heiligen Geest. Dit kan niet ten tweede maal gebeuren: dus komt het niet te pas (zoo luidt het bezwaar) dat wij bidden zullen om de uitstorting des Geestes, welke eens voor altoos geschied is. Het is noodig dat wij op dit bezwaar letten, opdat wij juist onderscheiden mogen wat Gods Woord ons in deze zaak leert.

Zeer zeker is het dat de Heiland eenmaal is gestorven, en eenmaal met Zijn bloed ingegaan in het binnenste heiligdom daarboven. Eenmaal slechts kan geschieden, wat geschied is op den dag van Zijne glorievolle Hemelvaart en van het gezegende Pinksterfeest. Op dezelfde wijze als op den Pinksterdag wordt de Geest niet ten tweedemaal gegeven.

Maar dit neemt niet weg, dat wij volgens Gods Woord toch spreken mogen van verdere uitstortingen des Geestes. *De* groote uitstorting van den Pinksterdag is eenig en wordt niet herhaald. Van *eene* uitstorting des Geestes in onze dagen, in iedere eeuw der Christelijke Kerk, mogen wij desniettemin spreken: naar *eene* toenemende uitstorting moeten de geloovigen steeds verlangen.

Letten wij op het berigt van Lukas dan zien wij (Hand. II: 4), dat de geloovigen op den Pinksterdag allen vervuld werden met den Heiligen Geest. Doch kort daarna lezen wij, dat zij allen op nieuw vervuld werden met den Heiligen Geest (Hand.

IV: 31). Dit is geschied al wederom in antwoord op het eendragtig gebed (vs. 24). Hieruit leeren wij, dat de groote uitstorting op den Pinksterdag niet genoeg was, al werden de geloovigen vervuld met den Geest. Hunne behoefte bleef bestaan, op nieuw moesten zij vervuld worden, en dit is ook geschied.

In de geschiedenis van Cornelius lezen wij, dat de geloovigen uit de Joden zich onzetteden, toen zij bemerkten dat de gave des Heiligen Geestes ook op de Heidenen uitgestort was (Hand. X: 45). Dit geeft ons regt om te spreken van eene nieuwe, toenemende uitstorting des Geestes.

In de profecy van Joël, welke de Apostel Petrus aanhaalt, is er spraak van eene uitstorting van Gods Geest over alle vleesch. Dat wat op den Pinksterdag geschied is kan men niet aanmerken als de volkomene vervulling der profecy. Neen, slechts het begin er van, want de verdere woorden van den Profeet zien op toekomstige gebeurtenissen, als de herstelling van het Joodsche volk, welke zeker nog niet geschied is. Het uitgieten van Gods Geest op den tienden dag na de Hemelvaart van onzen Heer moet voortgezet worden tot dat alle vleesch zien zal de heerlijkheid des Heeren, en Israël vooral deel verkrijge aan het heil, waarvan zij nu nog door hun ongeloof uitgesloten zijn (Joël II: 28, III). Eene nieuwe uitstorting des Geestes verwacht de Christen voor het volk van Israël, indien Ezechiëls voorspelling omtrent de herleving van Israëls dorre beenderen vervuld zal worden (Ezech. XXXVII).

Uit dit eene en andere komen wij dus tot het besluit, dat, terwijl het groote wonder van den Pinksterdag eenig is in zijne soort, wij nogthans regt hebben om te spreken van uitstortingen des Geestes als het uitvloeisel van die groote gebeurtenis. Indien de Apostelen en eerste Christenen bij herhaling vervuld werden van den Geest, dan merken wij hieruit op, wat wij voor ons zelven te begeeren en te bidden hebben.

Te gelijkertijd worden wij opmerkzaam gemaakt op een gevaar, dat er werkelijk bestaat als men bidt om eene uitstorting des Geestes. Sommige Christenen bidden er om met veel aandrang en ernst, maar op zulk een toon alsof zij bijna vergeten hadden, de Heilige Geest is reeds uitgestort. Hoe zeer wij de Apostelen en andere geloovigen gedurende de tien dagen tot voorbeeld mogen nemen, zoo moeten wij echter niet vergeten welk een groot verschil er is tusschen hun gebed en ons gebed om den Geest. Zij baden vóór de uitstorting des Geestes,

wij bidden nadat die geschied is. Ons past niet slechts het geloof aan wat de Heer doen wil naar Zijn woord, maar het geloof aan dat wat Hij gedaan heeft, en dat met dankzegging. Wij hebben toe te tasten en aan te grijpen eene gave, die reeds op aarde is nedergedaald, die ons in het Woord zeer nabij gebragt is. Wij doen niet wel wanneer wij om die gave bidden, gelijk de Apostelen doen moesten, als eene gave die nog verre is, daarboven in den hemel. Doen wij dat, dan loopen wij gevaar om Gods groote gave ondankbaar te miskennen, gevaar zelfs om den Heiligen Geest te bedroeven. Hij is nabij ons, rondom ons, ja binnen in ons, indien wij ware Christenen zijn. Wij doen Hem oneer aan wanneer wij om Hem bidden als eene gave, die nog uit een verren hemel nederdalen moet.

Het volgende verhaal van iets dat eens, welligt meermalen, gebeurd is, kan het duidelijk maken hoe men zich zelven benadeelt, den Heiligen Geest oneer aandoet, als men Zijne inwoning in de Christelijke gemeente vergeet of miskent. — Aan de kust van Zuid-Amerika vaart de zeeman door een stroom van versch water te midden van de zee. De verklaring hiervan is eenvoudig. Eene geweldige rivier, mijlen breed, stort zulk een stroom water in de zee, dat het lang duurt voordat het gemengd wordt met het zeewater. Eens waren er twee schepen in dien stroom. Het eene schip had gebrek aan drinkwater en maakte een sein, water vragende van het andere schip. Er kwam antwoord van het tweede schip, aldus luidende: *schep maar zelf water.* Men deed dit en nu ontdekten de lieden tot hunne verwondering, dat zij dorst hadden geleden, terwijl het schip door het versche water heenvoer.

Eene gemeente of eene ziel klaagt wegens gebrek aan levend water; men bidt ook om eene uitstorting des Geestes, doch met de grootste moedeloosheid, alsof men meent dat Gods Geest zoo ver af is in gindschen hoogen hemel. En ziet, de Heilige Geest is reeds uitgestort, Hij woont rondom ons, ja in ons, indien wij ware geloovigen zijn. Wij hebben slechts toe te tasten, in het geloof te scheppen en wij hebben levend water volop.

Toen Hagar in de woestijn in gevaar was om van dorst te sterven, opende God hare oogen en zij zag eenen waterput en dronk, ook gaf zij Ismaël te drinken (Gen. XXI: 19). Moge God onze oogen openen, opdat wij zien hoe nabij is de fontein van levend water, waaruit wij verzadigd kunnen worden.

WOENSDAG VOOR PINKSTER.

(*De Heilige Geest onmisbaar.*)

Lees: JOH. III.

„Zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe." Rom. VIII: 9.

„Voorwaar, voorwaar zeg Ik U: zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koningrijk Gods niet ingaan." Joh. III: 5.

Wij brengen met ons ter wereld een menschelijken geest, die ons van de dieren onderscheidt, die ons tot veel dat voor de maatschappij nuttig en goed is in staat stelt. Hoe ongelukkig een kind dat ter wereld geboren wordt zonder het gezigt, of het gehoor, of het verstand! Groeit dat kind op, dan is het slechts een last voor zich zelven en anderen. Het zwakste kind daarentegen, dat al zijne zintuigen en zijne geestvermogens bezit, kan zich ontwikkelen tot een nuttig mensch en kan velerlei genoegen in het leven smaken.

Indien ik nu mijn denkvermogen en de andere vermogens van mijn geest goed ontwikkel, zou ik daardoor mij zelven kunnen bekwaam maken voor het Koningrijk Gods? De Verlosser zegt: neen. Om bekwaam te zijn voor dat rijk moet ik niet slechts beschaafd en ontwikkeld worden; neen, ik moet wedergeboren worden. De aanleg, dien ik krijg met mijne eerste geboorte, maakt mij geschikt om burger van deze wereld te zijn; een nieuwe aanleg, eene nieuwe natuur heb ik noodig, dat is, ik moet wedergeboren worden, wil ik burger van het hemelrijk worden.

Wat uit het vleesch geboren is, wat uit de oude Adamsnatuur voortkomt, dat is vleesch. Maar het Koningrijk Gods is niet vleeschelijk, bestaat niet in spijs, en drank, en uiterlijke godsdienstpligten. Neen, het is regtvaardigheid, en vrede, en blijdschap in den Heiligen Geest (Rom. XIV: 17). Slechts

wat uit den Heiligen Geest Gods geboren is, dat is geest, geschikt voor het rijk Gods.

Dit is iets dat de natuurlijke mensch niet vatten wil. Hij meent, dat als hij zijn pligt ten naastebij volbrengt, zoo goed op past als hij kan, al is het met sommige gebreken en fouten, hij toch geschikt zal worden voor het Koningrijk Gods. Het diepe bederf van zijne natuur, de onmisbaarheid van de bovennatuurlijke werking van Gods Geest beseft hij niet. Hij verstaat niet de klagt van Paulus: de wet is geestelijk, doch ik ben vleeschelijk verkocht onder de zonde, en dus volstrekt onbekwaam om die geestelijke wet te volbrengen (Rom. VII: 14). Gelijk het water uit eene fontein nooit berg op loopen kan, zoo is het met onze natuur. Wat uit het vleesch geboren is blijft vleesch. Zelfs mijne deugd, mijne godsdienstigheid is vleeschelijk en niet geestelijk. Eerst moet ik uit den Geest wedergeboren worden, dan is mijne godsdienstigheid geestelijk en Gode welbehagelijk.

Dat de werking van den Heiligen Geest dus onmisbaar is voor den mensch, leeren wij niet enkel uit des Verlossers gesprek met Nicodemus. Dezelfde waarheid vernemen wij uit Zijne afscheidswoorden tot Zijne discipelen gerigt. Daar leert de Zaligmaker, dat de wereld niet overtuigd zou worden van zonde, van geregtigheid en van oordeel, dan alleen door de komst en de werkzaamheid van den Heiligen Geest (Joh. XVI: 8, 9). Het eigen geweten is niet genoeg, de Bijbel is niet genoeg om den mensch te overtuigen van zijne groote zonde. De menschen, die het onderwijs van den Heere Jezus bijwoonden, hadden het Oude Testament tot een licht op hun weg, — zij hadden het redelicht en het geweten in hun binnenste, — zij hoorden Hem, die sprak gelijk nooit een mensch gesproken had, en toch geloofden zij niet in Hem. Geen woord van den Heiland of Zijne Apostelen overtuigde hen hoe groote zonde het was, om ongeloovig te zijn. De Heilige Geest moest komen in Zijne volle goddelijke werkzaamheid. Hij is op den Pinksterdag gekomen, heeft de menschen overtuigd, en duizenden zijn tot geloof en bekeering gekomen.

Meer zondaars worden bekeerd onder de prediking van den armen Petrus, dan onder de prediking van Gods Zoon. De reden daarvan verklaart ons de Heiland. Wanneer de Geest zou gekomen zijn, dan zouden zijne geloovigen zelven de werken doen, welke Hij, de Meester, gedaan had, ja nog meerder werken (Joh. XIV: 12).

WOENSDAG VOOR PINKSTER.

(*De Heilige Geest onmisbaar.*)

Lees : JOH. III.

„Zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe." Rom. VIII : 9.

„Voorwaar, voorwaar zeg Ik U: zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koningrijk Gods niet ingaan." Joh. III : 5.

Wij brengen met ons ter wereld een menschelijken geest, die ons van de dieren onderscheidt, die ons tot veel dat voor de maatschappij nuttig en goed is in staat stelt. Hoe ongelukkig een kind dat ter wereld geboren wordt zonder het gezigt, of het gehoor, of het verstand! Groeit dat kind op, dan is het slechts een last voor zich zelven en anderen. Het zwakste kind daarentegen, dat al zijne zintuigen en zijne geestvermogens bezit, kan zich ontwikkelen tot een nuttig mensch en kan velerlei genoegen in het leven smaken.

Indien ik nu mijn denkvermogen en de andere vermogens van mijn geest goed ontwikkel, zou ik daardoor mij zelven kunnen bekwaam maken voor het Koningrijk Gods? De Verlosser zegt: neen. Om bekwaam te zijn voor dat rijk moet ik niet slechts beschaafd en ontwikkeld worden; neen, ik moet wedergeboren worden. De aanleg, dien ik krijg met mijne eerste geboorte, maakt mij geschikt om burger van deze wereld te zijn; een nieuwe aanleg, eene nieuwe natuur heb ik noodig, dat is, ik moet wedergeboren worden, wil ik burger van het hemelrijk worden.

Wat uit het vleesch geboren is, wat uit de oude Adamsnatuur voortkomt, dat is vleesch. Maar het Koningrijk Gods is niet vleeschelijk, bestaat niet in spijs, en drank, en uiterlijke godsdienstpligten. Neen, het is regtvaardigheid, en vrede, en blijdschap in den Heiligen Geest (Rom. XIV : 17). Slechts

wat uit den Heiligen Geest Gods geboren is, dat is geest, geschikt voor het rijk Gods.

Dit is iets dat de natuurlijke mensch niet vatten wil. Hij meent, dat als hij zijn pligt ten naastebij volbrengt, zoo goed op past als hij kan, al is het met sommige gebreken en fouten, hij toch geschikt zal worden voor het Koningrijk Gods. Het diepe bederf van zijne natuur, de onmisbaarheid van de bovennatuurlijke werking van Gods Geest beseft hij niet. Hij verstaat niet de klagt van Paulus: de wet is geestelijk, doch ik ben vleeschelijk verkocht onder de zonde, en dus volstrekt onbekwaam om die geestelijke wet te volbrengen (Rom. VII: 14). Gelijk het water uit eene fontein nooit berg op loopen kan, zoo is het met onze natuur. Wat uit het vleesch geboren is blijft vleesch. Zelfs mijne deugd, mijne godsdienstigheid is vleeschelijk en niet geestelijk. Eerst moet ik uit den Geest wedergeboren worden, dan is mijne godsdienstigheid geestelijk en Gode welbehagelijk.

Dat de werking van den Heiligen Geest dus onmisbaar is voor den mensch, leeren wij niet enkel uit des Verlossers gesprek met Nicodemus. Dezelfde waarheid vernemen wij uit Zijne afscheidswoorden tot Zijne discipelen gerigt. Daar leert de Zaligmaker, dat de wereld niet overtuigd zou worden van zonde, van geregtigheid en van oordeel, dan alleen door de komst en de werkzaamheid van den Heiligen Geest (Joh. XVI: 8, 9). Het eigen geweten is niet genoeg, de Bijbel is niet genoeg om den mensch te overtuigen van zijne groote zonde. De menschen, die het onderwijs van den Heere Jezus bijwoonden, hadden het Oude Testament tot een licht op hun weg, — zij hadden het redelicht en het geweten in hun binnenste, — zij hoorden Hem, die sprak gelijk nooit een mensch gesproken had, en toch geloofden zij niet in Hem. Geen woord van den Heiland of Zijne Apostelen overtuigde hen hoe groote zonde het was, om ongeloovig te zijn. De Heilige Geest moest komen in Zijne volle goddelijke werkzaamheid. Hij is op den Pinksterdag gekomen, heeft de menschen overtuigd, en duizenden zijn tot geloof en bekeering gekomen.

Meer zondaars worden bekeerd onder de prediking van den armen Petrus, dan onder de prediking van Gods Zoon. De reden daarvan verklaart ons de Heiland. Wanneer de Geest zou gekomen zijn, dan zouden zijne geloovigen zelven de werken doen, welke Hij, de Meester, gedaan had, ja nog meerder werken (Joh. XIV: 12).

Petrus en de Apostelen wisten goed dat zij nog niet kracht, kracht uit de hoogte, kracht van den Heiligen Geest, hadden om hun Apostolisch predikwerk te verrigten. Zij wisten dat die kracht beloofd was en komen moest. Daarom bleven zij rustig, wachtende in Jeruzalem, maar metéén eendragtig volhardende in het bidden en smeeken. Niet het minst uit zijn diepen val had Petrus die onmisbaarheid van den Heiligen Geest geleerd.

Wie onzer heeft noodig van die onmisbaarheid overtuigd te worden?

Een vader, eene moeder, die vlijtig een kind leert en vermaant, maar daarbij vergeet het geloovig gebed om den zegen des Heiligen Geestes, — die moet nog leeren beseffen hoe onmisbaar de Geest is tot eene ware bekeering.

De schoolonderwijzer die verlangt, om zijne leerlingen niet alleen tot knappe burgers maar tot ware Christenen te vormen, en die daarbij met liefde en vlijt godsdienstonderwijs en tevens een Christelijk voorbeeld geeft, — zulk een onderwijzer vergeet welligt, dat Gods Geest het zaad des woords in het hart der leerlingen tot ontkieming, tot vrucht dragen moet brengen.

Een Evangelieprediker, die zich soms verwondert dat zijne preeken zoo geringe uitwerking hebben, heeft misschien vergeten, dat de Heilige Geest onmisbaar is om kracht bij te zetten bij het gesprokene woord.

Een zondaar, die begint onrustig te worden omtrent zijn staat, en te verlangen naar eene ware verandering van zijn hart en leven, — zoo iemand doet moeite om Gods Woord te onderzoeken, om te bidden, om al wat slecht is te vermijden, — moeite om zijn eigen hart nieuw te maken. Loffelijk is al die moeite, maar men vergete niet, dat de mensch zich zelven niet de wedergeboorte kan geven. Eene goddelijke kracht is daartoe onmisbaar. Gods Geest kan alleen herscheppen, wederbaren.

Maar, Gode zij dank! die kracht is verkrijgbaar. Die goede Geest is verlangend om te werken in het hart, dat zijne eigene ellende en onmagt kent. Dien Geest geeft de Hemelsche Vader veel gereeder, dan een aardsche Vader gereed is zijn kind brood te geven (Luk. XI: 13). Er is raad voor den zondaar, die moedeloos is omdat tot hiertoe zijne pogingen niet gelukken willen. Er is raad en er is troost voor die godvreezende ouders, onderwijzers, leeraars, die opregt verlangen naar de ware be-

keering van hunne kinderen, kweekelingen, of toehoorders.

Hooren wij Gods beloften reeds in het Oude Testament gedaan, om later zoo heerlijk uitgebreid en bevestigd te worden in het Nieuwe: — Zij zullen den naam des Heeren vreezen van den nedergang, en Zijne heerlijkheid van den opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des Heeren de banier tegen hem oprigten. En er zal een Verlosser tot Zion komen, namelijk voor hen, die zich bekeeren van de overtreding in Jakob, spreekt de Heer. Mij aangaande, dit is Mijn verbond met hen, zegt de Heer: Mijn Geest, die op U is, en Mijne woorden, die Ik in uwen mond gelegd heb, die zullen van uwen mond niet wijken, noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de Heer, van nu aan tot in eeuwigheid toe (Jes. LIX : 19–21).

Roept tot Mij, en Ik zal u antwoorden, en Ik zal u bekend maken groote en vaste dingen, die gij niet weet (Jerem. XXXIII : 3).

Zoo vele beloften Gods als er zijn, die zijn in Christus Ja, en zijn in Hem Amen, Gode tot heerlijkheid door ons (2 Cor. I : 20).

DONDERDAG VOOR PINKSTER.

(Is de Geest des Heeren verkort?)

Lees: Jesaja LIX.

„O Gij, die Jakobs huis geheeten zijt! Is dan de Geest des Heeren verkort?" Micha II : 7.

Aan het huis van Jakob wordt deze vraag gedaan wanneer dat volk zich tegen den Heer verzet, Zijne straffen minacht, als of men die ontwijken kon. De Heer wil te kennen geven, dat Zijn Geest niet verkort is, dat Hij nog andere middelen vinden kan om hen nog gevoeliger te tuchtigen. Dit is welligt de zin, waarin de vraag het eerst is gedaan, — Is dan de Geest des Heeren verkort?

In nog anderen zin kunnen wij haar opvatten, dezen namelijk: Zou de Geest des Heeren verkort, of gebonden zijn, dat Hij niet vermogend genoeg of gewillig genoeg zou zijn om Gods volk te zegenen? Laat ons de vraag uit dit oogpunt behandelen.

Neen, moeten wij antwoorden op de vraag: Is dan de Geest des Heeren verkort? —

De Heilige Geest Gods is oneindig in vermogen en kan niet bedwongen worden. Die Geest is Schepper, heeft in het begin het leven en de schoonste orde gegeven aan het doode, en woeste, en ledige van onze wereld (Gen. I : 2). Die Geest is Herschepper, Almagtige Herschepper van den mensch, en brengt leven te voorschijn uit den dood. Hij was het, die op den Pinksterdag duizenden gebragt heeft tot overtuiging van zonde, tot de erkentenis van Jezus als hun Zaligmaker. Sedert dien tijd heeft die Geest duizenden en millioenen van zondaren uit den geestelijken dood overgebragt in het geestelijke leven. En Hij is nog heden even vermogend als in de dagen van ouds.

Niet alleen is de magt van den Heiligen Geest onveranderd, onverminderd, — ook Zijne genade, Zijne gewilligheid om te zegenen is dezelfde gebleven. Hij heet de goede Geest. Als Hij met den mensch twist en hem bestraft, dan is het uit liefde, om hem tot inkeer, tot bekeering te brengen. Als de zondaar zich verzet tegen Zijne roepstemmen, dan is die goede Geest nog bedroefd.

Denken wij aan den persoon van den Heere Christus, dan ook zeggen wij, dat de Geest des Heeren niet verkort is. Aan Christus verdiensten, aan Zijne voorbidding is het te danken, dat de Heilige Geest verworven is. Die verdiensten van onzen Heiland zijn nu onuitputtelijk, oneindig rijk. Indien zij eindig waren, indien zij uitgeput konden worden, dan was er gevaar, dat Gods Geest verkort kon worden. Maar onze Heiland is waarachtig God, Zijne geregtigheid is eene algenoegzame, Zijne verdiensten zijn oneindig, Zijne voorbidding is alvermogend. In de handen van onzen Middelaar zijn de gaven des Geestes door den Vader besteld. Gods Zoon is de uitdeeler van die gaven. Koninklijk is Zijne mildheid, oneindig is Zijne liefde en gewilligheid om mede te deelen uit de volheid des Geestes. Aan den Heere Jezus ligt de schuld niet, indien het ooit schijnen zou dat de Geest des Heeren verkort is.

Als er onder Gods ware kinderen weinig wasdom in de genade te bespeuren is, — als zij weinig blijdschap in God smaken, — als zij in hun wandel grootendeels gelijkvormig zijn aan de wereldlingen, — wat reden is er dan niet om te klagen en te vragen: Is dan de Geest des Heeren verkort? De Geest toch werkt blijdschap in het hart, — maakt sterk in den strijd der heiligmaking, — voedt het zwakke kind Gods op tot den mannelijken leeftijd; billijk mogen wij dan verwachten van zulke werkingen des Geestes ten allen tijde te bespeuren.

En als zondaars gerust blijven onder de prediking van Gods woord, als er weinig of niets gehoord wordt van de bekeering der onbekeerden, als de zorgeloosheid en vleeschelijke gerustheid alom heerschen onder menschen, die met ernst moesten vragen: Mannen Broeders! wat moeten wij doen om zalig te worden? — dan ook mag men vragen: waar toch is de Pinksterkracht des Geestes? Is dan de Geest des Heeren verkort?

De profeet zegt: onze zonden verbergen Gods aangezigt van ons, dat Hij ons gebed niet hoort. Wij willen niet nagaan welke ongeregtigheden hij noemt als heerschende onder het volk

van Israël, om die een voor een te beschouwen. Ieder onzer moet de hand in den boezem steken om te vragen: Ben ik welligt de Achan in het leger om wiens wil er een ban is, zoodat Gods zegen geweerd wordt? Is er bij mij eene zonde, welke ik tegen mijn beter weten, tegen de bestraffing van den Heiligen Geest, voortga om te koesteren?

Niet anders is het met de zaak gesteld wanneer wij denken aan God den Vader. Al de heerlijke beloften van de Heilige Schrift omtrent het geven van den Heiligen Geest aan den opregten bidder, zijn van den Vader afkomstig. God de Vader is toch onveranderlijk in Zijne verbondstrouw, Hij verbreekt Zijne beloften niet, Hij is de waarmaker van Zijn woord, Hij die gezegd heeft: Ik zal water gieten op den dorstigen, en stroomen op het drooge; Ik zal Mijnen Geest op uw zaad gieten, en Mijnen zegen op uwe nakomelingen (Jes. XLIV : 3), kan en wil die belofte en zoo vele anderen nu nog volbrengen. In één woord, wordt de zaak van Gods zijde beschouwd, dan kunnen wij slechts antwoorden op de vraag van den tekst: *Neen*, de Geest des Heeren is niet verkort! Gelijk het staat bij (Jesaja LIX : 1), — Ziet, de hand des Heeren is niet verkort, dat Hij niet zou kunnen verlossen; en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat Hij niet zou kunnen hooren.

Doch wat lezen wij in het onmiddellijk volgende vers? — Maar uwe ongeregtigheden maken eene scheiding tusschen ulieden en tusschen uwen God, en uwe zonden verbergen het aangezigt van ulieden, dat Hij niet hoort. — Onze schuld is het wanneer God het gebed niet verhoort; van des menschen zijde beschouwd is er maar al te dikwijls reden om te klagen: — de Geest des Heeren schijnt verkort te zijn. En hoe vele verschijnselen zijn er niet soms in eene gemeente, welke tot onderzoekingen des harten moeten leiden, welke Gods kinderen doen vragen: Wáár is de God van Elia? Wáár zijn de teekenen van des Geestes genade en kracht? Is dan de Geest des Heeren verkort?

Wij konden voortgaan om te vragen, welke is de heerschende zonde van ons land? — van onze gemeente? — van ons huisgezin? — van elken persoon? Deze vragen moeten soms gedaan en beantwoord worden. Laat ons thans liever spreken van ééne heerschende zonde, — die ééne zonde waardoor Gods Geest verhinderd wordt om te werken: het is de zonde des ongeloofs.

Dit is de wortel van alle zonde, — hierdoor werkt de mensch vooral Gods Geest tegen. Hooren wij uit een der psalmen hoe

oud-Israël zich hieraan schuldig heeft gemaakt, na den uittogt uit Egypte. De grootste wonderen hadden zij gezien, maar zoodra een nieuw gevaar zich voordeed, vergaten zij Gods groote daden, klaagden zij over hun reddeloozen toestand, en verlangden zij terug naar Egypte. Nu was het, van wáár krijgen wij water? Dan, wáár is er brood in deze wildernis? Dan weer, wie zal ons redden uit de hand der vijanden? De Psalmdichter zegt: — Zij vergaten Zijne daden, en Zijne wonderen, die Hij hun had doen zien. Zij geloofden in God niet en vertrouwden niet op Zijn heil. Zij kwamen al weder, en verzochten God, en stelden den Heiligen Israëls een perk (Ps. LXXVIII : 11, 22, 41). Dat is, zij meenden niet dat Hij almagtig en daarbij oneindig gewillig was om uitkomst te schenken; zij stelden Hem een perk, meenende: Ditmaal kan God niet helpen, ditmaal is er geen hoop op uitkomst bij den Heer. Daarom was de Heer ontstoken, en Zijn toorn ging uit tegen Zijn volk (vs. 21).

Deze zonde des ongeloofs vinden wij niet alleen terug bij de Joden ten tijde van onzen Heer en de Apostelen, neen ten allen tijde heerscht dezelve. Om hun ongeloof werden zelfs de Apostelen door hun liefdevollen Meester meermalen bestraft. Ja nu nog gebeurt het dat een Christen zich daaraan schuldig maakt, die, welligt even opregt als de Apostelen, Jezus gekozen heeft tot Zijn Zaligmaker.

De geloovige, die bij aanvang op Christus vertrouwt om vergeving der zonden te bekomen, gelooft niet de duidelijke beloften van het Woord omtrent de kracht tot heiligmaking, welke hem geschonken is in en met Christus. Van daar is hij zoo zwak in den strijd. De geest des Heeren schijnt verkort te wezen.

De Evangeliedienaar, die gemoedelijk en ernstig predikt, gelooft welligt niet gelijk hij gelooven moest aan de kracht van Gods Woord, aan de inwoning des Heiligen Geestes in de gemeente om het woord en de sacramenten te zegenen. Van daar is het dat er zoo weinig kracht uit zijne prediking uitgaat, om ware bekeeringen te weeg te brengen. De Geest des Heeren schijnt verkort te wezen.

Christenen! waarom zullen wij verder klagen, ons zelven en anderen beschuldigende? Laat ons liever opstaan uit de oude halfgeloovigheid, om met een hartelijk geloof, zonder twijfeling, ons vast te klemmen aan de beloften van den Heiligen Geest

in het Woord. De Vader is gewillig, de Zoon is gewillig, de Heilige Geest is gewillig om ons te bezoeken met nieuwen zegen. Laat ons elkander tot het eendragtig, volhardend gebed bemoedigen en versterken.

Beproeft Mij nu, zegt de Heer der Heirscharen, of Ik u niet opendoen zal de vensteren des hemels, en u zegen afgieten, zoodat er geene schuren genoeg wezen zullen (Mal. III : 10).

Zij hebben op Hem gezien, ja Hem als een waterstroom aangeloopen; en hunne aangezigten zijn niet schaamrood geworden (Ps. XXXIV : 6).

1. Geest des Heeren! kom van boven!
   Laaf met uw genadegoed
Alle zielen die gelooven,
   Doe ze blaken van uw gloed!
Op het blinken uwer stralen
   Buigt zich d' aard voor Jezus neêr,
   Zaamlen zich van heind' en veer,
Alle tongen, alle talen.
   Halleluja, U zij d' eer!
   U zij d' eer, Halléluja!

2. Heilig licht en Gids ten leven!
   Breng ons door het Woord te zaâm!
Leer ons God ons harte geven
   Met den zoeten Vadernaam!
Maak ons vrij van alle dwaling,
   Vrij van alle fabelleer,
   Trouw aan Christus, onzen Heer,
Tot onz' uiterst' ademhaling!
   Halleluja, U zij d' eer!
   U zij d' eer, Halléluja!

VRIJDAG VOOR PINKSTER.

(*Bluscht den Geest niet uit.*)

Lees: Efeze IV.

„Keert U tot mijne bestraffing; ziet, Ik zal mijnen Geest ulieden overvloediglijk uitstorten." Spreuken I: 23.
„Bluscht den Geest niet uit." 1 Thess. V: 19.

Wij hebben gedacht aan de noodzakelijkheid van het gebed om den Geest; laat ons elkander nu opmerkzaam maken op het eene en andere, waardoor Gods Geest tegengestaan wordt, verhinderd om in ons te werken.

Gij wederstaat altijd den Heiligen Geest, is de ernstige beschuldiging door den eersten martelaar, Stefanus, tegen zijne hoorders ingbracht (Hand. VII: 51). Dit wordt gesproken tot ongeloovigen, die hun hart sluiten voor het binnenkomen van den Geest. De Apostel Paulus in zijne brieven rigt tot geloovigen, die iets van den Geest hebben ontvangen, de waarschuwing: Bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door welken Gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing; bluscht den Geest niet uit (Efeze. IV: 30).

In het hoofdstuk waar de Apostel de Efeziërs vermaant om den Geest niet te bedroeven, noemt hij meteen op een aantal ondeugden, waartegen zij waken en strijden moeten. Wij hebben te bedenken, dat die Christenen pas bekeerd waren uit de gruwelen van het Heidendom. Hun geweten was op menig punt niet zoo verlicht en niet zoo wakker als dat verwacht kan worden bij een geloovige, die van kindsbeen af godzalig is opgevoed, en die van kindsbeen af zich door den Heiligen Geest heeft laten leiden. Die Efeziërs kwamen in menig opzigt overeen met de hedendaagsche bekeerlingen uit het Heidendom, waarover de getrouwe zendeling klaagt, dat het moeijelijk valt om hun geweten tot een klaar inzigt te brengen in het zondige van dat, wat een verlichte en teedere Christen gemakkelijk be-

seft als ongeoorloofd en zondig. In de Heidensche tempels, bij voorbeeld te Efeze, vonden allerlei vleeschelijke onreinheden plaats, hunne fabelen vertelden dat de goden dezelfde gruwelen gepleegd hadden. Wanneer zulke Heidenen tot Christus bekeerd werden, was de verlichting van hun verstand eene zaak die tijd vereischte; er was tijd toe noodig, om hun geweten even teeder te doen worden als van een geloovige uit de Joden, die reeds uit het Oude Testament Gods heiligheid had geleerd.

Zoo was het ook met de allereerste ondeugd in het register, dat Paulus noemt als hij waarschuwt om den Geest niet te bedroeven, het is de leugen die hij bovenaan plaatst (Efeze IV: 25). De Heidenen hadden geen besef van den pligt der stipte waarheidsliefde. Daarom waarschuwt Paulus de Efeziërs, dat indien zij de leugen voor eene geringe zonde aanzagen, en die zich veroorloofden, bij voorbeeld, om winst te doen in hunne nering, zij den Heiligen Geest zouden bedroeven. Die toch is de Geest der waarheid, die in de waarheid leidt. Hij wil den geloovige meer en meer opregt, waarachtig maken in zijne godsdienst. Daarmede nu zijn onbestaanbaar alle slinksche streken, alle bedriegelijke kunsten, in één woord, de leugen in elke gedaante. Koestert een Christen bedrog in zijn handel met den medemensch, dan vreet het bedrog voort als een kanker in zijne godsdienst, zijne ziel wordt meer en meer onopregt, hij kan geene gemeenschap hebben met een God, die lust heeft tot waarheid in het binnenste (Ps. LI: 8). De ware kennis van God verliest hij, want de Heer zegt: door bedrog weigeren zij Mij te kennen. — Ik zou hen wel verlossen, maar zij spreken leugenen tegen Mij (Jerem. IX: 6, Hos. VII: 13).

Maar de leugen is niet de eenigste zonde, waardoor de Geest bedroefd wordt. Elke zonde heeft die uitwerking; tegen elke zonde wordt de Christen dus gewaarschuwd, want koestert hij eene enkele zonde tegen zijn beter weten, dan verzet hij zich tegen de heiligende werking des Geestes. Die Geest vergezelt hem als een gids, om hem den weg naar het eeuwige leven te wijzen, hem waarschuwende voor elke afwijking van het regte spoor. Luister ik niet naar dien wegwijzer, ga ik mijnen eigen weg, den weg der zonde in welke gedaante ook, dan bedroef ik mijnen getrouwen raadsman en wegwijzer, en eerlang neemt hij van mij afscheid. Het gaat den mensch dan gelijk eens het volk van Israël, waarover de Heer klaagt: Mijn volk heeft Mijne stem niet gehoord; en Israël heeft Mijner niet

gewild. Dies heb ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hunne raadslagen (Ps. LXXXI: 12, 13).

Eene *kleine* zonde, gelijk de wereld zich uitdrukt, is in dit opzigt verleidelijker soms dan eene groote, openbare zonde. Ziet, een klein vuur, hoe grooten hoop houts het aansteekt (Jak. III: 5). Een vonk is genoeg om een vuur aan te steken, dat eene wereld van kwaad kan aanrigten. En omgekeerd, een klein beginsel van het werk des Heiligen Geestes dient op het hoogste te worden gewaardeerd. Bluscht den Geest niet uit, zegt de Apostel. Welligt is er slechts een vonkje van zijne genadige werking in de ziel, zwak is het begin van Zijn arbeid tot redding en heiliging van den mensch. Verwaarloos dat vonkje, werp er water op, stel het bloot aan den wind der wereldsgezindheid en der zondedienst, en hoe ligt wordt dat vonkje niet gebluscht! Hoe voorzigtig, hoe waakzaam, hoe teeder dient niet de mensch te handelen met het kleinste geestelijke talent, dat hem toevertrouwd is!

Letten wij er wel op dat de lessen: Bluscht den Geest niet uit, Bedroeft den Heiligen Geest niet, — gegeven zijn aan geloovigen, die reeds in waarheid den Geest hebben ontvangen, die verzegeld zijn met den Geest. Zij dienen het meest naauwgezet te zijn in al hun handel en wandel.

Maar de zondaar, die nog niet den Heiligen Geest in zich wonende heeft, dient even zeer gewaarschuwd te worden, om den Geest niet tegen te werken. Tot dezulken zegt de Heer: keert U tot Mijne bestraffing, ziet Ik zal mijnen Geest ulieden overvloedig uitstorten. De zondaar weet toch veel van het onderscheid tusschen goed en kwaad; hij is niet een geestelijk, wedergeboren mensch, maar hij is iemand die gedoopt is in naam des Heiligen Geestes, iemand tot wiens geweten Gods Woord gedurig spreekt, iemand aan wiens deur de Heilige Geest menigmaal klopt. Tot dezulken zegt de Heer: keert U tot Mijne bestraffing. Zij kunnen zich zelven niet de wedergeboorte geven, evenmin als een moorman zijn huid, of een luipaard zijne vlekken veranderen kan (Jerem. XIII: 23). Maar God kan en wil dat hart veranderen, Hij doet een aanbod: Ik zal Mijnen Geest overvloediglijk over U uitstorten. Zal de zondaar nu ontvangen of bedanken? Zal hij medewerken met den Heer of tegenwerken? Zal hij zich keeren tot de bestraffing, nalaten wat kwaad is, voor zoover dit in zijn vermogen

is? Of zal hij zich afkeeren van de bestraffing en zich dus onttrekken aan den arbeid des Heiligen Geestes?

Ontzettende keus, die de mensch voor zich zelven doen moet! Ontzettende verantwoordelijkheid, welke er rust op ieder mensch aan wien er gearbeid wordt door Gods Woord en Geest!

Denken wij er nog eens aan dat de wortel der zonde, welke den Geest uitbluscht, bedroeft, niets is dan het *ongeloof*. De dienaar der zonde *gelooft* niet, dat eene kleine zonde zoo groote, eeuwige gevolgen na zich sleept. Hij *gelooft* niet dat Gods Geest den mensch kan overgeven aan de verharding, indien hij weigert naar de vriendelijke bestraffing te luisteren.

Geloovigen! laat ook ons op de hoede wezen tegen het insluipen van dien listigen vijand, het ongeloof, in ons hart. Ziet toe, Broeders! dat niet te eeniger tijd in iemand van U zij een boos, ongeloovig hart om af te wijken van den levenden God; maar vermaant elkander te allen dage, zoolang als het Heden genaamd wordt, opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde. (Hebr. III: 12, 13).

Maar laat ons niet te vreden zijn, indien wij slechts bewaard blijven voor de verharding, bewaard voor het eeuwige verderf. Een kwijnend Christendom, eene godsdienst zonder vrijmoedigen toegang tot God, zonder blijdschap in den Heer, — een geestelijk leven waarin geen gezonde wasdom is, geen komen tot de mate van den volwassen mensch in Christus (Efeze IV: 13, 14), — met zulk een Christendom, zulk eene godsdienstigheid zijn sommige Christenen al ligt te vreden. Zij genieten niet wat de Heer hun toegedacht heeft. Zij brengen niet voort de vruchten, welke Hij van hen verwacht. Laat ons geloovig gebruik maken van de groote belofte: Gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte; Gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, die over u komen zal (Luk. XXIV: 49; Hand I: 8).

Wij willen met niets minder te vreden wezen dan de kracht des Heiligen Geestes.

ZATURDAG VOOR PINKSTER.

(Wordt vervuld met den Geest.)

Lees : Efeze V.

„Opdat Hij u geve, naar den rijkdom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door Zijnen Geest in den inwendigen mensch." Efeze III : 16.
„Wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest." Efeze V : 18.

Tot de Apostelen was de belofte des Heilands gerigt: Gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte.

Toen zij het Evangelie na het Pinksterfeest predikten, konden zij betuigen: ons Evangelie is onder U niet alleen in woorden geweest, maar ook in *kracht*, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid (1 Thess. I : 5). God heeft ons niet gegeven eenen Geest der vreesachtigheid, maar der *kracht* (2 Tim. I : 7).

Volgens het woord van Paulus aan de Efeziërs, was het de bede van den Apostel, dat de geloovigen met *kracht* versterkt mogten worden door Gods Geest in den inwendigen mensch. Tevens vermaant hij hen, dat zij niet dronken worden in wijn waarin overdaad is, maar dat zij vervuld worden met den Geest. De vergelijking, de tegenstelling van wijn en den Heiligen Geest kan eenigermate vreemd schijnen, toch behoeven wij ons niet over die zamenvoeging van twee zoo verschillende zaken te verwonderen. Op den Pinksterdag zeiden sommigen al spottende van hen, die den Geest ontvangen hadden: Dezen zijn vol zoeten wijns. De Apostel wil aan de Efeziërs dit zeggen: Indien gij Christenen zijt, zoekt dan de opwekking van blijdschap, van moed, van kracht niet dáár waar de vleeschelijke mensch zulks zoekt, in den wijn; neen, zoekt dat alles van Gods Geest, die geeft ware blijdschap, moed en kracht.

Wordt meer en meer vervuld van den Geest, dan zult gij hebben al wat gij begeert.

Wat verstaan wij door het bevel: wordt vervuld met den Geest? Bedenken wij, dat dit woord niet in de eerste plaats gerigt is tot ongeloovigen, natuurlijke menschen, die den Geest in het geheel niet hebben (Judas vs. 19). Neen, de Apostel schrijft aan ware Christenen, die door den Geest Gods zijn opgewekt uit den geestelijken dood en met Christus geestelijk levendig zijn geworden, ja reeds verzegeld zijn als Gods eigendom door den H. Geest (Efezë II : 1–5 ; IV : 30). Daar zij iets ontvangen hebben van den Geest, begeert Paulus dat zij nog veel meer zullen verkrijgen, ja vol worden van den Geest.

Zal een vat vol worden van een zeker vocht, dan moet het natuurlijk ledig worden gemaakt, al het andere dat er in is moet uitgehaald worden. Ons hart nu, dat vol is van andere dingen, moet ledig worden gemaakt, opdat er plaats zij voor den Heiligen Geest. De zonde moet er uit verbannen worden, die kan niet vreedzaam te zamen wonen met Gods Geest in één hart. De liefde tot de wereld moet verdreven worden, God en de mammon kunnen niet gemeenschappelijke bezitters van hetzelfde hart blijven. Wat het diepst in de menschelijke natuur is ingeworteld is de eigengeregtigheid; andere afgoden worden eerder van den troon geworpen dan deze. Op de meest listige, bedriegelijke wijze doet zich de eigengeregtigheid gelden. Bij voorbeeld, ik moet ootmoedig wezen naar het beeld van Christus. Nu doe ik moeite om mijn hoogmoed te beteugelen, om mij zelven ootmoedig te maken. Ik denk veel aan mijne zonden, ik neem over de taal van de Psalmdichters, waar zij belijden hoe zwaar zij gezondigd hebben. Ik leg mij toe op het zelfonderzoek en andere pligtmatige oefeningen. Maar het is mogelijk, dat ik in eigene kracht datgene tracht te doen, wat Gods Geest in mij doen moet. Misschien is het op eigengeregtige wijze, dat ik den ootmoed najaag. Misschien maak ik een afgod van mijn ootmoed, tot oneere van Christus. Terwijl ik mij in sterke bewoordingen uitlaat over mijne bedorvenheid, en veel werkzaam ben met mijne godsdienstige gestalten des gemoeds, zie ik misschien Christus voorbij. Terwijl ik genezing van mijne kwaal moest zoeken door op Christus alleen te zien als de koperen slang, houd ik mijn oog gevestigd op mijne wonden; kortom ik ben te veel met mij zelven, te weinig met Christus bezig.

Hoe 't ongeloof zich, onder 't roemen,
Getrouwheid met zich zelf moog noemen,
En zijn' gestalten kroon';
Zijn needrigheid is hoovaardije,
Z' ontwringt gena' haar heerschappije,
Uw albetalend bloed ten hoon.

(Ev. Gez. XXXVII: 7).

Neen, de eigengeregtigheid bestaat niet enkel in grove Farizeeuwsche gedaante, als waar men spreekt: „O God! ik dank U, dat ik beter ben dan andere menschen!" — ook op meer bedekte wijze. Zij moet wijken voor de geregtigheid van Christus. Het hart moet ontledigd worden van het eigen ik in elke gedaante, — den eigen wil, — de eigenliefde, — de eigen eer, — de eigengeregtigheid, — opdat er plaats zij voor den Heiligen Geest om onverdeeld bezit te nemen.

Is dat hart ledig gemaakt, ledig zal het niet blijven, maar vervuld zal het worden van den geest van God en Christus. Er zijn menschen geweest, die konden zeggen: Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij (Gal. II: 20); dat is, Christus Geest heeft mij in bezit genomen, Christus Geest beheerscht, bezielt, vervult mij. Er zijn menschen geweest van wie hunne mede-Christenen getuigenis konden afgeven, als van Barnabas: wanneer hij genade Gods in andere Christenen zag werd hij verblijd, want hij was een goed man, vol des geloofs en des Heiligen Geestes (Hand. XI: 23, 24). Zulke geloovigen zijn er ten allen tijde geweest, ook in onze dagen worden zij soms gevonden, van wie iemand, die den geest des onderscheids heeft en die er ver van daan is om vleitaal te gebruiken, zeggen kan, — Hij, of zij is vol van Gods Geest.

Hoe kunnen wij zulke menschen worden? Hoe kunnen wij er toe komen om geene zwakke, wankelende Christenen te zijn, maar met kracht versterkt door Gods Geest in den inwendigen mensch, ja vervuld te zijn van den Geest? Voor ons toch is de belofte: Gij zult aangedaan worden met kracht uit de hoogte. Paulus beveelt ons om niet dronken te zijn van wijn. Is dit nu pligt, dan is het evenzeer verpligtend om gehoorzaam te wezen aan het andere gedeelte van hetzelfde vers, wordt vervuld van den Geest. Hoe zullen wij er toe komen? Kan ik dan mij zelven vervullen van den Heiligen

Geest? Kan ik er iets aan doen om vervuld te worden? Is dit niet uitsluitend Gods werk?

Brengt een ledig vat in de lucht, en het wordt vol lucht. Brengt het onder het water en het wordt vol water. Zoo is het met het hart. Laat uw hart ledig gemaakt worden, Gods Geest is nabij, woont en werkt in de gemeente van Christus en is oneindig gewillig om te vervullen de harten, die ledig gemaakt zijn. In Elisa's tijd werd de olie vermenigvuldigd in de ledige vaten van de weduwe tot dat alles vol was; had zij tweemaal zooveel vaten gehad, dan had zij tweemaal zooveel olie bekomen (2 Kon. IV: 6). Zoo is het met de genade van Gods Geest, welke ook in de Schrift met olie vergeleken wordt.

Letten wij op het woord, dat zoo even aangehaald is omtrent Barnabas: een goed man, vol des geloofs en des Heiligen Geestes. Er zijn ons gegeven groote en dierbare beloften des Geestes. Het zal ons geschieden naar ons geloof. Verheerlijken wij den Heer door een groot geloof, door veel te verwachten, dan zullen wij niet een klein oliekruikje brengen om vervuld te worden. Neen, vele ledige vaten zullen wij aandragen en zij zullen vol worden.

Christenen! ook wij moeten vervuld worden van den Heiligen Geest, elk naar de mate zijner vatbaarheid. Wij *moeten*: want het is een duidelijk bevel, even verpligtend als het bevel: wordt niet dronken met wijn.

Wij *moeten*: anders verheerlijken wij God niet. De Verlosser zegt: hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt. De rank nu kan niet veel vrucht dragen, zoo zij niet vol is van den levenssap van den waren wijnstok, dat is, zoo de Christen niet vol is van den Heiligen Geest (Joh. XV: 8).

Wij *moeten*: anders genieten wij weinig vreugde in de dienst van onzen God. Wij leven als of de Heere Jezus in den dood ware gebleven en niet opgevaren was ten hemel, om den Geest te geven, — wij leven in de wettische vrees, in stede van de Evangelische vrijmoedigheid, indien wij niet vol zijn van den Geest.

Wij *kunnen* vol worden van den Heiligen Geest. De beloften van den Geest zijn niet ingetrokken: Hij is beloofd, niet bij druppelen, maar bij stroomen onder het Nieuwe verbond. De Vader wil geven, de Zoon wil geven, de Heilige geest is gewillig om te komen wonen in de volheid Zijner gaven.

Christenen! *willen* wij? Is het onze ware meening om ver-

vuld te worden? Is het ons der moeite waardig om ruimte te maken, opdat de Geest ons vervulle? Is het ons der moeite waardig om te gelooven, wat God duidelijk en stellig beloofd heeft?

Heb Ik U niet gezegd, spreekt de Verlosser, dat, zoo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult (Joh. XI: 40). Niet eerst zien, dan gelooven, gelijk de natuur het wil. Neen, eerst gelooven, dan gewis de heerlijkheid Gods zien. De Apostelen hebben geloofd, en in dat geloof tien dagen lang eendragtig, volhardend gebeden: zij hebben de heerlijkheid Gods gezien.

Wij willen hetzelfde doen.

PINKSTERFEEST.

(Zij werden vervuld.)

Lees: HAND. II.

„Zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest."
Hand. II : 4.

Als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendragtelijk bijeen, steeds volhardende in het bidden en smeeken. Toen geschiedde er de vervulling van de groote belofte; zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest. Niet alleen spraken de Apostelen in vreemde talen en verrigtten zij wonderen der genezing onder het volk; andere vruchten des Geestes, die minder opzien baren maar van blijvende beteekenis zijn, en die ook bij ons kunnen en moeten verwacht worden, — andere meer gewone maar onmisbare vruchten des Geestes openbaren zij na die uitstorting.

De Verlosser had hun beloofd *kracht* uit de hoogte. Welken moed, welke kracht openbaren zij niet aanstonds! Toen de Heer op aarde was, waren zij schapen, die zich digt bij den goeden Herder hielden. Toen Hij in het graf was, waren zij moedeloos als schapen, die bloot staan aan verscheurende wolven. Maar na den Pinksterdag openbaren zij den moed van leeuwen; zij vreezen geene vervolging, geene bespotting, geen marteldood. De geest der kracht rust op hen.

Tevens is het de Geest der *kennis en der wijsheid.* Zij worden nu in al de waarheid geleid, zij verstaan de profecijen van het Oude Testament; zij worden niet slechts indachtig gemaakt aan de woorden van den Heere Jezus, maar zij zijn verlost van het misverstand dier woorden.

De onderlinge liefde en eensgezindheid heerschen nu onder alle de geloovigen. De armen worden rijkelijk voorzien van het noodige. Niemand leeft voor zich zelven of beschouwt de goederen, die hem toevertrouwd zijn, als zijn uitsluitend bezit.

De geestelijke gaven, welke de Geest in verschillende mate en op verschillende wijze naar elks vatbaarheid heeft medegedeeld, worden ook door de broederen aangewend tot onderlinge opbouwing.

Blijdschap vervult hun het hart. Zij eten hun brood in eenvoudigheid en verheuging des harten, God dankende. De belofte van den Zaligmaker is vervuld: Mijnen vrede geef Ik U, niet gelijkerwijs de wereld geeft, geef Ik hem U. Gij zult blijdschap hebben, en niemand zal uwe blijdschap van U wegnemen.

Kortom, de smarten van den barensnood zijn voorbij. De nieuwe mensch is ter wereld geboren. Daar staan, niet alleen de Apostelen maar al de geloovigen, als nieuwe menschen Gods in de kracht des Heiligen Geestes.

Wij gedenken heden niet alleen aan den zegen, welke die eerste christenen op den Pinksterdag ontvingen, maar ook aan den voortgaanden zegen, welke uit dat Pinksterfeest als uit eene bron is gevloeid. Het boek van de Handelingen der Apostelen maakt ons bekend met den wasdom der jonge gemeente, met de vermenigvuldiging van den zegen, welken zij ontvangen heeft. Stroomen des levenden waters vloeijen er uit het binnenste van die eerste geloovigen. De geschiedenis der Christelijke Kerk, de geschiedenis van het Zendingswerk onder de Heidenen van de eerste eeuwen af tot op den tegenwoordigen tijd — alles verkondigt ons het groote heil, dat op den eeuwig gedenkwaardigen Pinksterdag geschonken is.

En wat past ons nu, als wij op den Pinksterdag biduur houden? Gewis in de eerste plaats, *Dankzegging.* Dank aan onzen grooten Hoogepriester en Koning wegens Zijne trouw. Hij vervult de belofte: Ik ga heen, en Ik kom weder tot U. (Joh. XIV : 28). Ziet, Ik ben met ulieden alle de dagen (Matth. XXVIII : 20). Nu verstaan Zijne discipelen het diepzinnige, gewigtige woord, — In dien dag zult gij bekennen, dat Ik in mijnen Vader ben, en gij in Mij, en Ik in U (Joh. XIV : 20). Het is de Heer Jezus zelf, die tot hen komt en in hen woning maakt, nu de Geest gekomen is: het is immers *Zijn* Heilige Geest. Nu is de Heer Jezus nader bij Zijne geloovigen, dan in de dagen van Zijn vleesch. Toen was Hij nabij doch buiten hen, nu woont Hij binnen in hen, vereenigt Hij zich met hun geest. Wonderbare genade, wonderbaar heil, dat den geloovige te beurt valt! Zullen wij niet

danken en aanbidden onzen Koning, die heen is gegaan van den Olijfberg niet om ver weg te blijven, maar om inniger dan ooit te voren verbonden te wezen aan Zijne geloovigen? Innig verbonden niet alleen aan een Johannes, een Petrus, eene Magdalene, maar aan al Zijne geloovigen tot aan het einde der eeuwen. Uitdrukkelijk heeft Hij in het hoogepriesterlijk gebed ook gebeden voor allen, die door het woord der Apostelen in Hem gelooven zouden. Dankzegging doen wij dus, dat die goddelijke troostwoorden van Joh. XIV. ook ons toekomen; dankzegging, dat die Pinkstervruchten des Geestes het eigendom zijn van alle geloovigen tot aan het einde der tijden.

Christenen! indien wij sedert Hemelvaart *Biduur* hebben gehouden met de Apostelen, mogen wij niet met hen op den Pinksterdag *Dankuur* hebben? Gewisselijk Ja. Danken niet slechts om dat wat anderen geschonken is, maar om datgene wat de Heer ons schenkt, — de gave des Heiligen Geestes. Maar het is onmogelijk om te danken, indien ik niet gulhartig geloof aan wat mijn Vader mij schenkt, indien ik niet den mond wijd open doe om te nemen wat Hij mij geeft. Als ik in het geheim mijn Vader verdenk, Zijne beloften wantrouwende, dan kan ik niet danken.

Christenen! gij hebt reeds iets ontvangen van den Heiligen Geest. Erkent dit dankbaar. Ontkent niet, miskent niet wat God aan U gedaan heeft. Dankt voor de genade, die gij reeds verkregen hebt.

Dankt daarbij voor wat de Heer U wilde geven, maar wat gij door uwe beschroomdheid, door uw kleingeloof verhinderd waart om te ontvangen. Dankt, bij voorbaat, nog eer dat gij ontvangt en geniet.

Maar ontvangt en geniet ook veel meer dan tot hiertoe. Neemt aan eenvoudig wat God U zoo gulhartig, zoo welmeenend schenkt. Doet Hem geen oneer aan door gering te denken van Zijne welwillendheid, alsof Hij U de gave des Heiligen Geestes misgunt.

Alleen door dit geloof zijt gij in staat om te volbrengen het gebod van Gods Woord: wordt vervuld van den geest. Zoo doende zijt gij ook in staat gesteld om ieder ander gebod der liefde te volbrengen.

Het Heilige Avondmaal.

VOOR HET AVONDMAAL.

Lees: Ps. CXXXIX.

„Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeeren tot den Heer.” Klaagl. III: 40.

De mensch beproeve zich zelven, en ete alzoo van dit brood en drinke van dezen drinkbeker. Wáár en hoe zullen wij het best deze vermaning tot zelfbeproeving in beoefening brengen? In den bidstond of in de binnenkamer? Gewis kunnen wij ons eigen hart en onze daden het best onderzoeken, wanneer wij alleen zijn met God en ons zelven. Als wij te zamen met anderen bidden, of hooren naar Gods Woord, dan kunnen wij niet zoo naauwkeurig afdalen in ons eigen hart, als wanneer wij in de eenzaamheid zijn. Spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil (Ps. IV: 5), — dat is het bevel hetwelk wij gehoorzamen moeten, zullen wij ware zelfkennis bekomen. Gevaarlijk is het om altoos naar een leeraar te hooren, die van den kansel spreekt; ik moet hooren wat Gods Geest tot mij zegt door mijn eigen hart en geweten. Gevaarlijk is het om voorbereiding voor het Avondmaal te zoeken alleen in de kerk en in den bidstond; ik moet in de binnenkamer verkeeren; dáár waar Gods Woord tot mij alleen komt, niet tot honderden met mij, — de binnenkamer waar ik niet te doen krijg met medemenschen, maar met God alleen.

Wij Christenen houden bidstond tot onderlinge stichting vóór het Avondmaal. Wij helpen elkander bidden, wij wekken de een den ander op door het lezen van Gods Woord, door het spreken met elkander over den Heiland, dien wij liefhebben. Alsdan spreken, die den Heer vreezen, een ieder tot zijnen naasten: de Heer merkt er toch op en hoort, en er is een ge-

denkboek voor zijn aangezigt geschreven, voor degenen, die den Heer vreezen, en voor degenen, die aan zijnen naam gedenken. (Mal. III : 16). Laat ons echter in dit uur elkander dáárin behulpzaam wezen, dat wij de een den anderen opmerkzaam maken op de ware zelfbeproeving, zóó helpen wij elkander om het gewigtige werk van de binnenkamer beter te verrigten.

Spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil, zegt het Psalmwoord. Ik moet dus met mijn eigen hart of geweten een gesprek houden, — dat geweten moet mij de zuivere waarheid vertellen, ook als die waarheid mij bitter is en zeer doet. En waarover zal ik mijn geweten het eerst ondervragen? Het Formulier voor het Avondmaal zegt: de waarachtige beproeving van ons zelven bestaat in deze drie stukken: — *Vooreerst*, bedenke een iegelijk bij zich zelven zijne zonden en vervloeking, opdat hij zich zelven mishage en zich voor God verootmoedige; aangezien de toorn van God tegen de zonde zoo groot is, dat Hij die, eer Hij ze ongestraft liet blijven, aan Zijn lieven Zoon, Jezus Christus, met den bitteren en smadelijken dood des kruises gestraft heeft.

Ik ben een Avondmaalganger en bezoeker van bidstonden, en nu moet ik mijn geweten vragen: „wat oordeelt gij over mij, geweten"? Indien dat geweten hetzelfde geloof heeft als het Formulier, dan zal het antwoorden, „Gij zijt een vervloekte zondaar."

Ik. „Maar hoe is dat mogelijk: ik leef stil en fatsoenlijk, en braaf; ik ga ter kerke, ten Avondmaal, ter Bidure ook?"

Geweten. „Gods Woord zegt hetzelfde als het Formulier: bedenke een iegelijk, ook de vroomste, zijne zonden en vervloeking. Gij zijt dus een zondaar liggende onder Gods vloek. Gods Woord zegt: vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen" (Gal. III: 10).

Ik. „Dat is harde taal; ik begrijp niet hoe iemand, die zijn best doet om God te dienen, al is het gebrekkig, een vervloekte kan genoemd worden. Het is om iemand afkeerig te maken van de godsdienst, als men zoo dreigt met vloek en verdoemenis."

Geweten. „Wat zegt Gods Woord? De Heer zegt aan de Israëlieten, eerdat Hij ten goede gedenken zal aan het verbond der vaderen, om de kinderen te verlossen uit den nood, moet hun hart gebogen worden, en moeten zij een welgevallen nemen

aan de straf hunner ongeregtigheid (Levit. XXVI: 41, 42). Gij wordt afkeerig als gij hoort van Gods vloek over de zonde, — als uw hart regt gebogen is, dan neemt gij een welgevallen in de straf uwer ongeregtigheid; gij verklaart met diep gevoel van het hart, dat het slechts billijk zou zijn indien God U verdoemde."

Ik. „Maar ik heb toch al veel hooren preeken, ik heb ook wat gelezen, maar zóó heb ik de zaak toch nooit begrepen, als gij ze nu voorstelt."

Geweten. „De reden daarvan is deze: gij hoort naar een mensch, een leeraar of een vriend, en luistert naar zijne woorden; gij daalt niet af in de diepten van uw eigen hart met het gebed, dat Gods Geest dáár spreken wil. Hoor wat de vrome Job zegt, als hij met den Heer zelf te doen krijgt en niet met leeraars en vrienden slechts. — Met het gehoor des oors heb ik U gehoord (dat is, ik heb veel van U gehoord uit de wijze woorden van profeten en leeraars, ik heb zelfs uit de natuur wijze lessen omtrent U geleerd) — maar nu ziet U mijn oog (dat is, nu openbaart Gij U zelven door Uwen Geest aan mij, zoo als nooit te voren geschied is). En wat is het gevolg voor Job van deze nieuwe ontdekking? Hij zegt, daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en asch. Tot hiertoe meende Job dat hij gelijk had, hij verdedigde zich al te stout tegen over de onbillijke beschuldigingen van de drie vrienden. Maar nu is de Heer aan hem ontdekt en ziet, hij verfoeit zich zelven en heeft berouw in stof en asch. Geen woord meer ter verdediging van zijne onschuld Ziet! al leert het Formulier van uwe kerk: bedenke een iegelijk zijne zonden en vervloeking, en al predikt een leeraar daarover, gij zult U zelven nooit kennen, of God de Heer moet U in handen nemen en zich door Zijn Heiligen Geest aan U ontdekken."

Ik. „Nu begin ik te vreezen, dat ik mijzelven tevreden heb gesteld met het gaan naar kerk en bidstond, en ook wel te huis in den Bijbel gelezen heb, maar nooit regt verstaan heb, wat het is in de binnenkamer met God te doen te hebben."

Het Formulier gaat aldus voort: *Ten tweede*, onderzoeke een iegelijk zijn hart, of hij ook deze gewisse belofte Gods gelooft, dat hem al zijne zonden, alleen om den wil van het lijden en sterven van Jezus Christus, vergeven zijn; en de volkomene geregtigheid van Christus hem als zijne eigene toegerekend en geschonken zij; ja, zoo volkomen, als of hij zelf in eigen per-

soon voor al zijne zonden betaald, en alle geregtigheid volbragt had.

Dus moet ik mij zelven afvragen, of ik een waar geloovige ben. De Apostel schrijft: Onderzoekt uzelven, of gij in het geloof zijt, beproeft uzelven! Of kent gij uzelven niet, dat Jezus Christus in U is? tenzij dat gij eenigzins verwerpelijk zijt (2 Cor. XIII: 5).

Ben ik een geloovige? Heb ik, als een verdoemeling onder het vonnis van Gods Wet, de toevlugt genomen tot den Heere Jezus, die verlost van den vloek der wet? Heb ik gewanhoopt aan mijne eigene deugd en geregtigheid? Ben ik tevreden geweest met de erkentenis van mijne zonde, met de belijdenis van mijn ongeloof, of ben ik ook doorgedrongen tot een waar omhelzen van den Heere Jezus in het geloof? Ben ik tevreden geweest met het zoeken, of heb ik ook aangehouden om den Heere Jezus te vinden als mijn Borg en Heiland? Maak ik zóó staat op Zijne borgtogt en geregtigheid, dat ik vertrouw (gelijk het Formulier zegt) dat Zijne geregtigheid zoo geheel de mijne is, dat ik voor Gods vierschaar geregtvaardigd sta, even als of ik zelf in eigen persoon voor al mijne zonden betaald en alle geregtigheid volbragt had? Christus is Zijnen geloovigen dierbaar (1 Pet. II: 7): durf ik ook betuigen, Christus is mij dierbaar? Durf ik met Petrus zeggen: Heer, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U lief heb?

Dat zijn vragen, waarop ik antwoord moet geven. Het Avondmaal is wel voor zwak-geloovigen, maar alleen voor opregt geloovigen ingesteld. Een ongeloovige behoort dáár niet op zijne plaats.

Ten derde moet ik volgens het Formulier onderzoeken, of ik hartelijk gezind ben, om van nu voortaan waarachtige dankbaarheid jegens God den Heer te bewijzen in al mijn wandel, en of ik in ware liefde met mijne naasten verkeeren wil.

De opregte zegt: Ik heb *al* Uwe bevelen, van *alles*, voor regt gehouden; maar *alle* valsche pad heb ik gehaat (Ps. CXIX: 128). Ben ik tevreden om sommige geboden Gods te volbrengen, terwijl ik het eene of andere gebod, dat niet naar mijn smaak is, voorbij ga? Is er ééne geheime zonde, die ik mij veroorloof, waartegen ik niet opregt strijd? Is er een enkele pligt, welken ik moedwillig tegen mijn beter weten verzuim? Is het mijne ware begeerte om heilig te wezen, gelijk ik daartoe verlost en geroepen ben? Bedenk ik steeds dat mijn ligchaam

moet wezen een tempel des Heiligen Geestes, zoodat oogen, ooren, tong en alle leden rein en heilig moeten bewaard worden? Ben ik tevreden met uiterlijke reinheid, of tracht ik naar reinheid des harten? Daar de liefde is de vervulling der wet, tracht ik wel om God bovenal en mijnen naaste als mij zelven lief te hebben? Tracht ik naar de verdraagzaamheid jegens verkeerden, — de hulpvaardigheid jegens armen, de vergevensgezindheid jegens vijanden, de algemeene menschenliefde, welke er bij den Heer Jezus te vinden waren? Heb ik bijzonder lief de ware kinderen Gods, die Zijn beeld vertoonen, of heb ik meer behagen en smaak in de vriendschap der wereldlingen?

De mensch beproeve zich zelven, en ete alzoo van het brood en drinke van den drinkbeker.

Spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil.

Doorzoek u zelf naauw, ja doorzoek naauw, gij volk dat met geen lust bevangen wordt! (Zefanja II: 1).

Zal het goed zijn, als God U zal onderzoeken? (Job. XIII: 9).

Doorgrond mij, O God! en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijne gedachten; en zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen weg (Ps. CXXXIX: 23, 24).

DE DAG VOOR HET AVONDMAAL.

Lees: Jozua VII.

„Ik zal voortaan niet meer met ulieden zijn, tenzij gij den ban uit het midden van ulieden verdelgt. Sta op, heilig het volk, en zeg: Heiligt U tegen morgen." Jozua VII: 12, 13).

Jericho was door Israël ingenomen, voorspoedig zou men nu voortgaan met de overwinning der Kanaänieten. Israël was vol moed en vertrouwen op zijn God. Doch ziet, daar mislukt de eerste krijgsonderneming van Jozua na de verovering van Jericho. Het volk wordt met schande terug geslagen als het de stad Ai innemen wil. Jozua is diep geschokt; hij bidt: „och Heer! wat zal ik zeggen, nademaal dat Israël voor het aangezigt zijner vijanden den nek gekeerd heeft." Wat hem het meest ter harte gaat is niet de schande en het verlies, dat Israël geleden heeft, maar de oneer, welke Gods naam zal aangedaan worden. „Wat zult Gij dan Uwen grooten naam doen?" — wanneer de vijand lastert, alsof de afgoden sterker zijn dan Israëls God.

Het goddelijke antwoord is: „Israël heeft gezondigd." De buit van Jericho mogt niet verdeeld worden onder het volk, alles moest verbannen, vernield worden, en ziet, iemand had gezondigd door te nemen van den roof der stad. Van daar de waarschuwing des Heeren, „Ik zal niet meer met ulieden zijn, tenzij gij den ban uit uw midden verdelgt." Men moest den overtreder ontdekken en uitroeijen, anders konden zij niet verwachten, dat Gods hulp hun geschonken zoude worden. Op den volgende dag moest die ontdekking geschieden, van daar het bevel: Heiligt U tegen morgen. Het volk heeft gehoorzaamd. Door het lot te werpen is de overtreder ontdekt, Achan was de man. Hij beleed zijne schuld, doch de zonde moest gestraft worden. De man met al wat aan hem behoorde werd verdelgd uit het volk.

Is er eenige overeenkomst tusschen het gezegende Avondmaal van het Nieuwe Testament en die vreeselijke strafoefening over Achan? Kunnen wij op den dag vóór de Avondmaals-viering toepassen het woord tot Jozua gesproken: „Ik zal voortaan niet meer met ulieden zijn, tenzij gij den ban uit het midden van U wegdoet. Sta op, heilig het volk, en zeg: Heiligt u tegen morgen"? — Laat ons zien.

Onze God wil geheiligd wezen in degenen, die tot Hem naderen (Levit. X: 3). Zijne gemeenschap en gunst kan Hij niet schenken aan den mensch, die met opzet de zonde pleegt en koestert. De heiligste handeling van de Christelijke godsdienst is de viering van het Avondmaal, waar men gemeenschap oefent aan het ligchaam en het bloed van Christus. Bij dit Avondmaal komt vooral te pas de naauwgezette zelfbeproeving. Ik moet weten of ik met de regte gesteldheid van het hart en het leven tot den heiligen God nader. Koester ik tegen mijn beter weten aan ééne zonde, dan heb ik reden om te vreezen, dat ik te vergeefs Avondmaal houd. Dan mag ik op mij zelven toepassen het woord tot Israël gesproken van den Heer: „Ik zal niet meer in het midden van u zijn, tenzij gij den ban uit het midden van u verdelgt. Sta op, heilig het volk, en zeg: Heiligt u tegen morgen."

Eer dat een Israëlitisch huisgezin het Pascha hield, doorzocht men naauwkeurig zijn huis om te zien of er zuurdesem was overgebleven. Als iets onreins werd dezelve weggedaan. Eer dat Jehova weêr Zijne gunst aan Israël kon betoonen, moest het volk uitvinden wie overtreden had te Jericho, het vervloekte moest weggedaan worden. Eer wij verwachten kunnen dat Gods zegen ons waarlijk geschonken wordt in het Avondmaal, moeten wij ons zelven regt beproeven.

Achans begeerte ontvlamde toen hij onder den roof van Jericho zag een schoon, sierlijk Babylonisch overkleed, en een stuk goud van het gewigt van vijftig sikkelen, en twee honderd zilveren sikkelen. Hij kreeg er lust in, hij nam wat verboden was, hij verbergde het zorgvuldig.

Laat ik ook toe dat de liefde tot de wereld zich meester make van mijn hart? Maak ik een afgod van eenige bezitting die ik ontvangen heb? Ben ik begeerlijk ten opzigte van wat ik niet heb?

Achan handelde oneerlijk, met bedrog. Maak ik mij schuldig aan oneerlijkheid, leugentaal, bedrog in mijn wereldschen handel?

Doe ik mijn naaste te kort? Beroof ik ook mijn God, door Hem niet te willen geven wat Hem toekomt. (Mal. III: 8)?

Buiten deze zonden, is er eenige andere overtreding waaraan ik mij zelven schuldig maak, waarvan ik vooreerst geen afstand wil doen, al waarschuwt mij het geweten?

Arglistig is het hart, meer dan eenig ding, ja doodelijk is het, wie zal het kennen (Jerem. XVII: 9)? David bidt om gereinigd te worden zelfs van verborgene afdwalingen (Ps. XIX:13). Heilige Gods mannen bidden dat God zelf hen toetsen, beproeven, doorgronden wil, opdat zij weten waarvoor zij zich wachten, waartegen zij strijden moeten.

De dag vóór de viering van het Avondmaal is de geschiktste tijd voor zulke gebeden, zulke onderzoekingen van het hart en het leven in het licht van Gods tegenwoordigheid.

Gelijk de Heer het lot zóó bestuurd heeft, dat de zondaar Achan ontdekt werd, zóó wil Hij ons helpen om te ontdekken de verborgene kwaal van ons hart. Maar dan moet het ons waarlijk er om te doen wezen; wij mogen met geene oppervlakkige belijdenis van zonde te vreden zijn. Niets is zoo gemakkelijk, zoo goedkoop als de erkentenis: „Ik ben een groot zondaar; ik struikel in velen; in ieder pligt kom ik te kort." Eene algemeene belijdenis als deze is gemakkelijk, maar is ook nutteloos. Neen, de zonde moet ik bij haren naam noemen, de vinger moet gelegd worden op het gevaarlijke plekje, wáár de wond der ziel te vinden is. Ik moet luisteren naar het woord van Jozua tot Achan gesproken: „Mijn Zoon! geef toch den Heere, den God van Israël, de eer, en doe voor Hem belijdenis! en geef mij toch te kennen, wat gij gedaan hebt, verberg het voor mij niet!" (vs. 19).

De zonde moet ontdekt en beleden worden, maar ook uitgeroeid. Achan met al wat hij had moest verdelgd worden, anders zou de Heer niet in het midden van Israël wonen om ze te zegenen. De Achan in mijn hart, in mijn huis, in mijne nering of handel, moet uitgeroeid worden. De zonde, die aan mij vast gegroeid is als eene regterhand, moet afgekapt worden. De zonde, die teeder is en onmisbaar als een regteroog, moet uitgerukt worden. De afgod moet van den troon gestooten en uitgeworpen worden.

Het Evangelie wijst mij niet alleen aan de noodzakelijkheid om dit alles te doen, maar ook den weg langs welken het gedaan kan worden. Het Evangelie maakt mij bekend met

een Christus, die niet alleen verzoening te weeg brengt, maar kracht tot heiligheid schenkt. Zijn Heilige Geest ontdekt niet alleen de verborgene zonden des harten, maar wil als een louterend vuur de onreinheid der zonde in mijn binnenste verteren. Mijne kracht is ongenoegzaam ter overwinning van eene enkele boezemzonde. Toch *moet* die zonde uitgeroeid, overwonnen worden. In de gemeenschap des geloofs met Christus bezit ik kracht genoeg om dat werk te doen. Ja, niet zoo zeer ik, als Christus in mij, overwint de zonde.

Christenen! heiligen wij ons tegen morgen, opdat de Heer morgen zegenend in ons midden wone. Heiligen wij ons tegen morgen, opdat geen ban der zonde op ons ruste en den zegen verhindere. De Heilige Geest van Christus is ons gegeven, opdat wij door Zijne inwoning geheiligd worden.

Laat ons gemeenschappelijk gebed opgaan voor ons zelven, voor elkander, voor anderen, opdat Gods Heilige Geest de ware voorbereiding voor het Avondmaal bewerke.

VOOR HET AVONDMAAL.

Lees: Jesaja LXI.

„Ik zal geven, dat hun werk in waarheid zal zijn; en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken." Jes. LXI: 8.

Is mijne godsdienst wel opregt? Geschiedt mijn godsdienstwerk wel in der waarheid? Beantwoord ik aan den eisch van een God, die lust heeft aan waarheid in het binnenste?

Dat zijn vragen, welke bij den nadenkenden mensch opkomen, vragen, welke wel te pas komen wanneer wij gewezen worden op het zelfonderzoek als onmisbaar vóór de Avondmaalsviering.

Gaarne nemen wij over zulke beden als déze: leid mij in Uwe waarheid! laat de opregtheid en de vroomheid mij behoeden (Ps. XXV: 5, 21). Laat mijn hart opregt zijn tot Uwe inzettingen (Ps. CXIX: 80).

Op zulke gebeden als deze is het goddelijke antwoord gegeven: Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zijn zal. De Heer zelf zal er voor zorgen, Hij zelf staat er borg voor, dat het werk van Zijn volk in der waarheid zijn zal.

Voor wie is deze kostelijke belofte? Zien wij naar het begin van het hoofdstuk in Jesaja, waar dezelve staat, dan hebben wij het antwoord op deze vraag. De Geest des Heeren is op Zijn gezalfden knecht, den Messias, om eene blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen, om te verbinden de gebrokenen van hart, om den treurigen Zions vreugde in plaats van benaauwdheid van geest te brengen. Deze woorden heeft onze Heiland op zich zelven toegepast: Hij is de knecht des Heeren, de Gezalfde, die alzoo de treurenden over de zonde vertroost, de gebrokenen van harte geneest. Aan deze treurigen, aan deze gebrokenen van harte is de belofte gerigt: Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zijn zal, Ik zal een eeuwig verbond met hen maken.

Welk bestaan wordt er dikwijls aangetroffen bij die treurende, die ootmoedige en bekommerde harten? Zij willen in een ver-

bond met God treden, aan het Avondmaal vooral; zij willen den Heer trouw zweren, zij doen welmeenend de plegtigste beloften om heilig te leven. Helaas! het duurt niet lang of zij ontdekken, dat zij ontrouw zijn geworden, hun verbond hebben zij niet staande gehouden. Nu vreezen zij dat al hun godsdienstwerk ijdel is, een zelfbedrog. Zij vreezen dat het te vergeefs is om ooit weer iets te beloven, zij verliezen hunne vrijmoedigheid in het naderen tot God, zij dienen wel den Heer maar met weinig blijdschap, meer in den geest der dienstbaarheid, der slaafsche vrees, dan in den geest van kinderlijk vertrouwen.

En toch is voor dezulken de belofte: Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zijn zal, Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, — niet een gebrekkig verbond, dat veranderen zal en afgeschaft worden, gelijk het verbond dat te Sinäi opgerigt was, — niet een gebrekkig verbond, gelijk dat hetwelk ik zoo menigmaal met den Heer oprigt, dat zoo spoedig verbroken wordt, — neen een eeuwig verbond.

Langs welken weg volbrengt de Heer nu deze troostelijke belofte?

De tuchtroede der smart is een voornaam middel, hetwelk de Heer gebruikt om Zijn heilig doel met Zijn volk te bereiken. „Ik zal ulieden onder de roede doen doorgaan, en Ik zal u brengen onder den band des verbonds" (Ezech. XX: 37). Ik zal uwen weg met doornen omtuinen en Ik zal eenen heiningmuur maken, dat zij hare paden niet zal vinden. Ik zal haar lokken en zal haar voeren in de woestijn; en Ik zal naar haar hart spreken (Hozea II: 5; 13). Met doornen aan weerskanten ingesloten, zoodat men niet meer afdwalen kan ter regter noch ter linkerhand. Aangenaam zijn die doornen niet, maar heilzaam. Aangenaam is de tuchtroede niet, maar heilzaam; daardoor wordt de Christen dieper ingeleid in de schuilhoeken van zijn eigen hart, en bekend gemaakt met het gevaar van onopregtheid, van onwaarheid daarbinnen. Deze tucht is de voorbereiding tot de vervulling der belofte: Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zijn zal, en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken.

De pijnlijke ervaring van de zwakheid en ontrouw van het hart is voornamelijk het middel om den Christen te brengen tot het genot van de belofte, die wij thans behandelen.

Iemand leeft het ligtzinnig leven van een wereldling en doet

ook een weinig mede met de vromen aan de godsdienst. Hij wordt echter uit zijne gerustheid wakker geschud, hij is niet langer tevreden met zijne uiterlijke godsdienstigheid. Hij begint met ernst en aandrang te zoeken naar de zaligheid zijner ziel. *Nu*, meent hij, is hij toch opregt in zijn zoeken naar den Heer. Te voren, ja, in den tijd van zijne ijdelheid en ligtzinnigheid, was hij niet opregt, maar nu dient hij God in waarheid, nu is zijne godsdienst, gelijk hij toch vertrouwt, opregt. Petrus, bij voorbeeld, meent het zoo opregt, als hij zijne vischnetten en alles verlaat om Jezus te volgen. Hij meent het even opregt als hij belooft om den Heiland getrouw te zijn, al zullen allen ontrouw worden. Petrus is geen geveinsde, geen huichelaar. Maar wat gebeurt er? Hij valt, hij liegt, hij is schuldig aan de hoogste onwaarheid. Helaas! op den diepsten grond van zijn hart was er eene laag van ontrouw, van onopregtheid, waar hij niets van vermoed had. Deze grond moet openbaar worden, Petrus moet het gewaar worden: „op mijne opregtheid is er geen staat te maken." Hij wordt door den Heer opgezocht, en weder opgerigt. Nu belijdt hij, „Heer! gij weet alle dingen." Hij voegt er niet bij: „Gij weet dat ik nooit weer ontrouw zal worden", maar, „Gij weét dat ik U lief heb." De Heiland zelf zal voor Petrus moeten borg staan, Hij zou er voor zorgen dat Petrus werk in der waarheid zou zijn.

David is ook door de pijnlijkste vernedering, door den diepsten val tot ware zelfkennis gekomen. Het is niet een eerste beginner in de school des Geestes, die belijdt: „Gij onderhoudt mij in mijne opregtheid" (Ps. XLI: 13). De Christen moet veel leeren eer dat hij waarlijk weet, dat hij zich zelven niet kan onderhouden in zijne opregtheid.

Wij worden door meer dan ééne teleurstelling, door meer dan ééne schandelijke vernedering, geleerd wat wij denken moeten van onze eigene opregtheid. Zoo neemt ons de Heer bij de hand om ons te voeren tot het geloof, dat afziet van eigene opregtheid en waarheid, — het geloof dat aangrijpt de belofte: Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zijn zal, en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken.

In het Nieuwe, eeuwige Verbond der genade is er gezorgd voor de standvastigheid, de opregtheid van hem, die er deel aan heeft. De Heer schrijft nu Zijne wetten niet op steenen tafelen, maar op de tafelen des harten, Hij geeft lust en kracht

om te volbrengen wat Hij van ons eischt. (Hebr. VIII: 10). Als de geloovige ziel bekommerd is door vrees, bewust is van hare onmagt om zich zelve opregt te maken en staande te houden, dan bidt zij, dat de Heer zelf voor haar zorgen wil: „Wees borg voor Uwen knecht ten goede" (Ps. CXIX: 122). Op deze bede komt het antwoord: Ik zal geven dat uw werk in der waarheid zijn zal, Ik zal een eeuwig verbond met u maken.

VOOR HET AVONDMAAL.

Lees: HEBR. X.

„Laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het ligchaam gewasschen zijnde met rein water." Hebr. X: 22.

Nadat de Apostel geleerd had de alles te boven gaande waarde van het priesterlijk werk van den Heere Jezus, vergeleken met de priesters en de offeranden van het Oude Testament, gaat hij aldus voort: — Dewijl wij dan, Broeders! vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het Heiligdom door het bloed van Jezus, op eenen verschen en levenden weg, welken hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vleesch; en dewijl wij hebben eenen grooten Priester over het huis Gods; — Zoo laat ons toegaan.

De vermaning nu: laat ons toegaan! heeft betrekking op ieder waarachtig gebed, — dat is een toegaan tot God. In dubbele mate is die vermaning toepasselijk op onze heiligste toenadering tot God, namelijk in het heilige Avondmaal. Vernemen wij nu uit 's Apostels woorden, op welke wijze wij toegaan moeten.

Laat ons toegaan met een waarachtig hart, zegt hij. Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, zegt David (Ps. LI: 8). De Verlosser leert, dat God een geest is, die gediend wil wezen in geest en in waarheid (Joh. IV: 24).

Wie nu is de mensch, die waarheid in het binnenste bezit, die met een waarachtig hart tot God nadert? — menigmaal hoort men een oppervlakkig mensch, die zich zelven niet kent, op deze wijze spreken: „Ik heb mijne fouten en gebreken, ik ben niet een heilige, maar ik meen het toch goed, mijn hart ten minste is waarachtig en opregt." Hij daarentegen, die ware zelfkennis bezit, die in het verborgene omgaat met zijn eigen hart als in het licht van Gods tegenwoordigheid, voert eene

gansch andere taal. Hij klaagt: „Ik meen ook soms dat ik opregt ben, maar dan ontdek ik weer in mijn arm hart, wat ik nooit vermoed had; graaf ik regt diep naar beneden, dan stuit ik op een bodem van onopregtheid, waarvoor ik schrik. Ik vrees dat mijne opregtheid maar eene inbeelding is." Wat nu gedaan? God eischt een waarachtig hart, waarheid in het binnenste, en de ootmoedige, ernstig naar God vragende Christen vreest, dat er bij hem geene ware opregtheid bestaat: hoe kan hij met deze vrees tot God naderen, gemeenschap met den Driemaal-Heilige in het Avondmaal oefenen?

Het waarachtig hart is één, dat zich voor God voor doet juist zoo als het is, niet beter, ook niet slechter. Ik kan mij beter voordoen bij God, dan ik wezenlijk ben: ik kan den Heer zeggen, dat ik Hem zóó liefheb, dat ik hem zóó dankbaar ben, dat ik zóó verlangend ben om zijn wil te doen, terwijl er van dat alles weinig of niets bij mij bestaat. Dit is onopregt. Maar ik kan mij zelven ook slechter voordoen, dan ik mij werkelijk gevoel. De bittere jammerklagten van David in zijne boetpsalmen, — de verklaring dat men de allergrootste zondaar is, kan men soms doen, zonder wezenlijk veel smart over zijne zonde te gevoelen. Als ik mij zelven in mijn gebed zwart afschilder, en ook voor den mensch verklaar, dat ik mij voor een grooten zondaar houd, terwijl ik mij weinig over de zonde bekommer, — dan doe ik mij zelven voor als slechter, dan ik mij werkelijk gevoel, en dit is onopregt. Een waarachtig hart spreekt juist zooals het zich gevoelt, en is bevreesd om vrome taal uit den Bijbel over te nemen, zonder waarheid.

Er is eene diepe waarheid in het Bijbelwoord: alle menschen zijn leugenaars. Gods Geest moet iemand leeren, dat hij van natuur onopregt is en een leugenaar. Door den nood van zijn arm, bedriegelijk hart gedreven, gaat hij dan tot God met het gebed: leid mij in Uwe waarheid; laat mijn hart opregt zijn tot Uwe inzettingen (Ps. XXV: 5, CXIX: 80). Hij maakt gebruik van Gods belofte: Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zijn zal (Jes. LXI: 8).

Laat ons toegaan met een waarachtig hart, en ook *met volle verzekerdheid des geloofs*. Overal leert ons het Nieuwe Testament, dat die tot God komt, gelooven moet dat Hij is, en een belooner dergenen, die Hem zoeken. Zonder het geloof is het onmogelijk om Gode te behagen. In onzen tekst zegt de Apostel niet alleen, dat wij toegaan moeten in het geloof, maar in volle

verzekerdheid des geloofs. Door dit woord kan een opregt godzoekende, wiens geloof zwak is, zich laten afschrikken van de Avondmaals-tafel. Dezulke denkt bij zich zelven: Ik heb te strijden met twijfelmoedigheid, mijn geloof is dikwijls aan het wankelen, hoe dan kan ik naderen, daar wij toegaan moeten in volle verzekerdheid des geloofs?

Laat ons nu vragen, *waarvan* moet hij die toegaat een verzekerd geloof hebben? *Wat* is het dat ik met volle verzekerdheid gelooven moet? Het ware antwoord hierop bekomen wij, als wij letten op de voorgaande verzen. Wij moeten vast gelooven, dat wij zulk een algenoegzamen hoogepriester hebben als Jezus is, — vast gelooven dat Hij voor ons is ingegaan in het binnenste heiligdom door het gescheurde voorhangsel van Zijn vleesch, hetwelk is ons vleesch, — vast gelooven dus dat Hij voor ons verkregen heeft het regt om tot God te naderen. Bekommerde ziel! gelooft gij dit alles? gelooft gij dat Jezus juist de regte man is voor uwe behoeften? — Dit is wat gij met volle verzekerdheid moet gelooven.

Maar veelal denken wij aan iets anders dan dit. De ziel zegt: „Ik kan niet met verzekerdheid gelooven dat mijne godsdienst opregt is; ik weet niet of mijn hart opregt genoeg is; ik weet niet of mijne bekeering slechts in schijn is, dan of zij waarachtig is”. Dit is nu verkeerd om altoos en uitsluitend bezig te wezen met ons eigen hart. Bekommerde ziel! vraag niet langer of uw hart, uwe godsdienstigheid, uw geloof zoo goed is: vraag of Jezus algenoegzaam is, juist dat wat gij behoeft. Geloof vrij dat er niets goeds is in uw arm hart, dat uwe godsdienstigheid vol gebreken is; houd het daarvoor dat uw geloof vermengd is met ongeloof; maar wacht niet totdat uw geloof goed is geworden, dan zult gij nooit tot God gaan. Neen, ga met een slecht geloof, of, als het niet anders kan, ga zonder dat gij een stuk geloof bij uzelven bespeurt. In het Evangelie leest gij van een man, die tot Jezus ging om redding van Zijn kind. De Heer zeide, dat de hulp afhing van zijn geloof. De man was in zwaren strijd, gekweld door twijfel en vrees, maar wanhopend riep hij uit: Heer! ik geloof, kom Gij mijne ongeloovigheid te hulp. Hij belijdt dus dat Zijn geloof vermengd is met ongeloof. Maar hij doet wel door zich te werpen op Jezus ontferming. En ziet, de Heiland keurt goed dat geloof, dat zoo tot Hem de toevlugt neemt, al is het vol ongeloof.

Eveneens moeten wij doen: van ons zelven en van ons geloof denken wij niet goeds. Maar eene volle verzekerdheid des geloofs omtrent den Heere Jezus, omtrent Zijne magt en Zijne liefde, moeten wij koesteren. Laat ons met zulk eene verzekerdheid toegaan tot de tafel des Heeren.

Verder zegt de Apostel, *met een hart gereinigd van een kwaad geweten en een ligchaam gewasschen met rein water.*

Wat is nu te verstaan door Zijn eisch, dat wij toegaan met een hart, gereinigd van een kwaad geweten? Ook dit wordt wel eens verkeerd begrepen.

Als ik weet dat ik nog ééne enkele zonde vast houd, ééne zonde waarvan ik niet afstand doen wil, dan veroordeelt mij het kwaad geweten, en ik durf niet met God omgaan als mijn Vader. De vrome betuigt: had ik naar ongeregtigheid met mijn hart gezien, de Heer zou niet gehoord hebben, immers, naar het gebed (Ps. LXVI: 18).

Maar hoe is het dan met de zonden, waaraan ik voorheen schuldig ben geweest, zonden die ik haat en verfoei, met berouw en met toevlugtnemen tot het bloed der verzoening? Dit is juist wat de schrift leert, dat terwijl de oude offers van Mozes ons niet konden reinigen naar het geweten, het bloed van Christus, die door den eeuwigen Geest zich zelven Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, juist daartoe in staat is (Hebr. IX: 9, 14). Maak ik gebruik van dat bloed, laat ik mij, als het ware, daarmede besprengen, dan wordt mijn geweten gereinigd. Dat geweten is niet meer een kwaad, veroordeelend geweten. God zelf spreekt mij vrij, en God is meerder dan mijn hart en geweten.

Maar hoe is het dan met de zwakheden, de struikelingen van Gods ware kinderen, waartegen zij waken en strijden, maar die hen toch zoo dikwijls hinderen op hun weg? Wat zegt het geweten daarvan? — Als wij die opregt betreuren, er tegen waken, bidden en strijden, en ons geweten betuigt, dat zij tegen onzen wil in ons overblijven, dan hebben wij geen kwaad, veroordeelend geweten, dan durven wij tot God naderen, wel ootmoedig, maar toch vrijmoedig. Ons hart is dan gereinigd van een kwaad geweten, wij kunnen ook tot het Heilige Avondmaal toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs en met een hart gereinigd van een kwaad geweten.

Ook een *ligchaam gewasschen met rein water*, wordt er

vereischt. Als iemand van binnen waarlijk gereinigd is, dan zal hij ook in zijne uiterlijke daden rein wezen. Het is eene spotternij met God wanneer iemand voorgeeft, dat zijn hart gereinigd is door het geloof, terwijl hij in zijne werken blijken geeft van een liefhebber der zonde te wezen. Een goede boom kan geene kwade vruchten voortbrengen.

Christenen! laat ons nu verstaan op welken grond wij tot God naderen kunnen. De Apostel zegt niet: Broeders! dewijl onze deugd zoo standvastig, dewijl onze liefde zoo vurig, dewijl ons hart of ons geloof zoo opregt is, laat ons toegaan. Neen, maar dit zegt hij: dewijl wij hebben zulk een volkomen Hoogepriester als de Heere Jezus is, — dewijl wij door Zijn bloed vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom op den verschen en levendigen weg, welken Hij ingewijd heeft, — laat ons toegaan.

De grond, waarop ik eeuwig bouwe,
Ligt niet in mij, ligt in Gods trouwe;
En daar alleen op sterf ik, Heer!

(Gez. XXXVII: 12).

Vriend des menschen! Zielenhoeder!
Gij, mijn Koning en mijn Broeder!
Al mijn zonden, al mijn plagen
Hebt Gij aan het kruis gedragen.
Met wat goddelijk erbarmen
Zoekt Ge ons, zwakken, moeden, armen!...
  Met al de Uwen, trouwe Heer!
  Buig ik mij aanbiddend neêr.

Mij ook, mij ook stroomde zegen
Uit Uw hemelvolheid tegen!
Ik heb vreugde en vreê gevonden:
Uitgedelgd zijn al mijn zonden,
Weggewischt zijn al mijn zorgen;
'k Ben aan 't Vaderhart geborgen. —
  Gij hergeeft, o zalig lot!
  God aan mij, en mij aan God.

Mij, die voor mij zelven bloze,
Mij, den moede en krachtelooze,
Mij, zoo vaak Uw oog ontvloden,
Wildet Ge aan Uw Heildronk nooden!
Daar hebt Gij tot mij gesproken:
„'k Werd voor u aan 't kruis verbroken,
„Ik vergoot voor u mijn bloed:
„Eet en drink: zijt wélgemoed!"

Heer, Uw liefde is ons verschenen!
Wildet Ge U met ons vereenen,
Als de wijnstok met de ranken?
Dat we U dan met vruchten danken,
Die in Uw gemeenschap groeijen,
Tot ze in vollen wasdom bloeijen,
Als de tijden zijn vervuld,
En Ge Uw oogst verzaamlen zult!

Uw genaverbond, o Heere!
Wilt 't vernieuwen U ter eere:
'k Zal met onvermoeide schreden
In Uw heilig voetspoor treden.
Nimmer zal ik U verlaten!
Wat Gij haattet, wil ik haten,
Wat Gij mindet, min ook ik,
Heilge, tot mijn jongsten snik!

Maar — wat durf ik U belooven
Zal mijn liefde niet verdooven?
Zal geen zonde mij verlokken?
Geen gevaar den rotsgrond schokken
Van mijn kinderlijk vertrouwen?...
Neen! 'k wil op mij zelf niet bouwen.
Help mij, Heer! Wel sta ik nu:
Maar wat kan ik zonder U?

Leer bij dagen en bij nachten,
Koning! ons Uw komst verwachten,
Dat de Dood ons niet doe beven
Maar een Bode zij van 't Leven,
Die ons op zijn zilvren wieken,
Opvoert in het morgenkrieken,
Van dien langverbeiden Dag
Waar geen nacht op volgen mag!

Wanneer zal die Heildag komen,
't Heerlijk Bruiloftsfeest der vromen,
Als wij met Uwe Englenheiren,
Heer, U eeuwig zien en eeren?
Hallelujah! wat verblijden
Is geboren uit Uw lijden,
  Welk een Leven uit den Dood!...
  Leid mij, Heer! in 's Hemels schoot.

J. J. L. TEN KATE.
(Naar J. C. LAVATER.)

VOOR HET AVONDMAAL.

Lees: 1 Cor. XI : 23—34.

„De drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen, is die niet eene gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet eene gemeenschap des ligchaams van Christus." 1 Cor. X:16.

Vernemen wij het onderwijs van onze Gereformeerde Kerk omtrent het Avondmaal, gelijk dat gegeven wordt in den Heidelbergschen catechismus, Zondag 28, 29, 30.

Vraag 75. Hoe wordt gij in het heilig Avondmaal vermaand en verzekerd, dat gij aan de eenige offerande van Christus, aan het kruis volbragt, en aan al Zijn goed gemeenschap hebt?

Antw. Alzoo, dat Christus aan mij en alle geloovigen, tot Zijne gedachtenis, van dit gebroken brood te eten, en van dezen drinkbeker te drinken bevolen heeft, en daarbij ook belooft: eerstelijk, dat Zijn ligchaam zoo zeker voor mij aan het kruis geofferd en gebroken, en Zijn bloed voor mij vergoten is, als ik met eigen oogen zie, dat het brood des Heeren voor mij gebroken, en de drinkbeker mij medegedeeld wordt; en ten andere, dat Hijzelf mijne ziel met Zijn gekruisigd ligchaam en vergoten bloed, zoo zeker tot het eeuwige leven spijst en laaft, als ik het brood en den drinkbeker des Heeren (als zekere waarteekenen van het ligchaam en bloed van Christus) uit des dienaars hand ontvang en mondelijk geniet.

Vraag 76. Wat is dat te zeggen, *het gekruisigde ligchaam van Christus te eten, en Zijn vergoten bloed te drinken?*

Antw. Het is niet alleen, met een geloovig hart, het gansche lijden en sterven van Christus aantenemen, en daardoor vergeving der zonde en het eeuwige leven te verkrijgen, maar ook daarbenevens door den Heiligen Geest, die zamen in Christus en in ons woont, alzoo met Zijn heilig ligchaam hoe langer hoe meer vereenigd te worden, dat wij, al is het dat Chris-

tus in den Hemel is en wij op aarde zijn, nogtans vleesch van Zijn vleesch, en been van Zijne beenen zijn, en dat wij door éénen Geest (als leden van één ligchaam door éene ziel) eeuwiglijk leven en geregeerd worden.

Vraag 77. Wáár heeft Christus beloofd, dat Hij de geloovigen alzoo zeker alzoo met Zijn ligchaam en bloed wil spijzen en laven, als zij van dit gebroken brood eten, en van dezen drinkbeker drinken?

Antw. In de inzetting des Avondmaals, welke aldus luidt: 1 Kor. XI: 23—26.

Onze Heere Jezus nam, in den nacht, in welken Hij verraden werd, het brood; en als Hij gedankt had, brak Hij het en zeide: Neemt, eet! dat is mijn ligchaam, dat voor u gebroken wordt; doet dat tot mijne gedachtenis. Desgelijks [nam] *Hij ook den drinkbeker, na het eten des Avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in mijn bloed; doet dat, zoo dikwijls als gij* [dien] *zult drinken, tot mijne gedachtenis. Want zoo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zoo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.*

Deze toezegging wordt ook herhaald door den heiligen Apostel Paulus, waar hij spreekt: 1 Kor. X: 16, 17. *De drinkbeker der dankzegging, welken wij* (dankzeggende) *zegenen, is die niet eene gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet eene gemeenschap des ligchaams van Christus? Want één brood* [is het,] [zoo] *zijn wij velen één ligchaam, dewijl wij allen ééns broods deelachtig zijn.*

De 29 Zondag.

Vraag 78. Wordt dan uit brood en wijn het wezenlijke ligchaam en bloed van Christus?

Antw. Neen; maar gelijkerwijs het water in den Doop niet in het bloed van Christus veranderd wordt, noch de afwassching der zonde zelve is, (waarvan het alleen een goddelijk waarteeken en verzekering is) alzoo wordt ook het brood in het Avondmaal niet het ligchaam van Christus zelve, hoewel het, naar den aard en de eigenschap der Sacramenten, het ligchaam van Christus Jezus genoemd wordt.

Vraag 79. Waarom noemt dan Christus het brood *Zijn ligchaam*, en den drinkbeker *Zijn bloed* of *het nieuwe verbond*

door Zijn bloed; en Paulus, *de gemeenschap des ligchaams en des bloeds van Christus?*

Antw. Christus spreekt alzoo niet zonder groote oorzaak, namelijk: niet alleen om ons daarmede te leeren, dat, gelijk brood en wijn dit tijdelijk leven onderhouden, alzoo ook Zijn gekruisigd ligchaam en Zijn vergoten bloed de waarachtige spijs en drank zijn, waardoor onze zielen ten eeuwigen leven gevoed worden; maar veelmeer, om ons door deze zigtbare teekenen en panden te verzekeren, dat wij zoo waarachtig Zijns waren ligchaams en bloeds, door de werking des Heiligen Geestes, deelachtig worden, als wij deze heilige waarteekenen met den ligchamelijken mond tot Zijne gedachtenis ontvangen, en dat al Zijn lijden en gehoorzaamheid zoo zeker ons eigen zijn, als hadden wij zelven in eigen persoon alles geleden, en Gode voor onze zonden genoeg gedaan.

De 30. *Zondag.*

Vraag 80. Wat onderscheid is er tusschen het Nachtmaal des Heeren en de Paapsche Mis?

Antw. Het Nachtmaal des Heeren betuigt ons, dat wij volkomen vergeving aller zonden hebben, door de eenige offerande van Jezus Christus, die Hij zelf eenmaal aan het kruis volbragt heeft, en dat wij door den Heiligen Geest Christus worden ingelijfd, die, naar Zijne menschelijke natuur, niet op de aarde, maar in den Hemel is, ter regterhand Gods, Zijns Vaders, en dáár van ons wil aangebeden zijn. Maar de Mis leert, dat de levenden en de dooden niet door het lijden van Christus vergeving der zonden hebben, tenzij dat Christus nog dagelijks voor dezelven van de Mispriesters geofferd worde; en dat Christus ligchamelijk onder de gestalte des broods en des wijns is, en daarom ook daarin moet aangebeden worden. En alzoo is de Mis in den grond anders niet, dan eene verloochening van de eenige offerande en het lijden van Jezus Christus, en eene vervloekte afgoderij.

Vraag 81. Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld?

Antw. Voor degenen, die zich zelven van wegen hunne zonden mishagen, en nogtans vertrouwen, dat dezelve hun om Christus' wil vergeven zijn, en dat ook de overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekt zij; en die ook begee-

ren hoe langer hoe meer hun geloof te sterken, en hun leven te beteren. Maar de geveinsden, en die zich niet met ware harten tot God bekeeren, die eten en drinken zichzelven het oordeel.

Vraag 82. Zal men ook tot dit Avondmaal laten komen, die zich met hunne bekentenis en leven als ongeloovige en goddelooze menschen aanstellen?

Antw. Neen: want alzoo wordt het verbond Gods ontheiligd, en Zijn toorn over de gansche Gemeente verwekt; daarom is de Christelijke Kerk schuldig, naar de ordening van Christus en Zijne Apostelen, zulken (totdat zij betering huns levens bewijzen) door de sleutelen des Hemelrijks uit te sluiten.

In het licht van dit onderwijs onzer Kerk willen wij nu betrachten het woord van Paulus, dat de drinkbeker is de gemeenschap aan het bloed van Christus, en het brood de gemeenschap aan het ligchaam van Christus.

Hoe is het te verstaan, dat de geloovige Christen in het Heilig Avondmaal gemeenschap heeft niet alleen aan den Geest van Christus, maar ook aan Zijn ligchaam? Elders lezen wij, dat de Hemel Christus ontvangen heeft tot den tijd der wederoprigting aller dingen (Hand. III : 21), Zijn ligchaam dus is niet bij ons op aarde, maar in den Hemel.

Hierop kan geantwoord worden: door het geloof wordt de Christen bij voorbaat verplaatst bij zijn Heer in den Hemel; Paulus zegt: wij zijn nu reeds gezet in den Hemel in Christus (Efeze II : 6). Zoo innig is de geloovige vereenigd met Christus, dat wij deel hebben, niet alleen aan Zijn Geest, maar wij zijn leden van Zijn ligchaam, van Zijn vleesch en Zijne beenen (Efeze V : 30). Door het geloof verheft zich onze Geest naar den Hemel, onze schat is dáár, ons hart is dáár. Het woord en de sacramenten helpen ons, om dáár te leven bij Christus ons Hoofd.

Ondertusschen is ons ligchaam op de aarde, en is onze geest doorgaans gebonden aan dat ligchaam. De geestelijke spijs, die onze geest noodig heeft, moet op de aarde nederdalen, gelijk het manna, uit den Hemel.

Daarom komt de Heer ons te gemoet met uiterlijke, aardsche teekenen en onderpanden. In het brood en den beker hebben wij eene afbeelding van dat ligchaam, dat gegeven is aan het kruishout, van dat bloed, dat vergoten is tot vergeving der zonden.

Maar er is hier meer dan eene bloote afbeelding of schilderij. Wij hebben hier *zegelen*, *onderpanden*, van geestelijke goederen. De Catechismus zegt, dat Christus zelf mijne ziel met Zijn gekruist ligchaam en vergoten bloed zoo zekerlijk tot het eeuwige leven spijst en laaft, als ik het brood en den beker uit de hand van den dienaar ontvang en met den mond geniete.

Mijn geloof aan het woord des Evangelies omtrent de verzoening van mijne zonden, hoe zwak is dat niet soms. De Heer komt mij nu te gemoet, mijn zwak geloof versterkt Hij, door deze zigtbare waarteekenen en onderpanden.

Terwijl de geloovige Christen dan de Roomsche dwaalleer omtrent de verandering van het brood en den wijn in het ligchaam en bloed des Heeren verwerpt, terwijl hij verwerpt de meening, dat wij met den mond en de tanden dat ligchaam eten, — zoo zeggen wij toch dat het ligchaam van Christus gegeten en Zijn bloed gedronken wordt.

Maar in welken zin is dit te verstaan? De Catechismus, overeenkomend met Gods woord, geeft ons de volgende verklaring: *eerst*, met een geloovig hart nemen wij aan het gansche lijden en sterven van Christus, zoodat wij vergeving van zonden en het eeuwige leven verkrijgen. Wij worden verzekerd dat wij waarachtig voor onze eigene personen deel hebben aan de vergiffenis van zonden en het eeuwige leven. *Ten tweede*, al is Christus naar het ligchaam in den Hemel en wij op de aarde, nogthans worden wij door den Heiligen Geest, die in het Sacrament werkt, en die ons te zamen met Christus verbindt, hoe langer zoo meer met Zijn heilig ligchaam vereenigd, dat wij waarlijk vleesch van Zijn vleesch, been van Zijne beenen zijn, en door eenen zelfden Geest eeuwig met Hem vereenigd blijven.

De verzoening van onze zonden kan niet anders geschieden, dan door de offerande van Christus aan het kruis. Zich zelven, Zijn ligchaam tot den laatsten bloeddroppel toe, heeft Hij gegeven. Wat Hij geeft, moet ik nemen. In de prediking van het Woord geeft Hij mij zich zelven, geeft Hij mij Zijn ligchaam en bloed. Met een geloovig hart neem ik aan, wat mij in het Evangelie door het Woord is aangeboden.

Nog krachtiger, nog treffender dan in het Woord, wordt mij Christus aangeboden in het Avondmaal. Met een geloovig hart neem ik in het Sacrament aan den vollen Christus, God en mensch, met Zijne ziel en Zijn ligchaam, en dan weet ik dat ik de volle vergeving heb van mijne zonden.

Maar ik ontvang veel meer dan de vergeving van de zonden, die ik begaan heb. Ik heb noodig kracht tot een heilig leven. Mijn ligchaam kan niet werken zonder spijs. Mijne ziel kan niet gezond en krachtig werken zonder spijs. Christus zelf is de spijs der ziel. In het Avondmaal geeft Christus zich zelven aan mij, opdat ik dit hemelsche brood ete en geestelijk gesterkt worde.

Bij den uittogt uit Egypte moest de Israëliet het bloed van het Paaschlam besprengen aan zijne deur. Dat was het teeken van zijne verschooning door den Verderfengel. Maar hij moest ook eten het vleesch van het lam, om gesterkt te worden voor de reis. Ik moet niet alleen vergeving, verschooning, ontvandoor het bloed van Christus: neen, ik moet de kracht van een nieuw geestelijk leven in mij zelven ontvangen, ik moet bekrachtigd wezen voor den arbeid en den strijd dezes levens. Daarom moet ik door het geloof Christus in mijne ziel opnemen, even gelijk mijn ligchaam de spijs opneemt.

Wanneer de Apostel spreekt van *de gemeenschap* van het ligchaam en het bloed van Christus, dan doet hij ons metéén denken aan de onderlinge gemeenschap der geloovigen. Allen eten van één brood en drinken van één beker. Hij zegt, één brood is het, zoo zijn wij velen één ligchaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn (1 Cor. X: 17). De onderlinge gemeenschap des geloofs en der liefde verbindt de ware ledematen van Christus ligchaam. Dezelfde Heilige Geest, die in Christus als in het hoofd woont, bezielt ook Zijne ware ledematen. Zij zijn dus in liefde zamenverbonden en worden in de liefde gesterkt door de gemeenschapsoefening met elkander in het Avondmaal.

Christenen! houden wij biduur vóór het avondmaal, laat ons nagaan wat wij vooral te vragen hebben.

Vooreerst, dat ons geloof aan de volkomene zaligheid, die er in Christus is, gesterkt worde. Hoe krachtig spreken niet onze Formulieren dat geloof uit. De ware Avondmaalganger gelooft „dat hem al zijne zonden, alleen om den wil van het lijden en sterven van Christus vergeven zijn, en de volkomene geregtigheid van Christus hem als zijne eigene toegerekend en geschonken zij; ja, zoo volkomen, als of hij zelf in eigen persoon voor al zijne zonden betaald en alle geregtigheid volbragt had." „Door deze zigtbare teekenen en panden verzekert ons Christus, dat wij zoo waarachtig aan Zijn waar ligchaam

en bloed, door de werkingen des Heiligen Geestes, deelachtig worden, als wij deze heilige waarteekenen met den mond van ons ligchaam tot Zijne gedachtenis ontvangen; en dat al Zijn lijden en gehoorzaamheid, zoo zekerlijk ons eigen zij, als hadden wij zelven in onze eigene personen alles geleden en God voor onze zonden genoeg gedaan." Heeft de Heer het Avondmaal juist daartoe ingesteld om ons geloof te versterken, dan moge ons gemeenschappelijk gebed dit vooral van onzen Heiland begeeren.

Wordt ons geloof versterkt, dan zal de liefde tot den Heiland en tot elkander evenzeer toenemen. En dit moeten wij in *de tweede* plaats begeeren in ons gebed. De liefde van Christus dringt mij, zegt Paulus (2 Cor. V: 14): de drang dier liefde moet vooral aan het Avondmaal gevoeld worden. Het zij ons gebed, dat er uit het Avondmaal kracht moge gaan, om in ons dagelijksch leven de liefde jegens Christus sterk te maken. Ook de onderlinge liefde der geloovigen wil de Heer versterken door het Avondmaal. Het zij dan ons gebed, dat wij meer gevoelen, dat wij niet een ieder voor zich zelven leven mogen, maar dat wij waarlijk leden zijn van één ligchaam. Is de liefde jegens den Heiland in ons versterkt, dan kan het niet anders of ook de broederliefde toenemen moet.

1. Wijk thans, o wereld! uit mijn oog
   Met al wat gij kunt schenken;
   Ik hef mijn hart en ziel omhoog
   Om aan den Heer te denken.

2. Hoe ook 't gevoel van zond' en schuld
   Voor 's Heeren heilig' oogen
   Mijn hart met diepen rouw vervult,
   Mij troost Zijn mededoogen.

3. Van schuldvergeving spreekt het bloed
   Van Hem, in wien wij roemen;
   Hij heiligt mijn onrein gemoed;
   'k Mag hem mijn Heiland noemen.

4. Ik hoor, o Heer! Uw liefdetaal;
   Wat heb ik dan te schromen?
   Gij roept mij tot Uw avondmaal,
   En ik zal willig komen.

5. **Heer! bij 't genot van wijn en brood,**
Mij aan deez' disch gegeven,
Wil ik gedenken aan Uw dood,
Voor ons de bron van 't leven.

6. **Aan U, die ons het heil bereidt,**
Dat Gij verwierft na 't strijden,
Wil ik voor tijd en eeuwigheid
Mijn hart ten offer wijden.

VOOR HET AVONDMAAL.

Lees: Luk. XXII: 7–34.

„Ik heb grootelijks begeerd, dit Pascha met U te eten, eer dat ik lijde. Want Ik zeg U, dat Ik niet meer daarvan eten zal, tot dat het vervuld zal zijn in het Koningrijk Gods." Luk. XXII: 15, 16.

De Zaligmaker zag vooruit hoe zwaar Hem het laatste lijden vallen zou: Hij wist wat Gethsémané en Golgotha Hem kosten zouden. Zou het nu vreemd geweest zijn had Hij gezegd, terwijl Hij aan tafel zat met Zijne jongeren: „Ik heb met schrik en afgrijzen dit laatste Pascha te gemoet gezien"? Gewisselijk niet. Het zou slechts natuurlijk geweest zijn indien Hij dat laatste lijden met ontzetting had afgewacht. Maar neen: — Ik heb grootelijks begeerd dit Pascha met U te eten, eer dat Ik lijde, — zoo laat Hij zich uit.

Van wanneer toch leefde er dat sterk verlangen in den Christus? In één zin kan men zeggen, reeds van eeuwigheid af. Vóór het begin van de wereld reeds had de eeuwige Zoon zich aan den eeuwigen Vader aangeboden om voor menschen te lijden. In het begin van het boek van Gods eeuwigen raad staat er van Hem geschreven: zie Ik kom, om Uwen wil te doen, o God! Slagtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij het ligchaam toebereid (Ps. XL. Hebr. X). Van eeuwigheid af dorstte Hij naar het heil der menschen.

Gewis hebben wij echter bij de woorden van onzen Heer, Ik heb grootelijks begeerd dit Pascha met u te eten, — liever te denken aan het verlangen, dat Hij op aarde gevoeld heeft naar dit laatste Pascha. Hij zag vooruit dat dit het laatste wettige Pascha van het Oude Verbond zoude wezen, want zoodra Hij, het ware Paaschlam, voor de zonde geslacht was, moest het schaduwachtig offer van het Oude Testament ophouden. Als getrouw Israëliet had Hij steeds naauwgezet het Pascha gevierd; Hij stelde prijs op de waarneming van de instellingen,

welke van God geboden waren; het zoude Hem smartelijk geweest zijn moest Hij sterven, zeg door gewelddadige handen, vóór den afloop van dit Israëlitische feest. Hoe bitter de kruiden waren welke genuttigd werden, hoe bitter Zijn eigen laatste lijden mogt wezen, dat gezegende Pascha, geheiligd door de herinneringen van zoo vele eeuwen, die sedert Mozes verloopen waren, moest Hij mede vieren met Zijne jongeren.

Letten wij nog op deze bijzonderheid; — de Heer wilde niet het feest zonder Zijne vrienden vieren. Dezelfde behoefte aan gemeenschap, aan menschelijke vriendschap, welke Hem kort daarna aanzet, om Zijne drie uitverkorene discipelen mede te nemen in Gethsémané, doet Hem spreken: Ik heb grootelijks begeerd dit Pascha *met U* te eten, eer dat ik lijde. Zoo echt menschelijk is Zijn hart, zoo sterk daarbij de drang Zijner liefde, zoo diep Zijne nederbuiging tot de Zijnen, dat Hij alles *met hen* deelen wil. *Hier* deelen in nederigheid, in lijden; *daarboven* deelen in heerlijkheid, gelijk Hij aanstonds bidden zal: Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt (Joh. XVII: 24).

Op die heerlijkheid zag de Heer vol vertrouwen, vol verwachting te midden van Zijn hoogste lijden. Waar Hij het verlangen naar deelgenootschap aan het Pascha uitspreekt, voegt Hij er bij, — want Ik zeg U, dat ik niet meer daarvan eten zal, tot dat het vervuld zal zijn in het Koningrijk Gods. Wat later heet het (vs. 29, 30): Ik verordineer U het Koningrijk, gelijkerwijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft; opdat gij eet en drinkt aan Mijne tafel in Mijn Koningrijk. Door de woorden: *vervuld zijn in het Koningrijk Gods,* worden wij dan gewezen op die zaligheid en heerlijkheid, waarin Christus met Zijne geloovigen deelen zal in de toekomstige openbaring van het Koningrijk Gods. Vernemen wij slechts wat Johannes, de Apostel, ons des aangaande vermeldt (Openb. XIX: 6–9): „Ik hoorde als eene stem eener groote schare, en als eene stem veler wateren, en als eene stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja! want de Heer, de Almagtige God, heeft als Koning geheerscht. Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en zijne vrouw heeft zich bereid. En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad; want dit fijn lijnwaad zijn de regtvaardigmakingen der Heiligen. En hij

zeide tot mij: schrijf! zalig zijn zij die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams."

Hoe veel is er niet, Christenen! ter onzer voorbereiding voor het Heilige Avondmaal te leeren uit het sterke verlangen, waarmede de Heiland begeerd heeft, om het laatste Pascha met Zijne jongeren te vieren!

1. *Hoe diep is niet de nederbuiging, hoe onwederstaanbaar de drang van Zijne liefde!* Hij dorstte naar de gemeenschap niet van heiligen, maar van menschen, die in Zijn laatsten nood Hem verlaten en verloochenen zouden. Wetende hoe bitter lijden, hoe zwaren strijd Hij verduren moest, was Hij steeds gedachtig aan Zijne geringe, nederige volgelingen. Te hoog hield Hij zich niet voor den vertrouwelijken omgang, de innigste gemeenschap met hen in Zijne laatste levensuren. En dit is wat ieder geloovige heden ten dage weten moet, zoo vurig verlangt de Heiland naar gemeenschap met mij, als Hij in de dagen Zijns vleesches grootelijks begeerd heeft om dat bittere Pascha met Zijne discipelen te eten. Ik ben niet te onwaardig of Hij dorst naar gemeenschap met mij, vooral in het Heilige Avondmaal. Ook tot mij spreekt Hij: zie, Ik sta aan de deur en ik klop; indien iemand mijne stem zal hooren en de deur open doen, Ik zal tot hem inkomen en met hem Avondmaal houden, en hij met Mij (Openb. III: 20). Verbazende nederbuiging! Die liefde, welke sterk was als de dood, welke vele wateren niet konden uitblusschen (Hoogl. VIII: 6, 7), dezelfde liefde welke aan het laatste Pascha, en in Gethsémané, en op Golgotha gebrand heeft in het Middelaarshart van Jezus, — dezelfde liefde dorst nog naar gemeenschap met mij, den geringste Zijner geloovigen.

2. *Heeft de Verlosser gesproken: Ik heb grootelijks begeerd, hoe grootelijks dienen wij niet naar Zijne gemeenschap te begeeren!* Wat was er in een Petrus, wat is er in ons zooveel waard, dat het de begeerte van den Zaligmaker kon gaande maken? Niets. Wat is er niet al in Hem, dat onze begeerte kan gaande maken? Alles, alles! In Hem woont al de volheid der Godheid lichaamlijk (Kol. I: 19). Vooral in het Heilige Avondmaal deelt Hij die volheid op de heerlijkste wijze mede aan Zijne geloovigen. Hoe vurig hebben niet martelaren, vromen uit vroegere eeuwen naar dit Avondmaal verlangd! Zij hebben met levensgevaar in woestijnen, en spelonken, en holen der aarde gemeenschap met den Verlosser geoefend, hun geloof ver-

sterkt, hunne liefde aangevuurd, de hoop der heerlijkheid te midden van vervolging levendig gehouden. En zullen wij dan koel en onverschillig zijn omtrent het hooge voorregt, dat wij genieten? Zullen wij ons door elke kleine verhindering laten terughouden van het feest? Of zullen wij er heengaan zonder honger en dorst naar Christus?

3. Indien Gods Zoon spreekt: *ziel! Ik heb grootelijks begeerd om met U gemeenschap te houden*, hoe dienen wij dan niet toe te zien, dat wij Hem waardiglijk ontvangen! De Meester zegt, wáár is de eetzaal, dáár ik het Pascha met mijne discipelen eten zal (Luk. XXII: 11)? Wáár is het hart, dat bereid is om den Koning der heerlijkheid te ontvangen? Dáár, wáár ootmoed en geloof te vinden zijn, — dáár, wáár de ziel in het gevoel harer onreinheid geneigd zou wezen om uit te roepen: Heer! ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt komen (Luk. VII: 6). Heer! ga uit van mij, want ik ben een zondig mensch (Luk. V: 8). Van dezulken zegt de Hooge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont en wiens naam Heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make den geest der nederigen, en opdat ik levend make het hart der verbrijzelden (Jes. LVII: 15). En de diepste ootmoed zal juist tot het opregtste geloof leiden. Een schijn van ootmoed, eene gemaakte nederigheid zal leiden tot eene weigering om Gods zoo groote gaven aan te nemen. De ware nederigheid daarentegen is te vinden bij de ziel, die buiten Christus reddeloos verloren is, en die dus door den nood gedreven wordt om Gods onuitsprekelijke gave zich toeteeigenen in het geloof. Ootmoed en geloof moeten dus den eetzaal bereiden, het hart bereiden voor het onthaal van Hem, die spreekt: Ik heb grootelijks begeerd om met u Avondmaal te houden.

Christenen! laat ons eerbiedig verbaasd staan, als wij zulke groote woorden uit den mond van den Heere Jezus hooren: Ik heb grootelijks begeerd. Laat ons met aanbidding Hem te gemoet gaan, en vrijmoedig ons toeeigenen een deel in Zijne groote liefde, aldus sprekende: „Ja, Heiland! ook naar mij, verdoemeling, hebt Gij verlangd; voor mij hebt Gij aan het kruis dorst geleden; en ik ook wil van nu voortaan naar niets dorsten, dan naar U alleen.”

NA HET AVONDMAAL.

Lees: LUK. XXII : 7—34.

„En de Heer zeide: Simon, Simon! ziet de Satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zoo versterk uwe broeders!" Luk. XXII : 31, 32.

Vóór het H. Avondmaal hebben wij overdacht het woord van den Heiland: Ik heb grootelijks begeerd om dit Pascha met u te eten. Dit woord heeft de Heer gesproken vóór de instelling van het Avondmaal. Hooren wij nu een ander woord, gesproken tot Petrus en de Apostelen na het Avondmaal: Simon, Simon! ziet de Satan heeft ulieden zeer begeerd.

Wonderbare tegenstelling! Aan den eenen kant staat er Gods zoon, die grootelijks begeert om met de ziel van den mensch gemeenschap te hebben: aan den anderen kant staat er de Satan, die zeer begeert om hem te ziften als de tarwe. Hoe zalig is het om te weten, dat Jezus naar mij begeert! Hoe ontzettend ernstig is de gedachte, dat de Satan zeer naar mij begeert! Niet wanneer ik in het gewoel der wereld verkeer, niet als ik soms met wereldlingen, zelfs met goddeloozen moet verkeeren, maar als ik met Gods Zoon aan het Avondmaal gemeenschap heb, gelijk Petrus, dan loert de vijand op mij. Twee magten zijn er, die met elkander strijden om het bezit van mijne ziel, de hemel en de hel, — de vorst des lichts en de vorst der duisternis. Wie zal winnen?

De oppervlakkige mensch, die zonder ernst ten Avondmaal gaat, weet niet eens van den strijd, welke er gevoerd wordt om het bezit van zijne ziel, daarom leeft hij tamelijk gerust, soms heel onverschillig. Christenen! wij willen anders handelen: wij willen ter harte nemen het hoog ernstige woord van den Heer aan Simon.

Den ongelukkigen Judas begeert de Satan niet om hem te ziften; hij heeft hem reeds in zijne magt; hij was reeds in hem gevaren. Neen, den opregten maar zwakken Petrus, en de overige getrouwe jongeren heeft de Satan begeerd. En wel om te ziften als de tarwe. Zij moesten op de proef gesteld worden, geschud in een zeef, dan zou de vijand zijn best doen om Petrus wijs te maken, — „Petrus! gij verschilt niets van Judas, gij hebt even zwaar gezondigd, gij zijt niet echt koorn, gij zijt kaf, gij zijt een stuk onreinheid, gij dient slechts om weggeworpen te worden.”

Zóó wordt de opregte Christen verzocht door den vijand zelfs aan de tafel des Heeren, of ook nadat hij de tafel verlaten heeft, — en dat op de meest verschillende manieren. Vuile, schandelijke gedachten en begeerten worden in zijne ziel geworpen; hij zou zich schamen indien de medemensch het zien kon. Verzoekingen tot zonden worden op allerlei wijze in zijn weg gebragt, in zijn huis, in zijn verkeer met de wereld, in zijne afzondering zelfs. De uiterlijke omstandigheden worden daartoe gebruikt. Als tegenspoed en armoede hem bedreigen dan wordt hij verzocht, gelijk Jobs vrouw hem verzocht heeft, om God vaarwel te zeggen: „Wat baat u toch al uwe vroomheid, het helpt u niet, de goddeloozen hebben het beter dan gij”? — Zulke gedachten komen er bij hem op.

Het zou te veel zijn om al de listen, al de kunstgrepen, al de striknetten van den Satan te noemen. Elke ziel moet weten van welke zijde de vijand haar aanvallen zal, welke hare ligtelijk omringende zonde zij.

De arme Petrus, — zal hij sterk genoeg wezen om de proef door te staan, als hij gezift wordt gelijk de tarwe? Hij moet natuurlijk waken en bidden, opdat hij niet in verzoeking kome. Hij is zoo vurig, zoo opregt, hij is hartelijk gewillig om met den Heer te gaan tot in de gevangenis en den dood. Helaas! Zijne opregtheid, zijn gebed, is maar een gebroken rietstaf: de aangevochtene ziel heeft niet een riet, maar een rots noodig om zich daaraan vast te houden.

De Heer Jezus wijst die rots, die sterke toevlugt aan: „Ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet ophoude.” Lezen wij het hoogepriesterlijke gebed (Joh. XVII), dan vernemen wij in bijzonderheden wat de Heer bidt voor de Zijnen, die de Vader Hem gegeven had. Niet dat zij weggenomen worden

uit deze wereld, maar dat zij in de wereld zijnde bewaard worden van den Booze, — dit bidt de Heiland. Aan de Avondmaalstafel heet het: Ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet ophoude. Dat geloof zou geschokt worden, in gevaar komen van te bezwijken, maar de alvermogende voorbidding van den Heer zou verhoord worden.

Christenen! laat ons waken en bidden, opdat wij niet in verzoeking komen, maar laat ons vertrouwen gevestigd wezen op de voorbidding van Hem, die tot den Vader durft spreken: Vader Ik wil! — zoo bidt geen bloot mensch, Vader! ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt mij liefgehad, vóór de grondlegging der wereld (Joh. XVII: 24).

Gij, als gij eens bekeerd zult zijn, zoo versterk uwe broeders, — in dit woord geschiedt de aanwijzing van de roeping des Apostels, na Zijne wederoprigting uit zijn val. De Heer bidt voor hem, — hij zelf moet heete tranen storten, een diep berouw gevoelen, in het geloof de vergiffenis zijner zonde aannemen, — in één woord hij moet zich bekeeren. Niet genoeg dat hij eenmaal bekeerd was, bij voorbeeld, toen hij zijn vischnet en alles verliet om Jezus te volgen. Op nieuw moest hij zich bekeeren. Wij eveneens.

En als hij bekeerd was, dan moest hij zijne broeders versterken, hij moest toezien, dat zij winst deden met zijn diepen val. Dit heeft hij gedaan, gelijk zijn moedig gedrag vóór den Joodschen Raad bewijst. Vooral als wij zijne zendbrieven lezen, kunnen wij zien hoe hij de broeders versterkt. Uit eigene ondervinding waarschuwt hij hen: Zijt nuchteren en waakt; want uwe tegenpartij, de duivel, gaat om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden (1 Petr. V: 8). Ook wij hebben de roeping om onze broeders te versterken.

Christenen! laat ons niet vergeten de twee woorden: „Ik heb grootelijks begeerd om dit Pascha met U te eten", en „de Satan heeft ulieden zeer begeerd". Het hooge genot van het Avondmaal stelle ons niet gerust. Juist dan wil de vijand ons het meest begeeren. Maar wij weten ook wáár onze sterkte te vinden is. In Jezus medelijdende liefde, in de voorbidding van Zijn hoogepriesterlijk hart, — dáár is onze sterke vertroosting, onze zekere toevlugt.

VOOR HET AVONDMAAL.

Lees: PSALM XXV.

„Jezus, antwoordende, zeide tot hem: wat wilt gij, dat ik U doen zal?" Markus. X: 51.

Toen de Koning Ahasveros verschenen was aan den maaltijd, dien Esther bereid had, zeide hij: wat is uwe bede, Koningin Esther! en zij zal U gegeven worden; en wat is uw verzoek? het zal geschieden ook tot de helft des Koningrijks (Esth. VII: 2). Meer dan eens heeft de Heer Jezus op aarde gezegd: wat wilt gij, dat Ik u doen zal?

En dit woord spreekt Hij ook nu, wanneer Hij als gastheer Zijne vrienden onthaalt aan den Koninklijken maaltijd, dien Hij hun in het Heilige Avondmaal bereid heeft. Hij, die Zijn dierbaar bloed voor hen heeft laten stroomen, en dit Avondmaal tot gedachtenis van Zijne liefde heeft ingesteld, zal wel gewillig wezen om Zijne geloovigen te geven al wat zij aan dit hooge feest van Hem begeeren.

De eigengeregtige komt tot dit feest en ontvangt niets. Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld, en rijken heeft Hij ledig weggezonden (Luk. I: 53). De oppervlakkige, onnadenkende komt zonder om iets te vragen, hij ontvangt ook niets. De geloovige, die zijne behoeften kent, die nadenkt over dat wat hem juist ontbreekt, hoort het vriendelijke woord van den Koninklijken gastheer: wat is uwe bede, en wat is uw verzoek? het zal u geschieden, — niet tot de helft van Mijn Koningrijk, — neen onze Koning doet geen half werk, — het volle genot van het geheele Koningrijk zegt Hij toe aan den waren dischgenoot. Doe uwen mond wijd open en Ik zal hem vervullen (Ps. LXXXI: 11).

De geloovige hoort niet slechts dit aanbod, maar maakt er ook gebruik van. En wat is dan zijn verzoek? Verschillend op verschillende tijden; verschillend bij verschillende kinderen Gods. Geen een formuliergebed kan uitdrukken, wat de verschillende toestanden des gemoeds vereischen.

Esther vraagt den Koning om haar leven, de booze Haman wilde ook haar ombrengen. Een kind van God kan in zware aanvechting verkeeren, vreezende: „Ik zal toch niet het eeuwige leven verkrijgen, ik zal nog omkomen door mijne booze vijanden". Dan pleit hij in den angst van zijne ziel, „wat gewin is er in mijn bloed, in mijn nederdalen tot de groeve"? (Ps. XX : 10). Esther kreeg haar verzoek, en veel meer wordt de bidder verhoord, die op grond van Jezus verdiensten pleit. De Heilige Geest brengt hem aan het Avondmaal te binnen met kracht zulk een woord als dit: „Verlos dezen, dat hij in het verderf niet nederdale; ik heb verzoening gevonden" (Job. XXXIII : 24); „Zoon! of Dochter! wees welgemoed, uwe zonden zijn u vergeven" (Mar. II : 5).

Esther bad ook om de redding van haar volk, want Haman wilde meteen al de Joden ombrengen. Een geloovige is bekommerd over de bekeering en de behoudenis van een echtgenoot, een kind, een broeder of zuster, een huisgezin. Aan het Avondmaal valt hem de gedachte in aan het zielsgevaar van zijne dierbaren, hij is niet te vreden om alleen zalig te worden. Hij heeft regt om te bidden om de behoudenis van anderen. De Heer, die op het gebed van eene moeder, de Kananeesche vrouw, haar kind van den duivel heeft verlost, — die hetzelfde ook op het gebed van een vader heeft gedaan, — die aan Paulus gezegd heeft door een engel: God heeft u geschonken allen, die met u varen (Hand. XXVII : 24) — Hij wil nu nog het geloovige, worstelende gebed om de redding van anderen verhooren. Aan het Avondmaal, waar de groote liefde des Heilands jegens zondaars, waar de oneindige waarde van zijne verzoening wordt verkondigd, — aan het Avondmaal vooral mag de geloovige voorbidder voor zijn medemensch zijn verzoek indienen voor den genadetroon.

En wat behoeft hij niet verder voor zich zelven? Welligt is dit zijn verzoek: „Heiland! ik wilde U vuriger liefhebben, mijne liefde is zoo koud, ik vrees dat ik geen opregte discipel ben; een die waarlijk door U verlost is, moest branden van wederliefde jegens zijn Redder. Nu bid ik U: „Laat mijne liefde gloeijen als een vlam." — Wat is het antwoord van den Zaligmaker? — Niets is Hem zoo behagelijk als de zucht van eene verloste ziel om Hem vuriger te beminnen. Door het Avondmaal juist wil de Heer ons geloof aan Zijne liefde sterken. Indien wij meer kinderlijk daaraan geloofden, indien wij grooter

gedachten hadden van Zijne liefde jegens ons, dan zoude onze wederliefde ook sterker wezen. Te vergeefs is het om te trachten onze liefde beter te maken, zoo wij niet kinderlijker gelooven aan Zijne liefde. Hooren wij dan Zijne woorden: De Heer is mij verschenen van verre tijden! Ja ik heb U liefgehad met eene eeuwige liefde, daarom heb ik U getrokken met goedertierenheid (Jer. XXXI : 3).

Het Avondmaal wekt mij op om met Paulus te gelooven: „Gods Zoon heeft mij liefgehad en zich voor mij overgegeven", daarom kan ik ook zeggen als hij: „Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij" (Gal. II : 20).

Of welligt luidt het verzoek van den geloovige aan de tafel aldus: „Heer! ik wilde volgens mijne roeping heilig leven, maar de magt van den ouden mensch in mij is nog zoo sterk. Innerlijk ben ik nog zoo onrein. Het bedroeft en kwelt mij, dat ik zoo weinig naar het beeld van mijnen heiligen Verlosser gelijk." En wat nu is het antwoord dat van de Avondmaalstafel komt op het verzoek:

„Heilige Jezus! o heilig mij,
Dat ik als Gij
In hart en wandel heilig zij?" —

„Dit is de wil van God, namelijk uwe heiligmaking" (1 Thess. IV : 3). Onze Zaligmaker, Jezus Christus, heeft zich zelven voor ons gegeven, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongeregtigheid, en zich zelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken" (Titus II : 14). De geloovige verneemt dus dat zijne begeerte om heilig te wezen in overeenstemming is met Gods wil, — Die wil juist onze heiligmaking, en in overeenstemming met het doel van den Verlosser in Zijn verzoeningsdood. Juist daartoe heeft Hij zich overgegeven, opdat Hij ons verlosse van alle ongeregtigheid, en ons tot een heilig volk stelle. Juist door het Avondmaal geeft de Heiland ons Zijn ligchaam en bloed als eene geestelijke spijs en drank. Hij zelf wil in ons wonen om ons te heiligen. Niets is Hem aangenamer, dan de opregte bede om heiligheid. Laat ons slechts toezien, dat die bede niet gedaan worde in ongeloof en in twijfel, ook niet in onopregtheid, of met een geheim vasthouden van de eene of andere zonde.

Wat wilt Gij, dat Ik u doen zal? Welligt is de bede van den discipel ongeveer de volgende: „Heer! ik mis de kracht om geduldig te dragen het zware kruis, dat mij opgelegd is,

om blijmoedig te volbrengen de zware taak, die ik verrigten moet: geef mij meer kracht om te lijden of om te werken tot Uwe eer." Het antwoord van de tafel, of liever van den Koning, die aan de tafel zit, luidt aldus: „Mijne genade is u genoeg, want Mijne kracht wordt in zwakheid volbragt" (2 Cor. XII : 9). Heeft de Heiland zich zelven, ziel en ligchaam, tot den laatsten droppel bloed aan het kruis gegeven, hoeveel te meer zal Hij nu van Zijn hemeltroon af alle genade geven aan de ziel, die slechts geloovig van Hem hare hulp en kracht verwacht? Met wijsheid zoekt Hij uit voor een ieder het werk dat Hij doen, het kruis dat hij dragen moet. „Gewisselijk, Hij legt den mensch niet te veel op" (Job. XXXIV : 23). „Ulieden heeft geene verzoeking bevangen dan menschelijke; doch God is getrouw, die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen" (1 Cor. X : 13). „En God is magtig *alle* genade te doen overvloedig zijn in u; opdat gij in *alles* ten *allen* tijde, *alle* genoegzaamheid hebbende, tot *alle* goed werk overvloedig moogt zijn" (2 Cor. IX : 8). Laat ons tot onze bemoediging opmerken, hoe dikwijls het woord *alle* in dit eene vers voorkomt: daardoor geeft de Heer sterke vertroosting aan de ziel, die tot Zijne eer leven wil.

Wat wilt gij dat Ik U doen zal? — Laat ieder geloovige dan in de stilte nadenken, vragende om den Heiligen Geest, die Gods kind helpt om te bidden. Laat ons klaar wezen met onze bede en verzoek, als wij aan het Koninklijke feest verschijnen. Laat ons gebed geschieden in het geloof, en het antwoord zal niet achterblijven.

Opent uwen mond,
Eischt van Mij vrijmoedig,
Op Mijn trouw verbond,
Al wat u ontbreekt
Schenk Ik, zoo gij 't smeekt,
Mild en overvloedig.

NA HET AVONDMAAL.

Lees: Rom. XII.

„Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal". Hand. IX: 6.

Vóór het Avondmaal hebben wij te doen gehad met het koninklijke woord van den Heere Jezus aan de ziel: wat wilt gij dat Ik U doen zal? Hij hoort aan de tafel onze bede, met goddelijke mildheid schenkt Hij wat wij vragen. Maar na het Avondmaal is het onze beurt, om tot Hem te gaan met het aanbod: Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal? — Dit was het eerste gebed van Saulus van Tarsen, toen hij tot stilstand op zijn verkeerden weg gebragt was. Het is nu nog de eerste vraag van den ontwaakten zondaar, ja, maar ook van het kind Gods, dat aan het Avondmaal verkwikt is: Heere! wat wilt Gij dat ik nu doen zal?

In het Avondmaal nemen wij eerst, dan geven wij. Wij nemen wat God ons geeft, een vollen Christus, naar Zijne godheid en Zijne menschheid, met Zijn ligchaam en bloed, met al Zijne genade voor onze schuld, Zijne kracht voor onze zwakheid, Zijn leven voor onzen dood. Dit is wat de uitgestrekte bedelaarshand des geloofs doet: zij neemt Christus aan, zij eigent zich Gods Zoon toe.

In het Avondmaal geven wij ook. Wij geven ons zelven weg, met lijf en ziel, met al wat wij hebben, al wat wij vermogen. Onze aardsche goederen, onzen tijd, onze krachten, al de liefde van ons hart geven wij plegtig aan Jezus. Wij zijn levende offeranden, die gedood worden door de gemeenschap aan het kruis en den dood van den Heer, opdat onze oude mensch sterve. Wij geven ons zelven een geheel brandoffer, waarvan niets achter gehouden wordt, om het volstrekte eigendom van onzen Heiland te wezen. Wij zijn als een gekochte slaaf, een lijfeigen, Gods Zoon heeft ons gekocht, niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, maar met Zijn eigen dierbaar bloed (1 Pet. I: 18, 19).

Ben ik nu hartelijk er mede te vreden, dat ik een lijfeigen ben van Christus, dan zal er in mijn hart en op mijne lippen leven de vraag: Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal? De trouwe dienstknecht is niet te vreden om te doen wat zijn meester gebiedt, om te laten wat hij in ronde woorden verbiedt, — neen, hij zal steeds uitzien naar de minste vingerwijzing, den geringsten oogwenk, waaruit hij den wil van zijn meester kan te weten komen: gelijk de oogen der knechten zijn op de hand hunner heeren; gelijk de oogen der dienstmaagd zijn op de hand harer vrouwe; alzoo zijn onze oogen op den Heer onzen God (Ps. CXXIII).

Wat wilt Gij, Heere! dat ik doen zal? Na het gevierde Avondmaal komt deze vraag bijzonder tepas. De liefde van Christus dringt ons, om te doen wat Hij van ons verlangt. Wij willen slechts weten, wat Hij van ons verlangt. Wij willen slechts weten wat, Hij van ons hebben wil. Vragen gelijk de volgenden komen dan op in het gemoed van den opregten dischgenoot: —

„Heer! is er nog bij mij eene verborgene zonde, waarvoor mijn oog nog niet open is, ontdek mij die door het licht van Uwen Heiligen Geest. Houd Uwen knecht niet alleen terug van trotsche, openlijke zonden: reinig mij ook van de verborgene afdwalingen" (Ps. XIX: 13, 14).

Immers, de ware Christen wil teeder, naauwgezet zijn in zijn wandel met den Heer. Daarom wil hij toenemen in zelfkennis en in kennis van Gods heiligen wil.

„Heer! is er de een of ander pligt, dien Gij mij oplegt, welken ik geheel en al verzuimd heb? maak het mij dan duidelijk waarin ik te kort kom. Laat mij niet in gerustheid leven, terwijl ik nalaat om Uwen wil te volbrengen". Zoo bidt de ware Christen; en daarbij onderzoekt hij toenemend het woord van God, om den wil Zijns Heeren te weten te komen.

„Heer! is er het eene of het andere opzigt, waarin ik aan de wereld gelijkvormig ben? Schik ik mij zoo naar hare gewoonte en hare manier van doen, dat ik in strijd raak met Uw woord? Leef ik zóó, dat er geen onderscheid is tusschen mij en de wereldlingen, en dat mijn licht dus geen schijnsel van zich geeft?" Hij, die in ernst dit van den Heer vraagt, zal te weten komen wat de goede, de welbehagelijke, de volmaakte wil van God zij (Rom. XII: 2).

Soms gebeurt het dat de christen in ongerustheid verkeert

omtrent dat wat roeping en pligt is. Één vriend raadt hem aan om iets te doen, dat weer afgekeurd wordt door een anderen vriend. Op één oogenblik is hij geneigd om een zeker weg te bewandelen, dan weêr is hij van gedachte dat die weg niet de regte zal zijn. Dan komt te pas de bede: „Heer! wat wilt Gij dat ik doen zal?" Is er bij ons wat de Zaligmaker noemt een eenvoudig oog, een oog dat regtuit ziet, enkel naar Gods wil gerigt is en niet omziet naar de wereld, of ter regter en ter linkerhand afdwaalt naar het eigenbelang of het goeddunken van het vleesch, is er bij ons dat eenvoudig oog, dan zal het geheele ligchaam verlicht worden, het licht zal schijnen op ons pad om ons duidelijk te maken wat Gods wil is. Wij zullen juist geene stem uit den Hemel met ons oor hooren, maar de Heer zal ons gemoed besturen, ook de uiterlijke omstandigheden zóó doen zamenloopen, dat het ons duidelijk zal worden, wat de regte weg van roeping en pligt zij. — Ken den Heer in al uwe wegen, en Hij zal uwe paden regt maken (Spreuken III : 6). Het pad des regtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe (Spr. IV : 18). Hij zal de zachtmoedigen leiden in het regt, en Hij zal de zachtmoedigen Zijnen weg leeren (Ps. XXV : 9).

Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal? Christenen! overal, ten allen tijde komt deze bede te pas. Laat dit de uitwerking van het gevierde Avondmaal zijn, dat wij meer en meer afzien van eigen wil, eigene eer, eigene wijsheid, eigene geregtigheid het eigen ik in iedere gedaante. Gods Heilige Geest wil ons de genade geven om *ten eerste* Gods wil in alles te kennen, en *ten tweede* dien wil in alles te doen.

1. Zou, Jezus! U ons hart vergeten,
   U, die van zond' en dood verlost,
   Nu wij als door aanschouwen weten
   Wat onze redding heeft gekost?
   Neen! met het oog op 't kruis geslagen,
   Waar G' onze zonden hebt gedragen,
   Verheffen wij het dankend lied:
   Ons hart vergeet zijn Heiland niet!

2. Uw Golgotha doet ons U eeren,
   Als vrijgekochten door Uw bloed,
   Die oog en hart vrijmoedig keeren
   Naar 't eens verloren eeuwig goed.

Voor ons zonk alle hoop in 't duister;
Uw dood hergeeft den mensch zijn luister,
En 't hemelhof verneemt het lied:
Ons hart vergeet zijn Heiland niet!

3. Hebt Gij, toen wij nog zondaars waren,
Voor ons U zelv' ten dood gewijd;
Thans moet ons leven openbaren,
Wat G' in Uw dood voor zondaars zijt:
Een nieuw, een rein, een heilig leven
Moog van Uw kracht getuignis geven
En weêrklank zijn op 't dankbaar lied:
Ons hart vergeet zijn Heiland niet!

4. Zie, Jezus! in den geest ons zamen,
Als broedren om Uw kruis geschaard;
En aller harten zeggen: Amen!
Op wat ons loflied heeft verklaard.
Hier hebben w' ons aan U verbonden;
En broederliefde zal verkonden
Den zin, de waarheid van het lied:
Ons hart vergeet zijn Heiland niet!

Het Gebed.

GODS WOORD IN DEN BIDSTOND.

Lees: Ps. CXIX: 1–24.

„Neemt den helm der zaligheid en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord; met alle bidding en smeeking, biddende te allen tijd in den geest, en tot hetzelve wakende met alle gedurigheid en smeeking voor al de heiligen". Efeze VI: 17, 18.

Wanneer Christenen een biduur houden, dan is het niet ongewoon dat zij vooraf een stichtelijk stuk uit het eene of andere boek lezen. Dit gebruik is goed te keuren, onder voorwaarde dat zoodanig stichtelijk stuk ons opleide tot Gods Woord, en niet er van afleide. Er is gevaar, dat wij te vreden zijn met de stichting, die wij meenen te bekomen uit menschelijke woorden en gedachten. Wij moesten ons meer er op toeleggen, om uit de Heilige Schrift zelve voedsel tot het gebed te bekomen.

Sprekende van de wapenrusting eens Christens, noemt de Apostel, als het zwaard des Geestes waarmede wij de vijanden verslaan moeten, het Woord Gods. Dat zwaard des Geestes zullen wij niet regt zwaaijen, zoo wij niet *te allen tijd biddende zijn in den Geest*. Omgekeerd, wij kunnen niet regt bidden, bidden in overeenstemming met Gods wil en de meening van den Geest, zoo wij ons niet veel oefenen in het Woord. Enkel uit het Woord leeren wij den wil van God kennen.

Neemt een paar voorbeelden uit den honderd en negentienden Psalm. Bijna ieder vers van dezen Psalm maakt melding van Gods wet, zijne redenen, zijne inzettingen, zijne getuigenissen, — verschillende namen voor Gods Woord.

Lees ik nu in het Woord het eene of andere gebod van God,

waartoe moet dat mij aanzetten? Tot het gebed. „Heer! gij hebt geboden, dat men Uwe bevelen zeer bewaren zal". Daarop laat de dichter volgen het gebed: „och dat mijne wegen gerigt werden, om Uwe inzettingen te bewaren" (vs. 4, 5). Het lezen van Gods geboden in Zijn woord is mij dus een spoorslag tot bidden. Omgekeerd, ik weet niet waarom te bidden, ik weet niet tot welke pligtvervulling ik genade en kracht moet zoeken, indien ik niet uit het Woord verneem, wat de Heer mij beveelt. Ik kan niet met verstand bidden om wasdom in de heiligmaking, indien ik niet uit het Woord meer en meer versta wat de heiligmaking is, wat God van mij verwacht, als Zijn geheiligd kind. Onderzoekt men niet Gods Woord omtrent deze en dergelijke zaken, dan zal men in het gebed wel vragen om genade, men zal andere vrome woorden gebruiken, maar zonder inzigt in de wezenlijke beteekenis dier woorden. Paulus zegt: „Ik wil met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal wel met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen" (1 Cor. XIV: 15). De Christen moet dus met verstand bidden, dit kan hij niet doen, indien zijn verstand niet opgescherpt en verlicht wordt door gedurig onderzoek van Gods Woord.

Wij hebben gesproken van de geboden der Schrift: denken wij nu aan de beloften van Gods Woord. Dit is wat regt voedsel geeft aan den geest des gebeds. Wij kunnen niet vrijmoedig, geloovig bidden om dingen, welke God niet beloofd heeft; weten wij daarentegen dat de Heer iets beloofd heeft, dan hebben wij regt om Hem te manen op Zijne belofte. Zoo staat het: „Gedenk aan het woord, tot Uwen knecht gesproken, waarop Gij mij hebt doen hopen. Dit is mijn troost in mijne ellende, want Uwe toezegging heeft mij levend gemaakt" (Ps. CXIX: 49, 50). De vrome zou vergaan in zijne ellende, indien het woord der belofte, der toezegging, hem niet levendig maakte. Hij gedenkt aan de belofte, maar meer dan dit, hij komt er mede voor den Heer en bidt: Gedenk gij, Heer! aan het woord der belofte, dat Gij mij gegeven hebt. Immers, alle beloften Gods zijn Ja en Amen in Christus Jezus, Gode tot eer en ons tot zaligheid (2 Cor. I: 20). Twee onveranderlijke dingen, Gods belofte en Gods eed, geven aan de ziel eene sterke vertroosting (Heb. VI: 18). Zullen wij nu krachtig bidden, dat is met een sterk geloof bidden, dan is het noodig dat wij de beloften des Woords goed kennen en verstaan. On-

misbaar dus tot het veelvermogende gebed is het lezen en het onderzoeken van de Heilige Schrift.

De Zaligmaker bestrafte eens Zijne Apostelen aldus: Gijlieden weet niet, wat gij begeert (Matt. XX: 22). Als wij nu de Schrift verkeerd verstaan, of onwetend zijn omtrent haren inhoud, dan koesteren wij ligt dwaze begeerten, en wij doen gebeden, die God niet verhooren kan. Dan verdienen wij het verwijt: Gijlieden weet niet, wat gij begeert.

Wie zal het nu afkeuren, dat Christenen in een biduur eene preek of een stichtelijk stuk voorlezen uit het eene of andere boek? Maar laat ons niet uit het oog verliezen, dat de ware opwekking tot het gebed, het ware voedsel van het gebed, in Gods Woord alleen te vinden is. Uit het Woord alleen hoor ik, wat God tot mij spreekt, daaruit weet ik wat ik tot mijnen God zeggen moet in het gebed. De Zaligmaker zeide tot Zijne discipelen: De woorden die ik tot U spreek zijn geest en zijn leven (Joh. VI: 63). Vrome, menschelijke woorden, over Gods Woord gesproken, zijn niet geest en leven.

Christenen! wij moeten worden magtig in de schriften (Hand. XVIII: 24), dan zullen wij zijn magtig in het gebed.

Wij moeten veel bidden om de schrift regt te verstaan. Maar het is even waar, dat wij de schrift grondig kennen moeten, indien wij in den verborgen omgang des gebeds veel van God verkrijgen zullen.

BEZWAREN TEGEN HET GEBED.

Lees: Ps. XXXIV.

„Wat is de Almagtige, dat wij Hem zouden dienen? en wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanloopen zouden”? Job. XXI: 15.

Wat nut is er in het aanloopen van den Heer door het gebed? Het ongeloof antwoordt, er is geene nuttigheid in het bidden. Bijvoorbeeld, — ik heb aanhoudend, ernstig gebeden om de genezing van een geliefd kind, maar het hielp niet, het kind is gestorven. Of wat anders: ik heb gebeden om regen, maar het hielp niet, de regen kwam niet en mijn oogst is mislukt. Al dat bidden brengt geene nuttigheid.

Wat antwoord heeft de Christen op dit bezwaar? Wat antwoord geeft de Heilige Schrift? Wij moeten toestemmen dat, indien tijdelijke goederen het hoogste goed van den mensch uitmaken, het gebed niet de weg is om dat goed te verkrijgen. Bijvoorbeeld, bidden is niet het middel om rijk te worden, of om gezond te worden, wanneer ik de gezondheid of den rijkdom hooger acht dan Gods gunst. Het hoogste goed van den waren Christen is daarin gelegen, dat Gods wil geschiede, en dat hij zelf eenswillend zij met God. Hoe nu wanneer mijn dierbaar kind erg ziek is? Ik moet geneesmiddelen gebruiken, ik moet ook bidden. Maar indien ik onchristelijk bid, indien ik dwing om het leven van dat kind, indien ik bid: Heer! mijn wil geschiede, niet de Uwe! — wat dan? Dan kan het ligt gebeuren, dat God mij straft door dat kind te sparen, om op te groeijen als mijn grootste kruis en verdriet. Als ik regt christelijk bid: Heer! herstel mijn kind, doch Uw wil geschiede! — wat dan? Dan herstelt mijn kind, en ik heb den troost van te weten, God hoort het gebed, God spaart het kind tot een zegen, niet tot een straf voor mij. Of anders sterft het kind, maar dan heb ik den troost van te weten: God kastijdt mij uit liefde, de vrede Gods, die alle verstand

te boven gaat (Filip. IV : 6, 7), en die beter is dan een kind, wordt mij geschonken, en dan kan ik missen, wat mijn hart vroeger liefhad als zijn afgod.

De Christen nu wordt soms zwaar verzocht, om gelijk Job een woord van ongeduld uit te spreken, maar doorgaans gelooft hij toch, dat God zijn vader en vriend is, ook te midden van het zwaarste lijden. De ongeloovige, of de man die God dient om loon, gelijkt aan Jobs vrouw: die meent werkelijk dat het nutteloos is om te bidden, daar God Zijn dienaar zoo slecht beloont.

Nog andere bezwaren tegen het gebed zijn er, bijvoorbeeld: God is alwetend, Hij heeft het dus niet noodig, dat wij Hem in het gebed zullen vertellen wat wij behoeven. Gods wijsheid is zoo groot, dat het waarlijk niet noodig is, dat wij Hem zullen voorschrijven, wat Hij doen moet. Gods liefde is zoo oneindig, dat het dwaas is om te handelen, als of wij Hem bewegen, ja dwingen moesten om Zijne weldaden over ons uit te storten. Nog meer, Gods raad heeft te voren alles bepaald, wat er gebeuren moet; aan dien raad is er dus niets te veranderen door onze gebeden. Door deze en dergelijke bedenkingen wordt meer dan één mensch verleid om te meenen, dat er werkelijk geene nuttigheid is in het gebed.

De vrome, geloovige bidder moet winst doen met zulke bedenkingen als deze, want soms is hij in gevaar om voorbij te zien het eene en andere, dat daar opgemerkt is omtrent de volmaaktheden van het Opperwezen. Het is waar dat God alwijs, alwetend, algoed, ja de Liefde zelve is. Dus moet de bidder niet in den waan verkeeren, dat zijn gebed God onderrigten kan omtrent wat hij niet weet, of dat zijn gebed bij God dezelfde uitwerking heeft als ons smeeken bij een medemensch, die liefdeloos, onwillig is om te helpen, en dien wij omhalen moeten om tegen zijn zin ons eene weldaad te bewijzen. Dit alles is nu in zekeren zin waar, maar het is er verre van daan dat men hieruit zou moeten besluiten,—het gebed is nutteloos.

Laat ons wat nader en naauwkeuriger letten op deze bezwaren. Men zegt bijvoorbeeld, God is alwetend, dus heeft Hij het niet noodig, dat wij door ons gebed Hem vertellen zullen wat wij noodig hebben. Ziet, een aardsche vader weet ook soms, dat zijn kind geld of brood noodig heeft, en geeft het hem toch niet. De wijze vader is tevens opvoeder van zijn

kind; hij wil zien dat zijn kind nederigheid zal leeren, zijne afhankelijkheid gevoelen. Daarom wacht hij met zijne gaven, tot dat het kind ootmoedig vrage wat het noodig heeft. Even zoo de Hemelsche Vader en Opvoeder. Gelijk de Heiland de Kananesche vrouw niet dadelijk hielp, maar schijnbaar afwees, zoo stelt God ons ook soms op proef; Hij wil ons oefenen in geloof, in ootmoed; daarom geeft Hij ons niet wat wij vragen op ons eerste gebed, maar laat ons daarmede aanhouden.

Dit helpt ons ook, wanneer wij denken aan een ander soortgelijk bezwaar tegen het gebed: — Gods liefde, zegt men, is zoo oneindig groot, dat het eene dwaze inbeelding is dat wij Hem door ons aanhoudend bidden bewegen moeten, om ons te zegenen. Hierop antwoorden wij: Het is waar, God is Liefde, maar Gods liefde is wijs en heilig, daarom wil de goddellijke liefde ons opvoeden en voorbereiden tot de regte ontvangst van hare zegeningen. Een vader, die zijn kind lief heeft, geeft hem niet altoos wat zijn lieveling begeert; vooral een kostbaar geschenk, eene groote som gelds zou in gevaar komen om verspild te worden, indien de vader zoo iets zou geven aan een onmondig kind, dat nog niet het verstand heeft om er het regte gebruik van te maken.

En wat hebben wij nu te denken van een verder bezwaar, dat aldus luidt: — Gods eeuwige, wijze raad heeft te voren bepaald alles, wat er gebeuren zal; onze gebeden zullen er toch niets aan doen, om dien raad te veranderen; eene dwaze vermetelheid zou zulk eene inbeelding wezen; derhalve mogen we ons zelven de moeite besparen, om aan te houden met onze gebeden?

Onchristenen, Mahomedanen, Heidenen en anderen, die aan den Bijbel niet gelooven, maar die toch gelooven dat er een toekomend leven is, waar de mensch loon of straf ontvangt naar werken, kunnen hier ons op weg helpen om het genoemde bezwaar op te lossen. Ziet, — gij stelt dat Gods hooge raad alles te voren bepaald heeft, dus ook het lot van den mensch na den dood. Gij gelooft dat iemand, die slecht leeft, hiernamaals gestraft wordt, en dat hij die braaf en goed leeft alsdan beloond wordt. Dus gelooft gij toch, dat de mensch eens maaijen zal naar dat hij gezaaid heeft, al heeft God in Zijn eeuwigen raad het lot van Zijne schepselen vooraf bepaald. Indien gij nu toestemt, dat ons *gedrag* op aarde invloed heeft op ons geluk of ongeluk na den dood, waarom kunt gij dan niet evenzeer

toestemmen, dat ook ons *gebed* invloed heeft op ons geestelijk welzijn hier en hiernamaals, niettegenstaande Gods bepaalden raad? De Heilige Schrift en het geweten van den mensch, zelfs van den Heiden, zeggen ons, dat het gebed een pligt is, dat het gebed een deel is van dat goede gedrag, dat invloed heeft op ons lot na den dood. Gerust mogen wij dan stellen, dat het eeuwige raadsbesluit van God geen gegronde reden oplevert, waarom wij het gebed als nutteloos zullen beschouwen.

Meer dan één mensch verdiept zich onnoodig in de geheimzinnige leer van Gods raad, van de praedestinatie. Vóor den geoefenden en bevestigden Christen is er veel troost te halen uit die moeijelijke leerstukken. Maar de zondaar zoekt er soms een voorwendsel in voor zijne onbekeerlijkheid, terwijl de heilbegeerige maar ongeoefende er door verward wordt. Vernemen wij de volgende eenvoudige opheldering: —

God heeft bepaald één van twee, — ik zal aanstaande jaar een oogst op mijn land hebben, of geen oogst. Gods raad zal bestaan, geen-sterveling kan dien raad veranderen. Veronderstel nu, God heeft bepaald, er zal een oogst wezen; — dan zal God zorgen dat de oogst komen moet, en het is dus onnoodig dat ik ploeg en zaai en moeite doe, — Gods raad zal uitgevoerd worden, — ik zal mij niet vermoeijen met den arbeid op het land. Of veronderstel wat anders, te weten, God heeft misschien bepaald, dat er geen oogst dit jaar zal wezen. Als dit zoo is, dan is het te vergeefs dat ik moeite doe, al mijn arbeid op het land zal toch niet baten, Gods raad moet bestaan, er komt toch geen oogst.

Welke landbouwer zal zoo dwaas wezen, om op deze wijze te redeneren en te werk te gaan? — Neen, neen; ieder weet dat God, die de uitkomst bepaald heeft, metéén de middelen bepaald heeft. God bepaalt niet alleen dat er een oogst zal wezen, maar ook dat de behoorlijke arbeid van den landman zal geschieden. Evenzoo is het met het gebed en iederen anderen pligt. Gods eeuwig raadsbesluit zal uitgevoerd worden, maar God heeft ook te voren bepaald, dat ik bidden moet en mij van alle zonde bekeeren.

VERSCHEIDENE LESSEN OMTRENT HET GEBED.

Lees: Lukas XVIII.

Het gelezene hoofdstuk bevat een aantal leerzame geschiedenissen of gelijkenissen van onzen Heer, zoo leerzaam dat iedereen derzelve stof genoeg oplevert voor de opzettelijke betrachtig bij een biduur. Laat ons ditmaal niet onze aandacht bepalen bij een korten tekst, of bij ééne dier gelijkenissen of geschiedenissen; laat ons het geheele hoofdstuk vlugtig doorloopen om te vernemen, hoe iedere afdeeling er van ons iets bijzonders omtrent het bidden leeren moet.

Eerst komt de gelijkenis van de weduwe en den onregtvaardigen regter, om ons te leeren dat men *aanhoudend* moet bidden, — „altijd bidden en niet vertragen" (vs. 1). Een onregtvaardig mensch luistert eindelijk naar het geroep eener weduwe, hoeveel te meer zal de regtvaardige God niet hooren? Gewis verdient de mensch, dat Gods regtvaardigheid hem veeleer straffen dan zegenen moet. Maar de regtvaardige God heeft Zijne belofte gegeven, Zijn woord is verpand; en nu verwachten Zijne geloovige vereerders een antwoord niet alleen van Zijne barmhartigheid, maar zelfs van Zijne regtvaardigheid. Het aanhoudend bidden, dat niet vertraagt, zal gevonden worden juist bij de ware gemeente, die in meer dan één opzigt *weduwe* mag heeten, van de wereld gehaat, van haren bruidegom en man schijnbaar verlaten. God is langmoedig, stelt de vervulling Zijner belofte soms lang uit. De verreisde Zoon des Menschen, de bruidegom der gemeente, schijnt lang weg te blijven. Er is gevaar, dat Zijne vrienden traag worden uit ongeloovigheid aan Zijne wederkomst. Van daar de vraag (vs. 8): De Zoon des Menschen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde? Bij Zijne ware uitverkorenen zal Hij geloof vinden. Die zullen niet vertragen in het ware gebed.

Eene tweede les volgt er, in de gelijkenis van den Farizeër en den Tollenaar (vs. 8—14). Men moet niet alleen *aanhoudend*,

maar *ootmoedig* bidden. Hoe veel overeenkomst tusschen deze twee tempelbezoekers, maar ook hoeveel verschil! De Tollenaar is opregt in zijne belijdenis. Doch ook de Farizeër is op zijne manier opregt; immers hij meent waarlijk wat hij zegt, hij meent waarlijk dat hij zoo goed is. Maar hij heeft het mis. Het ontbreekt hem aan ware zelfkennis, de ware zondekennis. Door de wet is de kennis der zonde, maar de wet Gods heeft hem schijnbaar geleid, niet tot de kennis zijner zonde, maar zijner deugden. Wij nu zijn te verstandig, te goed onderwezen in het Evangelie, om te gaan bidden: Ik dank U, o God! dat ik zoo goed ben. Wij achten het veiliger om de taal des ootmoeds uit te spreken: Wees mij zondaar genadig. Dit helpt echter niet veel; indien wij niet door Gods Geest zóó overtuigd zijn van zonde, dat wij waarlijk ootmoedig van harte zijn geworden, kan een tollenaarsgebed op onze lippen een gruwel voor God wezen. De Tollenaar roemt niet op zijn ootmoed, wenscht zich niet geluk dat hij vrij is van de heerschende gebreken der Farizeërs. Neen, hij heeft erkend de zonde van zijne eigene klasse in de maatschappij, ja van zijn eigen persoon. Daarover is hij verootmoedigd. Christenbelijders! hebben wij al waarlijk te doen gekregen met onze eigene zonden?

Eene derde les omtrent het ware gebed leeren wij uit het verhaal van de kinderkens (vs. 15—17), die door den Heere gezegend werden, ten spijte van de tegenspraak der discipelen. Men moet het koningrijk Gods ontvangen als een kindeke, zegt de Heer. In andere woorden, men moet in *waren, kinderlijken eenvoud* tot God leeren gaan. Wij, volwassenen, zijn niet eenvoudig, wij zijn gemaakt. Wij doen ons goed voor, als wij met de menschen of met God te doen hebben. Een kind doet zich voor zoo als het werkelijk is; een volwassene doet zich zoo voor als hij geleerd is, of zoo dat hij anderen behagen mag. Niets zoo zwaar voor ons, volwassenen, als om waarlijk kinderlijk te worden, om ongekunsteld, eenvoudig, opregt te wezen voor God en mensch. Maar niets zoo onmisbaar. De Heiland zegt: Voorwaar zeg Ik u: indien gij u niet verandert, en wordt gelijk de kinderkens, zoo zult gij in het koningrijk der hemelen geenszins ingaan (Matth. XVIII: 3).

Het verhaal van de ontmoeting tusschen den Heer en den rijken jongeling, en het onderwijs, dat daaruit afgeleid wordt omtrent het verlaten van alles, ten einde Christus discipel te

wezen (vs. 18–34), geven ons nog eene les omtrent het ware gebed, deze namelijk: *Een ieder, rijk of arm, die bidt om in te gaan in het Koningrijk Gods, moet gewillig wezen om afstand te doen van alles, des noods ook van de wettige bezittingen, de geoorloofde genietingen der wereld.* Hoeveel is er niet dat achtenswaardig, beminnelijk is in den jongeling! Hij knielt neder voor den armen Nazarener (Mark. X: 17), hetgeen iets ongehoords was bij de oversten en aanzienlijken. Welk eene lofspraak, dat de Heilige Jezus hem bemind heeft (Mark. X: 21)! Veel goeds bezat hij; maar tegenover dat vele stond er *één*, slechts één gebrek. Ziet, hij was geen opzettelijke huichelaar als hij verklaarde: al de tien geboden heb ik onderhouden van mijne jongheid af. Werkelijk meende hij, dat hij God lief had met geheel zijn hart en zijn naaste als zichzelven. Met ernst moet de Heer hem aan zichzelven ontdekken. Er komt de harde eisch: verkoop al wat gij hebt, en geef het den armen. Had de Heer geëischt een kwart, een derde, eene helft, dan had hij welligt geluisterd; — maar al zijne bezitting offeren, dat was te zwaar. Hij ging weg, niet spottend, toornig, maar bedroefd. Abraham was gewillig om te offeren zijn Izaäk, dierbaarder dan al zijn vee en geld. Anderen hebben op Gods eisch vaderland, en bezittingen, en verwanten verlaten. Deze jongeling is daartoe niet bereid: het moet hem duidelijk worden, dat hij God niet lief heeft meer dan zijn goed.

En wij, hoe veel hebben wij over voor het Koningrijk Gods? Wat is het antwoord van den gierigaard, die naauwelijks de kruimels van zijn overvloed over heeft voor het huis van God en de uitbreiding van Zijn rijk? Wat is het antwoord van den tragen, vleeschelijk-gezinden belijder, die niet de moeite wil doen om één boezemzonde te bestrijden, en die toch bidt om in te gaan in het Koningrijk Gods? In andere woorden, hoe veel waard is ons gebed in de binnenkamer, in den bidstond, in de kerk?

De laatste geschiedenis in het hoofdstuk is die van den blinden Bartiméus bij de poort van Jericho (vs. 35–43). De les omtrent het bidden, welke wij daaruit leeren, is deze: *Hij die bidt, moet zulks geloovig doen.* Uw geloof heeft U behouden, — dit was de lofspraak van den Heer op den bedelaar. Jezus gaat voorbij en stoort zich schijnbaar niet aan een bedelaar; de fatsoenlijke lieden bestraffen hem en willen hem beletten

om den meester achter na te roepen. Die anderen erkennen Hem slechts voor een profeet, een wonderwerker. De blinde erkent Hem voor meer dan dit, voor den beloofden Zoon van David, den Messias. De anderen hebben tijd genoeg: hij kan geen uitstel lijden. Wijs heeft hij gehandeld; want dit was werkelijk de laatste keer, dat Jezus door de straten van Jericho gegaan is! Hij gaat nu naar Jeruzalem om gekruist te worden. Deze blinde is een echte zoon van Jakob, van Israël, die in het geloof heeft gebeden, toen hij met den Verbondsengel worstelde: Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent. (Gen. XXXII: 26).

Welke gewittige lessen omtrent het gebed leert ons dit hoofdstuk! Wij moeten bidden, aanhoudend als de weduwe, ootmoedig als de tollenaar, kinderlijk als de kinderen, gereed om alles te verlaten, gelijk, helaas! de jongeling er niet gereed toe was, geloovig gelijk de blinde bedelaar. Laat ons deze ernstige lessen diep ter harte nemen. Laat ons uit ieder hoofdstuk dat wij lezen iets leeren omtrent de twee vragen: wat moet ik bidden? en, hoe moet ik bidden?

VOORBIDDING VOOR GELOOVIGEN.

Lees: COLOS. I.

„Waarom ook wij, van dien dag af dat wij het gehoord hebben, niet ophouden voor u te bidden en te begeeren, dat gij moogt vervuld worden met de kennis van Zijnen wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand; opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God; met alle kracht bekrachtigd zijnde, naar de sterkte Zijner heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en langmoedigheid met blijdschap; dankende den Vader, die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht". Col. I: 9-12.

Het is goed als iemand in *een* bidstond of elders een gebed doet, dat men wete bepaald, wat is de ééne, groote zaak welke ik van den Heere ga vragen? Vele gebeden zijn te onbestemd; als het gebed gedaan is, dan kan de toehoorder niet duidelijk zeggen voor welke zaak men bepaald gebeden heeft. En gelijk sommige gebeden te onbestemd zijn, zoo zijn anderen te lang: in één gebed wil de bidder alle mogelijke zegeningen, tijdelijk en geestelijk, voor land en kerk, voor Joden en Heidenen, voor jong en oud, zamen vatten. Dit is niet stichtelijk. Laat ieder voorbidder zich duidelijk voorstellen: *Wat* ga ik van den Heer vragen? Wat is de ééne groote zaak, die wij begeeren moeten? Het kan soms wezen, de bekeering van zondaars, of de toebrenging van de Heidenen, of iets anders van dien aard.

Eene bepaalde zaak vinden wij ons aangewezen in de voorgelezene woorden van den Apostel Paulus, anders dan de genoemden: wij mogen haar aldus uitdrukken, — *de geestelijke wasdom der geloovigen.* Dit is een zeer gewigtig voorwerp, waarvoor geloovigen in hunne bidgezelschappen bidden moeten.

In vers 2 zegt Paulus, dat hij den God en Vader van onzen Heer Jezus Christus voor de Colossensen dankt, terwijl hij *altoos voor hen bidt.* In de voorgelezen verzen zegt hij, — van dien dag af, dat hij door Epafras gehoord had van hunne liefde in

den Geest, *houdt hij niet op voor hen te bidden.* En wat begeert hij voor zijne Collossensen?

1. *Dat zij mogen vervuld worden met de kennis van Gods wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand.* Paulus was nooit te vreden, dat de bekeerlingen uit het Heidendom of het Jodendom slechts het antwoord wisten op de vraag: Wat moet ik doen om zalig te worden? Hij was bekommerd, indien zij kinderen bleven in de kennis, zonder op te groeijen tot de mate van den volwassen mensch. Immers kinderen zijn onstandvastig en in gevaar om verleid te worden met elken wind der valsche leer (Efeze IV: 13, 14). Christenen moeten *kinderlijk* wezen door hunne opregte eenvoudigheid, niet *kinderachtig* door hunne onwetendheid. Wanneer zij, van wege den langen tijd gedurende welken zij Christus kennen en door zijn Geest geleerd worden, reeds leeraars van anderen moesten wezen en toch kinderen blijven, die melk en geene vaste spijs behoeven, dan missen zij het doel, dat de Heer heeft met hunne opvoeding, zij beantwoorden niet aan hunne roeping, de Heer heeft weinig eer van hen (Hebr. V: 12 enz.).

Ziedaar dan het allereerste waarvoor Paulus bidt, waarom wij voor elkander bidden moeten, waarop wij ons door het Schriftonderzoek toeleggen moeten, — *dat wij vervuld mogen worden met de kennis van Gods wil,* niet in eene kennis, die slechts aan de nieuwsgierigheid wil voldoen en die tot opgeblazenheid leidt, maar *in alle wijsheid en geestelijk verstand.* Wijsheid is nog iets anders dan geleerdheid, geestelijk verstand is wat anders dan de verkrijging van groote kundigheden. Het natuurlijk verstand, dat God ons gegeven heeft, moet opgescherpt, geoefend worden, maar vooral geheiligd door Gods Geest. Het eerste gebod van de wet is: Gij zult den Heere uwen God liefhebben niet slechts met geheel uw hart, maar ook met geheel uw verstand.

Christenen! doet moeite, onderzoekt Gods Woord met vlijt en volharding, bidt daarbij om het heiligend licht des Geestes, en het gebed uwer medegeloovigen voor u zal verhoord worden, — *dat gij vervuld wordt met de kennis van Gods wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand.*

2. Paulus gaat voort om te zeggen wat meer hij begeert, — waartoe die wasdom in kennis verstrekken moet: opdat de Colossensen (vs. 10) *waardiglijk den Heere mogten wandelen, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende.* De

Apostel zoude er weinig mede gediend wezen, indien zijne leerlingen groote godgeleerden wierden, maar ten achteren bleven in ware deugd en heiligheid. De strekking en uitwerking van hun wasdom in de kennis moest gezien worden in hun wasdom in de heiligmaking. De Heidenen zijn vervreemd van het leven Gods door de onwetendheid, die in hen is (Efeze IV : 18). De Christenen hebben de zaligmakende kennis van het Evangelie ontvangen, opdat het leven Gods, het leven van liefde, van reinheid, van heiligheid door hen beoefend worde. Zóó wandelen zij *waardiglijk den Heere*; zóó worden zij heilig in al hun wandel, gelijk Hij, die hen geroepen en verlost heeft, heilig is. *In alles behagen zij hun Vader* in de hemelen. De Apostel zegt met nadruk, dat het zijn gebed is, dat zij in *alle*, niet in enkele *goede werken* vrucht dragen.

Christenen! ziet daar het doel van ons Bijbellezen, ons hooren van preeken, ons gebruik van ons verstand in de dingen Gods. De uitwerking van dat alles moet zijn, vrucht dragen ter eere Gods, gelijkvormigheid aan het beeld van Zijn Zoon, in één woord, heiligheid van wandel. Maar laat ons den Apostel volgen in zijne vermelding van de zegeningen, welke hij afbidt voor die van Colosse:

3. (Vs. 11). *Met alle kracht moeten zij bekrachtigd worden, naar de sterkte van Gods heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en langmoedigheid, met blijdschap.* Hoe stout is hier de taal, de verwachting van den Apostel! Hij bidt dat de geloovigen niet de kracht van heilige Engelen mogen ontvangen, maar meer dan dit, dat zij bekrachtigd worden naar de sterkte van Gods heerlijkheid. Wie begrijpt die heerlijkheid van God? Hoe flaauw en zwak is ons besef van die heerlijkheid! Maar toch is Gods heerlijkheid geopenbaard op aarde in Zijn eeniggeboren Zoon, die het afschijnsel is van Gods heerlijkheid (Hebr. I : 3). Indien ik een geloovige ben, dan is iets van die heerlijkheid van God ook in mij openbaar geworden. Want door Gods heerlijke kracht ben ik opgewekt uit den geestelijken dood, en overgebracht in het geestelijke, goddelijke leven. Een klein beginsel dier heerlijke, goddelijke kracht heeft in mij gewerkt. Wat ik begeeren moet is dat, wat de Apostel bidt voor de Colossensen, *dat zij met alle kracht bekrachtigd worden, naar de sterkte van Gods heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en langmoedigheid, met blijdschap.*

De Christen weet eenigermate hoe zwaar het is om te vol-

harden tot het einde, om niet te vertragen in het goed doen; daartoe heeft hij Gods kracht noodig. In de dagen der Apostelen was het in sommige opzigten nog zwaarder om getrouw te wezen tot den dood. Heftige vervolgingen moest de getrouwe belijder van den Heere Jezus uitstaan; groot was het gevaar om tot den afval verleid te worden. Daarom bidt de Apostel, dat zij in staat mogten wezen niet alleen om lijdzaam te wezen voor een tijd, maar tot het einde toe. En dat niet alleen met een geduld, hetwelk zich onthield van murmureren en klagen, maar *met blijdschap* te midden van den aanhoudenden strijd. Maar die blijdschap in verdrukking was niet iets te groot om te verwachten; immers de kracht, welke den geloovige toekomt, is *naar de sterkte van Gods heerlijkheid*: zulk eene heerlijke kracht stelt tot alles in staat.

4. Nog iets is er waarom de Apostel bidt, — *dat zij in staat mogen zijn om dank toe te brengen aan den Vader*, die hen bekwaam had gemaakt om deel te hebben aan de erve der heiligen in het licht. Paulus zelf had gezegd (vs. 2), dat hij God dankte voor de Colossensen. Hij verblijdde zich in het zien van hunne ordening en de vastheid van hun geloof in Christus (II: 5). Op meer dan eene plaats in zijne brieven leert hij, dat het bidden gepaard moet gaan met dankzegging. Zoo is het in onze tekstafdeeling: onder *alle* de goede werken, waarin zij moesten vruchten dragen, behoorde ook de God verheerlijkende *dankzegging*. Een deel van hun christelijk leven bestond er in het danken van den Vader, die hen bekwaam had gemaakt om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.

Christenen! laat ons voor elkander en ons zelven bidden, dat wij in staat mogen wezen om te danken. De grootheid der erve die ons is geschonken, de grootheid van den prijs welke voor onze verlossing betaald is, de grootheid der goddelijke kracht welke in ons werkt, — alles noopt ons om den Vader te danken en te verheerlijken.

Wij hoorden van *bidstonden*: er wordt al weinig gehoord van *dankstonden*. Hoe goed zou het wezen om soms zamen te komen enkel tot lof en dank! Als er regen komt na zware droogte, als eene pestziekte geweken is, dan komen Christenen wel zamen om te danken. Maar wat reden is er niet om tot danken zamen te komen, wanneer wij denken aan de groote verlossing door Christus!

Christenen, die *bidstonden* houdt, vergeet de *dankstonden* niet.

DE BELOFTEN GODS.

Lees: 2 COR. I.

„Want zoo vele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem [IN CHRISTUS] ja, en zijn in Hem Amen, Gode tot heerlijkheid door ons". 2 Cor. I: 20.

Als men tot God nadert in het smeekgebed, dan heeft men kracht tot vrijmoedig, geloovig bidden, enkel als men zich verlaat op Gods beloften. De ware bidder maant den Heer op Zijne beloften; zijn gebed mag dan aldus beginnen: „Gedenk aan het woord tot Uwen knecht gesproken, waarop Gij mij hebt doen hopen. Dit is mijn troost in mijne ellende, want Uwe toezegging heeft mij levend gemaakt" (Ps. CXIX: 49, 50).

Gaan wij nu na welk eene nederbuiging Gods daarin gezien wordt, dat Hij zich, als het ware, verpligten en verbinden wil om Zijn volk te zegenen, en dat door Zijne beloften. Een trotsch mensch wil ook wel eens eene weldaad bewijzen aan zijn medemensch, maar hij wil liever niets vooraf beloven; hij wil vrij wezen om te geven of niet te geven, naar dat het hem belieft. De Hooge God buigt zich neder om Zijn woord, Zijne belofte aan Zijn schepsel te geven, daardoor verbindt Hij zich om te zegenen.

Nog meer dan dit. Als of Zijn waarachtig woord nog niet genoeg ware, komt ons de Heer nog verder te gemoet: Hij zweert een eed. En dewijl er niemand meerder dan Hij zelf is, zoo zweert Hij bij zich zelven. En om aan de erfgenamen der beloften des te overvloediger te bewijzen de onveranderlijkheid van Zijnen raad, zoo is Hij met een eed daartusschen gekomen; opdat wij, door twee onveranderlijke dingen (namelijk, de belofte en den eed), in welke het onmogelijk is dat God liege, eene sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlugt genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden (Hebr. VI: 13, 17, 18). Sterke vertroosting, voorwaar, voor ieder die gelooft aan de belofte, bekrachtigd door de eedzwering van Hem, die niet liegen kan.

En wat mag wel de hoofdinhoud wezen der goddelijke beloften? Gaan wij terug naar het Paradijs, dan vinden wij dáár wat genoemd wordt de *moederbelofte*, die belofte waarin alle anderen opgesloten zijn. Zij is gegeven tot troost van het gevallen menschdom, zij behelst de voorspelling, dat het zaad der vrouw eenmaal den kop der slang zou vermorzelen (Gen. III: 15). Christus is dat zaad der vrouw, in Hem woont de volheid Gods ligchamelijk, in Hem zijn alle zegeningen begrepen, welke wij ooit behoeven of gebruiken kunnen (Colos. II: 9). De tijdelijke zegeningen, welke wij vooral voor het ligchaam behoeven, zijn ons ook beloofd, en worden door den waren geloovige ontvangen door de hand van den Middelaar. Het is hem niet genoeg zijn dagelijksch brood te ontvangen, gelijk de dieren hun voedsel ontvangen van den Schepper en Onderhouder der Natuur; gaarne wil hij er in smaken de liefde van een Vader, die hem om Christus wil zegent. Om Christus wil gelooft hij, dat zijn brood hem gegeven, en zijne wateren gewis zijn (Jes. XXXIII: 16).

De geestelijke zegeningen, welke in Christus beloofd zijn, kan men naauwelijks opsommen, zij zijn ontelbaar. Denken wij echter aan enkelen.

De vergeving van zonden is de eerste, maar niet de eenige. Die wordt beloofd en geschonken om zijns, om Jezus naams wil (1 Joh. II: 12). Hoe loopen niet de schaduw-beelden, de ceremoniën, de beloften van het Oude Testament uit op dien Messias, die uitgeroeid zou worden, maar niet voor Hem zelven, om de ongeregtigheid te verzoenen en eene eeuwige geregtigheid aan te brengen (Dan. IX: 24, 26).

De heiliging van den Christen door den Heiligen Geest kan genoemd worden als de tweede groote belofte. Zoo wordt in het Oude Testament beloofd een Nieuw Verbond, waarvan eene voorname belofte is het schrijven van Gods wet in het hart, het schenken van een nieuw hart en een nieuwen geest, de lust en het vermogen om Gods wil te volbrengen (Jerem. XXXI: 31 verv., Ezech. XXXVI: 26, 27). Menigvuldig bevestigt het Nieuwe Testament deze belofte.

De bewaring tot het einde toe van den geloovige is nog eene voorname belofte van Gods woord, bepaaldelijk van het Nieuwe Verbond. Hij, die Zijn leven geeft voor de schapen, staat er borg voor dat niemand ze uit de hand des Vaders rukken zal (Joh. X: 29). Hij, die een goed werk in Zijne geloovigen begonnen

heeft, zal hetzelve voleindigen tot op den dag van Christus (Filip. 1 : 6).

Deze zijn enkelen uit de vele beloften Gods. De Christen moet ze in het geheugen prenten en in het hart bewaren, ten einde de kracht er van te ondervinden in verzoeking en strijd, en niet het minste in het gebed.

Wat wij vooral dienen op te merken in den tekst, is dit, dat Christus borg staat voor de vervulling van Gods beloften, ja, dat men deel krijgt aan die beloften enkel door Christus. Alle beloften Gods zijn ja en amen in Christus Jezus, dat is, zij zijn waarachtig, wij kunnen er ons op verlaten enkel voor zoo ver wij deel hebben aan Christus. Is iemand een ongeloovige, of een schijngeloovige, dan heeft hij geen deel aan Christus, dan mag hij zich niet troosten met de beloften Gods. De ongeloovige is op deze wijde woestijn der wereld een arm schepsel, zonder God, zonder hoop, zonder ééne belofte Gods om hem te troosten. God heeft geene genade voor den mensch, die moedwillig Zijn Zoon verwerpt door ongeloof. Eer ik de minste verwachting van genade kan hebben, eer ik de minste vertroosting uit de beloften kan halen, moet ik mij wenden tot Christus in het geloof. Wanneer ik door het geloof Christus aangenomen heb, dan zijn alle beloften Gods voor mij; dan is van mij waar wat de Apostel schrijft: Alle dingen zijn uwe, want gij zijt Christi (I Cor. III : 22, 23). Die God, die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, zal mij toch met, en door Hem *alle* dingen schenken (Rom. VIII : 32).

Nooit kunnen wij genoeg letten op het woord: *In Christus Jezus* zijn alle beloften Gods Ja en Amen. Ziet, gij leest eene kostelijke belofte Gods in het Oude Testament aan Abraham, of Jakob, of Mozes, of David gegeven. Wat regt nu hebt gij om te zeggen, die belofte eigen ik mij toe, daaruit haal ik kracht, en moed, en troost? Buiten Christus hebt gij geen aandeel er aan, geen regt tot die toeëigening. Maar zijt gij een waar geloovige, en is dat geloof in u levendig werkzaam, dan hebt gij het volste regt. Alle dingen zijn uwe. Alle beloften Gods zijn voor u Ja en Amen in Christus Jezus.

Gode tot heerlijkheid door ons, — zoo luidt het laatste woord van den tekst. Ons vrolijk, blijmoedig, krachtig, heilig leven zal het gevolg wezen van ons geloovig gebruik der beloften. Door zulk een leven verheerlijken wij God, gelijk wij Hem onteeren door een zwak, droefgeestig, of onheilig leven. God

buigt zich neder tot onze vertroosting en versterking, door ons beloften te geven. Maken wij van die beloften het regte gebruik, manen wij Hem op die beloften in het gebed, — dan worden wij gewekt en gesterkt tot een heilig leven. En zóó dienen de beloften tot heerlijkheid onzes Gods.

Christenen! misbruikt nooit de beloften. Dat doet de ongeloovige. Hij leeft buiten het heiligend geloof in Christus, hij stoort zich weinig aan de geboden van God, al wat hij verlangt is troost en een zalig einde als hij sterven moet. Anders handelt de opregte Christen. Laat ons vrijmoediger, gelooviger de beloften gebruiken, en dat geduriglijk, en ons leven zal zijn tot ware heerlijkheid Gods.

ZOEKEN EN VINDEN.

Lees: Ps. LXIII.

„O God, gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad". Ps. LXIII: 2.
„Die zoekt, die vindt" Matt. VII: 8.

Bidden kan beschreven worden als het zoeken van de ziel naar haren God. Wat het ware bidden, het ware zoeken is, leert men uit de Psalmen van David. Neem, bij voorbeeld, Ps. LXIII: daar zegt hij: ik zoek U in den dageraad; zijne eerste gedachte des ochtends, als hij in de woestijn van Juda ontwaakt, is — God. Hij is een vlugteling, hij is zijn leven niet zeker: wat hij het meest verlangt is niet veiligheid, rust, terugkeer naar zijne woning, — maar gemeenschap met God. Mijne ziel dorst naar U, mijn vleesch verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water. Als hij den grond van de woestijn vol spleten en kraken ziet, den mond als ware het open doende om regen te begeeren van den Schepper, dan is dit hem een zinnebeeld van de behoefte en de begeerte zijner eigene ziel. Wat zijne eerste gedachte is bij het ontwaken, dat heeft hem reeds in den nacht bezig gehouden: Als ik Uwer gedenk op mijne legerstede, zoo peins ik aan U in de nachtwaken (vs. 7).

En wanneer het hem wil schijnen, als of God zijn gebed niet hoort, als de Heer Zijn aangezigt verbergt en Zijn knecht den rug toekeert, dan geeft hij den moed niet op: mijne ziel kleeft U achteraan (vs. 9); hij bidt als Vader Jakob geloovig: Ik laat U niet gaan, tenzij dat Gij mij zegent. Hij bidt in diep gevoel van onwaardigheid, gelijk de vrouw die bij zich zelve dacht, indien ik maar, van achteren komende, den uitersten zoom van Jezus kleed mag aanraken, zoo zal ik genezen worden. — Mijne ziel kleeft U achteraan.

Voorwaar dat is geen traag, onverschillig zoeken van den Heer, uit gewoonte, uit een dof gevoel van pligt, uit vrees voor straf als men verzuimt om te bidden. Neen, het zoeken

van David in dezen psalm is ernstig, dringend, aanhoudend, geloovig.

Wij noemen dat zoeken vooral geloovig. Let op hetgeen hij zegt in het begin van den psalm, nog vóór het woord: Ik zoek U in den dageraad; — dáár lezen wij: O God! Gij zijt mijn God! De man, die zeggen kan: O God, Gij zijt mijn God, die zoekt niet slechts, maar hij vindt ook. Als ik durf zeggen: God is mijn God, dan heb ik gevonden het grootste goed en meer kan ik niet begeeren.

Er zijn koningen geweest, die zeggen konden: „mijne is al wat ik zie, landen, steden, dorpen, alles behoort mij toe. Ik kan doen wat ik wil met het leven en de bezittingen van millioenen menschen. Een werelddeel is mijn eigendom". Zulk een koning is maar arm, vergeleken bij een Lazarus, die zeggen kan: God is mijn deel, mijn Vader, mijn Vriend. Die magtige koning leeft misschien zonder vrede in het hart, zonder waar geluk, zonder hoop voor de eeuwigheid; die arme Lazarus, daarentegen, heeft al wat zijn hart begeeren kan, te midden van broodsgebrek, verachting, ligchaamssmart en ellende. Van den oneindigen, den volzaligen God kan hij zeggen: de Heer is het deel mijns bekers en mijner erve (Ps. XVI: 5).

Als David vlugtende was in de woestijn voor Saul, of voor Absalom, van alles ontblooot, dan was zijn lot niet benijdenswaardig. Maar ook dan zeide hij in het geloof: O God, gij zijt mijn God! Alles kan hem ontvallen, alles kan hem ontnomen worden, maar God niet; God is het deel van zijn hart. Azaf kon zeggen: bezwijkt mijn vleesch en mijn hart, zoo is God de rotssteen van mijn hart en mijn deel in eeuwigheid (LXXIII: 26); hetzelfde kon David betuigen.

Maar als David zulk een sterk geloof heeft, als hij zoo roemen kan in God, dan heeft hij toch alles gevonden, en waarom dan moet hij nog zoo dringend, zoo ernstig zoeken, als of hij God niet bezat voor zijn deel? Het ware vinden van God is immers niets anders dan het geloof.

Maar het ware zoeken naar God is ook het geloof. De Verlosser zegt, dat een iegelijk die zoekt ook vindt. Het is niet, dat hij misschien hiernamaals zal vinden. Neen, die zoekt begint al te vinden. Want hij die regt zoekt, doet zulks in het geloof. Die tot God komt, moet gelooven dat Hij is, en dat Hij een belooner is dergenen, die Hem zoeken (Hebr. XI: 6). Het ware zoeken is al een begin van het vinden. Ik moet

niet alleen ernstig en dringend, maar vooral geloovig zoeken. Als ik nog geen licht in mijne ziel bespeuren kan, als ik nog niet blijdschap in God gevoelen kan, dan reeds moet ik gelooven. Het geloof ziet den Onzienlijke (Hebr. XI : 2), het ziet in het donkere, het ziet met geslotene oogen. David is niet ongeloovig, omdat zijne ziel dor is als de woestijn; hij wanhoopt niet aan God, omdat er geene uitkomst schijnt; hij vertrouwt het woord der belofte, dat God hem gegeven heeft. Hij bidt dus met aandrang, maar tevens met geloofsvertrouwen.

Wat moet een geloovige leeren uit Davids voorbeeld? — Mag iemand, die reeds zeggen kan: O God, Gij zijt mijn God! traag worden in het zoeken? Mag een geloovige zich verbeelden, dat hij niet meer met ernst zoeken moet naar Gods gemeenschap? Gewisselijk neen. Een waar geloovige wil dieper en dieper indringen in de gemeenschap met God, hij wil meer en meer smaken van de liefde zijns Gods, hij wil meer en meer kracht tot heiligheid verkrijgen. Al is hij niet in uiterlijk gevaar, gelijk David in de woestijn van Juda, toch gebruikt hij denzelfden aandrang in het gebed.

En wat moet een godzoekend mensch, die nog niet vrijmoedig betuigen kan: O God, Gij zijt mijn God! — uit dit gebed van David leeren? Dezulke moeten leeren verstaan, dat het is onmogelijk om godzoekend, heilbegeerig te zijn en daarbij ongeloovig. Het ware zoeken bestaat niet, als men ongeloovig met het Evangelie omgaat. Door Zijn Zoon, Jezus Christus, doet God mij een aanbod van vergeving en vrede: Hij wil mij aannemen als Zijn kind, Hij wil mij vrijmoedigheid geven om te roepen: Abba Vader! O God, Gij zijt mijn God en Vader in Christus! Dit doe ik, wanneer ik Zijn Zoon geloovig aanneem, want de Heilige Geest wordt gegeven aan ieder geloovige, en stelt hem in staat om te roepen: Abba Vader!

Gij godzoekend, heilbegeerig mensch! leer uit Davids gebed in den psalm, dat het dringende gebed tevens een geloovig gebed is. Hij die zegt: ik zoek U, ik dorst naar U, ik verlang naar U, O God! — moet bewijzen, dat het waar is wat hij zegt, niet door aan te houden in het ongeloovig bidden, maar door eenvoudig Gods aanbod van Zijn Zoon aan te nemen in het ware geloof. Een mensch gaat verloren, als hij aanhoudt met bidden op de oude manier, dat is, zonder te gelooven in den Heere Jezus Christus.

DE HAND DES GELOOFS.

Lees: Ps. XL.

„Geeft den Heere de hand". 2 Kron. XXX : 8.
„Jezus zeide tot den mensch: strek uwe hand uit. En hij strekte ze uit; en zijne hand werd hersteld, gezond gelijk de andere". Mar. III : 5.

Door velerlei beelden wil de Schrift ons helpen verstaan, wat dat geloof is, hetwelk zoo onmisbaar is bij het ware gebed. Die beelden worden soms ontleend aan ons ligchaam, om ons duidelijk te maken, wat de ziel doen moet om Gods genade aan te nemen. Bij voorbeeld, in het Oude Testament lezen wij voorschriften als dit, — Doe uwen mond wijd open (Ps. LXXXI : 11), met uitnoodigingen om te eten en te drinken van het goede, dat God geven wil. Onze ziel moet ontvangen geestelijk voedsel, gelijk het ligchaam door den mond gevoed wordt; daartoe dienen wij vrijmoedig ons toe te eigenen wat God ons aanbiedt.

Geen beeld is duidelijker dan dat, hetwelk de hand van den mensch ons aanbiedt. Terwijl de Heer zegt: Ik ondersteun u met de regterhand Mijner geregtigheid, of ook, Ik, de Heer, grijp uwe regterhand aan (Jes. XLI : 10, 13), geeft Hij den mensch het bevel, om zijne hand uit te strekken en Gods gave, of Gods hand aan te grijpen. Onder deze gelijkenis moet het ons duidelijk gemaakt worden wat de ziel doet, wanneer zij Gods gave door het geloof aanneemt.

Als God tot mij spreekt: Ik grijp u aan, — wat gevoel maakt zich dan van mij meester? Dat hangt er van af hoe ik gezind ben, in welken staat ik verkeer tegen over God. Is er in mij een kwaad geweten, dat mij drijft om van God te vlugten, — dan zal ik schrikken, ik zal sidderen bij de gedachte dat God mij aangrijpt. Een kwaaddoener, die het vonnis van zijn regter verwacht, schrikt als de geregtsdienaar hem grijpt. Ben ik daarentegen een berouwhebbend kind, dat weder-

keert tot den vader tegen wien ik gezondigd heb, — ben ik een zwak kind, dat in gevaar verkeert om te vergaan, — hoe zal ik mij niet verblijden in het Woord, waarin God tot mij zegt, dat Hij mij grijpt, namelijk, om mij uit het verderf te redden. Bij Jesaja in de aangehaalde plaats lezen wij: vrees niet want Ik ben met u, zijt niet verbaasd want Ik ben uw God; Ik sterk U, ook help Ik U, ook ondersteun ik U met de regterhand Mijner geregtigheid.

Maar hoe komt God eigenlijk tot den zondigen mensch? Hoe grijpt God den mensch aan? — In den Heere Jezus Christus is God tot ons gekomen, Hij is Immanuel, God met ons, God in onze natuur: — God is niet meer ver van ons, maar nabij ons. Gelijk de Heere Jezus op het water de hand uitreikt tot een Petrus om hem te redden, daar hij aan het zinken was, zoo doet Hij ook nu. Ik verzink in een ruischende kuil en modderig slijk, mijne zonden zijn als golfslagen over mijn hoofd, waarin ik vergaan moet, niemand kan redden. Jezus kan en wil redden: Hij strekt de hand, ach! die aan het kruis doorboorde hand, uit om mij te grijpen. Door het woord, dat mij gepredikt wordt, door de lokstem van Zijn Heiligen Geest, nadert de Heer tot mij met het aanbod van Zijne genade.

En wat staat mij nu te doen? Indien ik mijn gevaar besef, indien ik weet dat niemand buiten Jezus redden kan, — dan laat ik mij van Hem redden. Ik neem het voor lief, dat Hij mij aangrijpe door Zijn woord en Geest, al is het ook op eene harde manier. Eene moeder, die een kind uit het vuur rukt, is niet bijzonder zacht in hare manier van doen. Ja, ik doe wat iemand in het water doen zal, ik strek mijne hand uit, en ik grijp de reddende hand welke mij aangeboden is. In andere woorden, met mijn hart geloof ik het aanbod van den Heere Jezus om mij zalig te maken. Ik houd het daarvoor, dat Hij meent wat Hij zegt: Uwe zonden zijn U vergeven. Ik maak er staat op, dat Hij een Heiland is niet alleen voor anderen, maar voor mij.

Of zal ik wat uitstellen? Zal ik wachten totdat het gevaar grooter is? Wachten, totdat ik zelf meer bekwaam ben dan nu om te gelooven? Hoe dwaas is dat uitstel! Het gebeurt soms dat Jezus bedroefd weggaat van een mensch, die er voor bedankt om dadelijk geholpen te worden. Of zal ik klagen, dat ik te zwak ben om Zijne almagtige hand aan te grijpen?

— In eene Joodsche Synagoge had de Heer eens te doen met een man, wiens hand lam, verdord was. Tot dezen zeide de Heiland, strek uwe hand uit. De man heeft niet uitgesteld, wachtende tot zijne huismiddelen eenige uitwerking hadden tot verbetering van zijne hand. Neen, hij geloofde het woord van Jezus, hij had vertrouwen, hij gevoelde nog geene gezondheid in de hand, — maar hij is gehoorzaam, hij strekt de hand uit, en nu wordt dezelve dadelijk gezond.

Velen handelen anders dan die man. Zij willen eerst iets aan hun hart gevoelen, dat liefelijk en goed is, zij willen eerst gevoelen, dat hunne hand aan het beteren is; dan zullen zij dezelve uitstrekken. Jezus zegt niet, dat de man zijne gezonde hand, maar de lamme, verdorde hand moet uitstrekken. Laat ons eenvoudig afgaan op het woord van den getrouwen Heiland, en gelooven wat Hij ons aanbiedt. Niemand is waarlijk heilbegeerig en godzoekend, die weigert op het woord van Jezus om te gelooven.

Christenen! geeft den Heere op nieuw de hand. Gij hebt dat reeds gedaan. Toen gij voor het eerst in uw leven de toevlugt des geloofs tot Jezus genomen hebt, toen gij het eerst in een verbond van liefde en trouw met den Redder, den Bruidegom uwer ziel getreden zijt, — toen gaaft gij Hem de hand, Hem beloovende dat gij alleen voor Hem zoudt leven. Al zijt gij zwak en, helaas! ontrouw geworden, vreest niet: vernieuwt uw verbond. De koning Hizkia liet het volk oproepen van alle oorden, om te zamen te komen naar den tempel. De afgoderij moesten zij op nieuw afschaffen, hun verbond met God vernieuwende. Daarom zegt hij, geeft den Heere de hand. Dit is wat wij te doen hebben, beide afzonderlijk in de eenzaamheid, en gemeenschappelijk met Gods volk.

Laat de aandoenlijke klagt van Jesaja niet op ons toepasselijk wezen: Er is niemand, die Uwen naam aanroept, die zich opwekt om U aan te grijpen (Jes. LXIV: 7). Integendeel, laat ons gelooven aan de groote genade Gods, welke spreekt: Ik grijp U met de regterhand Mijner geregtigheid. Dan zullen wij ons sterk gevoelen in dat geloof, hetwelk Gods almagtige, zegenende hand aangrijpt, om daaruit te ontvangen al de zegeningen, welke Zijne kinderen behoeven.

ONGEREGTIGHEID IN HET HART.

Lees: JESAJA LVIII.

„Had ik naar ongeregtigheid met mijn hart gezien, de Heer zou niet gehoord hebben. Maar zeker, God heeft gehoord, Hij heeft gemerkt op de stem mijns gebeds". Ps. LXVI: 18, 19.

De Psalmdichter verzekert, dat God zijn gebed verhoord heeft, en roept allen die God vreezen toe: komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest! en ik zal vertellen, wat Hij aan mijne ziel gedaan heeft (vs. 16). Metéén verzekert hij, dat de Heer niet zou verhoord hebben, indien zijn gebed onopregt geweest was, indien hij naar ongeregtigheid met zijn hart had omgezien. Hij leert ons dus wat eene onmisbare vereischte is voor de gebedsverhooring.

Wij, die te zamen komen om biduur te houden, geven daarmede te kennen, dat wij niet slechts zondaars zijn, die tot de prediking van het Evangelie komen ten einde den weg der bekeering te leeren kennen; neen, wij zijn vromen, die lust hebben in de gemeenschap der heiligen, wij zijn voorbidders, die zegen van God afsmeeken voor de gemeente en de wereld, zoo wel als ons zelven.

Maar dan dienen wij wel toe te zien, of de gesteldheid van ons hart en onzen wandel overeenkomt met die belijdenis. Jesaja waarschuwt ons tegen biduren, verbodsdagen, die een gruwel in Gods oog zijn. Hij bekent dat zij, die veel werk van het gebed maken en den Heer dagelijks zoeken, een lust hebben aan de kennis Zijner wegen, en toch aan God niet behagen. Het vasten, waarin Jehova welgevallen heeft, is niet eene uiterlijke kastijding van zijne eigene ziel met velerlei gebeden en offeranden; neen, het is een losmaken van de knoopen der ongeregtigheid, waardoor de mensch zijn naaste verdrukt; het is het uitdeelen van brood aan de hongerigen en kleeding aan de naakten.

Zulke waarschuwingen vinden wij niet alleen bij Israëls Profeten in het Oude Testament: de Verlosser geeft dergelijke lessen in het Nieuwe. De godsdienstige lieden van Zijn tijd, zij die geleerd waren in de wet en die het volk onderrigt moesten geven, hadden den sleutel der kennis verloren. Zij aten de huizen der weduwen op onder den schijn van veel te bidden. Zij deden eigen vader en moeder te kort, en stelden dan het geweten gerust, door een deel van hunne onregtvaardige winst aan den tempel Gods te geven, zeggende het is Korban, dat is, eene gave aan God. Zij betaalden tienden aan den tempel niet alleen van koorn, maar van onbeduidende kruiden, waarvan Mozes niets voorgeschreven had in de wet; maar het zwaarste van de wet lieten zij na, — namelijk het oordeel, de barmhartigheid, het geloof (Matt. XXIII: 14, 23; Mar. VII: 11).

Ten allen tijde nu is de menschelijke natuur geneigd tot zoodanig zelfbedrog. Wij willen ons verzuim van regtvaardigheid en liefde jegens den naaste goed maken door dubbel godsdienstig te wezen, en dit is een gruwel in Gods oog. Hierop ziet de Verlosser als Hij waarschuwt, dat God barmhartigheid wil hebben en niet offeranden. Die naar ongeregtigheid omziet in zijn hart, zal niet verhoord worden, al bidt hij ook veel ernstiger en aanhoudender dan iemand anders.

Wij hebben welligt een lust om tot God te naderen, wij vinden een bidstond stichtelijk, maar indien wij nu in het geheim ons schuldig maken aan de eene of andere ongeregtigheid, wat dan? Mogelijk is iemand, die tot het gebed met anderen opkomt, niet een man van zijn woord; als hij een voordeel kan behalen door eene leugen te vertellen, dan laat hij zulks niet na. En Gods mond verzekert toch op zoo menige plaats, dat valsche lippen Hem een gruwel zijn, dat Hij lust heeft tot waarheid in het binnenste, dat geen leugenaar deel zal hebben in het rijk Gods. Met dat al, zijn er degenen, die waarlijk meenen dat hunne godsdienstigheid opregt is, terwijl het bekend is dat zij zich oneerlijkheid, bedrog veroorloven in hunnen handel. Dezulken bedriegen niet anderen, maar zich zelven.

Iemand komt veel tot het gebed met anderen, of is te vreden om in de eenzaamheid te bidden, en gedurig bidt hij om vergeving van zijne schulden bij God. Ondertusschen is hij onverzoenlijk jegens den naasten. Het is dan zoo goed als of

hij bad: „Heer! behandel mij zooals ik mijn medemensch behandel: ik vergeef hem niet, vergeef Gij mij ook niet". Akelige toestand van het hart!

Iemand heeft op onregtvaardige wijze zich bevoordeeld; met list of met geweld is hij in het bezit gekomen van wat zijn naaste wettig toekomt. Zijn geweten is niet geheel gerust, hij neemt zich voor om voor de toekomst voorzigtiger, eerlijker te handelen. Hij hoopt nooit weêr in de verzoeking te komen, om op slinksche manier zich te verrijken. Ondertusschen is hij van plan om vast te houden de winst, die hij reeds behaald heeft: het valt hem te zwaar om er van af te zien. Maar dit is omzien naar ongeregtigheid met het hart; hij die dat onregtvaardig voordeel behoudt ligt onder een ban: God kan hem niet verhooren, al bidt hij ook nog zoo ernstig.

1. Wie zal verkeeren, groote God!
In Uwe tent? wien zult Gij kroonen
Met zulk een onwaardeerbaar lot,
Dat hij, bij 't heug'lijkst gunstgenot,
Uw heilig Zion moog' bewonen?

2. Die in zijn' wandel zich opregt
En wars betoont van valsche streken,
Zijn aandacht aan Uw wetten hecht;
Zich op de deugd met ijver legt,
En waarheid met zijn hart blijft spreken.

3. Die met zijn tong niet achterklapt;
Geen kwaad doet aan zijn medgezellen;
Niet in het spoor van laster stapt;
Maar, zoo men iemands eer vertrapt,
Dien smaad wil hooren noch vertellen.

4. Wiens oog verworpenen veracht,
Maar hen eerbiedigt, die God vreezen;
Die zich voor roek'loos zweren wacht,
Doch 't geen hij zweert getrouw betracht,
Al zou 't hem ook tot schade wezen.

5. Die nooit zijn geld op woeker geeft;
Die, d' onschuld en het regt genegen,
Het oog op geen geschenken heeft.
Wie dus opregt en deugdzaam leeft,
Zal nimmer wank'len op zijn wegen.

GEBEDEN EN AALMOEZEN.

Lees: HAND. X.

„Cornelius! uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God". Hand. X: 3 , 4.

Wij leeren Cornelius kennen als een Romeinschen krijgsman, een Heiden, die God vreesde met geheel zijn huis, die vele aalmoezen aan het volk deed en die gedurig tot God bad. Hij behoorde niet tot het verbondsvolk Israël, maar woonde toch te midden van Israëlieten, alzoo kreeg hij eenige kennis aan den waren God. Van het weinige licht dat hij had maakte hij het ware gebruik. Vele gebeden zond hij op om meer licht, maar daarbij deed hij vele aalmoezen aan het volk, terwijl hij zijn huisgezin in de vreeze Gods bestuurde. Een engel maakt hem bekend in een gezigt, uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God. Hij vergeet ze niet, nu wordt gij verhoord. Den Apostel Petrus moet hij laten halen. Dit geschiedt en, na het onderwijs van den Apostel te hebben ontvangen, wordt ook op Cornelius en de zijnen de gave des Heiligen Geestes uitgestort.

Wij leven onder de bedeeling van den Heiligen Geest, wetende veel meer van de leer omtrent den Geest, dan Cornelius vóór zijne kennismaking met Petrus. Laat ons eene les leeren uit de geschiedenis van dien Heiden. Hij voegt werken bij zijn bidden, vele aalmoezen vergezellen zijne vele gebeden.

Er zijn Christenbelijders, die vele gebeden doen, maar weinige aalmoezen geven. Zij bidden om het hoogere licht, en de troost en de kracht van den Heiligen Geest. Zij zijn getrouwe bezoekers van den bidstond, welligt ook van de bidstonden tusschen Hemelvaart en Pinkster. Daardoor geven zij te kennen hun verlangen naar de gave des Heiligen Geestes. Maar zij zijn vasthoudend aan hun geld; zij geven zoo min mogelijk als er gecollecteerd wordt; wordt er iets gevraagd voor de armen, dan weten zij te vertellen hoe ondankbaar de armen zijn, hoe zij

verkwisten wat hun gegeven wordt. Moet er gegeven worden voor de zending onder de Heidenen, dan zijn zij gereed met het bezwaar, dat het zendingswerk te vergeefsch is, ja soms meer kwaad doet dan goed. Geen collecte kan er gedaan worden, of zij hebben er iets op aan te merken. Geven zij al, dan is het niet naar het woord van den Zaligmaker: Geeft en U zal gegeven worden: eene goede, neêrgedrukte, en geschudde, en overloopende maat, zal men in uwen schoot geven; want met dezelfde maat, waarmede gijlieden meet, zal ulieden wedergemeten worden (Luk. VI : 38). Zij vragen niet: hoeveel kan ik geven? maar, met hoe min mogelijk kan ik er van afkomen met fatsoen? Zij zijn niet de blijmoedige gevers, die de Heer lief heeft.

In het geheim verontschuldigt zich de mensch, die den pligt der mededeelzaamheid verzuimt, met de gedachte, dat Gods genade toch niet geschonken wordt als belooning voor onze goede werken of aalmoezen. Derhalve vleit men zich met de hoop, om toch Gods genade deelachtig te worden, al verzuimt men den pligt der menschlievendheid, der mededeelzaamheid. Zóó kan men ook de leer der vrije genade misbruiken. Cornelius heeft wel niets bij God verdiend, toch wordt hem bekend gemaakt, dat zijne gebeden en aalmoezen in gedachtenis zijn gekomen. Hij bidt veel, maar nu is er de vraag, of zijn gebed opregt is. Is Cornelius een gierigaard, is hij inhalig, is hij schraapzuchtig, is hij onbarmhartig jegens de armen, — dan geeft hij te kennen, dat zijn gebed weinig waarde bezit. Om gekeerd, geeft hij met eene goede, overloopende maat aan de behoeftigen, en dat met de regte gezindheid des harten, dan bewijst hij, dat hij niet verkleefd is aan het aardsche, dat hij waarlijk prijs stelt op de hemelsche gaven waarom hij bidt. Door zijne aalmoezen bewijst de bidder, dat hij vatbaar is voor den zegen des Geestes; door zijne gierigheid, door zijne weigering om almoezen te geven kan hij bewijzen, dat hij onbereid is, onvatbaar om te ontvangen dat, waarom hij gebeden heeft.

Maar is Cornelius misschien een wereldling, die daarbij goedhartig is en goedgeefsch, die welligt met kwistige hand zijne gaven uitstrooit? Zulke wereldlingen zijn er soms te vinden, maar zoodanig was Cornelius niet. Hij diende God met vasten (vs. 30) en bidden. Hij verloochende zich zelven, kruisigende het vleesch met deszelfs begeerlijkheden. Hij was godzalig,

zijn gebed geschiedde niet uit gewoonte, zijne aalmoezen waren het uitvloeisel van iets anders dan eene bloot natuurlijke goedhartigheid. Kortom, door zijn getrouw gebruik van de geringe mate van licht welke hij genoot, was hij voorbereid om meerder licht te ontvangen. De Alwetende, die een belooner is dergenen die Hem zoeken, zendt eerst een Engel, daarna een Apostel om hem te onderrigten, en eindelijk komt de Pinkstergeest, die tot hiertoe enkel aan Israëlieten was verleend, ook tot hem, een Heiden. De voortreffelijke man was de eerste Heiden, die zóó bezocht werd van den Heer, en van nu voortaan valt het onderscheid tusschen Jood en Heiden langzamerhand weg, ook in de denkwijze der Apostelen en andere geloovigen.

Christenen! gelijk de Heer Jezus gelet heeft op de rijke gevers en op de arme weduwe, die hare gansche bezitting in de schatkist geworpen heeft, — gelijk God gelet heeft op de aalmoezen van Cornelius, — zoo wordt er ook gelet op ons wanneer de armenbeurs of de collecte-lijst tot ons komt, — wanneer wij in de gelegenheid verkeeren om wel te doen aan een der minste broederen van Christus, die in nood verkeert.

Laat niemand denken, dat zijne vele gebeden den Heer te vreden stellen, wanneer hij daarbij weigert om met zelfverloochening milddadigheid te beoefenen.

Evenmin is het den Heere welbehagelijk, om vele aalmoezen zonder het gebed te doen. Cornelius doet het eene, maar laat het andere niet na.

De groote gave des Heiligen Geestes komt op Cornelius, dewijl zijne vele aalmoezen en vele gebeden tot gedachtenis opgekomen zijn voor God. Indien wij op onze vele gebeden den Geest niet ontvangen, is het zeer wel mogelijk dat de manier, waarop wij ons geld verdienen, en besparen, en besteden, en soms weigeren uit te geven, veel te doen heeft met ons gemis aan het leven des Heiligen Geestes in de ziel.

HET GEBED IN ZWAAR LIJDEN.

Lees: MICHA VII:

„Maar ik zal uitzien naar den Heer, ik zal wachten op den God mijns heils: mijn God zal mij hooren. Verblijd u niet over mij, o mijne vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heer een licht zijn. Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; tot dat Hij mijnen twist twiste, en mijn regt uitvoere: Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijnen lust zien aan Zijne geregtigheid". Micha VII: 7-9.

In het hoofdstuk, waaruit deze woorden genomen zijn, klaagt de Profeet over het zedebederf van zijn volk. Vooral gewaagt hij van het gebrek aan getrouwheid onder de menschen. Niemand kon zijn boezemvriend vertrouwen; eens mans vijanden zijn zijne huisgenooten. Het is dus te vergeefs uit te zien naar hulp of heil bij de menschen. *Maar*, zoo gaat hij voort, *ik zal uitzien naar den Heer*, en daarop volgen dan die andere woorden, welke wij nu overdenken willen. Zij doen ons kennen *het gemoedsbestaan van den vrome onder zwaar lijden;* zij toonen aan, hoedanig zijn *gebed* zal wezen onder zoodanig lijden.

Het *eerste*, dat wij opmerken moeten in dat gemoedsbestaan van den Christen onder het lijden, is dit — *hij verootmoedigt zich onder Gods hand.* De Profeet zegt: *Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd.* Hoedanig ook de oorzaak van zijn lijden mag wezen, ten allen tijde mag de Christen zich door het lijden laten wijzen op zijne zonde. Doch laat ons dit wel verstaan. Als de Heiland leert dat de Galileërs, wier bloed Pilatus met hunne offeranden gemengd had, geen grooter zondaars waren dan anderen uit hoofde van dat schrikkelijk lot (Luk. XIII: 1—3), dan worden wij gewaarschuwd tegen eene misvatting, welke soms plaats heeft. Eene zware ramp, die een medemensch of mijzelven treft, moet ik niet aanmerken als een straf voor de eene of andere

zware zonde, welke begaan is. Door deze meening zoude ik soms verleid worden, om zeer onjuist over mijzelven en zeer onbarmhartig over mijne naasten te oordeelen. Zeker is het dat, terwijl sommige rampen zigtbaar het gevolg zijn van des menschen dwaasheid, of roekeloosheid, of andere verkeerdheid, het lijden niet altoos is eene bepaalde straf voor eene bepaalde overtreding. Soms lijd ik zeer onschuldig door het bedrog, het onregt, of het geweld van den medemensch.

Als dit zoo is, hoe dan komt het te pas voor een vrome, om te zeggen met Israël door den mond van Micha: „Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd? Indien wij letten op het voorbeeld van Bijbelheiligen, dan wordt ons dit duidelijk.

Daniël doet belijdenis van de zware zonde der afgoderij als ook der andere zonden zijns volks, welke gestraft werden met de Babylonische gevangenschap. Het algemeene lijden trekt hij zich aan. Hij is een vrome, nooit is hij afgodendienaar geweest, en toch zegt hij: „Ik beleed *mijne* zonde en de zonde mijne volks" (Dan. IX: 20). Hij wilde in de ziel Gods gramschap dragen voor zijn volk; hij stelde zich niet hoog boven de zondaars van Israël als een heilige, neen, hij nam deel aan de zondeschuld, daar hij zich innig verbonden gevoelde aan het volk, als één lid zich verbonden gevoelt met een ander lid van het ligchaam. De vrome is een priester, die medelijden heeft, die zich aantrekt de zonden van anderen, die in zijne ziel smarten lijdt wegens zonden, welke de schuldigen niet gevoelen willen. Zulke priesterlijke lijders en voorbidders waren de profeten van het Oude Testament. Bij voorbeeld, een Jeremia als hij in zijne Klaagliederen zich verootmoedigt wegens al de zonden zijns volks. De profeet had er ernstig tegen gewaarschuwd, hij had zich rein bewaard van de afgoderij, en toch in zijne gebeden verhief hij zich niet boven zijn volk. Neen, hij neemt zijne plaats in onder de andere zondaars. Hij wil, gelijk Micha, Gods gramschap dragen, daar hij lid is van het zondige ligchaam des volks dat gestraft wordt.

Gebrekkig zijn deze voorbeelden voor den lijdenden Christen, die denkt aan de zonden en de plagen zijns volks. Volmaakt is het voorbeeld van den Hoogepriester. De Heer Jezus, die zonder zonde is, spreekt niet tot de zondaars: Naakt tot mij niet, want Ik ben heilger dan gij (Jes. LXV: 5). Neen Hij, de smettelooze, bukt onder den last van vreemde zonden; die

trekt Hij zich aan, als of zij Zijne eigene zonden waren; Hij lijdt er om, als of Hij straf leed wegens eigene overtreding.

Een Jeremia, een Daniël, een Christen ten huidigen dage is niet zonder zonde. Veronderstel eens dat ik onschuldig gelasterd en vervolgd word, komt het dan te pas om te zeggen: Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd? — David moet vlugten uit Jeruzalem voor den opstand van zijn zoon Absalom. Een gemeene lasteraar Simeï werpt stenen naar hem, vloekt hem, verwijt hem dat hij de moordenaar is van Sauls geslacht: daarom is deze tegenspoed over David gekomen. Hierop zegt de getrouwe Abisaï tot den koning: Waarom zou deze doode hond mijnen heer, den koning, vloeken? Laat mij toch overgaan en zijn kop wegnemen. Maar David zeide: Laat hem vloeken, want de Heer toch heeft tot hem gezegd: Vloek David (2 Sam. XVI: 5—10). Dat is te zeggen: al is David gansch onschuldig aan al wat hem Simeï verwijt, toch weet hij dat hij een zondaar geweest is in andere opzigten, toch erkent hij het Godsbestuur in de toelating van zijne rampen, en daarom is hij geduldig, het is hem alsof God dien snooden lasteraar gebruikt tot verootmoediging van den man naar Zijn hart. David zegt: Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd.

Hoe dikwijls zien wij een geheel ander gedrag van menschen, die zwaar lijden moeten.

Een koning Joram in de belegering van zijne hoofdstad Samaria weet niet van onderwerping onder Gods slaande hand. Hij zegt: „Zie, dat kwaad is van den Heer, wat zou ik verder op den Heer wachten" (2 Kon. VI: 33).

Iemand, die in gevaar is om broodsgebrek te lijden wegens de droogte, een misoogst of dergelijken, denkt enkel aan natuurwetten, weigert om op te zien tot den God, die over de natuur heerscht en haar bestuurt tot heil der menschen.

Iemand, die zwaar lijdt ten gevolge van het bedrog, de onregtvaardigheid van een medemensch, denkt aan niets anders dan aan dien mensch, die de oorzaak is van zijn ongeluk. Hij ziet niet op tot God, die de menschelijke boosheid gebruiken wil als eene tuchtroede.

Een ander, die op andere wijze zwaar lijdt, vergeet in te keeren tot de schuilhoeken van zijn hart, luistert niet naar Gods stem: „Ga henen, Mijn volk! ga in uwe binnenste kamers, en sluit uwe deuren na u toe; verberg u als een

kleinen oogenblik, totdat de gramschap overga" (Jes. XXVI: 20). Mogelijk is de lijder oppervlakkig genoeg om zich dadelijk te troosten met de gedachte: „Ik ben Gods gunsteling, daarom kastijdt Hij mij", — vergetende dat ook de goddeloozen in deze wereld rampen te verduren hebben.

Geheel anders is het bestaan van Micha: — ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd.

Maar bij die verootmoediging is er ook *de geloovige toevlugt tot den Heer.* De Profeet laat zich aldus uit: *maar ik zal uitzien naar den Heer, ik zal wachten op den God mijns heils, mijn God zal mij hooren.* Als de steunpilaren van kerk en maatschappij omvallen, dan weet de Christen zich vast te klemmen aan eene rots, die nooit wankelt. Als aardsche goederen hem ontnomen worden, dan dringt hij dieper in tot het genot van het onverliesbare goed, dat hij in God heeft. De nood dezer aarde, de smart van zijn lijdend hart, drijft hem uit tot een God, die het wel meent met zijn kind.

Dit is het geloof in donkere dagen, het geloof dat wij betoonen moeten wanneer de zon des voorspoeds ophoudt te schijnen, het geloof dat soms moeijelijk te beoefenen is. Een Job, bij voorbeeld, heeft alles verloren op aarde en is in staat om te berusten in wat God gedaan heeft: De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, de naam des Heeren zij geloofd! Maar nu beginnen zijne drie vrienden lange zedepreeken te houden; zij verdedigen op hunne manier de regtvaardigheid van het Godsbestuur; zij redeneren aldus: Job heeft zich zeker schuldig gemaakt aan eene zware overtreding, die hij bedekt heeft, daarom straft hem de regtvaardige God in den hemel. En nu wordt Job verward, hij raakt het regte spoor kwijt, hij wordt in verzoeking gebragt om aan God te wanhopen. Zwaarder is het zielslijden van een mensch, die vreest dat hij zijn God kwijt is, dan het verlies van vee, en kinderen, en gezondheid. Verschrikkelijk de aanvechting, die de vrome nu doorworstelen moet. Hij spreekt meer dan één dwaas woord tegen den Heer in overijling, gelijk hij later belijdt. Maar toch wordt hij staande gehouden. Hij spreekt aldus: Ziet, zoo God mij doodde, zou ik niet hopen? ..... Ik weet, mijn Verlosser leeft (Job XIII: 15, XIX: 25). Het geloof van Job houdt niet op.

Christen! bij uwe diepste verootmoediging onder het lijden, houd u vast aan uwen God en uwen Heiland. In den donkeren nacht kunt gij niets zien; dan komt te pas het geloof, hetwelk

in het donkere ziet, — het geloof waardoor de mensch zich vast houdt, ziende den Onzienlijken God. Leer dan met Micha zeggen: Maar ik zal uitzien naar den Heer, ik zal wachten op den God mijns heils: mijn God zal mij hooren. Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijnen lust zien aan Zijne geregtigheid.

Indien een Job, een Micha zóó konden gelooven, hoe veel te meer dienen wij het te doen, die bestraald zijn met het licht van Gods Zoon, het licht der wereld!

In de woorden van Micha vinden wij meer dan een stil geloof, dat berust in de beschikkingen van het Gods bestuur, — een stil geloof dat geduldig Gods tijd van redding afwacht. Er is *een juichende hoop,* welke de redding aanschouwt als reeds tegenwoordig. Babel, de trotsche wereldstad, welke daar zit eene koningin en geene weduwe, Babel die zich verlustigt in Israëls vernedering, wordt aldus door Zion toegesproken: Verblijd u niet over mij, o mijne vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal de Heer mij een licht zijn! Gods gramschap moet intusschen gedragen worden, de tijd der verootmoediging moet doorleefd worden, maar er is een andere dag aan het komen. De Heer zal den twist zijns volks twisten, hare zaak regtvaardigen en in het licht stellen.

Christen! laat uwe hoop nooit varen. Die scherpe doorn in het vleesch zal weggenomen worden, of gij zult kracht hebben om dezelve te dragen en God onder het lijden te verheerlijken. Uw uiterlijk lijden, of innerlijk zielslijden moge lang duren, de vijand uwer ziel zal beschaamd worden gemaakt, gelijk de vijand van Job. De kracht der verzoeking moge vreeselijk zijn en uw gevaar groot, meerder is Hij, die met u is, dan zij die tegen u zijn. Gij hebt regt om de woorden van den Profeet over te nemen: „Verblijd u niet over mij, o mijne vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan”.

Verlangt gij nog een troostwoord bij dat van den Profeet, waarover wij gedacht hebben? Verneem het uit het slot van het hoofdstuk, dat ons reeds zoo veel stof tot troost gegeven heeft: „Wie is een God gelijk Gij, die de ongeregtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijnen toorn niet in eeuwigheid; want Hij heeft lust aan goedertierenheid. Hij zal zich onzer weder ontfermen: Hij zal onze ongeregtigheid dempen; ja Gij zult al hunne zonden in de diepten der zee werpen”.

1. Een vaste burg is onze God,
   Een toevlugt voor de Zijnen!
Al drukt het leed, al dreigt het lot,
   Hij doet Zijn hulp verschijnen!
   De vijand rukt vast aan
   Met opgestoken vaan:
   Hij draagt zijn rusting nog
   Van gruwel en bedrog,
Maar zal als kaf verdwijnen!

2. Geen aardsche magt begeeren wij;
   Die gaat welras verloren!
Ons staat de sterke Held ter zij',
   Dien God ons heeft verkoren.
   Vraagt gij Zijn naam? zoo weet,
   Dat Hij de Christus heet,
   Gods Eengeboren Zoon,
   Verwinnaar op den troon!
De zeeg' is ons beschoren!

3. En grimd' ook d' open hel ons aan,
   Met al haar duizendtallen,
Toch zal geen vrees ons nederslaan,
   Toch doen wij 't krijgslied schallen!
   Hoe ook de Satan woedt,
   Wij staan hem, voet voor voet,
   Wij tarten zijn geweld!
   Zijn vonnis is geveld!
Eén woord reeds doet hem vallen!

4. Gods woord houdt stand in eeuwigheid
   En zal geen duimbreed wijken.
Beef, satan! Hij, die ons geleidt,
   Zal u de vaan doen strijken!
   Delf vrouw en kindren 't graf,
   Neem goed en bloed ons af,
   Het brengt u geen gewin:
   Wij gaan ten hemel in
En erven koningrijken!

HET BIDDEN IN DEN GEEST.

Lees: Efeze VI.

„Biddende te allen tijd in den geest". Efeze VI: 18.

Het bidden *om* den Heiligen Geest was het werk, waarmede de eerste gemeente bezig was tusschen Hemelvaart en Pinksteren. Daarna kan men zeggen heeft zij gebeden *in* den Heiligen Geest.

Deze uitdrukking komt niet enkel voor in de aangehaalde plaats; ook elders is zij te vinden. Bij voorbeeld, Judas (vs. 20, 21): Maar gij, geliefden! bouwt gij u zelven op uw allerheiligst geloof, *biddende in den Heiligen Geest;* bewaart u zelven in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onzen Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven. Ten einde zich op te bouwen in het geloof, liefde, hoop, moesten de Christenen bindende zijn *in* den Heiligen Geest. Hiermede stemt overeen wat te lezen is (Rom. VIII), dat de Geest in de geloovigen bidt met onuitsprekelijke verzuchtingen, (Joh. XIV, XVI,) dat de Geest blijven zal in de geloovigen.

Hoog is voorwaar de eer, verheven en heilig de roeping van de Christenen, wanneer zij vermaand worden door Apostelen om altijd biddende te zijn *in* den Geest. Zij hebben gebeden *om* den Geest, in antwoord op het gebed hebben zij den Heiligen Geest ontvangen. Het is hunne roeping om zoo te wandelen, dat zij den Geest niet bedroeven, (Efeze IV: 30). Hebben zij Hem bedroefd door te vallen in de zonde, dan is het hun gebed: neem Uwen Heiligen Geest niet van mij (Ps. LI: 13). Is de Geest Gods voor een tijd van hen geweken, dan is het hunne vurige bede.

Keer weêr, o Heil'ge Geest! keer weêr,
En geef mijn ziele rust;
Ik haat de zonde, die m' ontnam
Mijns hartens vreed' en lust.

Dit is wat de Christen te doen heeft, wanneer hij in de zonde is gevallen. Maar zijn gewoon leven mag niet, kan niet zijn

een leven in de zonde; zijn gewoon leven mag, kan, moet zijn in de gemeenschap met Christus door den Heiligen Geest, — een blijven in den Wijnstok. Daarom kan en moet zijn gewoon gebed wezen een gebed *in* den Heiligen Geest.

Op een hoogen feestdag, als aan het Avondmaal, waar de voelbare nabijheid van den Zaligmaker genoten wordt, of bij eene andere gelegenheid, waar onze gemoedsaandoeningen levendig zijn, — dan meenen wij dat wij waarlijk bidden kunnen in den Geest. Wij voelen dan Gods Geest aan ons hart werken. Wij hebben de zaligste verzekering van de nabijheid onzes Heilands.

Maar letten wij op de vermaning van den Apostel, dat wij *altijd* bidden moeten in den Geest. Ieder dag, in ons gewoon leven, ook waar het niet mogelijk is dat hooge feestvreugde, de blijdschap der verrukking, ons deel is, — *altijd* moeten wij bidden *in* den Geest.

Christenen! wandelt in het geloof. Ook als uw oog weinig ziet en uw hart weinig geniet, ook dan kunt gij leven en wandelen, niet naar het vleesch, maar naar den geest. Gij kunt, geloovende aan de onveranderlijke trouw, en de blijvende nabijheid van uwen Heiland, in de gemeenschap des Heiligen Geestes staan. Die is gegeven als een inwonende, bijblijvende Geest. Het spreekt wel van zelf, dat er hierbij moet wezen voorzigtigheid, waakzaamheid, een teeder geweten, zoodat de Geest niet bedroefd van u wijke. Maar de hoofdzaak, waar het alles op aankomt, is het *bestendige geloof in Christus.* Wordt dit door mij beoefend, dan blijf ik in gemeenschap met den Vader, en den Zoon, en den Heiligen Geest. Leef ik steeds in het geloof aan Gods Zoon, dan is het mij mogelijk om *altijd biddende te zijn in den Geest.*

Maar ook het omgekeerde is waar: ten einde toe te nemen in het geloof en in de zalige gemeenschapsoefening met Vader, Zoon en Heiligen Geest, — moet ik volharden in het gebed, namelijk in het ware gebed, dat in den Geest is. Er is hier werking en terugwerking. Om altijd biddende te zijn in den Geest, moet ik aanhoudend gelooven in Christus, ook als mijn hart weinig gevoelt. Om toe te nemen in het ware geloof, moet ik opwekken de gave die in mij is, moet ik altijd biddende zijn in den Geest.

Heilige Geest Gods! leer Gij Uwe kinderen en kweekelingen verstaan en beoefenen deze verborgenheden der godzaligheid!

DE STILTE DER ZIEL.

Lees: Ps. LXII.

„Immers is mijne ziel stil tot God, van Hem is mijn heil". LXII: 2.

„De lofzang is in stilheid tot U, o God! in Zion; en U zal de gelofte betaald worden. Gij hoort het gebed, tot U zal alle vleesch komen". Ps. LXV: 2, 3.

De Zaligmaker leert ons om in de binnenkamer te gaan als wij bidden. Ons oog en ons oor moet niet afgetrokken worden door het gewoel der wereld. Wij moeten ons afzonderen, niet alleen van de geoorloofde bezigheden, — afzonderen niet alleen van de zondaaars, maar ook van de vromen, om met God alleen te zijn.

Welmeenende lieden zijn te ligt tevreden om op een Zondag, bijvoorbeeld, veel tijd in de kerk, en den bidstond, en in vrome gesprekken door te brengen. Hoe goed dit ook zij, het geestelijke leven zal niet bloeijen, als men niet van de binnenkamer het regte gebruik maakt. Men moet met God alleen wezen, dan hoort men regt wat Gods Geest tot de ziel wil zeggen. Het woord dat men gelezen of gehoord heeft, moet bewerkt worden in het stille, nadenkende gemoed; dan alleen kan het diepe wortelen slaan.

Maar het is niet genoeg dat het ligchaam afgezonderd is, dat oor en oog zonder afleiding zijn. De ziel, het gemoed, moet bedaren, tot rust, tot afzondering komen. In de binnenkamer, helaas! achtervolgt ons de wereld met hare zorgen en ijdelheden: en de ergste plaag komt niet uit de wereld daar buiten, maar van binnen uit het eigen hart. Er behoort dus tijd, en ernst, en moeite aangewend te worden, om het hart te oefenen, om de aandacht te bepalen, om de afdwalende gedachten bij elkander te brengen.

Nemen wij tot voorbeeld de heilige maagd Maria, de moeder van onzen Heer. Toen de Engel haar groette als begenadigd,

gezegend onder de vrouwen, werd zij zeer ontroerd over het woord; maar zij overleide met stil nadenken, hoedanig die groetenis mogt zijn (Luk. I: 29). Na de wonderbare geboorte van het Heilige Kind, na de verschijning der Engelen in Bethlehems velden, na de aanbidding der herders, wordt ons vermeld dat allen, die van deze dingen hoorden, zich verwonderden over hetgeen van de herders gezegd was. Maria echter bewaarde deze woorden alle te zamen, overleggende die in haar harte (Luk. II: 19). Zij was dus geene oppervlakkige ziel, ligt geroerd door godsdienstig gevoel, maar dan ook weer van dat gevoel ontbloot. Indien zij zoo geaard was, dan was zij niet geschikt geweest om moeder van den Zaligmaker te wezen. Neen, eene stille, diep nadenkende, in haar hart Gods Woord bewarende dienstmaagd des Heeren was zij.

Zij was eene echte dochter van David, in wiens Psalmen wij gelezen hebben zulke woorden als deze: Immers is mijne ziel stil tot God: De Lofzang is in stilheid tot U, o God! — Terwijl David veel spreekt en veel zingt tot lof van God, weet hij ook, gelijk alle heilige zielen, wat het is om Gode stil te zijn. Nemen wij als een voorbeeld den Profeet Habakuk, die aldus spreekt: Ik stond op mijne wacht, en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien, wat Hij, de Heer in mij spreken zou. — De Profeet houdt zich stil, staat als ware het op een wachttoorn, om uit te zien naar een boodschapper, naar een woord, dat van den Heer tot Hem komen zou. In hetzelfde hoofdstuk zegt hij: Maar de Heer is in Zijnen heiligen tempel: zwijg voor Zijn aangezigt, gij gansche aarde (Hab. II: 1, 20). Eerbiedig stilzwijgen past voor de ziel, die gelooft aan Gods tegenwoordigheid.

Maar is het gebed dan niet een spreken tot God? Moet men niet zijne gedachten en woorden tot den Heer rigten, al hoort de mensch ons ook niet spreken? Wat bedoelt David dan door te zeggen: De lofzang is in stilheid, — een lofzang wordt toch hoorbaar gezongen? — Wat bedoelt hij dóór te zeggen, als hij bidt, dat zijne ziel stil is, dat hij zwijgt?

Eene ziel, die waren omgang met God heeft, kan soms geene woorden vinden om haren lof en dank uit te spreken. Een eerbiedig stilzwijgen en bewonderen van Gods Majesteit is de hoogste lof. Zelfs in den omgang van menschen onder elkander is het zwijgen soms van meer kracht dan de grootste welsprekendheid. Bijvoorbeeld, het zachtmoedig zwijgen van

een Christen, die beleedigd en verongelijkt is. Een Apostel zegt, dat eene vrome vrouw zonder woord, door hare zachtmoedigheid, voor Christus winnen kan den ongeloovigen man (1 Pet. III : 1). Maar wat spreken wij van het zwijgen van een mensch voor zijn medemensch? Wij hebben thans te doen met het zwijgen van een mensch voor zijn God.

Dat zwijgen, zeggen wij, kan de hoogste aanbidding wezen; maar daartoe komt men niet zonder oefening.

Ziet, de zondige gedachten, de vleeschelijke lusten en hartstogten beroeren de ziel als men bidden wil, het is zoo moeijelijk om elken storm in het binnenste tot bedaren te brengen. Maar veronderstel eens dat het zoo ver gekomen is, dat men met eenige bedaardheid en gemoedsrust zijne gedachten bij God kan bepalen, dan nog is er wat anders, dat ons verhindert om in geest en waarheid te aanbidden. Het is de eigengeregtigheid, de bedrijvigheid en werkzaamheid van onze oude natuur. Wij willen onze beste krachten inspannen, ons zelven opwinden tot vrome aandacht. Het ware gebed wordt in den geloovige gewrocht door Gods Heiligen Geest. Als men nu zoo werkzaam is met zijn eigen hart, bijvoorbeeld, als men veel moeite doet om zeer ernstig te bidden, dan is er gevaar dat die bedrijvigheid van ons eigen hart Gods Geest verhinderen kan. Ons eigen vleesch mengt zich zoo gaarne in onze godsdienstigheid, en zoo is er gevaar dat wij vreemd vuur op het altaar des Heeren brengen; dat wij het werk van Gods Geest bederven door de inmengselen van dat wat niet geestelijk is, maar vleeschelijk.

Wij kennen de leer van het Evangelie, dat de mensch zalig wordt door het geloof, niet door de werken; dat hij, die in Gods rust wil ingaan, ophoudt van eigene werken, gelijk God van de Zijne (Hebr. IV : 10). Dit nu is toepasselijk op het gebed: het ophouden van eigene werken, het toelaten van Gods Geest om in de stilte van ons hart te werken, — dat is het wat wij beoefenen moeten. Toen Samuel Saul wilde zalven tot koning, zeide hij: sta gij alsnu stil, en ik zal U Gods Woord doen hooren (1 Sam. IX : 27). Zoo is het nu nog: ik moet stil staan, dan kan ik hooren de zachte stem van Gods Geest in mijn binnenste.

Op deze wijze komt de Christen tot dat heilig stilzwijgen, waarvan wij gezegd hebben dat het de hoogste aanbidding is. De ziel vindt geene woorden om hare gewaarwordingen uit te drukken. Ja, het komt er toe dat alle gewaarwording en ge-

voel op den achtergrond raken: slechts ééne gewaarwording, één gevoel blijft er overig, en dat is, men verliest zichzelven in zijne nietigheid voor God.

Hooren wij een Apostel: Desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen. Zuchtingen, die dus niet onder vormen of woorden gebragt worden, maar die God verstaat. Want Hij, die de harten doorzoekt, weet welke de meening des Geestes zij, dewijl hij naar God voor de heiligen bidt (Rom. VIII: 26, 27).

Christenen! het is goed om met broeders zamen te bidden; maar het is niet goed als men daardoor in verzoeking komt, om den verborgen omgang met God te vergeten.

Spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil (Ps. IV: 5).

De Schrift spreekt van een worstelen en strijden in het gebed (Gen. XXXII: 24; Col. IV: 12). Maar het hoogste gebed is het stilzwijgen van de ziel in al hare nietigheid voor de oneindige Majesteit van God.

De Natuur: Het Landelijke Leven.

IN GROOTE DROOGTE.

Lees: Jerem. XIV.

„Zijn er onder de ijdelheden der Heidenen, die doen regenen? of kan de hemel druppelen geven? Zijt Gij die niet, O Heer, onze God? Daarom zullen wij op U wachten, want Gij doet al die dingen". Jerem. XIV : 22.

De aandoenlijke beschrijving van de ellende door eene zware droogte veroorzaakt, zoo als die bij Jeremia te lezen is, kan men beter verstaan in Zuid-Afrika dan in vele andere landen, bij voorbeeld, in het Noorden van Europa. In vele opzigten, wat het klimaat en de natuurlijke gesteldheid van het land aangaat, is er groote overeenkomst tusschen het Heilige Land en het werelddeel dat wij bewonen. Ook ten aanzien van regen en droogte is dit waar. Mozes reeds had gezegd dat het land Kanaän, waarheen het volk op weg was, niet was gelijk Egypte, wáár men staat kan maken op de waterleiding uit den Nijl, wáár men den grond bewatert met zijn gang, met zijn voet, als een kruidhof. Neen, het was een land dat afhankelijk was van den zegen en de zorg van God, die Zijn oog daarop hield, die den vroegen en den spaden regen op Zijn tijd geven zoude, indien Zijn volk slechts luisteren wilde naar Zijne geboden (Deut. XI : 10—14).

Eens in den tijd van Jeremia was het allerakeligst gesteld met het land, wegens zware, aanhoudende droogte. Laat ons de lessen verzamelen, welke zulke bezoekingen Gods ons leeren moeten. Het woord des Heeren, dat tot Jeremia geschied is bij eene dergelijke gelegenheid, kan ons hierin leiden.

Jeremia bid tot den Heer om regen. Maar het gebed om regen beteekent soms zeer weinig. Het gebeurt soms in ons land dat de goddelooze, die anders weinig aan het gebed denkt,

door den nood van eene zware droogte gedrukt, met het verlies van zijn oogst en zijne kudde, en met broodsgebrek bedreigd zijnde, als gedrongen wordt om ook te bidden. Hoe weinig waarde toch heeft zulk een afgeperst gebed in Gods oog! Anders is het bij den godvruchtige, anders was het bij Jeremia.

Hoort zijne ootmoedige belijdenis van zonde. Heere! wij kennen onze goddeloosheid en onzer vaderen ongeregtigheid, want wij hebben tegen U gezondigd (vs. 20); hoewel onze ongeregtigheden tegen ons getuigen, O Heer! doe het om Uws naams wil: want onze afkeeringen zijn menigvuldig, wij hebben tegen U gezondigd (vs. 7). Dikwijls, helaas! ontbreekt het geheel hieraan bij den mensch, die ernstig om regen bidt.

Het is natuurlijk niet voldoende zoo onze lippen in vrome taal belijdenis doen van onze zonde en de zonde van het land; eene schuldbelijdenis door den uiterlijken nood afgeperst beteekent weinig. De opregte Christen laat zich door den nood drijven tot het onderzoek van zijn hart en zijn leven. Hij vraagt in zijn hart, waarom zijn mij deze dingen bejegend? Waarom heeft de Heer, onze God, al deze dingen gedaan (Jer. XIII: 22, V: 19)? Hij laat zich door Gods Heiligen Geest leiden in de schuilhoeken van zijn hart en zijn leven. Ja, hij laat zich leiden tot het gebed om iets anders dan regen, brood, geld of aardsche gaven, — tot het gebed om de gaven des Heiligen Geestes. Bij Jeremia en de Profeten was het niet alleen te doen om redding uit tijdelijken nood, maar om verlossing van de zonden des volks, om de verzekering van Gods genade en gunst. Bovenal was het hun gebed: verhef over ons het licht van Uw aanschijn. Dit gaf hun vreugde boven de vermenigvuldiging van koorn en most, waarom de wereldling ook bidt (Psalm IV: 7, 8).

Doch er zijn weêr wereldlingen die zich gansch anders gedragen in tijd van nood, van zware droogte. Zij meenen te verlicht te zijn om te bidden om regen. Zij gelooven dat alles afhangt van stomme natuurwetten. Zal er regen komen, dan moet de wind gunstig wezen, en of de wind ons gunstig is, dat hangt verder van verborgene natuurkrachten af. Al is er een God in den hemel, die ons geestelijke zegeningen wil geven (zoo spreken zij), die God laat zich niet bewegen door gebeden om in de natuur in te grijpen om ons te gerieven. De eeuwig bepaalde gang van de natuur wordt niet (zoo geven zij voor) van God verstoord op ons gebed.

Anders is het geloof van den profeet Jeremia. Hij zegt dat de ijdelheden, de afgoden, geen regen geven; maar ook de hemelen zelven geven niet druppelen. Zijt Gij die niet, o Heer, onze God, die dit waarlijk doen kunt? Daarom zullen wij op U wachten, want Gij doet al die dingen (vs. 22). Anders is het geloof van den Heere Jezus: Hij leert ons bidden niet alleen om vergeving van schulden en andere geestelijke zegeningen, maar ook: geef ons heden ons dagelijksch brood. Indien nu de hemelsche Vader op het gebed om brood antwoordt, dan moet Hij de krachten der natuur, regen, zonneschijn en anderen, in Zijne handen hebben om die te besturen. Maar onze God is geene doode natuurwet, Hij is de levende God, die in het gansche heelal, ook over de natuur en de natuurwetten heerscht, om alles te besturen tot Zijne eer en tot nut van Zijne kinderen.

Het is waar dat Gods eeuwig bepaalde raad zal bestaan; maar een deel van dien raad is het, dat Zijne menschenkinderen bidden zullen. God nu bestuurt niet alleen het einde, de uitkomsten van alles, maar ook de middelen tot die uitkomsten, en onder die middelen is er niet alleen het werken van den mensch, maar ook zijn gebed.

Oppervlakkig en ongegrond is het bezwaar, dat de nieuwe verlichting van de wereld tegen het gebed om dagelijksch brood, het gebed om regen aanvoeren wil. De geloovige Christen zal zich daardoor niet laten terughouden van het gebed ook om regen.

Doch laat ons bedenken, de regen is niet het hoogste goed waarom wij vragen moeten. Wat dan is het hoogste goed? Dit, dat Gods wil geschiede, en dat wij volkomen eenswillend zijn met Hem. Indien ik bid om regen, en de Heer de droogte laat aanhouden totdat al mijn vee vergaat en ik voor broodgebrek vrees, dan is het wel, mits Hij mij geve genade om ten volle te zeggen: Ik heb geen wil, dan den wil van mijn Vader.

Dit leert ons de Apostel Paulus als hij schrijft: *„Weest in geen ding bezorgd (ook niet in de zwaarste droogte); maar laat uwe begeerten in alles (ook om regen), door bidden en smeeken, met dankzegging bekend worden bij God."* En wat nu? Zegt de Apostel, dat God juist geven wil de eigene zaak waarom wij vragen, in die maat en op dien tijd dien wij begeeren? Neen, maar hoort verder: *„En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en zinnen bewaren in Christus Jezus".*

(Filip. IV : 6, 7). Dit is het hoogste goed waarnaar de Christen begeert, dat de vrede Gods zijn hart beware. Dit is beter dan overvloed van regen of aardsche zegeningen.

Christenen! als wij bidden om regen, laat het niet van ons waar wezen wat de Heer door een Profeet klaagt: Zij roepen ook niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hunne legers; om koren en most verzamelen zij zich, maar zij wederstreven tegen Mij (Hosea VII: 14). Het kermen enkel wegens den tijdelijken nood kan zeer onchristelijk wezen, ook bij veel bidden om regen.

Zijn wij opregte bidders, die naar God zelven vragen als het hoogste goed, niet naar Gods gaven, dan zal Hij ons de genade geven, om in den aller zwaarsten nood met een anderen profeet te juichen: Al hoe wel de vijgeboom niet bloeijen zal, en geene vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geene spijs voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stalling wezen zal; — zoo zal ik nogthans in den Heere van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in den God mijns heils (Habak. III : 17, 18).

1. Beveel gerust uw wegen,
   Al wat u 't harte deert,
Der trouwe hoed' en zegen
   Van Hem, die 't al regeert;
Die wolken, lucht en winden
   Wijst spoor en loop en baan,
Zal ook wel wegen vinden,
   Waarlangs uw voet kan gaan.

2. Den Heer moet gij vertrouwen,
   Begeert gij d' uitkomst goed;
Op Hem uw hope bouwen,
   Zal 't slagen wat gij doet;
Door geen bekommeringen,
   Geen klagen en geen pijn
Laat God zich iets ontwringen:
   Hij wil gebeden zijn.

3. Uw trouw en Uw genade,
   O Vader! weet zoo goed,
Wat onze ziel tot schade
   Of winste worden moet.

En hebt G' iets uitgelezen,
Dat werkt G', o sterke Held!
En brengt in stand en wezen,
Wat G' U hebt voorgesteld.

4. Een weg hebt G' allerwegen!
Geen middel dat U faalt!
Uw doen is louter zegen,
Uw gang met licht omstraald:
Niets kan Uw werk verhindren,
't Blijft rustloos voorwaarts spoên;
Als Gij, wat voor Uw kindren
Het heilzaamst is, wilt doen.

5. Mijn lijdend hart blijv' hopen,
Blijf hopen onversaagd!
Al spert zich d' afgrond open,
Schoon u de kommer plaagt,
God rukt u uit die zorgen:
Verwacht alleen Gods tijd,
En eerlang rijst de morgen,
Wiens licht uw ziel verblijdt.

6. Schep moed! zeg aan uw smarte
En zorgen goeden nacht!
Laat varen, wat uw harte
In onrust heeft gebragt!
Gij wilt toch niet regeren
Als een, die alles weet:
God blijft, als Heer der Heeren,
Met 't hoogst gezag bekleed.

7. Laat Hem besturen, waken!
't Is wijsheid wat Hij doet.
Zoo zal Hij alles maken,
Dat g' u verwondren moet,
Als Hij, die alle magt heeft,
Met wonderbaar beleid
Geheel het werk volbragt heeft,
Waarom gij thans nog schreidt.

8. Wel kan Zijn hulp vertragen,
En 't schijnt soms in den nacht,
Alsof geen licht zal dagen,
Alsof geen troost u wacht,

Als ging Hij u begeven;
Wel kunnen op uw pad
Gevaren om u zweven,
Alsof u God vergat.

9. Maar zoo uw trouw mag blijken,
Zoo gij Gods wil betracht,
Dan doet Hij d' onspoed wijken,
Ook als gij 't minst verwacht;
Eens zal Hij u bevrijden
Ook van den zwaarsten last;
Houdt gij slechts onder 't strijden
Aan God en godsvrucht vast.

10. Wel u, gij kind der trouwe!
G' ontvangt dan voor Gods troon
Aan d' eindpaal van uw rouwe
Uw overwinningskroon.
God zelf reikt u de palmen
In uwe regterhand,
En gij zingt vreugdepsalmen
In 't hemelsch Vaderland.

11. Hoor onze smeekgebeden!
Heer! red uit allen nood!
Sterk onze wankle schreden,
En leer ons tot den dood
Op Uwe hoed' en zegen
Vertrouwen, vroom van zin:
Zoo voeren onze wegen
Gewis ten hemel in!

HET GELAAT DES AARDRIJKS VERNIEUWD.

Lees: PSALM CIV.

„Zendt Gij Uwen Geest uit, zoo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks". Ps. CIV: 30.

In Psalm CIV hebben wij een van die stukken in den Bijbel, die ons opmerkzaam maken op de natuur als eene openbaring van Gods deugden. De beschouwing er van doet ons uitroepen: hoe groot zijn Uwe werken, O Heer! Gij hebt ze allen met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Uwe goederen (vs. 24). De stem van Gods donder op de groote wateren van de zee, maar dan ook het liefelijk murmelen van de beekjes en fonteintjes in de dalen, wáár het gedierte des velds gedrenkt wordt, — beiden verkondigen de goedheid en grootheid van den Schepper (vs. 7, 10). Als alles in de natuur dood schijnt en woest, dan is het omdat God Zijn aangezigt verbergt om het schepsel te verschrikken; neemt Hij deszelfs adem weg, alles sterft en keert tot stof. Omgekeerd, zendt Hij Zijn geest uit, dan leeft alles, Hij vernieuwt het gelaat des aardrijks (vs. 29, 30).

Onze aandacht willen wij thans vestigen op die vernieuwing van het gelaat des aardrijks. Denken wij aan een land in het Noorden van Europa, wáár gedurende den winter alles maanden lang bedekt is met sneeuw. Hoe is de natuur dáár dood, de winterslaap schijnt waarlijk een doodslaap. Maar de lente komt aan, en nu blijkt het, dat die sneeuw als een kleed was om de aarde warm te houden, opdat de wreede vorst de zaden onder den grond niet dooden mogt. De sneeuw smelt, en binnen weinige weken is alles bedekt met liefelijk groen, om te prediken, dat de Schepper het gelaat des aardrijks vernieuwd heeft.

Eenigzins anders gaat het er toe in ons werelddeel. Eene aanhoudende droogte, soms in het eene soms in het andere jaargetijde, heeft de natuur doen treuren. Plant, en bloem, en kruid is verdwenen, de dood heerscht over het dorre veld. Milde regens verkwikken de aarde, en weinige dagen zijn genoeg

om den mensch te doen danken: Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks! Het veld is een bloemtuin, de dood maakt plaats voor het leven. Beleven wij zulk eene verandering, laat ons niet vergeten om met de vrome Psalmdichters te loven en te danken. Bij voorbeeld: (Ps. LXV: 10.) „Gij bezoekt het land, en hebbende het begeerig gemaakt, verrijkt Gij het grootelijks; de rivier Gods is vol waters; wanneer Gij het alzoo bereid hebt, maakt Gij hunlieder koren gereed. Gij maakt zijne opgeploegde aarde dronken; Gij doet ze dalen in zijne voren; Gij maakt het week door de druppelen, Gij zegent zijn uitspruitsel. Gij kroont het jaar Uwer goedheid, en Uwe voetstappen druipen van vettigheid. Zij bedruipen de weiden der woestijn; en de heuvelen zijn aangegord met verheuging. De velden zijn bekleed met kudden, en de dalen zijn bedekt met koren; zij juichen ook zingen zij".

Maar de uiterlijke natuur is een spiegel van eene hoogere, geestelijke wereld. Worden wij ooit gedrongen om uit te roepen: Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks! dan mag het blijde schouwspel ons wel herinneren aan onzen eigen geest, aan onze geestelijke behoeften. Gods Heiligen Geest hebben wij noodig, om ons gemoed te vernieuwen, in eene ware wedergeboorte; de goede, nieuwe, heilige vruchten des Geestes groeijen niet van zelven op den akker van ons bedorven hart. De God, die de natuur vernieuwt met Zijne milde gaven, is de God der genade, die zoo gaarne de beste gave, die des Heiligen Geestes, geven wil aan den bidder. Zoo kan de natuur den mensch aansporen tot het gebed: schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest (Ps. LI: 12).

De wedergeboren Christen, helaas! vervalt soms in laauwheid, geestelijke dorheid, en onvruchtbaarheid. De beschouwing van het vernieuwde gelaat des aardrijks kan hem eene opwekking wezen om te bidden: zult Gij ons niet wederlevend maken, opdat Uw volk zich in U verblijde (Ps. LXXXV: 7)?

Eene gemeente of eene kerk, die op nieuw van den adem des Geestes is bezocht, openbaart een nieuw leven. De oude traagheid, en lusteloosheid, en laauwheid zijn verdwenen: liefde en ijver in de dienst van den Heer openbaren zich. Een nieuw leven uit de dooden is er te zien. De woestijn en de dorre plaatsen zijn vrolijk, de wildernis verheugt zich, en bloeit als eene roos (Jes. XXXV: 1). Men denkt aan zulke schilderingen

uit de profeten als de volgenden: Ik zal Israël zijn als de dauw; hij zal bloeijen als de lelie, en hij zal zijne wortelen uitslaan als de Libanon. Zijne scheuten zullen zich uitspreiden, en zijne heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms, en hij zal eenen reuk hebben als de Libanon. Zij zullen wederkeeren, zittende onder zijne schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeijen als de wijnstok; zijne gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon (Hozea XIV: 6–8).

Maar voor den nadenkenden Christen is elke vernieuwing van het gelaat des aardrijks nog eene profecy van de aanstaande vernieuwing van alle dingen. Johannes hoorde Hem, die op den troon zit, zeggen, ziet, Ik maak alle dingen nieuw (Openb. XXI: 5). Een nieuwen hemel, eene nieuwe aarde voorspelt ons Gods Woord. En wat is het dat deze oude aarde bederft, zoodat zij behoefte heeft aan een vuurdoop, eene wedergeboorte, eene algeheele vernieuwing? Letten wij weer op den verheven Natuurpsalm: „de heerlijkheid des Heeren moet zijn tot in der eeuwigheid; de Heer moet zich verblijden in Zijne werken" (vs. 31). De beschouwing van Gods heerlijkheid doet den vrome uitroepen: „ik zal den Heer zingen in mijn leven; ik zal mijnen God psalmzingen terwijl ik nog ben. Mijne overdenking van Hen zal zoet zijn; ik zal mij in den Heer verblijden." En nu het laatste vers van den pslam: „De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddeloozen zullen niet meer zijn. Loof den Heer, mijne ziel! Halleluja!"

Daar heeft de dichter het groote woord genoemd, het woord *zonde*. Dit is het dat de schepping bederft. Alles in de natuur is als een welluidend muzijk, een loflied op den grooten Schepper; maar een wanklank is er om de harmonij te verstoren, om de muzijk te bederven, — de zonde des menschen. Volkomen zal dat loflied wezen, als er geene zondaars en goddeloozen meer op aarde zijn. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde zijn nieuw omdat er geregtigheid in woont. Tot op dien grooten dag der vernieuwing zegt Paulus, dat de gansche schepping als in barensnood is, zij lijdt smarten, omdat zij aan de ijdelheid onderworpen is van wege de zonde des menschen (Rom. VIII: 19–22).

Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks, — heerlijk en liefelijk is het ons menigmaal, om dit te kunnen uitroepen op deze aarde. Wat zal het zijn in dien grooten dag, dien de kinderen Gods verwachten. Laat ons toezien, dat ook wij als met opge-

stoken hoofde naar die heerlijkheid verlangen. Laat ons toezien, dat wij niet behooren tot de zondaren, die de gansche schepping doen zuchten, — de zondaren, die uitgeroeid moeten worden, omdat er voor hen geene plaats kan gevonden worden op eene vernieuwde, gereinigde, geheiligde aarde.

1. Wat zijt Gij groot, wat zijt Gij goed!
Zoo heffen w' aan met blij gemoed,
Mildzeegnend Opperwezen!
Het feestkleed, dat weêr 't aardrijk siert,
De schepping, die haar hoogtijd viert,
Looft U, den Nooitvolprezen!
Het groen, ontsprongen aan zijn knop,
Hangt, U ter eer, zijn kransen op,
En beemd en akkers bloeijen;
En zou dan 't hart, in U verheugd,
U, die Uw schepping kroont met vreugd,
Niet dankend tegengloeijen!

2. Wat zijn Uw giften veel en rijk!
Welk vader is aan U gelijk
In zegenend erbarmen?
Uw liefd' is over allen groot,
Gij stort Uw weldaân in den schoot
Van rijken en van armen.
Uw zonne, die Gij op laat gaan,
Lacht dankbren en ondankbren aan;
Gij strooit Uw lenterozen
Ook op het pad van zondaars, Heer!
En uit Uw wolk drupt zegen neêr
Op goeden en op boozen.

3. Het wintergraan, met zorg vergaârd,
Zonk met een stille beed in d' aard,
Uw adem hield het wakker;
En 't zaad is heerlijk opgegaan;
Wij zien het langzaam rijpend graan
Reeds golven langs den akker!
Voleindig wat Uw hand begon,
Schenk aan het zwellend ooft Uw zon,
Aan 't dorstig land Uw regen,
En over 't Evangeliezaad,
Dat in ons hart ontkiemen gaat,
Een milden Pinksterzegen!

4. Dies heffen w' aan, met blij gemoed:
Wat zijt Gij groot, wat zijt Gij goed
En rijk in 't weldoen, Heere!
Uw magt, die 't al tot aanzijn wenkt,
Een nieuw gelaat aan 't aardrijk schenkt,
Uw liefd' en magt zij d' eere!
O, mogt de nieuwe levensgloed,
Die d' aard doordringt, ook ons gemoed
Doorloutren en bezielen;
Dan rijst voor U, d' Alzegenaar,
Op iedre plek het dankaltaar,
Waarvoor w' aanbiddend knielen.

5. Hoe zwak ons staamlend loflied zij,
Reeds op deez' aarde juichen wij:
Hoe heerlijk zijn Uw werken!
Gij roept het leven uit den dood,
Uw liefd', in Christus eindloos groot,
Vindt niet in 't stof haar perken.
Eens komt Uw eeuwge Lentedag,
Veel schooner dan ons oog hier zag,
In zaalger stand en orden;
En 't scheppingslied wordt hemeltoon,
Als 't magtwoord uitgaat van Uw troon,
Dat alles nieuw doet worden!

DE OOGST.

Lees: HAND. XIV: 8–17, XVII: 22–31.

„Hij heeft zich zelven niet, onbetuigd gelaten, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid". Hand. XIV: 17.

Wanneer de Apostel Paulus tot de Joden het Evangelie wilde brengen, kon hij zich beroepen op de getuigenissen omtrent den toekomenden Messias, welke er te vinden zijn bij Mozes en de Profeten. Geloofden zij waarlijk aan het Oude Testament, dan moesten zij ook aan den Heere Jezus gelooven, want de voorzeggingen van de Profeten waren in Hem vervuld.

Anders was het wanneer de Apostel sprak tot Heidenen, die het Oude Testament niet kenden noch geloofden. Tot dezen kon hij niet zeggen, uwe Heilige Schriften kunnen U overtuigen, dat de gekruisigde en opgewekte Jezus de ware Zaligmaker is. Doch ook de Heidenen hadden boeken, waarin zij den naam van God konden lezen, al was het niet zoo duidelijk als in het Oude Testament. In het eigen hart en geweten van den Heiden is er eene stem, die hem waarschuwt dat de zonde gestraft moet worden, hiernamaals indien niet hier. Die stem maakt hem niet bekend met een vergevenden God en een Zaligmaker, maar drijft hem uit om naar een Zaligmaker te zoeken. Zóó schrijft de Apostel: wanneer de Heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zich zelven eene wet; als die betoonen het werk der wet geschreven in hunne harten, hun geweten medegetuigende, en de gedachten onder elkander hen beschuldigende, of ook ontschuldigende (Rom. II: 14, 15). Die stem des gewetens in het binnenste maakt den Heiden, wel is waar, niet bekend met een Middelaar en Zaligmaker, maar drijft hem toch uit om naar zoodanigen Heiland te zoeken.

Maar ook in de uiterlijke natuur, in de zigtbare schepping,

is er een boek, waarin Gods naam te lezen is. God heeft ook aan de Heidenen geopenbaard iets, dat van Hem kennelijk is. Want Zijne onzienlijke dingen, Zijne goddelijke kracht en heerlijkheid, worden van de Schepping der wereld aan uit de schepselen verstaan en doorzien; zoodat de Heidenen, die God vergeten, niet te verontschuldigen zijn (Rom. I: 19, 20).

Zoo predikten Paulus en Barnabas bij zekere gelegenheid, dat de afgodendienaars zich moeten bekeeren van hunne afgoden tot den levenden God, die gemaakt heeft den hemel en de aarde, en de zee en al hetgeen in dezelve is; welke in de verledene tijden al de Heidenen heeft laten wandelen in hunne eigene wegen, hoewel Hij zich niet zonder getuigenis gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid. Die goede gaven dienden om de Heidenen aantezetten den Heer te zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mogten, hoewel Hij niet ver was van een iegelijk hunner (Hand. XVII: 27).

Zóó leert ons de Apostel, dat de vruchtbaarheid onzer akkers, dat een voorspoedige oogst, welke onze harten met vrolijkheid vervult, den mensch, zelfs den Heiden, hemelwaarts moet wijzen. Ook de Heiden, die God geheel vergeet en naar Hem niet vraagt, is schuldig, al heeft hij geen geschreven Bijbel gelijk wij.

Stellen wij ons voor een arme, die in zijne afgelegene, ellendige woning verrast wordt door een geschenk van voedsel en kleederen, en geld van een ongenoemden, onbekenden menschenvriend. Die arme weet volstrekt niet, wie de barmhartige gever is dier goede gaven, en dus kan hij den gever ook niet danken. Maar als die arme een weldenkend, een regtgeäard mensch is, dan zal hij moeite doen om er achter te komen, wie zijn weldoener is. Als hij de gaven gebruikt en volstrekt geen verlangen heeft om uit te vinden wie de gever is, dan veroordeelen wij hem als een ondankbaar, een slecht geäard mensch.

Evenzoo is het met de blinde Heidenen. Al hebben zij geen Bijbel, toch hebben zij vele gaven van de Voorzienigheid. De onbekende Schepper en Regeerder der wereld laat zich niet onbetuigd.. Hij zendt hun regen en vruchtbare tijden, vervullende hunne harten met spijs en vrolijkheid, opdat zij naar Hem zoeken en tasten zouden. Wanneer zij nu onverschillig zijn, niet nadenken en navragen, wie toch hun verzorger en

weldoener is, dan zijn zij strafbaar voor God, even als de arme, die geene moeite doen wil om er achter te komen wie de man is, die hem in het geheim zulke milde giften toezendt.

Zulke gewigtige lessen kan een gezegende oogst ook aan een Heiden leeren, volgens het onderwijs van de Apostelen.

En indien dit waar is van den Heiden, hoeveel te meer dienen niet wij, Christenen, ons hart open te houden voor al de lessen, welke de oogst ons leeren kan? — Welke vooruitloopende, onnoodige zorgen zijn niet beschaamd gemaakt? — Hoe onverdiend kwam niet de milde zegen van God over menschen, die bidden in den nood, bij voorbeeld, in zware droogte, maar menigmaal vergeten om te danken als er uitkomst geschonken is? — Hoe dient niet iedere zegen op onze akkers ons hart op te leiden tot den Gever van alle goede gaven, van Wien wij zoo afhankelijk zijn? — Hoe onderscheidt de Heer niet menigmaal ons boven anderen, die gebrek lijden?

Als er bij ons nadenken is, dan zullen wij zoo menig gewigtige les leeren op het land, wáár wij garven of korenhoopen gadeslaan. Het einde van ons leven, het einde van de wereld, de groote oogst, waar het bruikbare graan in Gods schuur vergaderd en het onkruid met onuitblusschelijk vuur verbrand wordt, — dat alles mag ons wel te binnen komen in den oogst.

Ziet, deze en dergelijke lessen zijn velen. Laat ons voor het tegenwoordige slechts bij ééne stilstaan, om naar aanleiding daarvan tot den genadetroon te naderen. De apostel zegt, dat de Heer door regen en vruchtbare tijden te geven, ons hart vervult met spijs en vrolijkheid. De aardsche gaven moeten middelen worden om ons op te leiden tot vrolijkheid in God.

Maar hiertoe is het niet genoeg dat wij in den oogst, ja dat wij iederen dag danken.

Wat wij zoeken moeten is om te komen tot dat geloof, hetwelk zegt: de Heer is het deel van mijn beker en mijne erve (Ps. XVI: 5). Ik moet weten dat de Gever van het dagelijksch brood, de gever van een milden oogst, niet alleen mijn Schepper en Onderhouder is, maar mijn Verzoende Vader in Christus. Ik moet weten, dat zelfs eene drooge bete broods een onderpand is van Gods liefde, door Christus mij verworven. Ik moet dat brood als een sakrament, een teeken en zegel van Gods genade in Christus leeren aanmerken. Dan eerst zal mijn dagelijksch brood zoet smaken. Hoe verschillend smaakt een stuk brood,

dat mij door een onverschillig, trotsch mensch is toegeworpen, van dat brood, dat mij door een liefhebbenden vader, eene teedere moeder gegeven is, mogelijk met het gevolg, dat de gever zelf gebrek moet lijden?

Gods aardsche gaven zijn dan eerst zoet, als ik weet dat zij verbondsgaven zijn, gaven door Christus middelaars werk voor mij verdiend, niet zulke gaven als God ook aan de goddeloozen schenkt. Laat ons dan trachten om meer en meer de zaligheid te verstaan en te genieten van hem, die dagelijks zegt: de Heer is het deel van mijn beker en mijne erve. Zijne liefde in Christus smaak ik in een droog stuk brood, ja in mijn beker zelfs als mijne tranen er in gemengd worden.

HET VALLEN DER BLADEREN.

Lees: Jes. LXIV.

„Wij allen zijn als een onreine, en al onze geregtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed; en wij allen vallen af als een blad, en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind". Jes. LXIV: 6.

Wanneer een nadenkend mensch in den herfst het vallen van de bladeren gadeslaat, hoe ligt, hoe natuurlijk komt er niet bij hem de gedachte op, — *dat* is het zinnebeeld van onze vergankelijkheid. Het menschdom is een boom: geen dag en geen oogenblik gaat er voorbij of er valt een blad, om weder te keeren naar de moederaarde, waaruit zijn stof genomen is, — ieder oogenblik sterft er hier of daar het eene of het andere van Adams kinderen.

Wanneer het jaargetijde dáár is, dat de bladeren hunne sappen verliezen, hoe los zitten zij niet aan den stengel, hoe gemakkelijk vallen zij dan niet af: het kost geene moeite om hen los te rukken van den boom. Zoo gemakkelijk is het voor den dood, om ons los te maken van onzen stamboom.

De Profeet zegt: onze misdaden voeren ons henen weg als een wind. Dat is te zeggen, als de Heere bijzondere plagen zendt, die allen de vrucht zijn van 's menschen zonde, gelijk de oorlog of pestziekten, die duizenden, soms millioenen van menschen wegrapen, dan is het als of een stormwind door de boomen woedt om metéén al de bladeren af te rukken. Bij stil weder vallen enkele bladeren, één voor één, onopgemerkt af: zóó sterven de menschen in gewone tijden; maar soms is het anders. Gelijk na een storm de boom daar staat, beroofd van zijn prachtig groen, zóó is het in buitengewone tijden; dan sterven de menschen bij menigten, en wij voelen dat een verwoestende stormwind door het geboomte is gegaan.

Ieder afvallend blad is dus een prediker, die ons toeroept: stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeeren; het is den mensch

gezet om eenmaal te sterven. En toch leven zoo velen, als of zij regt hadden om de leugen te gelooven: Gij zult den dood niet sterven. Zij schijnen te meenen, dat anderen sterfelijk zijn, zij zelven niet. Zij beroepen zich op den hoogen ouderdom, welken de een of ander van hunne familie bereikt heeft, maar vergeten hoe velen jong gestorven zijn. Verreweg het grootste deel van de menschen die geboren worden sterven in de kindsheid, zeer weinigen bereiken een hoogen ouderdom. In dit opzigt gelijken wij meer aan de bloesems, dan aan de bladeren. Er vallen veel meer bloesems, dan rijpe vruchten van de boomen, terwijl de bladeren meestal hun geregelden ouderdom bereiken en dan afvallen. Zoo schijnt het als of de mensch meent, dat hij regt heeft om even als de bladeren aan den boom te blijven totdat hij een goeden ouderdom, een zeventig- of tachtigtal jaren bereikt heeft.

Er is nog meer dat ons kan doen begrijpen, hoe de mensch zoo ligt zijne sterfelijkheid vergeet. De meeste vruchtboomen, gelijk de wijnstok en de vijgeboom, laten al hunne bladeren te gelijk vallen en staan dan gansch ontbloot. Anders is het met bladhoudende boomen, gelijk de limoenboom. Ieder blad valt wel af op zijne beurt, maar niet allen te gelijk: altoos is de boom groen en vol bladeren. Zulk een bladhoudende, groene boom nu is het menschdom. Indien een geheel geslacht metéén zou uitsterven, dan zou de boom zigtbaar wezen in zijne kaalheid, men zou de vergankelijkheid van ons geslacht als met de oogen zien en met de handen tasten, maar zóó geschiedt het niet. Al sterven de menschen, er blijven altoos toch meer in het leven, dan er gedurende een dag of een jaar gestorven zijn, de boom van ons geslacht is bladhoudend, altoos groen. Dit helpt ons om den dood te vergeten; dagelijks, ieder oogenblik zien wij den boom prijken met de volheid van het leven.

Uit het oog, uit het hart. Onze dooden begraven wij zorgvuldig, zij zijn niet gedurig in ons gezigt, zij worden meer of min vergeten. Wat altoos in ons oog is, wat wij gedurig zien is niet de dood maar het leven. Het gewoel, de werkzaamheid, de vrolijkheid van het leven zijn ons gedurig voor oogen. Dit helpt ons om den dood te vergeten. Onbewust raken wij langzamerhand in de verbeelding, dat ons geen dood te wachten is, wij zien er zoo weinig van, wij verdrijven de akelige gedachten van den laatsten vijand.

Het is als of de Bestuurder van ons lot soms genoodzaakt wordt, om Zijne schepselen wakker te schudden uit die bedwelming. Daarom komen er schielijke sterfgevallen, niet van afgeleefde medemenschen, maar van hen die in de kracht van hunne jaren hebben gestaan. Daarom worden er gezonden besmettelijke ziekten, die als een stormwind de bladeren afrukken, om de overblijvenden, ondanks zich zelven, te doen gevoelen, dat zij niet hun leven in pacht hebben, dat zij niet rekenen mogen op een lang leven.

In het vers, dat op onzen tekst volgt, zegt de Profeet: er is niemand die Uwen naam aanroept, die zich opwekt dat hij U aangrijpe. Aandoenlijke klagt over heerschende biddeloosheid! Vergeet de mensch zijne sterfelijkheid, dan zal hij zich ook niet opwekken om in het gebed God aan te grijpen. Wij willen anders handelen: wij willen door de afvallende bladeren een dieper, en blijvender, en werkzamer indruk bekomen van onze broosheid en sterfelijkheid. Wij willen ons laten opwekken, om in dit land des doods den God des levens aan te grijpen als onzen God.

Dagelijks willen wij bidden met Mozes, den man Gods: leer ons onze dagen tellen, opdat wij een wijs hart bekomen (Ps. XC); en met David: Heer! maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij, dat ik wete hoe vergankelijk ik zij (Ps. XXXIX).

Kennen en gelooven wij het Evangelie van Hem, die den dood heeft te niet gedaan, die het leven en de onverderfelijkheid heeft aan het licht gebragt, dan zal het vallende blad ons een prediker zijn van het leven, zoowel als van den dood. Beschouwen wij de plaats aan dat takje, waar onlangs het blad uitgevallen is. Daar zien wij spoedig een knopje, waaruit te regter tijd een nieuw blad uitbotten zal. Uit den dood wordt het leven geboren.

Wij zijn kinderen des doods, wij hebben niet de kracht om het eeuwige leven in ons zelven te verwekken. Maar Gods Zoon is mensch geworden, heeft het vonnis des doods voor ons ondergaan, en heeft een onsterfelijk leven verworven voor Zijne geloovigen.

Wij willen niet behooren tot dezulken, over wie de Profeet klaagt: er is niemand die Uwen naam aanroept, er is niemand die zich opwekt, dat hij U aangrijpe. Neen, wij willen Gods Zoon aangrijpen, om door Zijn levensgeest in ons de kracht des doods en de vrees des doods te overwinnen. Hooren wij

Hem: Ik ben de opstanding en het leven; die in mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven. En een iegelijk die leeft en in mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid (Joh. XI: 25, 26).

SPRINKHANEN.

Lees: Joël II.

„Nu dan ook, spreekt de Heer: bekeert u tot Mij met uw gansche hart, en dat met vasten en geween, en met rouwklage. En scheurt uw hart en niet uwe kleederen, en bekeert u tot den Heer uwen God; want Hij is genadig en barmhartig, langmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade" Joël II: 12, 13.

Het land Kanaän, even gelijk ons land, stond bloot voor de verwoesting van sprinkhanen. Eens heeft die schrikkelijke plaag een Profeet een tekst gegeven, waarnaar hij zijne prediking ingerigt heeft: die prediking is ons opgeteekend in het boek van Joël.

Op de levendigste wijze beschrijft hij de vreeselijke bezoeking. Onder anderen vergelijkt hij de sprinkhanen bij een krijgsheir, dat een vijandelijken aanval op het land gedaan en letterlijk alles verwoest heeft. Vóór hetzelve is het land een lusthof, achter hetzelve eene wildernis. Als dappere helden loopen zij storm, zij trekken over de muren en laten zich niet keeren van hun koers. Door de vensteren klimmen zij in als een dief. De Hemel beeft van het gedruisch hunner vlerken, zon en maan worden zwart, de sterren trekken haren glans in. Het vee vergaat van honger. Het geboomte levert geene vruchten meer voor den mensch: wijnstok, granaatappelboom, alles is verwoest, want hunne tanden zijn als leeuwentanden, die niets sparen.

De Bijbellezer in Engeland of Holland, die van sprinkhanen gehoord, maar nooit hunne verwoestingen gezien heeft, kan de treffende beschrijving van den profeet Joël niet verstaan, gelijk wij in Zuid-Afrika dat kunnen.

Maar laat ons letten op het gebruik, dat de Profeet van die landplaag gemaakt heeft.

Hij ziet er in een oordeel Gods, hetwelk zijne gedachten verder leidt, namelijk tot het jongste gerigt over al Gods vijanden. Dan zal de zon en maan eerst zwart zijn, en zullen de sterren haren glans intrekken. Dan, als de gevangenis van Juda en Jeruzalem gewend is, zal de Heer in het gerigt treden met alle Heidenen. Dan zal er verdelging zijn voor Gods vijanden, terwijl Hij Zijn volk zal gereinigd hebben en nu onder hen wonen in eeuwigheid (Joël III : 1, 2, 15, 21).

Dat de Profeet alzoo geleid wordt van het oordeel der sprinkhanen tot het eindoordeel over Gods vijanden, is in overeenstemming met wat wij in de gansche H. Schrift vinden. Bij voorbeeld, als de Zaligmaker den ondergang van de stad Jeruzalem voorspelt, dan doet Hij zulks in woorden, die ons doen denken aan het einde der wereld. Wat het jongste gerigt is voor de gansche aarde, dat zou de verwoesting van stad en tempel onder de Romeinen wezen voor de Joodsche natie (Math. XXIV).

Maar Joël verkondigt niet alleen Gods oordeel over de zonden der Heidenen, ook de zonden van Israël bestraft hij. Vandaar zijne roepstem: Bekeert u! Wie weet, zegt hij, de Heer mogt zich wenden en berouw hebben, en Hij mogt een zegen achter zich overlaten tot drankoffer en spijsoffer voor Zijn tempel, want in de akelige verwoesting van het land was er niets overgelaten, dat men offeren kon (II : 14). Hij opent dus het vooruitzigt van redding uit den nood. De barmhartige en genadige God zoude zich ontfermen op het gebed.

Maar de verdrijving van de sprinkhanen naar de woestijn, met het vergaan daarvan in de zee, zoodat er een stank veroorzaakt zou zijn door het opspoelen er van, — dat is niet de hoogste zegen, welken hij belooft (II : 20); ook niet regen, vruchtbare tijden, overvloed van spijs voor menschen en beesten, — neen, wat beter dan dit heeft de profeet in het gezigt. Hooren wij het Evangelie dat hij verkondigt: Gij kinderen van Zion! verheugt u en zijt blijde in den Heer uwen God; want Hij zal u geven dien Leeraar der geregtigheid (II : 23). Naar de meening van sommige uitleggers hebben wij hier eene voorzegging van den Heere Jezus, den waren Leeraar der geregtigheid.

Dit wordt waarschijnlijk als wij letten op eene volgende belofte (II : 28), welke aldus luidt: Daarna zal het geschieden, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vleesch; en uwe

zonen en dochteren zullen profetéren, — de ons bekende profecij, waarvan de Apostel Petrus de aanvankelijke vervulling ziet op den grooten Pinksterdag (Hand. II).

De waarlijk godvreezende Israëliet, die medezucht onder de ellende door de sprinkhanen veroorzaakt, en die met het gansche volk zich verootmoedigt, met vasten en bidden, opdat de Heer dezen ramp afwende, vindt dus in de woorden van den Godsman Joël de heerlijkste vertroosting. Niet alleen uitkomst uit tijdelijken nood, verlossing van het zuchtende volk, maar een geestelijke zegen, grooter en heerlijker dan die tijdelijke weldaad, wordt er beloofd. De Leeraar der geregtigheid zal gezonden worden, niet slechts de vruchtbaarmakende regen des hemels zal er nederdalen, maar rijkelijk zal van Gods levendmakenden Geest worden uitgegoten over Israël en over alle vleesch. Ontkoming en eeuwige zaligheid zullen zij erlangen, die in het geloof den naam des Heeren aanroepen.

Zietdaar, Christenen! het regte gebruik, dat ook wij te maken hebben van zulk eene bezoeking, als die der sprinkhanen in Joëls dagen. Ootmoedig smeeken om uitredding uit den tijdelijken nood, — dat is gepast en pligtmatig. Maar de man Gods wijst ons op onze behoefte aan hoogeren, geestelijken zegen. De zegen, de regen des Geestes, die de dorre harten tot vruchtbaarheid brengt, daarnaar moeten wij dorsten, daarnaar moeten wij geloovig uitzien. Het zal niet goed zijn met ons als wij enkel om verlossing uit den ligchamelijken nood bidden, maar vergeten om te zuchten, om te bidden opdat in de geestelijke behoeften van ons zelven, van land en volk voorzien worde.

Om het onderwijs van Joël te bevestigen, laat ons lezen het woord van den Heer, onder soortgelijke omstandigheden door een ander profeet gesproken. — Het volk had in den tijd van Maleachi den Heer beroofd, door niet volgens de wet de tienden van hunne inkomsten af te zonderen tot dienst van den Heer. Daarop wordt gezegd: brengt al de tienden in het schathuis, opdat er spijze zij in Mijn huis; en beproeft mij nu daarin, of ik U dan niet open doen zal de vensteren des hemels, en U zegen afgieten, zoodat er geene schuren genoeg wezen zullen. En ik zal om uwentwil den opeter (den sprinkhaan, of ander schadelijk gedierte) schelden, dat hij U de vrucht des lands niet verderve; en de wijnstok op het land zal U geene misdragt voortbrengen, zegt de Heer der heirscharen.